

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÛSİKÎSİ ANASANAT DALI
TÜRK MÛSİKÎSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**20. YY.'İN İLK YARISINI YAŞAMIŞ TÜRK MÛSİKÎSİ
BESTEKÂRLARININ SÖZLÜ ESERLERİNDE
İSTANBUL TEMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Gülşah SÖNMEZ**

**Danışmanı
Dr. Öğretim Üyesi Sinem ÖZDEMİR**

İstanbul – 2018

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI
TÜRK MÜSİKİSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**20. YY.'İN İLK YARISINI YAŞAMIŞ TÜRK MÜSİKİSİ
BESTEKÂRLARININ SÖZLÜ ESERLERİNDE
İSTANBUL TEMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Gülşah SÖNMEZ**

**Danışmanı
Dr. Öğretim Üyesi Sinem ÖZDEMİR**

İstanbul – 2018

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Müsiki Anabilim/Anasanat Dalı Türk Müsiki Programı Tezli Yüksek Lisans
öğrencisi Gülşah Soamey tarafından hazırlanan
"20. yy'ın ilk Yarısındaki Yaşamış Türk Müsiki Bestkârlarının
Sesli Eserlerinde İstanbul Teması....."

adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : .../.../201..

(Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Sinem Özdemir
Danışman: İ.T.Ü. Üniv. Türk Müsiki ASD/ABD Öğr. Üyesi

.....

Jüri Üyesi: Prof. Frol Deraz
Halıç Üniv. Türk Müsiki ASD/ ABD Öğr. Üyesi

.....

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Güldeğ EKMEK
Halıç Üniv. Türk Müsiki ASD/ ABD Öğr. Üyesi

.....

Jüri Üyesi:
..... Üniv. ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi:
..... Üniv. ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

ÖNSÖZ

“20.yy.’ın İlk Yarısını Yaşamış Türk Mûsikîsi Bestekârlarının Sözlü Eserlerinde İstanbul Teması” isimli araştırma Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Mûsikîsi Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı’nda tez olarak hazırlanmıştır.

Türk Edebiyatı ve Türk Mûsikîsi’ne konu olmuş, kültürlere ev sahipliği yapmış medeniyetler beşiği, geçmişten günümüze tüm bestekârlara ilham veren İstanbul şehri araştırmamıza konu edilmiştir. 20.yy.’ın ilk yarısında yaşanan tarihsel değişimlerden İstanbul da etkilenmiştir. Bu çalışmada İstanbul’un tarihsel değişimlerinin anlatılmasının yanı sıra, arşiv taraması yapılarak literatürde konu edildiği Türk Mûsikîsi eserleri tespit edilip incelenmiş, 20.yy.’ın ilk yarısını yaşamış Türk Mûsikîsi bestekârlarının bu dönemde verdiği eserler araştırmamıza temel oluşturmuştur. Gelecek kuşaklara ışık tutmak adına bir repertuar araştırması yapılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın her aşamasında desteğini esirgemeyen, bilgi birikimini benimle paylaşan, yalnızca bu çalışmada değil hayatımın önemli noktalarında imzası olan danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Sinem ÖZDEMİR’e, TRT İstanbul Radyosu Kütüphanesi’ne erişimde yardımını esirgemeyen Prodüktör Sevilay Yüksel TUNALI’ya, tezimin yazımına katkı sağlayan sevgili arkadaşım Özlem KESİM’e, yalnızca mûsikî alanında değil, hayatıma yön veren her alanda kişiliğini, duruşunu, bakış açısını kendime örnek aldığım her daim hocam ve şimdi hayat arkadaşım sevgili eşim TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Cengizhan SÖNMEZ’e, destekleriyle hep yanımda olan aileme ve en büyük şansım oğlum Kayahan’a en derin sevgilerimi ve teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2018

Gülşah SÖNMEZ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vi
TABLO LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
GENEL BİLGİLER.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı.....	2
1.2. Çalışmanın Metodu	2
2. TARİHSEL SÜREÇTE İSTANBUL	4
2.1. İstanbul Adının Kaynağı	4
2.2. İstanbul'un Tarihi.....	5
2.2.1. İstanbul'un Kurtuluşu	6
3. 20.YY.'İN İLK YARISINDA İSTANBUL	7
3.1. Sosyo-Ekonomik Yapı	7
3.2. Semtler Mahalleler	8
3.3. Edebiyat.....	10
3.4. Tiyatro	12
3.5. Geleneksel El Sanatları	14
3.5.1. Çini ve Seramik Sanatı.....	15
3.5.2. Cam Sanatı	15
3.5.3. Kumaş Sanatı	16
3.5.4. Halı Sanatı	16
3.5.5. Tezhip Sanatı.....	16
3.5.6. Hat Sanatı	17
3.5.7. Minyatür Sanatı.....	17
3.5.8. Ebru Sanatı	17
3.5.9. Maden Sanatları	17
3.5.10. Taş Sanatları.....	17
3.6. Resim	18
4. CUMHURİYET DÖNEMİNDE GÜNDELİK HAYAT.....	21
4.1. Eğlence.....	21
4.2. Teknoloji	23

4.3.Giyim - Kuşam.....	24
4.4. Yeme- İçme.....	25
4.5. Gezme - Tozma.....	25
5. 20. YY.' IN İLK YARISINDA İSTANBUL' DA ETNİK YAPILAR	27
6. CUMHURİYET DÖNEMİ KÜLTÜR POLİTİKALARI	33
6.1. İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e Geçişte Kültürel Dönüşüm.....	33
6.2. 20. yy.'ın İlk Yarısında Türk Mûsikîsi	35
6.2.1. Darûlelhan' ın Kuruluşu.....	37
7. LİTERATÜRDE İSTANBUL TEMALİ TÜRK MÛSİKÎSİ ESERLERİ.....	41
7.1. Semt Bazında Tasnif.....	41
7.2. Makamsal Tasnif.....	43
7.3. Usûle Göre Tasnif.....	44
7.4. İstanbul Temalı Sahibi Meçhul Eserler.....	46
8. 20.YY.'IN İLK YARISINDA İSTANBUL TEMALİ TÜRK MÛSİKÎSİ ESERLERİ	48
8.1. Makamsal Tasnif.....	48
8.2. Usule Göre Tasnif.....	49
8.3. 20. yy.'ın İlk Yarısını Yaşamış İstanbul Temalı Eser Veren Türk Mûsikîsi Bestekârları	52
8.4. Eserlerin Güfteleri.....	53
9. SONUÇ.....	54
KAYNAKLAR	59
EKLER.....	61
ÖZGEÇMİŞ.....	283

KISALTMALAR

- c.** : Cilt
Dr. : Doktor
İETT : İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri
İ. Ö. : İsa'dan önce
İ.S. : İsa'dan sonra
İTÜ : İstanbul Teknik Üniversitesi
Öğr. : Öğretim
T.C. : Türkiye Cumhuriyeti
TRT : Türkiye Radyo Televizyonu
vb. : ve benzeri
yy. : Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 7.1: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Semt Bazında Tasnif...41	41
Tablo 7.2: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Makam Usûl Tasnifi...44	44
Tablo 7.3: Sahibi Meçhul İstanbul Temalı Eserlerin Makam Usûl Tasnifi.....46	46
Tablo 7.4: Sahibi Meçhul İstanbul Temalı Eserlerin Semt Bazında Tasnifi47	47
Tablo 8.1: 20. yy.'ın İlk Yarısında İstanbul Temalı Türk Mûsikîsi Eserlerinin Makam Usûl Tasnifi.....49	49
Tablo 8.2: 20. yy.'ın İlk Yarısını Yaşamış İstanbul Temalı Eser veren Türk Mûsikîsi Bestakârları52	52
Ek 1: 20. yy.'ın İlk Yarısını Yaşamış Türk Mûsikîsi Bestekârlarının İstanbul Temalı Eserleri ve Güfteleri62	62

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1: Sirkeci Gar'ından Bir Görünüm	9
Şekil 3.2: Üsküdar'dan Bir Görünüm	9
Şekil 3.3: Boğaziçi'nden Bir Görünüm	10
Şekil 3.4: Kurbağalıdere – 1932 Hikmet ONAT.....	19
Şekil 3.5: Bebek Tablosu – 1901 Sami YETİK.....	20
Şekil 7.1: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Makamsal Tasnifi.....	43
Şekil 8.1: 20.yy.'ın İlk Yarısında İstanbul Temalı Türk Mûsikîsi Eserlerinin Makamsal Tasnifi.....	49
Ek 2: 20. yy.'ın İlk Yarısın Yaşamış Türk Mûsikîsi Bestekârlarının Eserlerinin Notaları	94
Ek 3: Sahibi Meçhul Eserlerin Notaları	269

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Gülşah SÖNMEZ
Anasanat Dalı : Türk Mûsikîsi
Programı : Türk Mûsikîsi Yüksek Lisans Programı
Tez Danışması : Dr. Öğr. Üyesi Sinem ÖZDEMİR
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2018

20. YY.'İN İLK YARISINI YAŞAMIŞ TÜRK MÛSİKÎSİ BESTEKÂRLARININ SÖZLÜ ESERLERİNDE İSTANBUL TEMASI

ÖZET

Şehir ve insan arasındaki ilişki, insanların duygu ve düşünce dünyalarına tesir etmektedir. Bu bağlamda yüzyıllar boyu birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan İstanbul şehri söz konusu olduğunda, yaşamın her alanına ne denli tesir ettiğini görmekteyiz. Sanattan edebiyata, siyasetten ekonomiye pek çok alanda mekân unsurunun önem arz etmesi, İstanbul gibi zamanın içinde yaşayan bir şehri araştırmamıza konu etmemize neden olmuştur. Zamanın mekân üzerindeki etkisinden yola çıkılmış olup, İstanbul'un Türkiye tarihi içerisindeki yeri ve tarihsel süreçte geçirdiği evreler ele alınmış, 20.yy'ın ilk yarısındaki tarihsel dönüşümlerin İstanbul üzerindeki etkileri incelenmiştir. Değişen İstanbul'un mûsikîye yansımaları, Türk Mûsikîsi'nin sözlü eserlerinde nasıl tezahür ettiği araştırmamızın ana temasını oluşturmaktadır. Seçtiğimiz dönemde Türkiye Tarihi'ndeki önemli gelişmeler, dönemin kültür politikaları ve bu politikaların özellikle Türk Mûsikîsi'ni nasıl etkilediğine dair bilgiler aktarılmıştır. İstanbul'un Türk Mûsikîsi'ndeki önemine dikkat çekilmiş, İstanbul'la ilgili daha sonra yapılacak çalışmalara kaynak teşkil etmesi amacı güdülmüştür. Bu doğrultuda İstanbul'un tarihsel süreçteki değişimi, 20.yy.'ın ilk yarısında siyasi-kültürel değişimlerden nasıl etkilendiği, nelerin

değiştiği ve dönemin özellikleri incelenmiş, “Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu ” arşivine kayıtlı tüm İstanbul temalı eserler tespit edilmiş ve bu eserlerin bestekârlarından 20.yy.’ın ilk yarısını yaşamış olanları göz önüne alınarak dönem sınırlaması yapılmıştır. Literatürde tespit ettiğimiz İstanbul temalı 245 eser arasından seçtiğimiz dönem aralığında yer alan 125 eser üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır. Dönemde eser veren bestekârlar ve bu eserlerin güfte yazarları araştırmamızda ortaya konulmuş, bu bestekârların İstanbul temalı sözlü eserleri üzerinden semt bazında, makamsal ve usullerine göre tasnifler yapılmış, tablolar halinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yirminci Yüzyıl, Türk Mûsikîsi, İstanbul, Bestekâr

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Gülşah SÖNMEZ
Department : Turkish Music
Program : Master of Arts in Turkish Music
Supervisor : Dr. Sinem ÖZDEMİR
Degree and Date : Master of Arts – June 2018

ISTANBUL THEME IN THE VOCAL WORKS OF COMPOSERS OF TURKISH MUSIC OF THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY

ABSTRACT

The relation between a city and humans is reflected on their emotional and intellectual world. In this respect, when Istanbul, the city that has hosted many civilizations for centuries, is in question, its strong impact on every aspect of life can clearly be seen. The significance of the concept of space in several areas from art and literature to politics and economy has caused this study to focus on a city that lives within history as İstanbul. Taking the impact of time on space as a starting point, İstanbul's place in the history of Turkey and its historical periods have been analyzed together with the influence of historical transformations in the first half of the 20th century. The reflections of the diverging city on music, in particular on the vocal works of Turkish music, form the main theme of this study. Within the selected period, important developments in Turkish history, cultural politics of the era and their impact on especially Turkish music are put forward. The significance of Istanbul on Turkish music is emphasized with the aim of creating a source for further studies about the city. In this respect, the transformation of the city, the degree of its being affected by the political and cultural changes in the first half of the 20th century and the features of the period were analyzed; all the works in the archive of "Presidential Choir of Classical Turkish Music" with the theme of Istanbul were

detected and a period limitation was applied according to their composers who lived in the first half of the 20th century. 125 of the 245 works with the Istanbul theme in literature located within the selected period were analyzed. The composers and lyricists of this period were mentioned in the study, classifying the vocal works with the theme of Istanbul through graphs and tables according to districts and quarters, maqams and rhythmic elements.

Keywords: 20th Century, Turkish Music, İstanbul, Composer

1. GİRİŞ

Bugünü anlamak ve geleceğe dair yeni yaklaşımlar üretebilmenin temel unsurlarından biri şüphesiz geçmişimizi tanımak ve bize geçmişi hatırlatan öğeleri irdelemektir. Yaşanılan zamanın dinamiklerini de göz ardı etmeksizin, üzerinde bulunduğumuz toprak parçasının bize hatırlattıkları, geleceği şekillendirmek açısından kuşkusuz önem arz etmektedir.

Şehir ve insan arasındaki ilişki, insanların duygu ve düşünce dünyalarına tesir etmektedir. Bu bağlamda yüzyıllar boyu birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, sanat, siyaset, ekonomi, teknoloji gibi yaşamın temel taşı sayılabilecek öğelere bir toprak parçası olmaktan öte kültürel bir varlık olarak hizmet etmiş “İstanbul” şehri, çalışmamızın temel noktası olmuştur.

İstanbul söz konusu olduğunda, yaşamın her alanına ne denli tesir ettiğini görmekteyiz. Sanattan edebiyata, siyasetten ekonomiye, kültürden dini hayata pek çok alanda mekân unsurunun önem arz etmesi, İstanbul gibi zamanın içinde yaşayan bir şehri araştırmamıza konu etmemizi sağlamıştır.

Sanatın birçok alanında olduğu gibi, bir kültür unsuru olan müzik alanında da İstanbul yaratım sürecine etki eden bir mekândır. Konu Türk Mûsikîsi olduğunda da aynı etkileşime tanık oluyoruz. Özellikle 20.yy.’ın ilk yarısında değişen ideolojiler, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e geçiş sürecindeki dinamikler, İstanbul’un kent yaşamını, etnik yapısını, edebî ve sanatsal yönlerini etkilemiş, modernleşme sürecinden mûsikî de nasibini almıştır.

Yukarıda bahsedilenler ışığında, 20.yy.’ın ilk yarısında değişen İstanbul’un mûsikîye yansımaları, Türk Mûsikîsi’nin sözlü eserlerinde nasıl tezahür ettiği araştırmamızın ana temasını oluşturmaktadır.

İstanbul şüphesiz ki, yüzyıllar öncesinden günümüze birçok sözlü esere ilhâm olmuştur. 20.yy.’a gelinene dek III. Selim, Hacı Ârif Bey, Tatyos Efendi, Rıfat Bey gibi Türk Mûsikîsi’nin önde gelen bestekârları da İstanbul’u eserlerine konu etmişlerdir. Ancak bu eserlerin pek çoğunun besteleniş tarihine ulaşmak mümkün değildir. Besteleme süreci bazen bir günü, bazen yılları almaktadır ki, bestekârlar

eserlerin üzerine genellikle tarihsel bir not düşmemektedirler. Bu nedenle araştırmamıza konu ettiğimiz eserler bestekârlarının doğum-ölüm tarihlerine göre seçilmiştir. Araştırmamızı kapsayan 20.yy.'ın ilk yarısında yaşamış bestekârların eserlerine yer verilmiştir. İstanbul'un hangi semtlerinin ilhâm olduğu, hangi makam ve usûllerin tercih edildiği, mekân algısının eserlere yansması hakkında değerlendirmeler yapılmıştır.

1.1. Çalışmanın Amacı

Çalışmamızın başında yüzyıllar boyu medeniyetler şehri olmuş, sanata ilhâm veren, büyüğü bir şehir olan İstanbul'un Türk Mûsikîsi eserlerinde nasıl ele alındığı, İstanbul'un bestekârları etkileme nedenleri çıkış noktamız olmuştur. Bu doğrultuda İstanbul'un tarihsel süreçteki değişimi, 20.yy.'ın ilk yarısında siyasi-kültürel değişimlerden nasıl etkilendiği, nelerin değiştiği ve dönemin özellikleri incelenmiş, "Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu" arşivine kayıtlı tüm İstanbul temalı eserler tespit edilmiş ve bu eserlerin bestekârlarından 20.yy.'ın ilk yarısını yaşamış olanları göz önüne alınarak eserler seçilmiş, bu eserler üzerinde değerlendirmeler yapılmıştır. İstanbul'un Türk Mûsikîsi'ndeki önemine dikkat çekilmiş, İstanbul ile ilgili daha sonra yapılacak çalışmalara kaynak teşkil etmesi amacı güdülmüştür.

1.2. Çalışmanın Metodu

Araştırmada ilk olarak detaylı bir literatür taraması yapılarak, şimdiye kadar yapılan İstanbul temalı kayıt altına alınmış tüm eserler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Öncelikle TRT Repertuar Kurulu'ndan arşive girmiş eserlere ulaşılmış, fakat besteleme tarihlerine ulaşamamıştır. TRT İstanbul Radyosu prodüktörlerinden Sevilay Yüksel Tunalı referansıyla TRT İstanbul Radyosu Kütüphanesi'ne girilmiş fakat eserlerin besteleme tarihlerine ve repertuara giriş tarihlerine ulaşamamıştır. Göz önüne aldığımız tarih aralığında (20.yy.'ın ilk yarısı) verilen eserler besteleniş tarihleri açısından değerlendirilemediğinden, söz konusu tarih aralığını yaşamış bestekârların eserleri temel alınmıştır.

Tarama kolaylığı sağlaması açısından TRT Arşivi' ne alternatif olan Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu Arşivi'nde İstanbul ve tüm semt isimleri tek tek aranarak tarama yapılmıştır. Bunun yanında, İstanbul' u işaret eden semboller de (Yeditepe, Kız Kulesi, Boğaz, Boğaziçi) arşivde taranmıştır.

Literatürde karşımıza çıkan İstanbul temalı tüm eserlerin dökümü alınmış, öncelikle semt bazında tasnif edilmiştir. Daha sonra makamsal ve kullanılan usûllere göre sınıflandırılmıştır. Yapılan tarama sonucunda ulaşılan tüm eserler içerisinde, işaret ettiğimiz dönemde (20.yy.'ın ilk yarısı) yaşayan bestekârların eserleri seçilmiştir. Bu sınırlandırma sonucunda elde edilen veriler yeniden incelenmiş (semt bazında ve kullanılan makam ve usûllere göre), toplamda ortaya çıkan sonuçlarla seçtiğimiz dönem arasında karşılaştırma yapılarak istatistiksel değerlendirmeler yapılmıştır. Eserlerin notaları “**Ekler**” bölümünde yer almaktadır.

Zamanın mekân üzerindeki etkisinden yola çıkılmış olup, İstanbul'un Türkiye tarihi içerisindeki yeri ve tarihsel süreçte geçirdiği evreler ele alınmış, 20.yy.'ın ilk yarısındaki tarihsel dönüşümlerin İstanbul üzerindeki etkileri incelenmiştir. Seçtiğimiz dönemde Türkiye Tarihi'ndeki önemli gelişmeler dönemin kültür politikaları ve bu politikaların özellikle Türk Mûsikîsi'ni nasıl etkilediğine dair bilgiler aktarılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde giriş, çalışmanın amacı ve metodu, ikinci bölümde İstanbul' un tarihi, üçüncü bölümde 20.yy.'ın ilk yarısında İstanbul, dördüncü bölümde dönemde gündelik hayat, beşinci bölümde İstanbul' da yaşayan etnik kimlikler, altıncı bölümde Cumhuriyet Dönemi Kültür Politikaları ve dönemde Türk Mûsikîsi, yedinci bölümünde literatürde yer alan İstanbul temalı eserlerin bestekârları, güfte yazarları ve bu eserlerin istatistiksel değerlendirmesi, sekizinci bölümde 20.yy.'ın ilk yarısını yaşamış Türk Mûsikîsi bestekârlarının sözlü eserlerinde semt bazında, makamsal ve usûllerine göre tasnif, dokuzuncu bölümde ise sonuç ve değerlendirme, kaynaklar, ekler ve özgeçmiş yer almaktadır.

2. TARİHSEL SÜREÇTE İSTANBUL

2.1. İstanbul Adının Kaynağı

Plinius'a göre İstanbul'un bilinen en eski adı Lygos'tur. Bugünkü Sarayburnu'nda kurulduğu öne sürülen kent, Byzantion'un kuruluşuna değin varlığını korumuştur.

İ.Ö. 660'ta kurulan Byzantion Kenti'nin adı ise, koloni kurucusu, Trak kökenli Byzas'a dayanmaktadır. Yeni bir yurt aramak amacıyla Yunanistan'dan yola çıkan ve Byzas'ın önderlik ettiği Megaralı göçmenler, Sarayburnu'nda yerleşerek burada bir kent kurmuşlar, kente önderlerinin ismini vererek, Byzas-Byzans demişlerdir. Daha sonra bu isme, yer belirtmek amacıyla "ion" takısı da eklenince kentin adı Byzantion (Bizantion) olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Roma İmparatoru Büyük Konstantinus'a kadar aynı isimle anılan kent, İ.S. II.yy'da Roma İmparatoru Septimius Severus'un kenti ele geçirmesiyle Antoneinia-Augusta adını almıştır ancak bu isim pek uzun ömürlü olmamıştır. İmparator Konstantinus, hükümet merkezini Roma'dan askeri, ticari ve ekonomik açıdan en elverişli yer olan Byzantion'a taşımaya karar vermişti. Byzantion, önemli ticaret ve ulaşım yollarının üzerinde, İmparatorluğun iç ve dış düşmanlarına karşı savunulması kolay bir yerleşimdeydi. Kent Konstantinus'ca İ.S. 324 - İ.S. 330 yılları arasında yeniden inşa edilmiş ve 11 Mayıs 330'da büyük bir açılış töreni yapılmış, ardından Byzantion'un resmi adı Roma Nova-Nea Roma- (Yeni Roma) olarak belirlenmiştir.

İmparatorun onuruna, İmparator Konstantinus'un ölümünden sonra, kente Konstantinopolis denmiştir. Ancak kent, uzun süre yalnızca "Polis" diye anılmış, sonraları "stin" (sten) takısının polis sözcüğünün başına gelmesiyle, "kentte" ya da "kente" anlamına gelen, Stinpolis adı kullanılır olmuştur. Kente, Slavlar'ca Tsarigrad ya da Tsargrod denmiş, Ruslar ise Tsargorad adını kullanmışlardır. Bu adlar, Çar-Sezar-İmparator Kenti anlamına gelmektedir.

İstanbul'un diğer dillerdeki isimleri ise şöyledir; kente Cermenler Konstantinopol, İskandinavlar Nor Harmn (Yeni Roma), Araplar Kustantiniye, İranlılar Konstantiniye derken, Latin kaynaklarında ise Konstantinopolis adı geçmektedir. Bağlantılı olarak Fransızların da kente Konstantinopl adını verdikleri görülmektedir. Haçlılar'ın Stinpolis (ya da Stenpolis) dedikleri kentin adı, zamanla Stimbol, Estanbul ve Esdanbul'a dönüşmüş; Osmanlılar da İstambol ya da İslamboll, İstanbul adını benimsemişlerdir.

Osmanlılar'ın son döneminde (19. yy'da), kentin, padişah unvanlarına uyularak Dersaâdet, Âsitâne, Deraliyye, Dârülhilâfe olarak da adlandırıldığı bilinmektedir. Roma Dönemi'nden Osmanlı Devleti'nin yıkılışına dek, uzun yıllar başkent olan İstanbul, 20 Nisan 1924'te il durumuna getirilmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982: c. 5: 3797).

2.2. İstanbul'un Tarihi

Çevre kazıları, İstanbul'daki yerleşme tarihinin Poleolitik Dönem'e kadar uzandığını göstermektedir. Küçükçekmece sınırları içindeki Yarımburgaz Mağarası'nda yapılan kazılarda da bu döneme ait buluntular elde edilmiştir. Fikirtepe ve Pendik'teki buluntular ise, Kalkolitik Dönem'e işaret etmektedir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-83: c. 6: 3885).

İstanbul, emsalsiz kentsel formunu oluşturan, sıra dışı bir coğrafya ve tarihe sahiptir. Sanayi öncesi kentin, anıtsal mimarisi ile tarihi yarımada'nın sınırları, Bizans İmparatorluğu'nun (330-1453) önemli mirası olan, Teodosyus Kara Surları ile sınırlanmıştır. Mimar Sinan'ın mimarî dâhiliğinin etkisinde şekillenen bu tarihî kent, Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olarak büyüyerek gelişmiştir (1453-1923). Kent, ticaret ve Avrupa ile alış-verişin merkezi olarak üstlendiği görevi ile Tanzimat (1839) çerçevesinde büyümüştür.

İstanbul Haliç, Marmara Denizi ve Boğaz olmak üzere üç taraftan su ile ve 413 de yapımına başlanmış olan ve günümüze dek birçok kez restore edilerek bugün hala ayakta olan Kara Surları ile çevrilidir. Bizans kenti yeditepe üzerine kurulmuştur. Surlarla çevrili olan kentin, kent kapılarına açılan, doğu-batı istikametindeki aks üzerinde uzanan yolları bulunuyordu. Bugün de yoğun kent dokusu içinde bu erken dönem yapısı görülmektedir. Dahası, Doğu Roma İmparatorluğu: Bizans İmparatorluğu (Ayasofya Camii, 6.yy.), Osmanlı

İmparatorluğu dönemlerine ait olan (Süleymaniye Camii ve Külliyesi, 1550-1557) önemli mimarî başyapıtlar bugüne ulaşmayı başarmıştır (Kocabaş, 2010: 608).

Osmanlılar'ın kenti ilk kez kuşatması Yıldırım Bayezid dönemine denk gelmektedir ki Bayezid, ilki 1391, ikincisi 1397'de olmak üzere kenti iki kez kuşatmıştır. 1422'de de II. Murad kenti yenide kuşatmış, 65 gün süren bu kuşatmadan sonra bir sonuç da elde edememiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-83: c. 6: 3885).

İstanbul kenti 1453'te Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedildiğinde çok kötüleşmiş durumdaydı. Nüfusu 50.000'e düşmüştü. Fatih Sultan Mehmet genişleyen İmparatorluğun başkenti olarak ilan ettiği İstanbul'u yeniden inşa etmiş ve nüfus hızla artmış, giderek de kent surlarının dışına taşmıştır (Kocabaş, 2010: 606-609).

Evrensel bir kent olmaya dünyada pek çok kentten daha fazla yaklaşan İstanbul, Fatih döneminden itibaren Müslüman olmayanlara da birtakım haklar sağlayarak, onlara da önem vermiştir.

Meşrutiyet'in ilân edilmesiyle (1876) İstanbul ve ona bağlı yönetim birimlerinin güvenliği Zaptiye Nezareti'ne verilmiştir. 1918' de İtilaf Devletleri'nin işgali altına giren İstanbul, 6 Ekim 1923'te işgalden kurtulmuştur (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: c. 6: 3885, 3886).

2.2.1. İstanbul'un Kurtuluşu

Lozan Barış Antlaşması'nın imzalanmasından sonra İstanbul'un kesin statüsü saptanmış, 25 Ağustos 1923'te İstanbul Komutanı Selahattin Adil Bey ile İtilaf yüksek temsilcileri İngiliz Generali Harrington ve Fransız Generali Charpy arasında bir görüşme yapılarak kent boşaltılmaya başlanmıştır. 1918'in sonundan beri İstanbul'u işgal altında tutan İtilaf askerlerinin tamamı 1923 Eylül' ünde, kenti tamamen terk etmişlerdir. 2 Ekim'de de Dolmabahçe Rıhtımı'nda bir teslim töreni düzenlenmiş, Türk, İngiliz, Fransız ve İtalyan tören birliklerinin katıldığı bu resmi geçitte Dolmabahçe Rıhtımı'ndaki göndere Türk bayrağı çekilmiş ve itilaf komutanları bayrağı selamlayarak ayrılmışlardır. III. Kolordu 6 Ekim 1923'te Sarayburnu Rıhtımı'ndan karaya çıkmış ve bu tarih o günden bu yana, "İstanbul'un Kurtuluş Günü" olarak kutlanır olmuştur (Yurt Ansiklopedisi, 1982-83: c. 6: 3876).

3. 20.YY.’ IN İLK YARISINDA İSTANBUL

3.1. Sosyo-Ekonomik Yapı

Türkiye’nin sosyo-ekonomik açıdan en gelişmiş ili olan İstanbul’un ekonomik yapısını inceleme, bir anlamda Türkiye’nin ekonomik gelişmesini de irdelemek demektir. Fakat İstanbul, Türkiye genelindeki gelişmeyi ifade eden bir gösterge olmasının yanında, genelden oldukça farklılaşmıştır. İstanbul’daki ekonomik yapının, ilişkilerin en temel niteliğini “büyüklük” oluşturmaktadır.

İstanbul’un bu “büyük olma” özelliği tarihten gelen uluslararası ve ülke çapında şekillenen ekonomik iş bölümünden kaynaklanmaktadır. Bu iş bölümü, tarihsel süreç içerisinde, farklı görünümeler kazanmıştır. Tarım-dışı faaliyetlerin ekonomik hayata egemen olması, giderek güçlenen özelliği haline gelmiştir.

İstanbul Osmanlı İmparatorluğu’nun başkenti olmasının avantajları ile birlikte, aynı zamanda bir imalat ve ticaret merkezi konumundaydı. Osmanlı’nın son dönemlerinde, batı kapitalizminin gelişiminden büyük ölçüde etkilenmiş ülke ekonomisi, batı ekonomileriyle İstanbul kanalıyla birleşmekteydi ve İstanbul bu ekonomik ilişkilerin odak noktasıydı.

Batı için hammadde üreten ve batının sanayi ürünlerini tüketen Osmanlı ülkesinde geleneksel imalat sanayii büyük ölçüde gerilemişti ve tüm bu ilişkilerin yönetim ve denetim merkezi İstanbul olmuştu. Cumhuriyet Dönemi’nde de İstanbul’un bu işlevi pek fazla değişmemişti ve giderek artan bir ivme ile yeni biçimlerde sürmüştü.

Hem uluslararası, hem de ülke içi ekonomik işbölümünün etkisi altında belirlenen sanayileşme stratejilerinden, İstanbul imalat sanayiinin gelişimi de büyük ölçüde etkilenmiştir. Cumhuriyet’in ilk dönemlerinde “ulusal sermayedar” tipinin yaratılma çabaları söz konusu olmuştur. Buna ek olarak, bu dönemdeki İstanbul sanayiinin yapısını biçimlendirense, 1929 Büyük Bunalımı’nın hükümetleri, korumacı ve devletin öncülük ettiği ithal ikameci bir sanayileşme politikası izlemeye yöneltmesidir. O senelerde ilin en gelişmiş imalat sanayii kolu dokuma ve tarımsal sanayilerdir. Bu sektörlere hep büyük ölçekli devlet işletmeleri egemen olmuştur.

İstanbul, II. Dünya Savaşı ertesinde önemli değişimlerin ilk belirtilerini yaşamaya başlamış ülke ekonomisinde, bu süreçten ilk ve en çok etkilenen il durumundadır. Türkiye'nin bu dönemde, uluslararası birçok kuruluşa üye olduğu ve yoğun ilişkilere girdiği görülmektedir.

Ticaret ise, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ulusal sermayedarın yaratılması amacıyla korunan iç pazarda, sanayiden de yüksek kârlar sağlayan çekici bir faaliyet olarak gelişimini devam ettirmiştir. Aynı zamanda İstanbul, özellikle dışalımdaki önemli yeri, barındırdığı büyük tüketici kitlesi, altyapı alanındaki avantajları ile, büyük ölçekli ticaretin en fazla geliştiği il olmuştur (Yurt Ansiklopedisi, 1982-83: c. 6: 3890, 3891).

3.2. Semtler Mahalleler

Kentlerin yapı taşları diyebileceğimiz mahallelerin karakterleri zaman içinde değişikliği uğrayabilmektedir. (Kültürler Başkenti İstanbul, 2010, s. 606) İstanbul söz konusu olduğunda da, şehrin zamanın içinde kültürel bir bütünlük göstermediği görülmektedir. Geçen yıllar içinde oluşan gelenekler tek potada erimiş, fakat kendilerine özgü karakterlerini korudukları söylenebilir.

Osmanlı kenti, dokusunda iki farklı kimliğe sahipti: biri saray, camii ve resmî binalardan oluşan anıtsal mimarî ile şekillendirilen, imparatorluk merkezi; diğeri ise dar ve sıkışık konutların bulunduğu mahallelerden meydana gelen kent dokusuydu (Kocabaş, 2010: 606-609).

Cumhuriyet Dönemi'ne gelindiğinde kent giderek batılı bir kent görünümü ve özellikleri kazanmaya başlamıştır ki, özellikle Galata-Beyoğlu yörelerinde bu durum daha çok göze çarpmaktadır. Yapılar değişmiş, yollar açılmış, önce havagazı sonra elektrikle aydınlanma, tramvay, tünel işletmeye sokulmuştur. Ama yine de kent görünümü açısından Müslüman doğu kenti olma özelliğini yitirmemiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982-1983: c. 6: 3886).

Şekil 3.1: Sirkeci Gar'ından bir görünüm¹

Tüm Osmanlı kültürünün en görkemli biçimde yaşandığı yer olan İstanbul'u şiirlerine sıkça konu eden Yahya Kemal'in tasvirlerine göre, İstanbul'un Eyüp, Kocamustafapaşa ve Üsküdar gibi bazı semtleri uhrevi bir özellik taşımaktadır. Şaire göre bu semtler bir maneviyatın içinde yüzmektedirler. Dini kültürün hayat tarzı oluşturan tarafı, bu semtleri İstanbul'un kozmopolit yapısından ayırmaktadır (Işın, 2003: 187).

Şekil 3.2: Üsküdar'dan bir görünüm²

¹ Kaynak: Işın, 2003: 182

² Kaynak: Işın, 2003: 187

Kandilli, Bebek, Kanlıca, Küçüksu, İstinye, Çamlıca ve Emirgân gibi haz duygusuyla toplumsal hayata katılmış boğazın gözde semtleri kültürün estetik boyutunu, içeriği kadar önemseyen mekânlardır. Bu semtlerin tarihinin, suriçi İstanbul'una göre daha yakın bir geçmişe dayanmasına rağmen, barındırdıkları kültür, estetik biçimleriyle Osmanlı toplumunun ince ruhunu yansıtmaktadırlar (Işın, 2003: 187).

Şekil 3.3: Boğaziçi'nden bir görünüm ³

3.3. Edebiyat

İstanbul, 1453'te Türkler tarafından fethedildiğinde Doğu Roma İmparatorluğu'nun yani batı medeniyetinin merkezliğinden, doğu İslâm Medeniyeti haline geçmiştir. Klasik edebiyat ve halk şairleri İstanbul'un coğrafi güzelliği ile içinde yaşayan güzellerini ön plânda tutmuşlar, az da olsa bazı şairler, İstanbul'da bulunmanın, bilim adamı veya sanatkâr olmanın, mutluluğunu elde etmenin bir yolu olabileceğine dikkat çekmişlerdir.

19. yy. sonu ile 20. yy. başlarında İstanbul'da doğumdan ölüme insan hayatı, semtler, kabadayılar, iş ve ticaret hayatı dinlenme, eğlence yerleri, okullar, basın hayatı İstanbul'a özgü tarafları ile yazıya dökülmüştür. Balıkhane Nazırı Ali Rıza Bey (1842-1928), Sermet Muhtar Alus (1887-1952), Ahmet Semih Mümtaz, Ziya Osman Saba (1910-1957), Salah Birsal (1919- ?) akla gelen ilk isimlerdir. Ortaya

³ Kaynak: Işın, 2003: 189

koydukları eserler sayesinde bugün biz yaşanmış bir hayatı tüm gerçekliği ile görebilmekteyiz. Bu bağlamda ikinci bir grup yazar ise tespitin yanı sıra yeni bir İstanbul algısını da gözler önüne sermektedir. Bu algı Yahyâ Kemal Beyatlı'nın (1884-1958) Fransa'dan dönüşüyle keşfettiği İstanbul'un ve İstanbul'a bakışın giderek yaygınlaşmasıdır. Burada Yahyâ Kemal'in bu algısına kısaca dikkat çekelim:

İklimden anlayan gerçek ve hassas bir sanatkâr, İstanbul'un eski semtlerinden herhangi birisini, meselâ Kocamustâfapaşa semtini yahut Eyüb'ü, yahut Üsküdar'ı, yahut da Boğaziçi'nin henüz millî hüviyetini muhafaza eden herhangi bir köyünü seyredince kat'î bir hüküm vererek der ki: "Bu halk bu iklimde ezelden beri sâkindir ve bu iklime bu mimarîden ve bu haktan başka unsurlar yaraşmaz (Yetiş, 2010: 657, 658).

İstanbul, Cumhuriyet Dönemi'nin beraberinde getirdiği değişimlerle birlikte şairlerin vazgeçemediği konulardan biri halini almıştır. Abdülhak Hamit Tarhan (1852-1937), şiirlerinde en çok çocukluğunun geçtiği semt olan Çamlıca'yı konu etmiştir. Gündelik hayattaki dağınıklık, düzensizlik onun şiirlerinde üzerinde durduğu konulardan bazılarıdır. Rezaizâde Mahmut Ekrem'in (1847-1914), şiirlerine konu ettiği semtlerse İstinye, Yakacık, Anadolu Hisarı, Küçüksu ve Adalar'dır. Tevfik Fikret (1867-1915), çökmüş bir medeniyetin tezahürü olarak yorumladığı İstanbul' u sarayları zindan, kuleleri katil, sokakları tozlu ve çamurlu, devlet erkânını ise sefil ve suskun olarak tasvir etmiştir. Mehmet Âkif Ersoy'un (1873-1936), kalemine ise mimarî eserler takılmıştır (Fatih Camii, Süleymaniye Camii, Sirkeci'deki Banka Binası). Tarihe ve medeniyete hayran olan Âkif otel, kahvehane ve sokakları bakımından İstanbul'u Berlin ile karşılaştırmış ve ne kadar geride olduğumuzu göstermiştir (Yetiş, 2010: 650-651).

İstanbul Edebiyatı açısından ayrıcalıklı bir yere sahip olan Yahyâ Kemal Beyatlı'yı ayrıca ele almak gerekmektedir. Yahyâ Kemal' in şiirini besleyen unsurları yalnızca suriçi İstanbul'u ve Üsküdar sınırlamamak gerekmektedir. Boğaziçi'nin estetik kültürü şiirin genel coğrafyasını kuşatmıştır. Boğaziçi semtleri Osmanlı kültürünün soylu mekânları olup, dinin ılımlı tarafını, doğanın renklerinin güzelliğini yaşamış insanların, mânevî dünyasını yansıtmaktadırlar. Beyoğlu gibi avrupalı semtler azınlık kültürünün hâkim olduğu mekânlardır ve Yahyâ Kemal'in şiirinde hiçbir şekilde yer alamamışlardır. Yahyâ Kemal İstanbul semtlerine dâir görüşlerini şu sözlerle ifade etmiştir;

Biz bugünün Türkleri bilâkis Şişli, Nişantaşı, Kadıköy, Moda gibi küçük bir şehri andıran yerlere yerleştik, fakat o yerler müslüman ruhundan ârî, çorak ve kurudur. Bir Üsküdar'a bakınız bir de Kadıköyü'ne. Üsküdar cunda Kadıköy, Tatavla'yı andırır (Işın, 2003: 186-189).

Faruk Nafiz Çamlıbel (1898-1973), İstanbul' un her halinin ayrı güzel olduğunu şiirlerine yansıtmıştır. En büyük sevdaların Boğaz' da yaşandığını, Hisar'daki Türk ruhunu, Göksu' da yaşadığı aşkı şiirlerinde dile getirmiştir. Nazım Hikmet Ran (1902-1963) “Ağa Camii” şiirinde imansız bir muhitte ıstırap çeken camiin ruhunu anlatmıştır. Orhan Veli Kanık (1914-1950), içinde duyarak dinlediği İstanbul'da garip ve mahzundur. Rüzgârı, balıkçıları, sucuları ve uçan kuşları dinler. Galata Köprüsü'nde gördükleri ve Kapalı Çarşı içinde barındırdıklarıyla şairi kendine çekmektedir.

Dönemin en önemli diğer şairleri arasında Arif Nihat Asya (1904-1975), Necip Fazıl Kısakürek (1905-1983), Behçet Kemal Çağlar (1908-1969), Ziya Osman Saba (1910-1957), Munis Faik Ozansoy (1911-1975), Bedri Rahmi Eyüboğlu (1913-1975), Behçet Necatigil (1916-1979), İlhan Berk (1918-2008), Cahit Külebi (1917-1997), Özdemir Asaf (1923-1981), Attila İlhan (1925-2005), Ümit Yaşar Oğuzcan (1926-1984), Turgut Uyar (1927-1985) yer almaktadırlar (Yetiş,2010: 651-653).

3.4. Tiyatro

Türkiye'deki tiyatro eleştirisi Cumhuriyet Dönemi'nde ağırlık kazanmaya başlamış ve tiyatro sanatının geçirdiği dönemlerle aynı ekseninde gelişmiştir. Bu dönemler; toplumsal, siyasal, ekonomik yapıdaki dönüşümlerin tiyatro dünyasındaki yansımalarını göstermektedir.

1920'lerden başlayarak, ülkenin kalkınmasında sanat ve sanatçının önemi vurgulanmış; 1918 yılında, Şehremini Vekili Süleyman Kani Bey'in Dârülbedâyi' de eğitime ağırlık vermesiyle, uyarlama geleneğinin bir yana bırakılması, tiyatroya çeviri eserlerin kazandırılması ve yerli oyun yazarlarının desteklenmesi yönündeki girişimlerle Türk Tiyatrosunun geliştirici önemli adımlar atılmıştır. Çağdaş Türk Tiyatrosu'nun kurucusu sayılan Muhsin Ertuğrul'un, o yıllarda, genç bir yönetmen ve oyuncu olarak söylediği sözler, bir yandan tiyatronun ve tiyatroya yönelen idealist gençlerin karşı karşıya kaldığı olumsuzlukları, sorunları belirtirken, bir taraftan da zaman içinde gerçekleştirilecek olumlu atılımlara, gelinecek olan noktaya işaret eder:

... Görüyorsunuz ki, hâlâ tiyatrodâ kadınsızlık mevzubahis oldukça bugün hikmet saçmış olmak kabilinden olarak: “Çingeneleri alın” diyorlar. Daha hâlâ tiyatronun bir nezâhet yuvası, bir mektep, temsilcilerinin bir çeşit muallim, mürşit olduğunu ve bizim Çingene tiyatrosu değil Türk Tiyatrosu yapmak istediğimizi anlamayanlar var.

Bu yıllar itibariyle ülke kalkınmasında sanatın ve sanatçının yeri belirlenmektedir. Refik Ahmet Sevengil’in Türk Tiyatrosu Tarihi adlı kitabında belirttiği gibi, tiyatroyu ve seyirciyi düşünsel boyutta geliştirecek yazılar, tartışmalar Cumhuriyet’ in ilânıyla yoğunluk kazanmış ve tiyatro sanatının temel ilkeleri bu dönemde çeşitli açılardan ele alınmıştır. Bu tartışmalar tiyatronun işlevi ve eser seçimi, yerellik, evrensellik gibi konular üzerinde durmaktadır. Eleştirel bakış güç kazanarak tiyatro sanatı ile birlikte gelişecektir (Gürün, 2010: 662, 663).

1918’ de ilk sayısı çıkan “Temaşa”, tiyatro sanatının işlevi ile ilgili temel noktaları tartışmaya açması bakımından önemli bir dergidir. Cumhuriyetin ilk yıllarından 1940’lara gelinene dek ve hatta ilerleyen dönemlerde de tiyatronun işlevi tartışılmıştır. Eleştiriler iki grupta incelenebilir. Muhsin Ertuğrul’un da içinde bulunduğu grup, toplumda tiyatro bilincinin yalnızca dünya klasiklerinin ve çağdaş çeviri oyunların sahneye konulmasıyla gelişebileceğini savunur:

Bir memleketin sanatında en affedilmeyecek şey, muhitin zevkini düşünerek eser intihap etmektir. Halkı yükseltmek için aşağıya inilmez, onları yukarıya çıkartmak gerekir. Bizim birçoklarımızın yürüttüğü bu yanlış düşünce değişmelidir. Ben aynı düşünceye savundukça her yönden saldırıya uğruyordum.

Muhsin Ertuğrul, Shakespeare, İbsen, Strindberg gibi yazarları seyirciyle bir araya getirmenin beğeni düzeyini yükselteceğine inanmaktadır. Evrensel değerlere sahip klasikler eserler halka tiyatroyu tanıtacak, oyun izleme zevkini ve bilgisini aşılacak, onları bu konuda bilgilendirecektir. Bilgilenen seyirci eser seçiminde de yerli oyun yazarlarına bu anlamda yön verecektir. Diğer taraftan, Reşat Nuri Güntekin ise karşıt görüşte olup, batının bizim gelenek ve göreneklerimize uygun olmayan anlaşılması zor oyunlarını izleyiciye sunmanın tiyatroyu amacından saptıracağını savunmaktadır. Güntekin’in önerisi uyarılama üzerinde durmaktır, çünkü Güntekin’e göre;

Her sınıf halkı bir araya toplamak ve bir arada eğlendirmek vazifesiyle mükellef bir tiyatro için garp sahnelerinde muvaffakiyetle tecrübe edilmiş eserleri adapte etmekten başka hangi yol gösterilebilir?

Tiyatromuzun ilk akla gelen eleştirmenlerinden biri olan Nurullah Ataç' ın, Muhsin Ertuğrul gibi, tiyatronun işlevinin halkın beğeni düzeyini yükseltmek olduğunu belirtmesine rağmen bir noktada Ertuğrul'dan ayrılmaktadır. Devamlı batı tiyatrosunun örneklerini sahnelemenin seyirciye bir şey katmayacağı gibi, toplumu tiyatro yoluyla eğitmenin de ancak onunla iletişim kurarak sağlanabileceğini söylemektedir. Bu iki bakış arasında şöyle der Ataç:

Sanat eri ortaya koyduğu eserin dayanıklı olmasını istiyorsa onun temelini ulusa atmak zorundadır. Bizde tiyatro sanatını sevip çalışanlar o yola gitmiyorlar, çokluğu anlamaya, dileklerini öğrenmeye özenmiyorlar; başka uluslarda yapılanı olduğu gibi almakla işin olup biteceğini sanıyorlar.

Bu tartışmalar, ilerleyen senelerde de “ulusal tiyatro - evrensel tiyatro” başlıkları altında yeni satırbaşları oluşturacak ve değişik düşünceler ortaya koyacaktır. Bu gelişmeler ışığında, uzun seneler “sanat için sanat”, “toplum için sanat” ve “güdümlü sanat” kavramları yoğun tartışmalara sebep olmuştur. Tiyatro eleştirmenlerinin tartışmalarında odak noktası, toplumsal gerçeklerin, sanatsal ölçütlerin ve estetik değerlerin önüne geçip geçemeyeceği yönündedir (Gürün, 2010: 663, 664).

3.5. Geleneksel El Sanatları

Tarihsel süreçte doğu ve batı kültürleri arasında her zaman bağlantı noktası olmuş olan Anadolu'daki kültürel birikim, Türk-İslâm sanatının gelişimi için önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra İslâm inancında tasvirin yasak olması dolayısıyla resim ve heykel kabul görmemiş, insan duygu ve düşüncelerini aktarmada el sanatları önem kazanmıştır.

El sanatlarında malzeme olarak kullanılan taş, maden, ahşap malzemenin yanında ayrı bir sanat kolu olarak gelişme gösteren çini, seramik ve cam sanatlarının hammaddesi ise topraktır. Bunlarla beraber hat, ebru, minyatür, tezhip gibi genelde kağıt üzerine uygulanan el sanatları aynı tasarım içinde bulunsalar da, ayrı sanat dalları olarak yerlerini almışlardır.

Endüstri ürünleri karşısında varlığını çok da fazla sürdüremeyen geleneksel el sanatlarımız üniversitelerde bilim dalı olarak da gelişimini sürdürmüştür. Temelleri Cumhuriyet' in ilânından önce atılmıştır. Bu arada 1883 yılında eğitime başlayan ve ülkemizde güzel sanatlar alanında eğitim veren ilk eğitim kurumu olan Sanayi-i

Nefise Mektebi'nde resim, heykel ve mimarlık eğitimi yanında geleneksel el sanatları eğitimine de yer verilmiştir. 1928 yılında Güzel Sanatlar Akademisi ismini alan bu kurumun çatısı altında Tezniyat/Süsleme Bölümü açılmış, Seramik ve Türk Çiniciliği Atölyesi kurulmuştur. 1936 yılında ise Şark Tezyini Sanatlar Mektebi, Türk Tezyini Sanatlar Bölümü adı altında Güzel Sanatlar Akademisi bünyesine katılmıştır. Tezhip, hat, ebru ve ahar, Türk ciltçiliği, Türk cilt kalıpları yapımı, altın varak yapımı, minyatür, sedef kakmacılığı, Türk çini nakışları-halı nakışları ve hat sanatı alanlarında eğitim veren bölümün adı, 1939 yılında Türk Süsleme Bölümü olarak değiştirilmiştir. 1969 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, 1982'de Mimar Sinan Üniversitesi, günümüzde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi adını alan bu kurumun Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlı Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, Geleneksel Cilt Tasarımı, Hat, Halı-Kilim-Eski Kumaş Desenleri, Tezhip ve Çini Tasarımı olmak üzere beş ana sanat dalında halen eğitimine devam etmektedir.

Geleneksel el sanatlarımızın Cumhuriyet Dönemi'ndeki gelişimini şu alt başlıklarda incelemek mümkündür.

3.5.1. Çini ve Seramik Sanatı

Geleneksel çini ve seramik sanatı, 20. yy.da gelişen cam ve porselen endüstrisinin gelişmesiyle birlikte bu sanatın gerilemesine ve önemini kaybetmiş olmasına rağmen, el sanatlarımız içerisinde sürekliliği olan sanat dallarından biridir. Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'nde çini ve seramik üretim merkezlerin başına İznik gelmektedir. Cumhuriyet Dönemi'nde çini ve seramik üretimi açısından öne çıkan merkez Kütahya'dır.

3.5.2. Cam Sanatı

İstanbul, Osmanlı İmparatorluğu Dönemi'nde başlıca cam üretim merkezidir. Osmanlı İmparatorluğu'nda cam üretiminin önemli bir yeri olmasına rağmen, İmparatorluğun camcılığı ile ün yapmış Avrupa ülkelerine kendi zevkine uygun cam siparişi vermesi, zaman içinde İstanbul'daki cam atölyelerinin kapanmalarına sebep olmuştur.

Cumhuriyet Dönemi'nde de cam sanatı, camın fabrika ortamında üretilen bir ürün haline gelmesiyle giderek gerilemiştir. Bakanlar Kurulu'nun 1934 tarihinde

çıkardığı kanun paralelinde Türkiye İş Bankası'nın destekleyeceği bir cam sanayisinin kurulmasına karar verilmiş, aynı tarihte Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası'nın temeli atılmıştır. Ülkemizde toplama camın değerlendirilerek yeni bir ürüne dönüştürüldüğü cam boncuk ve göz boncuğu yapımı, geleneksel halk sanatı olarak küçük atölyelerde ilkel yöntemlerle hâlâ varlığını devam ettirmektedir.

3.5.3. Kumaş Sanatı

Temelleri 19. yy.'da atılan bu endüstri kolunun gelişmesi Cumhuriyet Dönemi'nde olmuştur. Yine 1933 yılında yürürlüğe giren Sümerbank Yasası'ndan sonra Bakırköy, Kayseri, Ereğli Bez Fabrikaları, Nazilli Basma Fabrikası ve Gemlik Suni İpek Fabrikası açılmış 1938-1965 yılları arasında da Bursa Merinos, Malatya Pamuklu ve Eskişehir Basma Fabrikaları'nda üretim başlamıştır.

Kumaş dokumacılığında kullanılan desenler de en az dokumanın kendisi kadar önemlidir. İlk olarak 1940 yılında o yıllardaki adıyla Güzel Sanatlar Akademisi'nde Kumaş Desenleri Bölümü açılmıştır.

3.5.4. Halı Sanatı

Türk el sanatları içinde halı dokumacılığı köklü bir geçmişe sahiptir. Ancak makine halıcılığının yaygınlaşması karşısında giderek gerilemiştir. Ülkemizdeki ilk halı fabrikası ise, sarayın halı gereksinimini karşılamak için Dolmabahçe Sarayı Hereke Dokuma Fabrikası adıyla kurulmuştur. Daha sonraları burada bulunan atölyeler Hereke Fabrika-i Hümâyunu adını almıştır. Bu halı atölyeleri günümüzde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bağlı olarak üretim yapmaktadır.

3.5.5. Tezhip Sanatı

Orta Asya'dan Selçuklularla Anadolu'ya gelen tezhip, Kur'an-ı Kerimler, divanlar ve diğer el yazması değerli yapıtların güzel yazı örneklerine altın yıldız ve boyalarla uygulanan, belirli boyutlar içinde çalışan bir sanat dalıdır. Arapça altın anlamına gelen zeheb kelimesinden türetilen tezhibin Türkçe karşılığı "altınlama" dır.

Tezhip Sanatının Cumhuriyet Dönemi'nde eğitim kurumları içerisinde bulunması bu sanatın gelenekten geleceğe aktarılması bakımından önem taşımaktadır.

3.5.6. Hat Sanatı

Hat Sanatı, kesintiye uğramaksızın bugüne ulaşmış İslam sanatı içinde yer alan el sanatlarımızdan biridir. Cumhuriyet Dönemi'nde Latin Alfabesi'nin kabul edilmesinin, hat sanatını en çok etkileyen gelişmelerden biri olduğu bilinmektedir. İsmail Hakkı Efendi, Çarşambalı Hacı Arif Bey, Nazif Bey, Aziz Efendi, Necmettin Okyay, Ali Alparlan, Muhittin Toy ve Ali Serin isminden söz ettiren hattatlarımız arasındadır. 19. yy.' dan günümüze gelen süreçte en önemli hattatlarımız arasındadır.

3.5.7. Minyatür Sanatı

Minyatür Sanatı Cumhuriyet Dönemi'nde bireysel çalışmalarla yaşatılmaya çalışılan el sanatlarımızdandır. Ord. Prof. Dr. A. Sühey Ünver ve Nusret Çolpan Cumhuriyet Dönemi'nde Minyatür Sanatının önde gelen isimlerindedir. Minyatür, geleneksel Türk el sanatları bölümlerinde de akademik bir çalışma konusu olarak ele alınmaktadır.

3.5.8. Ebru Sanatı

İpek Yoluyla 16. yy'da Osmanlı İmparatorluğu'na gelen Ebru Sanatı Uzakdoğu kökenli bir kâğıt süsleme sanatıdır.

Ebru Sanatının gelişmesinde ve yaygınlaşmasında önde gelen isim, Üsküdar'daki Özbekler Dergâhı şeyhi, Şeyh Sadık Efendi'dir. Şeyh Sadık Efendi, ebru yapmasını Buhara'da öğrenmiş ve iki oğluna da öğretmiştir.

3.5.9. Maden Sanatları

Osmanlı maden sanatı içinde sıkça kullanılan madenler, bakır, gümüş, pirinç ve altındır. Maden sanatları içine giren üretim alanlarından kuyumculuk dışında diğerleri geleneksel tekniklerle üretimlerini daha çok halk sanatı olarak sürdürmektedirler.

3.5.10. Taş Sanatları

Osmanlı sanatında mimaride ağırlıklı olarak taş malzeme kullanmıştır. İşlenmesi daha kolay olan mermer ise mimarî yapıların bezemelerinde ve bazı iç mekân öğelerinde tercih edilmiştir.

Temelleri 19. yy.'da atılan teknolojik adımlarla birlikte geleneksel el sanatlarımızın Cumhuriyet dönemindeki gelişimlerinin gerilediği görülmektedir. Fakat üniversiteler bünyesindeki geleneksel Türk el sanatları bölümlerinin yanında özel kurs ve vakıflar gölgesinde bu sanatlar varlıklarını sürdürmektedirler (Kaya, 2010: 670-677).

3.6. Resim

II. Meşrutiyet'in ilanı ile (1908), ekonomik anlamda sıkıntıların devamına rağmen, ülkede beliren özgürlük ortamı tüm kurum ve kuruluşları gibi sanat ortamını da oldukça olumlu etkilediğini görmekteyiz. Bundan sonraki dönemlerde yetişen yetenekli gençlerin ve resme ilgi duyanların Avrupa'ya ve batıdaki resim okullarına/akademilerine gönderilmelerinde bir hızlanma ortaya çıktığı görülmektedir. Yine bu süreçte Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte sanat ortamını yönlendirenlerin başında "1914 Kuşağı", "Çallı Kuşağı" ya da "Meşrutiyet Kuşağı" olarak adlandırılan ressamlar gelmektedir. 1914 Kuşağı temsilcileri, dönemin en etkili sanatçıları olup, tüm birikimlerini görev yaptıkları Sanayi-i Nefise Mektebi başta olmak üzere, çeşitli askerî ve sivil liselerde geleceğin ressam adaylarına aktarmışlardır.

Cumhuriyet' in kurulduğu ilk yıllarda da "1914 Kuşağı"nın etkinliğinin sürdüğü görülmektedir. Mustafa Kemal yalnızca sosyal, siyasal, kültürel alanlarda değil, sanatsal alanda da alınan köklü kararların ilk aşamalarında yine bu kuşağın üyelerini görevlendirmiştir.

1914 Kuşağı'nın temsilcileri arasında Sami Yetik (1878-1945), Ali Sami Boyar (1880-1967), Hikmet Onat (1882-1977), Mehmet Ruhi Bey (1880-1931), İbrahim Çallı (1882-1960), Nazmi Ziya Güran (1881-1937), Feyhaman Duran (1886-1970), Hüseyin Avni Lifiç (1886-1927), Namık İsmail (1890-1935) sayılabilir.

Bu isimler arasında Hikmet Onat, izlenimci bir anlayışla çeşitli ölüdoğalar ve portrelerin yanı sıra, İstanbul'un Eyüp, Kurbağalıdere, Kabataş, Salacak, Göksu, Boğaziçi, Üsküdar, Fındıklı gibi resmedilesi köşelerini, camiilerini, meydan çeşmelerini, sahillerini resimlerle ebedi kıldığı, ayrıca Topkapı Sarayı, Eyüp Sultan Türbesi gibi tarihi anıtları betimlediği görülmektedir. Yine bu kuşağın en renkli simalarından biri olan İbrahim Çallı, savaş temalı ve çok figürlü büyük boyutlu kompozisyon çalışmaları, İstanbul'un çeşitli köşelerinden görünümünün yansıtıldığı,

figürlü manzaraları ve özellikle yaşlılık dönemlerinde ağırlık verdiği ölüdoğaları dikkat çekmektedir.

Şekil 3.4: Kurbağalıdere – 1932 Hikmet ONAT ⁴

Sanatçı yaşanan çağın bir parçası olduğu gibi, yaşanan gerçeklikleri de yapıtlarına yansıtmaktadır. II. Meşrutiyet sonrasında da sanat yaşamlarının başlarındaki gençler yaşanan savaşları, kurtuluş mücadelesini, yaşanan acıları, yeşeren umutları konu almış ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında yine bu sanatçılar bu kez Cumhuriyet'le birlikte tanık oldukları olayları tuvallerine yansıtmışlardır. Türk Ordusu'nun cephelerde yaşadıkları kahramanlıklar, acılar, Atatürk ve yakın silah arkadaşlarının gerçekleştirdikleri faaliyetler, geziler resimlerine konu edilmiştir.

Görüldüğü gibi Cumhuriyet' in ilanıyla birlikte sanatsal alanda da yeni bir döneme girilmiştir. 1914 Kuşağı'nın etkisi giderek azalmış, üyeleri yetişme dönemlerinde 1914 Kuşağı üyelerinin öğrencileri olmuş, 1929' da kurulan Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği ve yine 1914 Kuşağı'nın sanatsal birikimlerinden faydalanmış 1933'te kurulan D Gurubu'nun bu dönemin sanat gündemini belirlemeye başladığı görülmektedir (Gören, 2010: 680-686).

⁴ Kaynak: <https://www.tarihnotlari.com/hikmet-onat/>

Şekil 3.5: Bebek Tablosu – 1901 Sami YETİK⁵

⁵ Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/tag/sami-yetik/>

4. CUMHURİYET DÖNEMİNDE GÜNDELİK HAYAT

İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e geçiş sürecinde, modernleşme algısının toplum üzerinde yarattığı etki kültürel farklılaşmayı beraberinde getirmiştir. Kadın ve erkek için ayrı ayrı düzenlenmiş ahlaki normlar, giderek paralel bir çizgiye yerleştirilmeye çalışılmış, birtakım temel hakları eşitleyici düzenlemeler yapılmış olsa da, 1930'larda, başta gündelik hayatın iktisadî ve moral yükünü taşıyan esnaf tabaka, Cumhuriyetçi düşüneyi, kendi geleneksel kökenine yöneltilmiş bir tehdit unsuru saymayı devam ettirmekteydi. Arzu edilen ile gerçek yaşam arasındaki bu büyük uçurum, yönetimi radikalleştirmiştir.

Cumhuriyetçi grubun öngördüğü gündelik hayat biçimini planlayanların kurmay subaylar olması, askerî bürokrasinin dönemin çalışma ve eğlence hayatına ciddi derecede etki etmesine neden olmuştur. Yeni dönemin âdâb-ı muâşeret anlayışını belirleyen temel nokta ise, gündelik hayatın geçmişteki *sivil* karakterinden sıyrılp *resmî* bir boyut kazanması olmuştur (Işın, 2003: 154,155).

Bu noktada kültürel ikileşmeden bahsetmek gerekmektedir. Kültürel ikileşme, Türkiye'nin günlük hayatının oldukça uzun bir döneminde ve neredeyse her safhasında belirgin şekilde görülmüştür. Bir tarafta batılı yaşam tarzını oldukça bilinçli bir tavır olarak benimseyen bir kesim, diğer tarafta ise bu batılılaşma sürecine tepki olarak geleneğinden kopmayan gelenekçi bir kesim oluşmuştur. Bu iki ayrı hayat tarzı az çok tutarlı bir şekilde uygulanırken, ortadaki geniş kesim ise kendine göre bir ortalama yol tuturmaya çalışmıştır. Gelinek noktada belirleyici olan tarafın bu üçüncü kesim olduğu söylenebilir; çünkü söz konusu noktada Türkiye artık doğulu bir toplum olmaktan çıkmış ancak tam anlamıyla batılı bir toplum da olmayı başaramamıştır (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 873).

4.1. Eğlence

Bir toplumun eğlence hayatı, davranış şekillerindeki tüm değişimleri yansıttasının yanında, bir duruşu ifade etmektedir. Toplumlara özgü ifadeleri açığa çıkararak, toplumsal hayata yön verir. Toplumun değişimiyle eğlence de değişir. Modernleşme sürecinden Türk toplumu ve dolayısıyla İstanbul'un sosyo-kültürel

yapısı ve buna bağılı olarak mûsikîsi de etkilenmiştir. Eğlence hayatı dönüşümün izlenebileceği en somut göstergelerden biridir (Özdemir, 2012: 1143).

II. Meşrutiyet'in ilanı (1908) tam bir özgürlük ortamı sağlamış, eğlence yerleri bu dönemde dolup taşmıştır. Balkan Savaşları ve ardından I. Dünya Savaşı, dönemin önemli gelişmeleri olup, zor koşullar ve savaşın getirdikleri ile eğlence yaşamı yeni nitelikler kazanmıştır. Bu dönemde kente giren elektrik, 60 yılı aşkın bir egemenlik kuracak olan sinemayı İstanbul halkı ile tanıştırmış, beraberinde eğlence yaşamı kitleleşmeye başlamıştır. Halkın kamusal eğlencelerinden biri olan tiyatronun ardından sinemalar, Batılılaşma sürecinde ve eğlence anlayışında ciddi değişiklikler olmasına sebebiyet vermişlerdir. Bu döneme ait dönüşümlerden biri de, bahçe sinemalarıdır. Yine bu dönemde yabancı film şirketleri yeni pazar arayışlarına girişmiş ve İstanbul seyircisini keşfetmiştir. Gramofon bu dönemde yaygınlaşmıştır ve müzik yolda, sokakta, bahçede, meydanda, taşıtlarda kısaca her yerde dinlenebilir bir hale almıştır. İstanbul' un ilk modern barı da bu dönemde açılmıştır (1911) (Özdemir, 2012: 1138-1139).

Cumhuriyetle birlikte toplumu batılı eğlence tarzına alıştırmaya amacını güden "balo"lar ise ilk olarak başkentte başlatılmıştır. Bu dönemde sayıları giderek artan gazinolar, müzikli lokantalar vb. yeni bir eğlence anlayışı için en uygun yerler olarak sevdirmeye çalışılmıştır (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 861). İstanbul' un ilk gazinolarından biri olan Arkadi Gazinosu 19. yy.'ın sonlarında Galata' da açılmıştır. Beyoğlu başta olmak üzere giderek yaygınlaşan lokanta, kafeşantan, pastane ve oteller gazinolarıyla birlikte yeni tarz eğlence anlayışının merkezleri haline gelmişlerdir. 1917 Devrimi'nin ardından İstanbul'a sığınmak durumunda kalan beyaz Ruslar tango, çarliston ve fokstrot gibi modern dansları gazinolarda tanıtarak yaymışlar ve böylece gazinolar Revü Sanatçılarının gösteri yaptıkları, Klasik Türk Mûsikîsi'nin icra edildiği ve Batı Müziği sanatçılarının şarkı söyledikleri eğlence mekânları halini almışlardır (Özdemir, 2012: 1139)

Meyhaneler içkili eğlence mekânları arasında şüphesiz ki en köklü olanlarıdır. Fatih döneminden beri İstanbul' da yer alan meyhanelerin dünyaca ünlü olduğu söylenmektedir. Bu dönemde meyhanelerin yoğun olduğu bölgeler şöyle sıralanabilir; Balıkpazarı, Zindankapısı, Asmalımescit, Ketenciler, Mahmutpaşa, Tavukpazarı, Gedikpaşa, Yenikapı, Kumkapı, Samatya, Langa, Yedikule, Unkapanı, Keresteciler, Cibali, Hasköy, Haliç Feneri, Balat, Topkapı, Karagümrük, Galata, Beyoğlu, Galatasaray ve Kadıköy. Yeni içki ve eğlence alışkanlıkları doğuran

kafeşantan, kabare ve bar gibi mekânlar, Cumhuriyet öncesinde meyhane geleneğine alternatif olma konumuna erişememişlerdir. Gazino ve barlar salon ortamında kadın ile erkeği yan yana gelmesini sağlamış, müzikli program eşliğinde tiyatrolara da yer verilmiştir (Özdemir, 2012: 1140, 1141). Osmanlı Dönemi'nden beri süre gelen Kanto, Cumhuriyetin ilk yıllarında da, aşağı yukarı 30'ların ortalarına kadar devam etmiş olsa da zamanla başka müzik türlerinin ortaya çıkması ile geçerliliğini yitirmiştir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c.4: 862). Bu gibi mekânlarda tango, çarliston ve fokstrot gibi danslar Rus Göçmenler aracılığıyla yaygınlaşmıştır (İstanbul'da Sanat: Mimari, El Sanatı, Resim, Müzik Bildiriler 4, s.1141). Hatta bunlardan “tango” gibi türler oldukça yerlileştirilmiştir. Anayurdu Arjantin olmasına rağmen dünyaca ünlenen tango, daha sonraları bir “Rus Tangosu” türü, “Yunan Tangosu” türü gibi tezâhürlerle ortaya çıkmıştır. Ardından bir de “Türkçe Tango” türünün de oluştuğu söylenebilmektedir. Necip Celal, Fehmi Ege, Necdet Koyutürk gibi besteciler, İbrahim Özgür, Seyyan Hanım gibi şarkıcılar da bu türü oldukça sevilen bir tür haline getirmişlerdir. Hatta Münir Nurettin Selçuk bile ilk plaklarından birinde tango seslendirmiştir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 862).

Tiyatro ve sinema, Cumhuriyet' in ilk yıllarında (1923-38) İstanbul halkının başlıca eğlencesi haline gelmiştir. Taksim Belediye Gazinosu, Taşlık Bahçesi ve Açıkhava Tiyatrosu'nun yapımı da bu yıllara isabet etmektedir. Sayıları azalan gazinolar, barlar, içkili lokantalar, meyhaneler, bahçeler yine faaliyette olup, bir taraftan da direkler arası son günlerini yaşamaktadır. Naşit Özcan ve İsmail Dümbüllü ile ayakta durmaya çabalayan ortaoyununun yanı sıra meddahlık da mahalle aralarına çekilmiştir. Karagöz ise çocuk eğlencesi olarak varlığını devam ettirmeye çalışmaktadır.

Önemli ekonomik sıkıntılarının yaşandığı 1939-1945 II. Dünya Savaşı yılları için dönem adına bir talihsizliktir demek yanlış olmayacaktır. Bu yıllarda gece hayatı git gide sönükleşmiş, halk artık radyo başında eğlenmeye başlamıştır. Bu yıllara İstanbul'un radyo günleri demek mümkündür (Özdemir, 2012: 1142).

4.2.Teknoloji

Geleneksel manâda batının dışında olan Türkiye, aynı zamanda batının en yakın komşularından biri durumundadır. Bu durum, yeniliğin hem çabuk ulaşmasına ve yayılmasına hem de hâlâ hafifçe “yabancı” kalmasına sebep olmaktadır. Örneğin

kendi çağında, bugünkü pikaplardan ya da müzik setlerinden çok daha fazla heyecan yaratmış bir teknik araç olan “gramofon”, yeni olması dolayısıyla bugüne göre oldukça durağan olan günlük hayatta büyük imkânlar yaratmaktaydı. Radyonun yaygınlaşması ise, teknik yeniliklerin ortaya çıkardığı Türkiye’ ye özgü “tepki kalıplarına” ilginç bir örnek olmuştur. Bu dönemde “sinema” da eğlence hayatı içinde teknolojinin sonuçlarının doğurduğu diğer bir önemli yeniliktir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 5: 864).

4.3.Giyim - Kuşam

Osmanlı'nın son dönemlerinde insanların gündelik kıyafetinde günün modasına uygun olmayan çizgiler göze çarpmaktadır. Örneğin, bir doğu sembolü olarak batılı kıyafetin üzerine konulan fesin, Cumhuriyet 'in ilk yıllarına kadar varlığını sürdürmüş olmasına rağmen, yelek giymek, baston taşımak gibi alafranga Bâbîâli modası yeni dönemde de uzun süre yaşamıştır (Işın, 2003: 166).

Osmanlılar, taklit ettikleri batıya karşı, son dönemdeki gerek fesleriyle olsun, gerek kılık kıyafetleriyle olsun bir farklılık ortaya koymakta kararlı bir tutum sergilemekteydiler. Cumhuriyet ve sonrasındaki yeniliklerle, özellikle “kıyafet inkılâbı”nın ortaya koydukları doğrultusunda tek ölçüt batı olmuş ve buna bağlı kalmayan tüm giyim tarzları yasaklanmıştı. Bu durum Cumhuriyet Dönemi'nde giyim/kuşamın zorunlu olarak politik bir anlam kazanmasına yol açmıştı. Fakat kapalı Müslüman toplumunda kadın giyimine fazla müdahalenin tepkilere sebebiyet vereceği öngörülerek bu konuya yasal tedbir getirilmemiş, bunun yanında “çarşaf” gibi giyimlerin resmî otoritenin pek de hoşuna gitmediği her şekilde hissettirilmişti. Bu koşullarda dinî muhalif kesim, yeni çerçeve içinde kendi farkını açıkça ortaya koyacak yeni kılık özellikleri bulmuştu (Bere, takke.. vb.) (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 866).

Seçkin kesim yasal olarak da yapılan bu düzenlemelerle batı modalarını da rahatça izlemeye başlamışlardı. Bobstil, çarliston giyimleri Türkiye’de de görüldü. Daha çok varlıklı ve aydın kesimden gençlerin ilgi gösterdiği bobstil tarzı giyimde kızlar ince çorapları, mantar tabanlı yüksek ayakkabıları ve kırmızı rujlarıyla dikkat çekmekteydiler. Erkekler ise kalın kösele ya da kauçuk ayakkabılar, bol ceketler ve dar kenarlı kumaş şapkalarıyla bobstil tarzını yansıtmaktaydılar. Gençleri coşturan çarliston dansı ile birlikte diz kapağı bölümü dar, dizden aşağıya genişleyen

paçalarıyla çarliston pantolonlar da hayatımıza girmişti (<https://osmanlizamani.tr.gg/Osmanli-giyim-tarzi.htm>).

Resmi ideolojinin seçkin giyim örneklerinin yanı sıra bir de özellikle Batılılaşmayı fikren benimsemiş fakat maddi imkânları el vermeyen görece yoksul (daha çok küçük memur) kesimlerinin “Sümerbank Tipi” denebilecek bir üslûbu oluşmuştu. Giyime yalnızca temel insan ihtiyacı yönünden bakan köylüler ise bu değişimlerden en az etkilenen kesimdi. Buna rağmen onlar da “kasket” gibi yeni sürüm mallarına alışmışlardı (Batıda ise kasket, köylülerin değil, işçilerin yaygın başlık tipidir) (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 866).

4.4. Yeme- İçme

Yeme/ İçme alışkanlıkları da Batılılaşma sürecinden etkilenmişti. İlk olarak, yeme biçimi bilinen sınırlı çevrede değişti. Taşınabilir sını yerine, sabit yemek masası ve sandalye (tabii bunlara uyan dik oturma biçimi), ayrıca çatal, bıçak..vb. Bu yemek yeme biçimini öğrenip evinde uygulayan aileler yanı sıra Pera'nın modern lokantaları da toplumsal bir model oluşturmuştur. Tat bakımından farklılık yaratan batı yemekleri, aynı zamanda yemeğin düzenleniş tarzı açısından da farklı biçimlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur (soğuk yemek mi önce, sıcak yemek mi, vb.).

Laikleşme öncesinde Türkiye’ de içki içmenin, özellikle kamuya açık alanlarda içki içmenin belli güçlükleri vardı. Buna rağmen meyhane, toplumda yerleşmiş bir kurumdu. Cumhuriyet’ ten sonra hayata kadınla erkeğin birlikte katılımı, yine katı tabularla çeliştiği için kadınların da bulunabileceği içkili mekânlar bir problem haline gelmişti. Başlangıçta bu amaca hizmet eden, seçkinlere özgü batılılaşmış mekânlar mevcuttu. Zaman içinde, toplumun da tüm değişikliklerle birlikte evrilmesiyle, kadınlara tanınan alan genişleyebilmişti. Yalnızca erkeklerin gittiği meyhaneleriyle tanınmış İstanbul’ un Çiçek Pasajı veya Kumkapı gibi yerlerinde kadınların varlığı alışılmış bir durum haline gelmişti (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 868, 869).

4.5. Gezme – Tozma

Osmanlı'nın son dönemlerinde insanlar, sınırlı araçlarla şehir içinde gezebiliyordu. Zorunlu nedenlerle bir yerlere gidenler genellikle bürokratlardı. İstanbul’ da bile, mahalleler, kendine-yeterlik ilkesine göre kurulmuştu ve doğru dürüst bir toplu taşıma sistemi yoktu. Kamu taşımacılığının ilk ciddi adımı atlı

tramvayla gerekleŒmiŒti (1869) ve uzun yıllar boyunca da İstanbul’ da tramvay - millileŒtirilip İETT’ ye devredildikten sonra bile- başlıca ulaşım aracı olmuŒtu. Ancak 1914’te İstanbul’un bütün tramvayları elektrikle iŒlemeye başladı. 19. yy.’da denizle iç içe olan İstanbul’ da kayıklar yetmez olmuŒtu. 1930’da Haliç, Boğaz ve Üsküdar seferlerini Œirket-i Hayriye, Moda, KalamıŒ, Adalar seferlerini de Seyri Sefain Œirketi yapmaktaydı.

Osmanlı İmparatorluğu’nun son yıllarında “gezme/tozma” bir hayli sınırlıydı. Buna rağmen, herkesin akraba ziyaretlerine, kamusal eğlencelere gittiği Bayram günleri dıŒında bir de “mesire” yerleri vardı. Küüksü, Göksü, Kurbağalıdere ve KuŒdili, Kâğıthane gibi belirli yerlerde beyler ve hanımlar, ayrı ayrı kayıklar ya da arabalarla “piyasa” ya çıkarlardı.

Œehir içi veya yakınındaki bazı yerler hafta sonları bireyler ya da aileler için gezme mekânları haline gelmiŒti. İstanbul’ da Boğaziçi, Belgrad Ormanı, Adalar, Kumkapı, Samatya Œeridi, Bağdat Caddesi vb. (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 4: 870).

5. 20. YY.' IN İLK YARISINDA İSTANBUL' DA ETNİK YAPILAR

Bugüne değin, İstanbul'un etnik yapısı üzerine birçok çalışma yapılmış olsa da bu çalışmaların yeterli olmadığını görmekteyiz. Genellikle araştırma şirketleri tarafından yapılan ve genellemeler üzerinden gidilen bu çalışmalarda, ana dil ve demografik yapının sayısal verileri ile yetinildiği, fakat etnik grupların sosyolojik yapı ve analizi ile ilgili çok fazla araştırmanın olmadığı bir gerçektir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 16, 17). Bilge Umar'a göre şu unutulmamalıdır ki,

Hiçbir insan ve hiçbir etnik topluluk, yeryüzüne gökten indirilmedi ve ataları, nineleri olmaksızın, bir anda yaratılmadı. Tarihin her zaman noktasındaki her etnik topluluk, tarihin aydınlatılmadığı dönemlerden beri süregelen, insanlığın var oluşu boyunca süre gidecek bir etkileşim, değişim, oluşum sürecinin o zaman noktasındaki ürünü olarak kendini gösterdi (Umar, 1998: 5).

Yüzyıllar boyu pek çok etnik kimliğe yurt olmuş İstanbul, 20.yy.'ın ilk yarısında da bu kozmopolit yapısını sürdürmüş ve hatta yaşanan savaşlar, politik koşullar nedeniyle göç almaya devam etmiştir. Dönemde İstanbul'un etnik yapısı incelendiğinde çok farklı kökenlere sahip insanların bir arada yaşadığını görmekteyiz. Osmanlı'dan beri İstanbul' u vatan bilen kimliklerin yanında daha küçük gruplar da yer almaktadır.

İstanbul'un 1453'de fethedilmesiyle, Osmanlı bu şehri başkenti ilan etmiş ve hızla Türkleştirmiştir. 16.yy.'dan itibaren Türk kenti olarak anılmaya başlanmıştır. Evliya Çelebi İstanbul'un nasıl Türkleştirildiğini, detaylı bir şekilde ortaya koymuştur. Bizans döneminde sayıları pek az olan Türkler, Anadolu ve Rumeli'den getirilen Türk ailelerinin İstanbul'a yerleştirilmesiyle nüfusunu giderek arttırmış, ilerleyen yıllarda Türk nüfus toplam İstanbul nüfusunun yarısını geçmiştir.

Türkler, bugün farklı etnik yapılarla beraber, İstanbul'da kardeşçe yaşamayı sürdürmektedirler. Anadolu'nun farklı yörelerinden İstanbul'a gelip yerleşen ve bir yandan da kendi geleneklerini sürdürmeye çalışan kesim tüm engelleme çabalarına

rağmen, İstanbul' un eski halklarıyla ve kültürüyle bir araya gelerek yeni bir İstanbul kültürü yaratmaya çalışmaktadırlar (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: Syf 26).

İstanbul'un etnik kimlikleri arasında birçok Türk kökenli gruba rastlamak mümkündür.

Örneğin, göç eden sayısının on bin kadar olduğu düşünülmekte olan Türkmenler, Türkiye' de çoğunlukla İstanbul'a yerleşmişlerdir.

Tatarların İstanbul'a yerleştikleri ilk bölgelerden biri ise Ayazağa'dır. Evliya Çelebi, özellikle İstanbul'daki bozacı esnafının büyük çoğunluğunu Tatarların oluşturduğunu belirtmiştir.

Özbekler ise 20. yy. başlarında eğitim amacıyla ve politik nedenlerle Türkiye ve Avrupa'ya yerleşmişlerdir. Avrupa'ya yerleşen ve ardından Türkiye'ye göç eden Özbeklerin çoğunlukla İstanbul'da oldukları bilinmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 30-34).

20. yy. başlarında Türkiye'ye bir Gagauz göçünden söz edilmektedir. Fakat konuya dair veriler güvenilir değildir. Çünkü, göç eden Gagauzların bir kısmı Müslümandır, Hıristiyan olanlar da kayıtlara Türk Ortodoks olarak geçirilmiştir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 53).

19. ve 20.yy.'larda ise İstanbul'da bakkallık mesleğini icra edenlerin çoğunluğunu Karamanlıların oluşturduğu yazılmaktadır. O tarihlerde özellikle Beşiktaş ve Tophane gibi yeni semtlerde çok sayıda Karamanlı esnafa rastlamanın mümkün olduğu söylenmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 55).

Osmanlı Hanedanı'na akraba olan Amuca kabilesi ise 93 Harbi'nden sonra önemli ölçüde Osmanlı topraklarına göç etmiş ve bu göçmenlerin çoğu İstanbul'a yerleşmiştir. En yoğun buldukları yerler İstanbul' da Taşlıtarla, Beşyüzevler ve Beykoz' dur (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 58-59).

1878 yılında Kıbrıs Adası'nın İngilizlere kiralınması sonucunda buradaki Türk ailelerinin bir kısmı geriye dönmek istemiş bir kısmı da Anadolu' ya göç etmiştir. I. Dünya Savaşı sırasında İngiltere'nin Kıbrıs'ı ilhâk ettiğini duyurması ile İngilizlerin Türkleri vatandaş olmaya zorlaması sonucunda göç daha da hızlanmıştır. Lozan Antlaşmasıyla adanın İngilizlere bırakılmasıyla, göçler daha da artmış ve 1940'lara kadar süren göç sonunda göçmen sayısı otuz bin kişiyi bulmuştur. Gelenlerin çoğu başlarda Adana, Mersin, Antalya ve Muğla illerine yerleştirilmiş, serbest gelenler ise daha çok İstanbul ve İzmir'e yerleşmiştir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 60).

Ağırlıklı olarak İstanbul'un Ümraniye, Kadıköy, Kartal, Maltepe, Pendik, Zeytinburnu, Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa gibi bölgelerine yerleşmiş olan Makedonya Türkleri, bugün yüz bin civarında Türk'ün yaşadığı Makedonya'dan 1900 ve 1910 yılları arasında ve Balkan Savaşları döneminde göç etmişlerdir. Türkiye' de nüfuslarının iki yüz binin üstünde olduğu düşünülmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 61-62).

Romanya, 1939'da Güney Dobruca'yı Bulgarlara bırakınca burada kalan 8bin Türk, 1952' de Türkiye' ye gönderildi. 1939-1960 yılları arasında Romanya' dan göç edenlerin sayısı elli binin üzerindedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 65).

Lozan Antlaşması nedeniyle bir bölümü mübadele dışı tutulan Batı Trakya Türkleri, bu yıllarda Batı Trakya'dan Türkiye' ye gizlice bir göç etmişlerdir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 66).

İstanbul'da yaşayan bir diğer etnik kimlik olan Rumların sayısının 900'lü yıllarda iki yüz bin olduğu varsayılmaktadır. Cumhuriyet' in ilk yıllarında yoğun olarak buldukları semtler Arnavutköy, Yeniköy, Tarabya ve Büyükdere, az sayıda buldukları semtler ise Kuzguncuk ve Çengelköy'dür.

Türk-Yunan yakınlaşmasına sahne olan 1930'lu yıllarda İstanbullu Rumların durumu daha iyi bir hale gelmişse de özellikle Varlık Vergisi sebebiyle iflaslar meydana gelmiş ve Rum kökenli halk giderek yoksullaşmıştır. Dolayısıyla Rumların Yunanistan'a göçü ivme kazanmıştır. Selanik'te Atatürk 'ün evini bombalanması ile başlayan olaylar zincirinin ardından, başta Rumlar olmak üzere Müslüman olmayan vatandaşların işyerleri ve evleri yağmalanmış, kiliseler ve mezarlıklar tahrip edilmiş, Rum halk uzaklaştırılmıştır (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 73).

19.yy.'ın son yıllarında hissedilmeye başlayan ulusallaşma süreci, çok uluslu bir topluluk olan Osmanlı İmparatorluğu'nu da etkilemiştir. Teker teker bağımsızlıklarını kazanan Balkan uluslarının kendi ulus devletlerini kurma sürecinde, tarihin eski uluslarından biri olan Ermeniler arasında da bu gelişmenin olması kaçınılmazdı. Fakat bu süreç Ermeniler açısından pek de olumlu bir şekilde sonuçlanmıştır. Bir Ermeni bütünleşmesine imkân yaratmamak adına o dönemdeki İttihat ve Terakki Hükümeti'nin aldığı önlemler doğrultusunda gerçekleşen ve Ermeni literatürüne Medz Yegern (Büyük Felâket) olarak geçen 1915 yılındaki tehcirin sonuçları felâket olmuştur (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 81).

Katliamlar, açlık ve hastalık sonucu hayatını kaybeden Ermenilerin sayısı bazı kaynaklara göre bir milyonun üzerindedir. İstanbul, İttihat Terakki'nin verdiği

tehcir kararının dışında yer almış olsa da İstanbul'daki Ermeniler de bu karardan önemli ölçüde etkilenmişlerdir. İstanbul'daki Ermeni aydınlar tehcir kararı çıktıktan sonra gözaltına alınmış, göç etmeğe mecbur bırakılmışlardır. Anadolu'daki Ermeniler Cumhuriyet'in ilk yıllarında da yurtdışına göç etmeyi sürdürürken, bir kısım Ermeni aile bu göçler sırasında İstanbul'a gelmişlerdir. Ancak Ermeni nüfusta azalma eğilimi devam etmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 88).

Yahudi aileleri Cumhuriyet yıllarında Balat ve Hasköy'de bulunurken, buralara Anadolu'dan gelen göçler nedeniyle yeni gelişen İstanbul semtlerine dağılmışlardır. 15 Eylül 1925 tarihinde, Lozan Antlaşması'nın Kişi Hukuku alanında (Madde 42) düzenlediği azınlık haklarından feragat eden Türkiye Yahudi cemaati, 1922-27 yılları arasında basında Yahudiler aleyhine başlatılan kampanyalara hedef olmak durumunda kalmışlardır. Yahudilerin Anadolu' da serbestçe dolaşmaları 1923 yılı Haziran ayında yasaklanmış, 1927 yılından sonra ise devletin Yahudiler üzerindeki yasakları kaldırılarak, serbest dolaşım, Yahudi çocuklarının Türk okullarına gitmesi gibi özgürlükler sağlanmıştır. Atatürk, 1930'larda Avrupa'da yükselen ırkçı Yahudi düşmanlığını sezmiş, bunun üzerine Nazi Almanyasının ünlü Yahudi bilim insanları 1933 yılında çalışmalarını Türk Üniversitelerinde devam ettirmek üzere Türkiye' ye davet edilmişlerdir. Daveti kabul eden çok sayıda Yahudi bilim insanı İstanbul üniversitelerinde çalışmaya başlamıştır. Fakat bu yıllarda yayın organlarındaki Yahudi düşmanlığı, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyasının da tesiriyle giderek artmış, bu ırkçı yaklaşım, halk arasında taraftar bulmuştur. Bunun sonucunda tarihe "1934 Trakya Olayları" olarak geçen saldırılar, Trakya'daki (özellikle Edirne) Yahudilerin büyük çoğunluğunun mallarını mülklerini bırakarak İstanbul' a kaçmalarına neden olmuştur. Yahudi cemaatini büyük bir yıkıma uğratan Varlık Vergisi, İstanbullu pek çok esnaf ve sanayiciyi iflasa sürüklemiş, vergilerini ödeyemeyenler Anadolu' da kamplarda tutulmuştur. 1948 yılında İsrail Devleti'nin kurulmasıyla Yahudilerin bu ülkeye göçü başlamıştır (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 92-93).

Cumhuriyet döneminde çeşitli yasaklamalarla üzerlerindeki baskının arttığı bilinen Kürtlerin, bugüne kadar kayda değer bir araştırma yapılamadığından İstanbul' da yoğun olarak yaşadıkları bölgeleri belirlemenin güç olduğu düşünülmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 107-109).

Sünni Arapların ise büyük çoğunluğu Türkiye'de, Mardin, Siirt, Urfa, Bitlis gibi illerimizde yaşamaktadır. Bunun yanı sıra göçler sonucunda İstanbul' da da

küçümsenmeyecek sayıda Arap bulunmaktadır. Fatih ve çevresinde, Tophane’de yoğun bir Arap nüfus olduğu bilinmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 123-124).

Boşnaklar Osmanlı Dönemi’nde devlet içinde önemli roller üstlenmişlerdir. Yeniçeri ordusunun çoğunlukla Boşnaklardan oluşturulmuş olması, özellikle İstanbul’da Boşnak yerleşiminin çok eskilere dayandığını kanıtlamaktadır (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 177).

İstanbul’daki Arnavut nüfusun yoğunlaştığı semtler Sefaköy, Esenler ve Bayrampaşa’dır. Ayrıca Zeytinburnu, Eyüp, Fatih ve Kadıköy’de yerleşmiş pek çok Arnavut aile vardır. Bugün İstanbul’daki her iki Arnavutköy’de de Arnavut yoktur. Boğaziçi’ndeki Arnavutlar daha çok Beşiktaş’a kaymışlardır. Ayakkabıcı, sayacı, çantacı ve dericilik mesleği Arnavutlar arasında yaygındır (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 179,180).

İran cemaatinin Osmanlı Devleti’nde örgütlenmesi de 19.yy.’a dayanmaktadır. İstanbul’daki bu topluluğun kendi eğitim kurumlarını ve yayın organlarını oluşturması ise aynı yüzyılın başlarından itibaren başlamıştır. Örneğin, Dızdariye Mahallesi’nde 1911 yılında kurulan okulun sekiz dershanesi ve yüzün üzerinde öğrencisi olduğu bilinmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 182).

Türkiye’deki Çingenerin büyük bir kısmını 20.yy.’ın başlarında Avrupa ve Balkanlar’dan Türkiye’ye göç edenler oluşturmuştur. Araştırmalarda elde edilen sonuçlara göre, İstanbullu Çingenerin yoğun olarak yaşadıkları semtler şöyledir: Avrupa yakasında Kasımpaşa, Mecidiyeköy, Edirnekapı, Karagümrük, Lonca, Sarıyer, Ortaköy, Bayrampaşa, Anadolu yakasında Üsküdar ve Küçükbakkalköy.

Büyük çoğunluğu Müslüman olan Türkiye’deki Çingenerin göçer olanları daha çok Alevi inancını benimsemişken, yerleşikler ise Sünni’dir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 186, 187).

Yapılan araştırmalara göre yabancıların büyük bir kısmı Galata, Pera ve Tophane çevresinde ikamet etmektedir. Bugün de İstanbul’daki Avrupalıların önemli bir çoğunluğu Beyoğlu semtinde yaşamaktadır ve onu sırasıyla Şişli, Beşiktaş ve Kadıköy takip etmektedir (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 190).

İstanbul’da yaşayan Avrupalılar arasında en yaygın Hıristiyan mezhebi Katoliklik olup, bunun dışında İngiliz Anglikanlar, Protestan Kilisesi mensupları ve Ortodokslar da yer almaktadır (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 191). Bulgarlar, Lehler (Polonyalılar), Ruslar yaygın olarak İstanbul’da yaşayan Avrupa halklarıdır.

Polonyalılarla nüfusu yükselen Adampol adı ile bilinen yerleşim yerinin ismi Polonezköy olarak değiştirilmiştir. 1938’ de Polonezköy’ün Leh sakinleri, TC vatandaşlığına kabul edilmişlerdir. Başlarda çiftçilik, hayvancılık ve ormancılıkla uğraşan Polonezköylülerin, turizme ağırlık vermeye başlamaları Polonezköy’ü İstanbul’ un önemli tatil yerlerinden biri haline gelmesini sağlamıştır. En kalabalık olduğu dönemde bile iki yüz elli kişi kadar olan Polonyalılar, bugün dört yüz nüfuslu köyün ancak yetmiş kişisi oluşturmaktadırlar (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 199).

Sosyalist Devrim sonrası Rus burjuvazisinden ve Kızıl Ordu’dan kaçan askerlerden oluşan binlerce kişi, 1917-20 yılları arasında Osmanlı’ya sığınmış ve büyük çoğunluğu İstanbul’ a yerleşmiştir. Bu yıllarda, İstanbul’a yaşam, giyim ve eğlence tarzları ile yeni bir soluk getiren Rusların özgürlüğe uzanan köprü olarak Türkiye’yi seçtiklerini, o yıllarda İstanbul’a göç etmiş akrabaları olan yazar Jak Deleon’dan öğrenmekteyiz (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 201).

Ruslarla şenlenen İstanbul’ da 1920-24 yılları arası özellikle Beyoğlu, Rus kabareleri ve meyhaneleri ile dolup taşmakta, şarkılı ve danslı eğlencelere İstanbul halkı da eşlik etmekteydi. İstanbul’a plaj modasını da Z. Toprak’ a göre Ruslar getirmiş. Meşhur fülürye kuşunu dinlemek için Fülürye’ye giden İstanbul halkı, buraya bu kez Ruslarla beraber denize girmek için gitmekteydi. Fülürye Rus şivesiyle Florya’ ya dönüşmüştür. Rusların başka ülkelere göçmesiyle bu ihtişamlı dönem son bulmuştur. İstanbul tarihinde önemli bir yeri olan Ruslardan geriye pek çok kimse kalmamıştır. Çoğunluğu Ortodoks olan Ruslar, ibadetlerini İstanbul Karaköy’de Aya Andrea Rus Ortodoks Kilisesi’nde yapmaktadırlar (Öztoprak ve Hiperlink, 2013: 202).

6. CUMHURİYET DÖNEMİ KÜLTÜR POLİTİKALARI

Osmanlı Devleti'nden oldukça karmaşık bir kültür mirası devralan Türkiye Cumhuriyeti, Cumhuriyet Dönemi'nin kültür hayatında da bu mirastan oldukça etkilenmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine doğru Cumhuriyet Dönemi'nin kültürle ilgili problemlerinin birçoğu şekillenmeye başlamıştı. İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e geçişte geçmişte kalan sorunların yanında, yepyeni sorunlar da ortaya çıkmıştır (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 5: 1288).

6.1. İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e Geçişte Kültürel Dönüşüm

Devletin ve toplumun yapısı, Osmanlı Dönemi'nde kültürel hayatın başlıca belirleyicisi durumundaydı. Osmanlı Devleti, bir İmparatorluk olduğu ölçüde, farklı dinî ve etnik gruplardan oluşan bir toplum üzerinde var olmuştu. Bu kozmopolitliğe ek olarak, devletin toplumdaki uzaklığı da, bu topraklar üstünde yetişen kültürü kendine özgü biçimlerde belirlemişti. (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 5: 1288).

Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarından, her alanda olduğu gibi kültür alanında da derin sarsıntıları devralan Türkiye, Cumhuriyet Dönemi'nde daha büyük sıkıntılarla karşılaşmıştı. Osmanlı, batıdaki örneklerine nazaran etkili ideologlar yaratmamıştı (Ziya Gökalp gibi istisnalar hariç). Sistemli ideolojilerden uzak, daha çok duygusal nitelikte, belirli özlemleri dile getiren ve ütopyik nitelikleri ağır basan ideolojiler Osmanlı Devleti'nin son döneminde ortaya çıkmıştı. Tüm bu ideolojileri şekillendirense, çoğu zaman, politik koşullar ve politik önderler olmuştur. Ziya Gökalp' in İttihat ve Terakki politikasını bir dereceye kadar etkileyen Türkçülük-İslamcılık-Garpçılık sentezi de çok etkin olamamıştır. Kısacası Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e, evrensel geçerliliği olabilecek bir düşünce senteziyle geçilememiştir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 5: 1296-1297).

Cumhuriyet Dönemi'ni diğer dönemlerden ayıran en önemli faktör belirli bir kültür politikası oluşturması ve uygulaması olmuştur. Osmanlı Dönemi'nde İmparatorluğu oluşturan birbirinden farklı öğelerle örtüşme zorunluluğu yeni bir

kültür politikasının kurulmasını neredeyse imkânsızlaştırmaktaydı. Kültürü “Batılılaştırmak” hususunda en keskin duruşa sahip rejim, Cumhuriyet Rejimi’ydi. Gelebilecek tepkiler tahmin edilse de üzerinde pek de fazla durulmamıştır. Bir takım zorlamalarla bazı kesin kopuşlar gerçekleştirilmiş, kültürel alanda da bir Batılılaşma uygulanmıştır. Fakat, batı uygarlığına erişmek için kullanılan araç pek de batılı olmamıştır. Az sayıda bir aydın kadronun bilinçli çabaları, ancak batı uygarlığının temelini oluşturan demokratik yapıya hiç benzemeyen bir yapı yaratabilmiştir.

Yeni bilginin aktarılması biçiminde kayda değer bir demokratikleşme gerçekleştirilememiş, yeni kültüre ayak uyduracak sağlam bir temel kurulamamıştır. Bu kültürel geçiş dönemini kısaca anlatmak gerekirse, Cumhuriyet kültürünün bir sanatçı elinden değil, bir mühendis elinden çıktığı söylenebilir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 5: 1298-1299).

Bu devrin sanatlarına karşı toplumda genel olarak yabancı bir bakış ve sevmelik olduğu göz ardı edilememektedir. Bunun sebebi ise şöyle açıklanabilir: Teknik imkânların son derecede hızlı gelişmesiyle, devrin sanatçıları, dış dünyadan nefret etmeğe başlamışlardır. Çünkü, 20.yy.’ın gerekleri gerçek bir sanatçı için pek sempatik değildi. Dolayısıyla, sanatta yenilik yapmak arzusu içindeki gerçek sanat adamları kendi işlerine dönmeye ve haliyle toplumdan uzaklaşmaya mecbur kalmışlardır. Bunun sonucunda, yalnız kendilerinin anlayıp sevebildikleri sanatlar doğmuştur. Ancak sanatın böylesine olağandışı değişimler göstermesinin tek sebebi 20.yy.’ın maddeye dayanan gereklilikleri değildir. Bu sebepler arasında, iki dünya savaşının toplumu oldukça yorması, imkânların artmasıyla insanların daha çok sıkıntıya boğulması, sanatçıların eski devirlerde yapılmış olanlara doyunluğu ve hatta bunlardan bıkmış olmaları ve endüstrileşmedeki önemli gelişmeleri saymak mümkündür.

Devrin sanatçılarına göre, eski devir eserleri günlük yaşamın samimiyetinden uzak, ağır havalı aristokrat kişilerin zevkine göre meydana getirilmişti ve buna bağlı olarak devrin sanatçıları, eski devrin sanatçılarından bıkmışlardı. İşte bu toplumsal değişmelerin sonucunda da modern sanat doğmuştur.

Sanat, toplumun zevklerinin ifade vasıtasıdır. Her ikisi de toplumsal oluşumlar oldukları için birbirlerine önemli ölçüde etki etmişlerdir. Hatta birbirleri için başlangıç noktası ve birbirlerinin en değerli yardımcıları olmuşlardır. Zaten, toplumda biri diğerini etkilemeyen hiçbir olay görülmemiştir (Yiğitbaş, 1968: 22, 23, 25).

6.2. 20. yy.'ın İlk Yarısında Türk Mûsikîsi

Her alanda olduğu gibi Türk Mûsikîsi'nde de yeniliklerin büyük bir hızla ilerlemesi 20. yy.'da gerçekleşmiştir. 29 Ekim 1923 tarihinde yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin ilân edilmesi ile toplumsal ve siyasal alanlarda olduğu gibi kültürel alanda da çok önemli değişimler gerçekleştirilmeye başlanmış ve bu tarih ülke adına bir dönüm noktası olmuştur. Atatürk'ün, Türk kültürüne ne denli önem verdiğini ve yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin güzel sanatlar alanında da ilerletilmesiyle dünyada gerçek yerini alabileceğine inancını şu sözlerinden anlamaktayız:

Şunu da ehemmiyetle tebarüz ettireyim ki; yüksek bir insan cemiyeti olan, Türk milletinin tarihî bir vasfı da güzel sanatları sevmektir. Bunun içindir ki, milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, fitrî zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini ve millî birlik duygusunu, her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek inkişaf ettirmek millî ülkümüzdür.

Cumhuriyet'in ilânının hemen ardından kültür meselelerine önem verilmiş ve bunlar içinde müziğe ayrı bir yer verilmiştir. Yüzünü batıya çevirmiş yeni Türkiye Devleti için Atatürk'ün kendi ifadesiyle Mûsikî İnkılâbı'nın gerçekleştirilmesi, büyük önem arz etmektedir. Atatürk'ün bir gün etrafındakilerle sohbet ederken en zor devrimin hangisi olduğunu sorması ve tatmin edici bir yanıt alamaması üzerine kendi sorusunu şu şekilde yanıtlar:

En güç devrim müzik devrimidir. Çünkü müzik devrimi, şahsa önce kendi iç dünyasını unutturmayı, sonra da yeni bir âleme yönelmeyi gerektirir. Çok zor ama yapılacaktır.

Cumhuriyet Dönemi'ne kadar kendi geleneği içinde süregelen Türk Müziği açısından çok köklü değişikliklerin olduğu bir dönem söz konusudur. Türk Müziği eğitiminin müzik eğitimi veren kurumların programlarından çıkarılması ve sonrasında radyolardan Türk Müziği yayınlarının kaldırılması, Türk kültürünü diriltme çabalarına ters düşen bir tutumun göstergesiydi. Bu çelişkiler o günlerin değerlendirmesini yapan kimi müzik adamlarının da dikkatini çekmiştir.

Kültür devriminde müdahale edilen alanların başında mûsikî gelmektedir ve özellikle 1930'ların ikinci yarısında Mûsikî İnkılâbı ile de bu müdahale hız kazanmıştır. Hars-medeniyet ikileminin çatıştığı noktada yer alması Mûsikî İnkılâbının en temel özelliğidir. Müzik alanında büyük çaplı değişimler hedeflenmiş ve uygulamaya konulmuştur. Fakat, hars-medeniyet ikileminin yarattığı sancılar nedeniyle, yöneticiler ve müzik adamları arasındaki kararsızlıklar ve hatalı

uygulamalar söz konusu olmuştur. Özellikle Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti ve Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin de kurulmasıyla resmiyet kazanan milliyet ve kimlik arayışı, müzik alanına da damgasını vurmuştur. Dolayısıyla 1930'lu yıllar, 1920'li yıllardaki alaturka-alafranga çatışmasının çözüme kavuşturulduğu ve temel alınan ölçütün millilik olduğu bir dönem olarak ortaya çıkacaktır.

Cumhuriyet Türkiye'sinde tüm kurumlar dönüştürülürken müzik alanındaki değişimler de, kökleri çok eskilere dayanan bir geleneğin yön değiştirmesi ve Mûsikî İnkılâbı ile tabii değişim sürecinin birdenbire hızlandırılmaya çalışılması anlamına gelmekteydi.

Cumhuriyet Dönemi'ndeki Batılılaşma hareketleri, toplumu her yönden değiştirmeyi amaçlayan tam bir dönüşüm projesi olarak düşünülmüş ve gündemin ilk sıralarını da müzik almıştır. Müzik, bir ülkedeki tüm sosyo-kültürel yapının bir aynası durumundadır ve yenileştirmeye çalışılması bazı görüşlere göre sebepsiz değildir. Nitekim, yenileşmeye uyum sağlayabilecek, var olan kültürel özelliklerin belirlenmesine dair çalışmalar sırasında, en çok konuşulan konu mûsikî olmuştur ve bu bir tesadüf değildir. Çünkü mûsikî, hem yer aldığı toplumun kültürel özelliklerine sahiptir, hem de toplumsal dönüşüm ve gelişmelerinin ilk tezahürlerinin yaşanacağı alan durumundadır (Altınay, 2004: 17,18,19).

Cumhuriyet, Türk Milleti için yeni bir hayat tarzının başlangıcı olduğu kadar, Türk Musikisi için de yeni bir dönemin başlangıcıdır. Yalçın Tura bir makalesinde şöyle aktarmıştır;

Cumhuriyet idaresinin Türk Mûsikîsi bakımından ilk icraatı, ne yazık ki, bu musikiyi okullardan kovmak, resmen öğretimini yasaklamak şeklinde tecelli etmiştir (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 6: 1512).

Devrin düşünce yapısına etki eden yazar ve düşünürler de bu savaşın başrolünde yer almakta bilimsel hiçbir esasa dayanmayan kişisel düşüncelerle, Türk Milleti'nin gerçek mûsikîsini halk arasında yaşayan, iptidai halk mûsikîsi olduğunu; Osmanlı Sarayı'nın ve bu saray çevresinde yetişmiş, halktan kopuk Osmanlı aydınlarının rağbet gösterdiği, halkınsa hiç itibar etmediği, benimsemediği "alaturka" mûsikînin aslında iç karartıcı, hatta utanç verici nağmelerden meydana geldiği, Arap' tan Acem'den, Bizans'tan alınmış, yabancı kaynaklı bir mûsikî olduğu yalanını büyük bir ciddiyetle ileri sürmekteydiler (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 6: 1513).

Yalçın Tura makalesinde Türk Mûsikîsi'nin o dönemde Batı Müziği ile aynı hastalığa yakalandığını düşünmektedir;

Bundan başka, Türk Mûsikîsinin karakteristik sesleri ve teganni tarzı da her geçen gün biraz daha kaybolmaktadır. Türk Mûsikîsi, Batı mûsikîsinin başına gelen hadiseyle karşılaşmış ve aynı hastalığa yakalanmıştır. Çokseslilik, vaktiyle Batı'da olduğu gibi, bizde de, makam mûsikîsini yok etmek üzeredir.

20. yy.' ın başlarından Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar geçen süreçte Türk Mûsikîsi bestekârlığında geleneğin devamı ile, yenileşme döneminin getirisiyle yenilik arayışlarının iç içe, bir arada yürütülmesi dikkat çekmekteydi (Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, 1983: c. 6: 1516). Mûsikî İnkılâbının sunduğu gerçek, bazı görüşlere göre ise Türk toplumunun kökleriyle olan bağının zayıflamasına yol açmış fakat dönemin düşüncesiyle uyum içerisindeydi. Beşir Ayvazoğlu'nun bu konuyla ilgili görüşleri şöyledir:

Müzikte başlamalarının enteresan bir hadise olduğunu düşünüyorum. Mûsikîyi değiştirebilirlerse bu toplumu geçmişe bağlayan bağları çok daha zayıflatmış, dolayısıyla kolayca koparabilmiş olacaklarını düşündüler gibi geliyor bana. İlk planda musikiyi devre dışı bırakırlarsa bizi Şark'a bağlayan, o estetiği, dünya görüşüne bağlayan bağları da koparmış olacaktı. Aynı şekilde benzer bir devrimi dilde yapmış olmaları da enteresandır, musiki de bir dil. Toplumun kendini en mükemmel şekilde ifade ettiği iki vasıta var: Mûsikî ve konuştuğu dil. Mûsikîde Batıya açılma da laisizmin bir ideoloji haline getirilmiş olmasından kaynaklanan, mûsikînin empoze ettiği, ifade ettiği hassasiyeti, dünyaya bakış tarzını ortadan kaldırmak, insanları, toplumu bundan soyutlamak amacıyla yapılan bir müdahaledir (Altınay, 2004: 20).

6.2.1. Darûlelhan'ın Kuruluşu

İkinci Meşrutiyet sonrası ilk resmi müzik okulu olan Darûlbedayi'nin İstanbul Şehremaneti'nin girişimiyle 1914 yılında kurulmuştur. Ulusal konservatuar özelliğindeki, müzik ve tiyatro olmak üzere iki bölümü olan bu kurumda, tiyatronun yanı sıra Batı Müziği ve Türk Müziğinin, birlikte öğretilmesi düşünülmüştü. Ne var ki, I. Dünya Savaşı koşulları 1916 yılında musiki bölümünün kapatılmasına neden olmuştur. Aynı yıl başka müzik okulu olarak Darûlelhan kurulmuştur. Darûlbedayi'nin kuruluşundan beri yaşanan değişimlere şahit olmuş olan tiyatro sanatçısı Vasfi Rıza Zobu'nun aktardığına göre, Darûlelhan önce Darûlbedayi'nin

bünyesinde kurulmuş, sonraları farklı bir binaya taşınmıştır. Böylesi bir okulun kurulması için ilk teşebbüs eden kişi Abdülkadir Töre'dir. İstanbul'da bir müzik okulu açılması gerekliliğini savunan Töre, bu konuda girişimde bulunan ilk kişi olmuştur ve bu konuyu Maarif Nezareti'ne sunmuştur. Dönemin İstanbul Valisi Haydar Bey'in liderliğinde, 1923 yılında birtakım çalışmalar doğrultusunda Darûlelhan eğitime başlamıştır. Bu değişikliklerle var olan Doğu (Türk) Müziği Bölümünün yanına, Batı Müziği Bölümü eklenmiştir. Eğitimi Avrupa'da tamamlamış olan Musa Süreyya Bey de okulun müdürlüğüne getirilmiştir. Türk Müziği Bölümünde Hüseyin Saadettin Arel, Rauf Yekta, Ahmet Irsoy, Faize Ergin ve Santuri Ziya Bey; Batı Müziği Bölümünde ise Osman Zeki Üngör, Muhittin Sadak, Veli Kanık, Besim Tektaş, Cemal Reşit Rey, Mesut Cemil Tel gibi devrin önemli müzik adamları ders vermekteydiler. Darûlelhan'ın eğitim anlayışında gerçekleşen değişimler, sadece Batı Müziği öğretiminin eklenmesiyle sınırlı kalmamıştır. Osmanlı Dönemi'nde Türk Müziği Bölümünde halk müziğine pek yer verilmezken, Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, halk müziğine de aynı derecede, en az Türk Mûsikîsi kadar kıymet verme anlayışı ve yaklaşımı etkili olmaya başlamıştır. Darûlelhan, 1924-1926 yılları arasında eğitim ve öğretim etkinliklerinin yanında öğrencilerden kurulu koro ve orkestra ile konserler vermiş, kendi adını taşıyan bir müzik dergisinin yayını gerçekleştirmiştir. 1926'da Darûlelhan'da iki önemli gelişme meydana gelmiştir. Bunlardan birincisi, Musa Süreyya ve Zeki Üngör tarafından hazırlanan bir rapordan yola çıkılarak Darûlelhan'ın isminin İstanbul Belediye Konservatuvarı olarak değiştirilmesidir. İkinci önemli değişim ise şu olmuştur; aynı yıl toplanan Sanayi-i Nefise Encümeni (Güzel Sanatlar Kurulu), dönemin Millî Eğitim Bakanı Mustafa Necati başkanlığında alınan bir kararla okullardan "alaturka" müziğine yönelik eğitimin kaldırılmasına, buna bağlı olarak Darûlelhan'dan Türk Müziği Bölümünün kaldırılmasına onay vermiştir (Akkaş, 2015: 96, 97).

Konservatuvarın kapatılma gerekçesi olarak kaynaklar iki olaya işaret etmektedir. Birincisi Dolmabahçe'de Darûlelhan topluluğunun İngiliz Kralı Edward'ın ülkeyi ziyareti sırasında verdiği başarısız konserdir. Gerçekleştirilen bu kötü icra ile Darûlelhan topluluğu Atatürk tarafından eleştirilmiş ve Darûlelhan'ın kapatılması istenmiştir. Sonraları bu emrini geri çeken Atatürk' e rağmen dönemin yetkilileri Yılmaz Karayonunlu'nun ifadesi ile "vur deyince öldüren bir mutabasbıs" oldukları için kapatılma gerçekleştirilmiştir.

Mısırlı şarkıcı Müniret'ül Methiye Sarayburnu'nda Darülelhan müzisyenleri ile bir konser gerçekleştirmiş ve Mısır dilinde eserler okunmuştur. Darülelhan'ın kapatılma gerekçesi olan ikinci olay ise budur. Dinleyicinin pek fazla ilgi göstermediği bu konserden sonra dans müziği çalınır ve halk coşkuyla bu müziğe eşlik etmiştir. Bunun üzerine doğu müziğinin halkı uyuşturduğu, batı müziğinin ise coşturduğunu ifade edilmiştir.

Sözü edilen bu iki olay paralelinde Türk Müziği eğitimi ve yayınları yetkililerce kesintiye uğratılmıştır. Bir konuşmasında Atatürk bu süreci şöyle değerlendirmiştir:

Ne yazık ki, benim sözlerimi yanlış anladılar, şu okunan ne güzel bir eser, ben zevkle dinledim, sizler de öyle. Ama bir Avrupalıya bu eseri, böyle okuyup da bir zevk vermeye imkân var mı? Ben demek istedim ki, bizim seve seve dinlediğimiz Türk bestelerini onlara dinletmek çaresi bulunsun, onların tekniği, onların ilmi ile, onların sazları, onların orkestraları ile çaresi ne ise. Biz de Türk Mûsikîsini milletlerarası sanat haline getirelim Türk'ün nağmelerini kaldırıp atalım, sadece garp milletlerinin hazırdan mûsikîsini alıp kendimize maledelim, yalnız onları dinleyelim demedim, yanlış anladılar sözümü, ortalığı öyle bir velveleye verdiler ki, ben de bir daha lafını edemez oldum (Altınay, 2004: 22-23).

Türk Müziği Bölümü'nün kapatılmasından sonra, herhangi bir öğretim çalışmasına girişilmeden "Alaturka Musiki Tasnif ve Tespit Heyeti" adıyla bir çalışma grubu oluşturulmuş, başkanlığına da Rauf Yekta getirilmiştir. Bu heyet eski müzik eserlerinin toplanıp notaya geçirilerek belli bir düzen içerisinde tasnif edilmesiyle görevlendirilmiştir. Tasnif heyetine bağlı olarak "Alaturka Mûsikî İcra Heyeti" de kurulmuştur.

Tasnif heyetinde yer alan Rauf Yekta, Suphi Ezgi, Hüseyin Saadettin Arel ve İsmail Hakkı gibi zamanın ünlü müzik adamları binlerce eseri toplamış, belli bir düzen içerisinde notaya almış ve ileride gerçekleştirilecek olan kurumsal çalışmaların kaynak açısından temellerini oluşturacak önemli bir çalışmaya imza atmışlardır (Akkaş, 2015: 98-99).

2 Kasım 1934'ten 6 Eylül 1936'ya kadar bir yasaklama süreci başlatılmıştı. Radyo yayınlarındaki bu yasaklamayı takip eden süreçte ülkenin müzik yetkilileri müzik eğitimi lehinde şu kararları almışlardır.

1- Bütün okullarda etkili bir müzik uygulamasına gidilmesi, aynı eğitimin opera, dinleti, radyo ve plak yoluyla yetişkinler için de geçerli kılınması.

2- Yorumcu ve yaratıcı sanatçılar yetiştirilmesi, ülke kalkınmasındaki işlevlerinin saptanması ve söz konusu sanatçıların devletçe korunması.

Türk Müziği eğitiminin yerine çok sesli müzik eğitiminin uygulanmasının hemen ardından halk artık Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde, kendi radyosundan Türk Müziğini dinleyemez olmuştu. Büyük çabalarla kurulan İstanbul Radyosu'ndan Türk Müziği yayınlarının kaldırılmasıyla İstanbul Radyosu'ndaki Türk Müziği İcra Heyeti de lağv edilmiştir. Türk Müziği'nin hüznü ve ağır eserleri günün en hareketli saatlerinde verilerek, halka müziğimizin her daim böyle olduğuna inandırılmak istenmiştir. Yayın yasağı süresince bazı görüşlere göre yalnızca Türk Sanat Müziği yasak kapsamına alınmış, Türk halkının öz müziği olduğu gerekçesiyle Türk Halk Müziği kapsam dışı tutulmuştur.

Atatürk bir halk sanatçısı olan Tanburacı Osman Pehlivan ile karşılaştığında, onun sesini radyoda dinleyemediğini fark etmiş, bunun yayın yasağından kaynaklandığını öğrenmiş ve derhal bu yasağın kaldırılmasını emretmiştir. Bu olaydan sonra Temmuz 1936'da radyodaki yayın yasağı kaldırılmıştır (Altınay, 2004: 26-27-28-29).

7. LİTERATÜRDE İSTANBUL TEMALİ TÜRK MÛSİKİSİ ESERLERİ

İstanbul yüzyıllardan beri sanattan edebiyata, siyasetten ekonomiye, kültürden dinî hayata teknolojiden gündelik yaşantıya kadar pek çok alana mekân algısının tesirini hissettiren bir şehir olmuştur. Üzerinde yaşanan toprak parçası olmaktan öte İstanbul, dokusu ve ruhu ile Türk Mûsikîsi eserlerini de etkisi altına almıştır. Bu bağlamda İstanbul'dan etkilenen ve İstanbul temalı şiirlere besteleriyle hayat veren bestekârların eserleri incelendiğinde semt bazında, makamsal ve usûle göre bir tasnifin gerekliliği açıkça görülmüştür.

7.1. Semt Bazında Tasnif

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu Arşivi'nde yer alan İstanbul temalı eserler göz önüne alındığında, İstanbul' un her bir semtinin bestekârlar açısından ilgi çekici olabildiği görülmüştür. Çamlıca, Üsküdar, Kadıköy, Kanlıca gibi semtlerin eserlerde daha fazla yer bulduğu, Paşabahçe, Maçka, Kartal, Yeşilköy gibi semtlerinse daha az konu edildiği açıktır.

Literatür taraması sonucu 245 İstanbul temalı eser tespit edilmiştir. Bu eserlerden 13'ünün sahibi meçhul iken 232'si bestelenmiştir. İstanbul ismi geçen 64 eserin yanında, semt ismi olmamasına karşın bir İstanbul teması sayılabilecek Kızkulesi temalı 2 eser, Boğaziçi temalı 8 eser tespit edilmiştir. Arşiv incelemesi sonucu elde edilen eserlerin semt bazında tasnifi yapılmış, alfabetik sırayla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7.1: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Semt Bazında Tasnifi

SEMT ADI	ESER ADEDİ
ACIBADEM	1
ADALAR	19
BALAT	1
BEBEK	5
BEŞİKTAŞ	3
BEYLERBEYİ	1

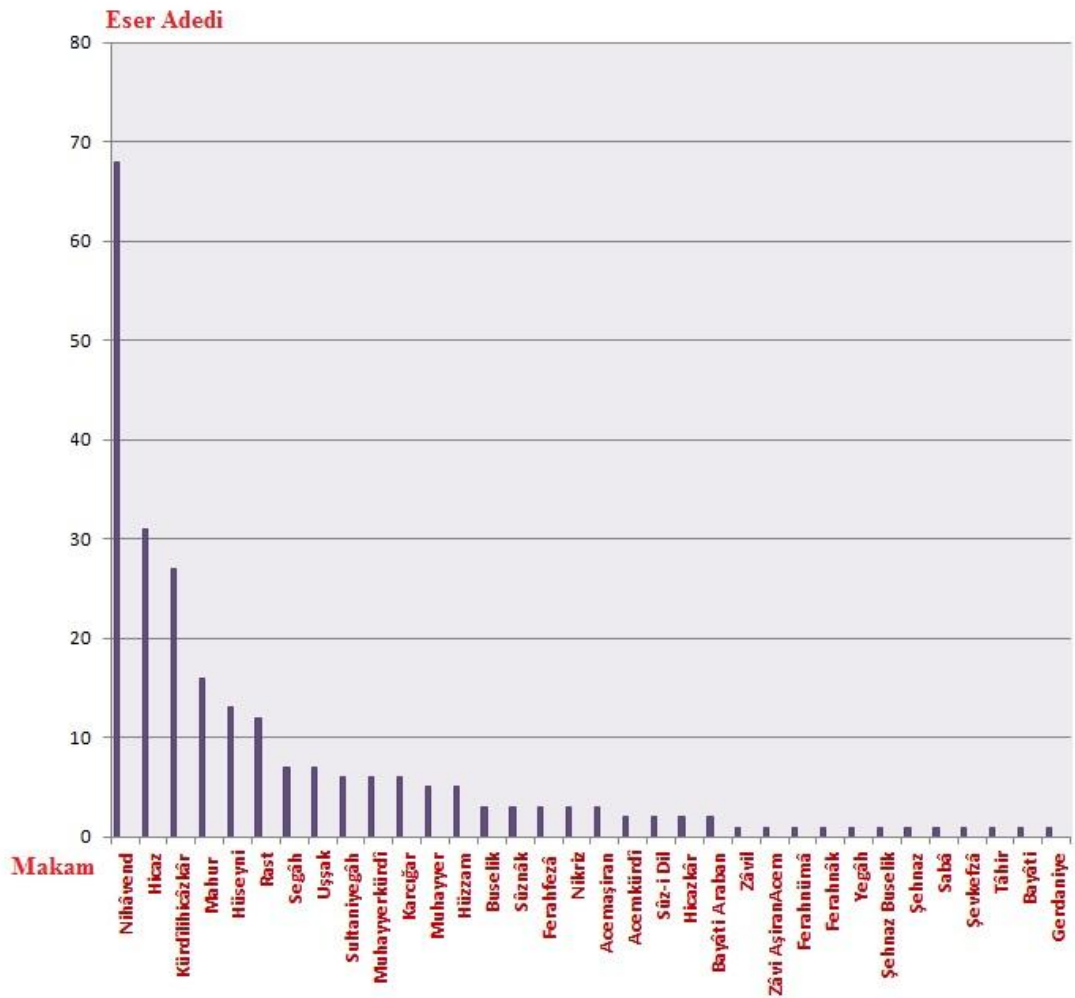
BEYOĞLU	4
BURGAZ	3
BÜYÜKADA	1
BÜYÜKDERE	1
ÇİHANGİR	3
ÇAMLICA	23
ÇUBUKLU	1
EMİNÖNÜ	1
EMİRGAN	4
ERENKÖY	1
FATİH	1
FINDIKLI	1
FLORYA	2
GÖKSU	9
GÖZTEPE	3
HEYBELİ	5
HİSAR	8
İSTİNYE	4
KADIKÖY	11
KAGITHANE	8
KALAMIŞ	4
KANDİLLİ	6
KANLICA	11
KARTAL	1
KASIMPAŞA	2
KINALI	1
KIZILTOPRAK	1
KÜÇÜKSU	3
MAÇKA	1
MODA	5
PAŞABAHÇE	1
SALACAK	1
SARIYER	3
SUADİYE	1
ŞİŞLİ	1
TARABYA	3
ÜSKÜDAR	13
YAKACIK	4
YENİKÖY	5
YEŞİLKÖY	1

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi İstanbul'un neredeyse tüm semtleri eserlere konu edilmiştir. Özellikle Adalar, Çamlıca, Kadıköy, Kanlıca ve Üsküdar'ın diğer semtlere nazaran eserlerde çok daha fazla yer bulduğunu görmekteyiz. Göksu, Kandilli ve Boğaziçi temalı eserlerin de ikinci en çok tercih edilen semtler olduğu açıkça görülmektedir. Adalar, bir arada düşünülerek tek bir tema olarak ele

alınmasının yanında tek tek Burgaz, Büyükada, Heybeli, Kınalı olarak da eserlerde yer almaktadır. Bu tablodan hareketle İstanbul'un denizi ve boğazı gören semtlerinin, eserlere daha çok ilham verdiğini söylemek mümkündür.

7.2. Makamsal Tasnif

Türk Mûsikîsi eserlerinde kullanılan makamların İstanbul temalı eserlere nasıl yansıdığını inceleyecek olursak Türk Mûsikîsi Nazariyatı içerisinde yer alan birçok makam İstanbul temalı eserler içerisinde kullanılmıştır.

Şekil 7.1: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Makamsal Tasnifi

Literatürde İstanbul temalı 1 Gerdaniye, 1 Bayâtî, 1 Tâhir, 1 Şevkefzâ, 1 Sabâ, 1 Şehnaz, 1 Şehnaz Buselik, 1 Yegâh, 1 Ferahnâk, 1 Ferahnümâ, 1 Acem, 1 Zâvil Aşîran, 1 Zâvil, 2 Bayâtî Araban, 2 Hicazkâr, 2 Sûz-i Dil, 2 Acemkürdî, 3 Acemaşîran, 3 Nikriz, 3 Ferahfezâ, 3 Sûznâk, 3 Buselik, 5 Hüzzam, 5 Muhayyer, 6

Karcıgar, 6 Muhayyerkürdî, 6 Sultanîyegâh, 7 Uşşak, 7 Segâh, 12 Rast, 13 Hüseyini, 16 Mahur, 27 Kürdîlihiczakâr, 31 Hicaz ve 68 Nihâvend eser yer almaktadır. Makamsal tasnifte elde edilen veriler doğrultusunda en çok kullanılan makamın Nihâvend makamı olduğunu görmekteyiz. Hicaz, Kürdîlihiczakâr, Mâhur, Hüseyini ve Rast makamları da en çok tercih edilen makamlar olmuştur.

7.3. Usûle Göre Tasnif

Literatürde yapılan inceleme sonucu İstanbul temalı eserlerde kullanılan usûller şu şekildedir;

Tablo 7.2: Literatürde Yer Alan İstanbul Temalı Eserlerin Makam-Usûl Tasnifi

MAKAM	ESER ADEDİ	KULLANILAN USULLER		
NİHÂVEND	63	6 NİM SOFYAN		
		13 SOFYAN		
		14 DÜYEK		
		16 AKSAK		
		10 SEMÂÎ		
		2 CURCUNA		
		1 RAKS AKSAĞI		
		1 AĞIR AKSAK SEMÂÎ		
		HİCAZ	31	8 SOFYAN
				8 DÜYEK
6 AKSAK				
2 CURCUNA				
2 DEĞİŞMELİ				
1 NİM SOFYAN				
1 DEVR-İ TURAN				
1 SEMÂÎ				
1 SENGİN SEMÂÎ				
1 MÜSEMME				
KÜRDİLİHİCAZKÂR	27	2 SENGİN SEMÂÎ		
		4 SOFYAN		
		7 DÜYEK		
		6 AKSAK		
		4 CURCUNA		
		1 SEMÂÎ		
		3 DEĞİŞMELİ		
		MÂHUR	16	4 NİM SOFYAN
				4 SOFYAN
				2 DÜYEK
1 ÇIFTE SOFYAN				
HÜSEYİNİ	13	5 AKSAK		
		2 AKSAK		
		2 CURCUNA		
		3 NİM SOFYAN		
		1 DÜYEK		

		3 SOFYAN
		1 SENGİN SEMÂÎ
		1 7/16
RAST	12	3 DÜYEK
		2 CURCUNA
		3 SOFYAN
		1 SEMÂÎ
		1 NİM SOFYAN
		1 AĞIR AKSAK
		1 SOFYAN/AKSAK
		(DEĞİŞMELİ)
UŞŞAK	7	2 DÜYEK
		3 AKSAK
		1 SEMÂÎ
		1 DEVRİ HİNDİ
SEGÂH	7	2 SOFYAN
		1 ÇİFTE SOFYAN
		2 DEĞİŞMELİ
		1 MUHAMMES
		1 AKSAK
KARCIĞAR	6	4 AKSAK
		1 EVFER
		1 SOFYAN
MUHAYYER KÜRDİ	6	2 DÜYEK
		2 AKSAK
		2 SOFYAN
SULTANİYEGÂH	6	1 NİM SOFYAN
		2 SOFYAN
		3 AKSAK
HÜZZAM	5	2 DÜYEK
		1 AKSAK
		2 CURCUNA
MUHAYYER	5	2 AKSAK
		2 SOFYAN
		1 CURCUNA
FERAHFEZÂ	3	1 AKSAK
		1 SEMÂÎ
		1 MÜSEMME
SÜZNAK	3	1 AKSAK
		1 DÜYEK
		1 AKSAK/YÜRÜK SEMÂÎ
		(DEĞİŞMELİ)
ACEM AŞİRAN	3	1 SOFYAN
		1 NİM SOFYAN
		1 SEMÂÎ
BUSELİK	3	1 SOFYAN
		1 AKSAK
		1 NİM SOFYAN
NİKRİZ	3	1 AKSAK
		1 SOFYAN

		1 DÜYEK SEMÂÎ (DEĞİŞMELİ)
SUZ-İ DİL	2	1 AĞIR DÜYEK
		1 AKSAK
BAYÂTÎ ARABAN	2	2 AKSAK
ACEM KÜRDÎ	2	1 DÜYEK
		1 SOFYAN
ŞEHNAZ	1	SENGİN SEMÂÎ
ŞEHNAZBUSELİK	1	AKSAK
FERAHNÂK	1	SEMÂÎ
YEGÂH	1	AKSAK
FERAHNÜMÂ	1	SOFYAN
ACEM	1	AKSAK
ZÂVİL AŞİRAN	1	AĞIR SENGİN SEMÂÎ
ZÂVİL	1	DÜYEK

7.4. İstanbul Temalı Sahibi Meçhul Eserler

Araştırmamıza konu olan İstanbul şehri, Türk Mûsıkîsi eserlerinde asırlardır tematik olarak yer almaktadır. Yapılan arşiv taraması sonucu elde edilen bilgilere göre literatürde 13 sahibi meçhul eser bulunmaktadır. Bu eserlerin bestekârları belli olmadığından ayrı bir bölüm olarak değerlendirilmiştir.

Tespit edilen 13 eser içerisinde 3 Hüseyini, 2 Karcıgar, 1 Acem, 1 Uşşak, 1 Mâhur, 1 Nihâvend, 1 Hicaz, 1 Buselik, 1 Sabâ, 1 Muhayyer eser yer almaktadır. Muhayyer, Mâhur ve Buselik makamındaki eserlerin türkü formunda olmalarının yanında, Hüseyini makamında 1 eserde Türk Mûsıkîsi' nde Karagöz Müziği adı altında yer alan eserlerden biridir (Yahudi Havası). Karcıgar eserlerden biri de Kanto'dur. Eserlerin makamsal ve usullerine göre tasnifi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 7.3: Sahibi Meçhul İstanbul Temalı Eserlerin Makam – Usûl Tasnifi

MAKAM	USUL	ADET
Hüseyini	2 Aksak / 1 Sofyan	3
Karcıgar	2 Aksak	2
Mâhur	1 Sofyan	1
Buselik	1 Nim Sofyan	1
Acem	1 Aksak	1
Uşşak	1 Aksak	1
Hicaz	1 Düyek	1
Nihâvend	1 Aksak	1
Sabâ	1 Curcuna	1

Muhayyer	1 Sofyan	1
TOPLAM		13

Tablodan da görüldüğü gibi sahibi meçhul eserler arasında en çok tercih edilen makam Hüseyini, usul ise Aksak usulüdür. Sahibi meçhul eserler arasında semt bazında tasnif yapıldığında ortaya çıkan sonuçlar aşağıda alfabetik olarak sıralanmıştır..

Tablo 7.4: Sahibi Meçhul İstanbul Temalı Eserlerin Semt Bazında Tasnifi

SEMT ADI	ADEDİ
Adalar	1
Balat	1
Beyoğlu	1
Çamlıca	2
Fındıklı	1
Kadıköy	1
Kağıthane	2
Üsküdar	1
Sarıyer	1

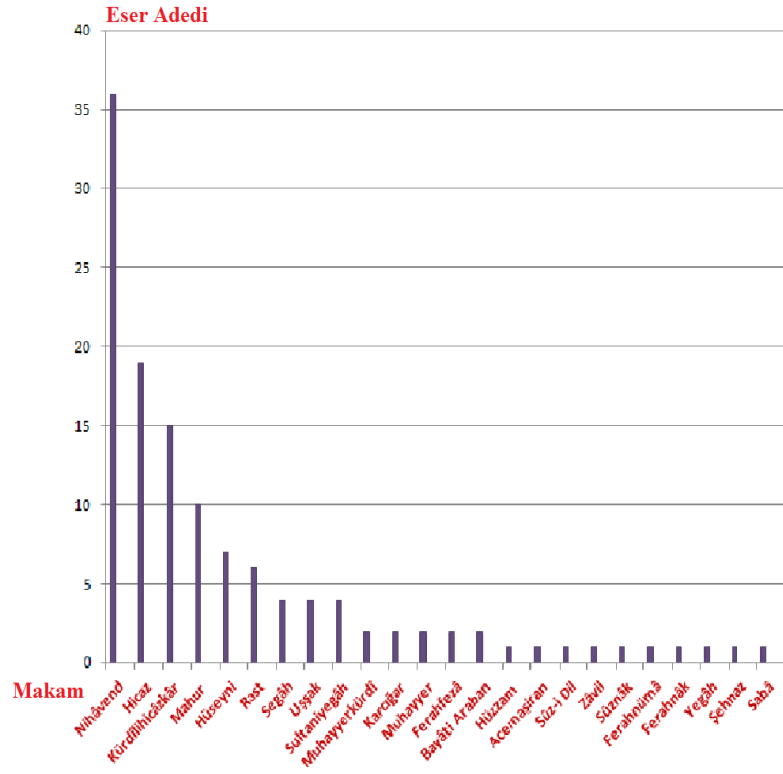
İstanbul isminin de geçtiği 1 eser yer almaktadır. Kağıthane ve Çamlıca semtleri sahibi meçhul eserlerde daha çok tercih edilmiştir.

8. 20.YY.'İN İLK YARISINDA İSTANBUL TEMALİ TÜRK MÛSİKÎSİ ESERLERİ

Zamanın içinde değişen İstanbul' la birlikte tesir ettiği alanlar da kendi içlerinde değişimler göstermiştir. Kültürün en önemli dinamiklerinden olan müzik de bu değişimlerden elbette ki etkilenmiştir. Türk Mûsikîsi'nin de diğer sanat dalları gibi 20.yy.'ın Cumhuriyet'le birlikte getirdiği yeniliklerin tesiri altında dönüşümler geçirdiğini daha önceki bölümlerde dile getirmiştik. Bu bölümde 20.yy.'ın ilk yarısını yaşamış Türk Mûsikîsi bestekârlarının İstanbul temalı eserleri temel alınarak daha önceki bölümde olduğu gibi semt bazında, makamsal ve usûle dayalı değerlendirmeler yapılmıştır. Literatürde yer alan 245 eser arasından, belirlediğimiz tarih aralığında karşımıza 125 eser çıkmaktadır. Buradan anlaşılıyor ki, literatürde yer alan İstanbul temalı eserlerin yaklaşık yarısı kadarı bu dönemi yaşamış bestekârların elinden çıkmıştır.

8.1. Makamsal Tasnif

Belirlenen dönem içerisinde karşımıza çıkan 125 eserde kullanılan makamlar incelendiğinde karşımıza çıkan sonuçlara göre bu dönemde de Nihâvend makamı en çok tercih edilen makam özelliğini korumaktadır. Tespit edilen 125 eserin 36' sını Nihâvend makamında bestelenmiş olup, onu sırasıyla 19 eser verilen Hicaz makamı ve 15 eser verilen Kürdîlihiczâkâr makamı takip etmiştir. Ardından 10 eser bestelenmiş Mâhur makamı gelmektedir. Bulgulara göre dönemde en çok tercih edilen makamlar, batı müziğinde de karşılığının bulunduğu Türk Mûsikîsi makamlarıdır. Bu durumu Cumhuriyet Dönemi'ndeki yenileşme hareketleriyle bağdaştırmak yanlış olmayacaktır. En az eserin Hüzzam, Sabâ, Sûz-i Dil, Ferahnümâ, Ferahnâk gibi makamlarda verilmiş olması bu kanıyı haklı çıkarır niteliktedir. Makamsal tasnif sonucu elde edilen bulgular **şekil 8.1.**'de gösterilmiştir.

Şekil 8.1: 20.yy.'ın İlk Yarısında İstanbul Temalı Türk Mûsikîsi Eserlerinin Makamsal Tasnifi

8.2. Usule Göre Tasnif

Belirlenen dönem içerisinde yer alan 125 eser içerisinde kullanılan usûllerin dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8.1: 20.yy.'ın İlk Yarısında İstanbul Temalı Türk Mûsikîsi Eserleri'nin Makam Usul Tasnifi

MAKAM	USUL	ESER ADEDİ
NİHÂVEND	6 NİM SOFYAN	36
	4 DÜYEK	
	4 SOFYAN	
	9 AKSAK	
	6 SEMAİ	

	1 RAKS AKSAĞI 6 DEĞİŞMELİ	
HİCAZ	5 DÜYEK 3 AKSAK 1 NİM SOFYAN 5 SOFYAN 1 DEĞİŞMELİ 1 DEVRİ TURAN (OPERET) 1 SEMAİ 1 SENGİN SEMAİ 1 CURCUNA	19
KÜRDİLİHİCAZKÂR	3 AKSAK 3 SOFYAN 2 DEĞİŞMELİ 2 SENGİN SEMAİ 1 DÜYEK 3 CURCUNA 1 SEMAİ	15
MÂHUR	3 AKSAK 1 DÜYEK 2 SOFYAN 4 NİM SOFYAN	10
HÜSEYNİ	3 NİM SOFYAN 1 SOFYAN 1 (7/16) 1 CURCUNA 1 SENGİN SEMAİ	7
RAST	1 CURCUNA	6

	1 DÜYEK 1 DEĞİŞMELİ 1 SEMÂÎ 1 SOFYAN 1 NİM SOFYAN	
SULTÂNİYEGÂH	3 AKSAK 1 SOFYAN	4
SEGÂH	1 DEĞİŞMELİ 1 MUHAMMES 1 SOFYAN 1 AKSAK	4
UŞŞAK	2 AKSAK 1 DÜYEK 1 DEVR-İ HİNDİ	4
FERAHFEZÂ	1 AKSAK 1 MÜSEMME	2
KARCİĞAR	1 EVFER 1 NİM SOFYAN	2
MUHAYYER KÜRDİ	1 DÜYEK 1 AKSAK	2
MUHAYYER	1 CURCUNA 1 SOFYAN	2
BAYÂTİ ARABAN	2 AKSAK	2
HÜZZAM	CURCUNA	1
SABÂ	1 SOFYAN	1
SÛZ-İ DİL	1 AKSAK	1
FERAHNÛMÂ	1 SOFYAN	1
FERAHNÂK	1 SEMÂÎ	1
ZÂVİL	1 DÜYEK	1
ŞEHNAZ	1 SENGİN SEMÂÎ	1
SÛZNÂK	1 DEĞİŞMELİ	1
YEGÂH	1 AKSAK	1

ACEM AŞİRAN	1 SEMÂÎ	1
TOPLAM		125

8.3. 20. yy.' in İlk Yarısını Yaşamış İstanbul Temalı Eser Veren Türk Mûsikîsi Bestekârları

Görüldüğü gibi İstanbul Türk Mûsikîsi bestekârları açısından bu dönemde de ilgi çekici olmuştur. Bestekârlar kimi zaman kendi yazdıkları İstanbul temalı güfteleri bestelemiş, kimi zamansa kaleme alınan İstanbul'u anlatan ya da İstanbul temasını içeren güfteleri eserlerinde kullanmışlardır. Bu dönemi yaşamış İstanbul temalı eser veren bestekârlar aşağıdaki tabloda alfabetik olarak sıralanmıştır.

Tablo 8.2: 20. yy.'in İlk Yarısını Yaşamış İstanbul Temalı Eser Veren Türk Mûsikîsi Bestekârları (Kalaycıoğlu, 1962. c.1-2-3-4, Nalkesen, 2015: 2, Pamukçu, 2002: 30, Rona, 1970: 148, 157, 179, 261, 278,507,599, Salgar, 2005: 401,447, Taşan, 2000: 17,115, 138, 165, 185,198).

BESTEKÂR	DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM TARİHİ
Abidin Gerçeker	1929	-
Afife Tanyeri	1901	?
Ahmet Aksoy	1900	1967
Ahmet Uzel	1930	1998
Alaeddin Yavaşca	1926	-
Ali Rıfat Çağatay	1867	1935
Arif Sami Toker	1926	1997
Artaki Camdan	1885	1948
Avni Anıl	1928	2008
Bimen Şen	1873	1943
Burhanettin Deran	1902	1965
Cahit Atasoy	1927	2002
Cevdet Çağla	1900	1988
Dramalı Hasan	1896	1984
Edip Kayhan Özışık	1925	2017
Ekrem Karadeniz	1904	1981
Faiz Kapancı	1871	1950
Ferit Tan	≈ 1900	?
Hüseyin Mayadağ	1915	1965
İrfan Doğrusöz	1927	2003
İrfan Özbakır	1926	2003
İsak Varon	1884	1962
Kadri Şençalar	1912	1989
Kaptanizâde Ali Rıza Bey	1881	1934
Lavtacı Hristo	?	1914

M. Sabri Akçagül	1928	2017
Muallim İsmail Hakkı Bey	1866	1927
Mustafa Nafiz Irmak	1904	1977
Muzaffer Birtan	1922	2007
Muzaffer İlkar	1910	1987
Muzaffer Yalınca	≈ 1920	?
Münir Nureddin Selçuk	1899	1981
Nasibin Mehmet Yürü	1882	1953
Nezahat Soysev	1915	?
Niyazi Şengül	1926	2011
Nurettin Cemil Sangan	1900	1958
Nuri Halil Poyraz	1885	1956
Orhan Kızılsavaş	1925	1992
Radife Erten	1922	1988
Rakım Elkutlu	1872	1948
Refik Fersan	1893	1965
Rüştü Eriç	1914	2007
Rüştü Şardağ	1915	1994
Sabahattin Ergi	1916	?
Sadettin Arel	1880	1955
Sadettin Kaynak	1895	1961
Selahattin Erköse	1929	2013
Selahattin İçli	1923	2006
Semahat Özdenses	1913	2008
Suphi Ezgi	1869	1962
Şükrü Tunar	1907	1962
Üdi Sami Bey	1876	1939
Vecdi Seyhun	1915	1984
Yesâri Âsım Arsoy	1896	1992
Yorgo Bacanos	1900	1977
Yusuf Nalkesen	1923	2003
Zeki Duygulu	1903	1974

8.4. Eserlerin Güfteleri

Dönemde verilen eserlerin bestekârları kadar güfte yazarları da önemlidir. 20.yy.'ın ilk yarısını yaşamış İstanbul temalı eser veren bestekârlar ve bu eserlerin güfte yazarları ve güfteleri **Ek 1**'deki tabloda belirtilmiştir.

9. SONUÇ

T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Mûsikîsi Anasanat Dalı Türk Mûsikîsi Yüksek Lisans Programı'nda Bitirme Tezi olarak hazırlanan çalışmamızın konusu, 20.yy.'ı yaşamış Türk Mûsikîsi Bestekârlarının sözlü eserlerinde İstanbul temasının işlenişidir.

Asırlar boyu birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, zamanın içinde yaşamaya devam eden İstanbul şehri, tarihsel süreç içerisinde kültürel, siyasal, sosyo-ekonomik pek çok değişime şahit olmuş ve bu değişikliklerden birçok alanda etkilenmiştir. Zaman ve mekân algısı doğrultusunda değerlendirildiğinde İstanbul'un da tarihi gelişmelerden etkilenmiş olduğu, bu bağlamda kendisinin de tesir ettiği alanları etkilediği görülmüştür.

20. yy.'ın ilk yarısında İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e geçiş sürecinde Türkiye siyasal, kültürel ve ekonomik değişimlere sahne olmuştur. İmparatorluğun merkezi ve ardından Türkiye Cumhuriyeti için çok önemli bir yere sahip olan İstanbul ili, bu dönüşümlerden oldukça etkilenmiştir. İstanbul'un ilham olduğu sanatlar da aynı ölçüde tesir altında kalmış, Türk Mûsikîsi'nde 20.yy'ın ilk yarısını yaşamış bestekârların eserlerinde bu etki hissedilmiştir. Bu doğrultuda bizde çalışmamızda bu etkiyi tespit etmek için bir literatür taraması gerçekleştirdik.

Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu Arşivi temel alınarak yapılan literatür taraması sonucu İstanbul temalı 245 eser elde edilmiştir. İstanbul isminin yanında İstanbul' un tüm semtleri arşivde aranmıştır. İstanbul'un kendisi kadar semtlerinin de eserlere konu olduğu görülmüştür. Hatta, İstanbul teması sayılabilecek (Kız Kulesi, Adalar, Boğaziçi) öğeler de aramaya dahil edilmiştir. Tarama sonucu elde edilen 245 eserin 13'ünün bestekârı belli değildir. Sahibi meçhul bu eserler dışında kalan 223 eser semt bazında makamsal ve usûllerine göre incelenmiş, bestekârlarının yaşadığı dönemler göz önüne alınarak sınırlandırılmıştır. Literatürdeki İstanbul temalı eserler arasından 20. yy.'ın ilk yarısını yaşamış Türk Mûsikîsi bestekârlarına ait olanları seçilmiş, seçilen eserler yine semt bazında makamsal ve usûllerine göre değerlendirilmiştir. 20. yy.'ın ilk yarısında tarihsel

süreçte yaşanan değişimlerin Türk Mûsikîsi eserlerine yansması anlatılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın 2. bölümünde İstanbul'un tarihsel süreçte geçirdiği değişimler incelenmiştir. Yüzyıllar öncesinden yalnızca Türk Medeniyetlerinin değil, birçok uygarlığa yurt olduğu, sonrasında Osmanlı İmparatorluğu ve son olarak da Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer aldığı anlatılmıştır. Bu doğrultuda şehrin isminin de değişikliğe uğradığı, nihayetinde İstanbul adını aldığı belirtilmiştir.

3. bölümde Osmanlı İmparatorluğu'nun son, Türkiye Cumhuriyeti'nin ise ilk yılları yani 20. yy.'ın ilk yarısında İstanbul'un özellikleri anlatılmıştır. Sosyo-ekonomik açıdan ülkenin en gelişmiş ili ve Osmanlı İmparatorluğu'nun başkenti olmuş İstanbul'u incelemenin Türkiye'nin ekonomik gelişimini incelemek anlamına geldiği görülmüştür. Tarımsal faaliyetlerden uzaklaşıp, tarım dışı faaliyetlerin ekonomik hayata egemen olmaya başladığı, imalat sanayinin gün be gün geliştiği, sanayi ve ticaretin merkezinin de yine İstanbul olduğu anlatılmıştır.

Değişen İstanbul hayatı, mimariyi, İstanbul'un görünümünü de değiştirmiştir. Semtler, mahalleler dolayısıyla kent Osmanlı tarzından, daha batılı bir görünüm kazanmaya başlamıştır. Yapıların değiştiği, elektrikle aydınlanma, tünel, tramvay gibi batılı icatların İstanbul' da yer almaya başladığı görülmüştür. Değişen kent dokusu ile birlikte bundan etkilenen kültürel alanlarda dönüşüme uğramıştır. Tiyatro, edebiyat, geleneksel el sanatları, resim değişimin etkilerini eserlerine yansıtan alanlardır.

Özellikle edebiyat alanında insan hayatı, eğlence yerleri, basın, iş ve ticaret hayatı yazıya dökülmüştür. Şairlerin vazgeçemediği konulardan biri haline gelen İstanbul hayatındaki düzensizlik, dağınıklık, savaşlar sonrası yaşanan acılar, yıkıntılar şiirlere yansıtılmıştır. Tiyatro ve edebiyatta gelenekten kopmak istemeyen gelenekçi yaklaşımlarla, modernleşmenin etkisi ile batılı yaklaşımların yanında yer alan görüşler arasında çatışmalar yaşandığı araştırmamızda anlatılmıştır. Bu bilgiler paralelinde araştırmamıza konu olan eserler incelendiğinde görülüyor ki, kullanılan güfteler Dîvan Edebiyatının etkisinden uzaklaşmış daha çok hece vezniyle yazılmış güftelerdir. Modernleşmenin güfteler üzerindeki etkisini de söylemek mümkündür. Bir başka dikkat çeken husus ise incelenen eserlerin güftelerinde Yahyâ Kemal Beyatlı üstünlüğüdür. Aynı şiir birden fazla bestekâr tarafından kullanılmış, farklı makam ve usûllerle değerlendirilmiştir. Yahyâ Kemal Beyatlı'nın bu döneme şiirleriyle damga vurduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

20. yy.'ın ilk yarısında yaşanan gelişmelerin İstanbul' da gündelik hayatı da etkilediği görülmüştür. Teknolojiden eğlenceye, giyim kuşamdan yeme-içme, gezme-tozma alışkanlıklarına kadar İstanbul yaşamı değişmiştir. Özellikle eğlence hayatındaki yenilikler mûsikîyi de etkilemiştir. Farklı etnik grupların, azınlıkların sosyal hayattaki varlığının kanto, tango gibi yeni dans ve müzik türlerinin Türkiye'de de ortaya çıkmasına neden olduğu görülmektedir. İncelediğimiz eserler arasında Klasik Mûsikî'nin yapı taşları sayılacak büyük formlardan hiçbirinin yer almaması buna karşın şarkı formundaki eserlerin çokluğu bir kanto, bir marş, bir de operet eser bulunması dönemde artık geleneksel mûsikînin etkilerinin azaldığı yeni yaklaşımların, yeni türlerin mûsikîye dahil olduğunu söyleyebiliriz.

20. yy.'ın ilk yarısında İstanbul' da bulunan etnik yapılar 5. bölümde incelenmiştir. Türk halkının çoğunlukta olduğu İstanbul' da Ermeni, Yahudi, Rum ve Rus halklarının da baskın etnik gruplar olduğu anlatılmıştır. Bu grupların mûsikîye yansması da incelediğimiz eserler içinde açıkça görülmüştür. Örneğin, Bîmen Şen gibi Ermeni, İsak Varon gibi Yahudi, Lavtacı Hırsto gibi Rum asıllı bestekârların bu dönemde yer alması bu etkiyi destekler niteliktedir.

6. bölümde Cumhuriyet Döneminde karşımıza çıkan yenilikler ve bunun etkisinde kalan kültür politikaları incelenmiştir. Osmanlı Devleti'nden karmaşık bir kültür mirası devralan Türkiye Cumhuriyeti'nin belirli bir kültür politikası oluşturmaya ve uygulamaya çalıştığı görülmüştür. Kültürel alanda bir batılılaşma uygulanmış fakat bu devrin sanatlarına karşı toplumda bir sevmelik ve yabancı bir bakış olduğu göze çarpmaktadır.

Kültürel alanda yaşanan bu değişimlerden Türk Mûsikîsi'nin de elbette ki etkilendiği görülmektedir. Cumhuriyet' in ilanının ardından kendi geleneği içinde süre gelen Türk Mûsikîsi açısından köklü değişikliklerin olduğu anlatılmıştır. Mûsikî İnkılâbı ile mûsikî alanında da bir batılılaşma sağlanmaya çalışıldığı fakat kimi görüşlerce bu sürecin kendi köklerimizden bir kopuşu simgelediği görülmüştür.

Türk Mûsikîsi tarihi açısından çok önemli bir gelişme olan Müzik Okulu Darülelhan 1923'de eğitime başlamıştır. Bu kurum Batılılaşmanın etkisiyle bazı kesimlerce eleştiriye maruz kalmış, dönemin şartları gereği kapatılmıştır. Türk Mûsikîsi' nin radyo yayınlarından kaldırılması da yine bu döneme denk gelmiştir. Çok sesli müziğin yaygınlaşması amaçlanmış, geleneksel müziğimiz ise doğu kültürünü temsil ettiği düşünülerek halka ulaştırılmamıştır. İncelediğimiz eserleri göz

önüne aldığımızda Batı Müziğinin etkisini görmekteyiz. Kullanılan makamlar çoğunlukla Batı Müziğinde de karşılığı bulunan Türk Mûsikîsi makamlarıdır.

Yukarıda belirttiğimiz tüm bu bilgiler ışığında 7. bölümde literatürde yer alan tüm İstanbul temalı eserler incelenmiş ve İstanbul'un eserler üzerindeki etkisi anlatılmaya çalışılmıştır. İstanbul neredeyse tüm semtleriyle eserlere konu olmuş, kullanılan makam ve usuller değişiklik göstermiştir. Adalar, Çamlıca, Kadıköy, Kanlıca ve Üsküdar gibi semtlerin diğer semtlere göre eserlerde daha çok yer bulduğu tespit edilmiştir. İstanbul'un denizi ve boğazı gören semtlerinin eserlere daha çok ilham olduğunu söylemek mümkündür. Araştırmamızın sonuçlarına göre literatür genelinde İstanbul temalı eserlerde en çok kullanılan makam Nihâvend makamı olmuştur. Onu sırasıyla Hicaz ve Kürdîlihiczâkâr makamı izlemektedir. En çok kullanılan usul ise Aksak usulü olmuştur. 245 eserin 56'sı Aksak usulünde, 50'si Sofyan usulündedir.

Çalışmamızda 20. yy.'ın ilk yarısını yaşamış bestekârlar doğum-ölüm tarihlerine göre belirlenmiştir. 1900-1950 yılları arası baz alındığında bestekârlar açısından verimli geçebilecek dönem olarak 20'li yaşları temel alınmıştır. Dolayısıyla araştırmamıza 1930 yılından sonra doğan bestekarlar dahil edilmemiştir. Bestekârların doğum-ölüm tarihlerine çeşitli kaynaklardan hatta kaynaklarda bulunmayanların tarihleri sosyal medya hesaplarından dahi araştırılmıştır.

Araştırmalarımız sonucunda 20. yy.'ı yaşamış bestekârların 125 İstanbul temalı eseri tespit edilmiştir. Görülüyor ki literatürde yer alan İstanbul temalı eserlerin neredeyse yarısı bu dönemde verilmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde, Nihâvend makamının bu dönemde de çokça kullanıldığı söylenebilmektedir. 125 eserin 36'sı Nihâvend makamındadır. Yine Hicaz, Kürdîlihiczâkâr ve Mâhur makamları onu takip etmektedir. En çok kullanılan usûl ise 30 eser ile yine Aksak usûlü olmuştur. Onu sırasıyla 20 eser ile Sofyan, 16 eser ile Nim Sofyan usûlü takip etmektedir.

İstanbul'u konu alan eserlerin arşiv taraması sonucu 13 sahibi meçhul eser tespit edilmiş, bu eserlerin bestekârları belli olmadığından ayrı bir bölümde değerlendirilmiştir. Bu eserler arasında 3 türkü, 1 kanto ve 1 de Karagöz Müziğine ait Yahudi havası yer almaktadır. En çok kullanılan makam isî Hüseyinî makamıdır. En çok kullanılan usul Aksak usulüdür ve 13 eserin 8'i bu usûlle bestelenmiştir.

Dönemin değişen müzik algısının ve müzikal zevkinin yansıması dönemde

bestelenen eserlerde de görülmüştür. Tercih edilen, rağbet gösterilen makamlar, usuller ve formlar İstanbul temalı eserlerde de aynı sıklıkta kullanılmıştır. Bulgulara göre dönemde en çok tercih edilen makamların Batı Müziğinde de karşılığı bulunan Türk Mûsikîsi makamları olması batılılaşma sürecinin bir etkisidir. Kullanılan usûllerde Aksak, Sofyan, Nim Sofyan usullerinin çokluğu, dönemin hızlanan, hareketlenen, yürüyen hayat, sanat ve müzik anlayışının bir göstergesidir.

Çağlar boyu sanatın birçok alanına olduğu gibi Türk Mûsikîsi'ne de etki etmiş İstanbul şehri bugün ve gelecekte de kültürel alanlara tesir etmeye devam edecektir. Araştırmamızın bundan sonra yapılacak olan İstanbul temalı çalışmalara kaynak olması temennisi ile gelecek kuşaklara yol gösterici bir çalışma olmasını dilemekteyiz.

KAYNAKLAR

Altınay, F. R. (2004). *Cumhuriyet Döneminde Türk Halk Müziği*. İzmir: Meta Basım Matbaacılık Hizmetleri.

Akkaş, S. (2015). *Türkiye’de Cumhuriyet Dönemi Kültür ve Müzik Politikaları*. Ankara: ?

Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi. (1983). c. 4, İstanbul: İletişim Yayınları.

Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi. (1983). c. 5, İstanbul: İletişim Yayınları.

Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi. (1983). c. 6. İstanbul: İletişim Yayınları.

Gören, A.K. (2010). Cumhuriyet Dönemi İstanbul’unda Resim Sanatı. F. Başar (Ed.). *Kültür Başkenti İstanbul*. İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı.

Gürün, D. (2010). Cumhuriyet Dönemi İstanbul’unda Tiyatro. F. Başar (Ed.). *Kültür Başkenti İstanbul*. İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı.

Işın, E. (2003). *İstanbul’da Gündelik Hayat*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Kalaycıoğlu, R. (1962). *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*. c. 1. İstanbul: Türk Mûsikîsi Bestekârları Yayınevi.

Kalaycıoğlu, R. (1962). *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*. c. 2. İstanbul: Türk Mûsikîsi Bestekârları Yayınevi.

Kalaycıoğlu, R. (1962). *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*. c. 3. İstanbul: Türk Mûsikîsi Bestekârları Yayınevi.

Kalaycıoğlu, R. (1962). *Türk Mûsikîsi Bestekârları Külliyyatı*. c. 4. İstanbul: Türk Mûsikîsi Bestekârları Yayınevi.

Kaya, Ş. (2010). İstanbul’da Geleneksel El Sanatlarının Gelişimi. F. Başar (Ed.). *Kültür Başkenti İstanbul*. İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı.

Kocabaş, A. (2010). Cumhuriyet Dönemi İstanbul’unda Yeni Semtler ve Mahalleler. F. Başar (Ed.). *Kültür Başkenti İstanbul*. İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı.

Nalkesen, S. F. (Koord.). (2015). *Yusuf Nalkesen Hayatı ve Eserleri*. (1.

Baskı). İzmir: Mediform Ambalaj Matbaa.

Özdemir, S. (2012). Batılılaşma Sürecinde İstanbul Eğlence Hayatında Mûsikînin Yeri. Ş. Ercebeci Çınar (Ed.). *7. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildiriler 4 İstanbul'da Sanat: Mimari, El Sanatı, Resim, Müzik Yeri*. Konya: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.

Pamukçu, Y. (2002). *Geçmişten Günümüze Eyüp'lü Bestekârlar*. İstanbul: Eyüp Belediyesi Yayınları.

Rona, M. (1970). *20. Yüzyıl Türk Mûsikîsi. (Bestekârları ve Besteleri Güfteleri ile)*. İstanbul: Türkiye Yayınevi.

Salgar, F. (2005). *50 Türk Müziği Bestekâri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Taşan, T. (2000). *Kadın Besteciler*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Yetiş, K. (2010). Yenileşme Dönemi Edebiyatında İstanbul. F. Başar (Ed.). *Kültür Başkenti İstanbul*. İstanbul: Türk Kültürüne Hizmet Vakfı.

Yiğitbaş, M.S. (1968). *Dil Din ve Mûsikî*. İstanbul: Matbaa Sanat Enstitüsü.

Yurt Ansiklopedisi. (Türkiye, İl İl: Dünü, Bugünü, Yarını). (1982). C.5. İstanbul: Anadolu Yayıncılık A. Ş.

Yurt Ansiklopedisi. (Türkiye, İl İl: Dünü, Bugünü, Yarını). (1982-1983). C.6. İstanbul: Anadolu Yayıncılık A. Ş.

Umar, Bilge. (1998). *Türkiye Halkının Ortaçağ Tarihi*, İstanbul: İnkılâp Yayınları.

Elektronik Makale ve Yayınlar

Öztoprak, H., Hiperlink (Firm). (2013). *Türkiye'nin 72 Milleti*. İstanbul: Kafekültür Yayıncılık. Erişim Tarihi: 9 Mayıs 2018, eBook Collection (EBSCOhost).

<https://www.tarihnotlari.com/hikmet-onat/> Erişim Tarihi: 28 Haziran 2018

<https://www.istanbulsanatevi.com/tag/sami-yetik/> Erişim Tarihi: 28 Haziran 2018

<https://osmanlizamani.tr.gg/Osmanli-giyim-tarzi.htm> Erişim Tarihi: 28 Haziran 2018

EKLER

Ek 1: 20.yy.'ın İlk Yarısını Yaşamış Türk Mûsikîsi Bestekârlarının İstanbul Temalı Eserleri ve Güfteleri

ESER NO: 1			Sayfa No: 94
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Avni Anıl	Halil Soylier	Aksak	Kürdilihiczakar
<p>Bir geceye bir ömür verilir Kanlıcada İstanbulun sırrına erilir Kanlıcada Mehtap oynar su ile ışıklar gelir dile Geçmiş sevdalar bile dirilir Kanlıcada</p>			
ESER NO: 2			Sayfa No: 96
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Lavtacı Hırsto	Yahya Kemal Beyatlı	Aksak	Kürdilihiczakar
<p>Gidelim Göksu'ya bir alem-i âb eyleyelim Ol kadehkâr güzeli yâr olarak peyleyelim Bize bu tâlimimiz olmadı yâr neyleyelim Ol kadehkâr güzeli yâr olarak peyleyelim</p>			
ESER NO: 3			Sayfa No: 97
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Nuri Halil Poyraz	Belirsiz	Aksak	Kürdilihiczakar
<p>İstanbul gel sensiz harâb işte Boğaz Tat bulmuyoruz ah o güzel mehtâb ile sazda Öksüz gibiyiz Seden uzak işte bu yazda Tat bulmuyoruz ah o güzel mehtâb ile sazda</p>			
ESER NO: 4			Sayfa No: 99
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Orhan Kızılsavaş	Orhan Kızılsavaş	Değişmeli	Kürdilihiczakar
<p>Hisarın üstündeki çamlardan kanat açtım Süzüldüm akşamların eflâtûn sularına Bir doyumsuz mekânda tüm dertlerimden kaçtım Ve karıştım deryânın o altın sularına</p> <p>Bir Boğazı akşamının kahreden güzelliği Öyle bir güzellik ki cezp ediyor benliği Felek az görür böyle bir muhtemeşm şenliği Ve karıştım deryânın o altın sularına.</p>			
ESER NO: 5			Sayfa No: 101
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Selâhattin İçli	Uğur Gür	Sofyân-Devr-î Tûran	Kürdilihiczakar
<p>Nice gönüllerde ümitler soldu</p>			

İstanbul İstanbul sende bin ah var
Hicran olup yıllar acıyla doldu

İstanbul İstanbul sende bin ah var
İstanbul İstanbul sende gühan var

Rüyâlar kül oldu sana kanıldı
Ve taşın toprağın altın sanıldı
Hastretle sevgili sende anıldı

İstanbul İstanbul sende bin ah var
İstanbul İstanbul sende günah var

Boğazı hisarı göremez oldum
Güzel Emirgâni sevemez oldum
Ahu gözlü yâre gidemez oldum

İstanbul İstanbul sende bin ah var
İstanbul İstanbul sende gühan var

ESER NO: 6			Sayfa No: 103
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dr. İrfan Doğrusöz	Ali Tesdağ	Sofyan	Kürdilihiczakar

Her kıymet İstanbulun dağında taşındadır
Tarihi Pera Palas bugün yüzyaşındadır
Güzelim İstanbul'un Avrupa yakasında
Halicin karşısında tam Tepebaşındadır
Mutluluk anısıdır en hoşun en güzelin yüzyaşındadır
Ama sanki nazlı bir gelin
Tutunur bir martının ipekten kanadına
Bu sonsuz güzelliği daima seyre gelin

Mimarı bir ihtişam türlü sur kendine has Yeditepe
Üstüne gerilmiş ipek atlas her köşesi donanmış
Müjde çiçekleriyle İstanbul'u yazılmış destandır Pera Palas
Zamana gülümsüyor vatan haritasında
İncedir Avrupayla Asya'nın ortasında
Güzel yazılmış onun nakış nakış şiirdir
Turistlerin gönlünde özlemdir Pera Palas

ESER NO: 7			Sayfa No: 104
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Belirsiz	Aksak	Kürdilihiczakar

Aşkım Yeniköy sahili deryasını sardı
Sinem de perişan uzanan bir peri vardı
Doldurduğu peymaneye hep işve katardı
Göğsümde o ahu eriyip soldu sarardı.

ESER NO: 8			Sayfa No: 106
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Sofyan	Kürdilihiczakar

Bir Harbiyeli Çamlıca'da gönlümü çaldı

<p>Kâfir bakışı aklımı aldı firmimi aldı Sevdâlı başım artık onun zevkine daldı Kâfir bakışı aklımı aldı fikrimi aldı</p>			
ESER NO: 9			Sayfa No: 107
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Sabri Akçagül	M. Sabri Akçagül	Sengin Semâi	Kürdilihiczkar
<p>Yeniköylü sarışın bir kadın severim Onun aşkıyla böyle çılgın ca gezerim Evvel beni severdi şimdi elegitti</p>			
ESER NO: 10			Sayfa No: 108
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Isak Varon	Mustafa Reşit Bey	Sengin Semâi	Kürdilihiczkar
<p>Bir yaz gecesi yar ile kaldım Çamlıca'da Bir hale gibi mahımı aguşuma aldım Çözdüm saçını kendimi sevdalara saldım Lalelerle açıp göncafemi ateşe daldım</p>			
ESER NO: 11			Sayfa No: 109
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Düyek	Kürdilihiczkar
<p>Bir bahar akşamında bir gonca açmıştı Hisarlar yolunda Gitarlı şarkılarla nağmeler saçmıştı Hisarlar yolunda Gönüller mest olurken kaybolup kaçmıştı Hisarlar yolunda Gitarlı şarkılarla nağmeler saçmıştı Hisarlar yolunda</p>			
ESER NO: 12			Sayfa No: 111
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Avni Anıl	Turhan Oğuzbaş	Curcuna	Kürdilihiczkar
<p>Bu akşam bütün meyhânelerini dolaştım İstanbul'un Seni aradım kadehlerdeki dudak izlerinde Canım doya doya sarhoş olmak istiyordu Seni aradım kadehlerdeki dudak izlerinde</p>			
ESER NO: 13			Sayfa No: 112
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Cemil Zade Nurettin Beyefendi	Orhan Tokmakoglu	Curcuna	Kürdilihiczkar
<p>Bekliyor gönül seni, Moda koyunda yine Gel esmerim gel bana, yaktığın kalbi dinle O elâ gözlerinin füsünunda yanarım Gel esmerim gel bana, yaktığın kalbi dinle</p>			
ESER NO: 14			Sayfa No: 113
BESTE KÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Cevdet Çağla	Belirsiz	Curcuna	Kürdilihiczkar

Bir yaz gecesi Çamlıca mehtabına geldin
Billâhi güzel seni ki mehtaba bedeldin
Billâhi güzel seni ki mehtaba bedeldin
Aydan da semadan güneşden aydan semadan daha güzeldin

ESER NO: 15			Sayfa No: 114
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Hüseyin Mayadağ	Belirsiz	Semâi	Kürdilihicazkar

Dün Göztepenin neşeli bir alemi vardı
Şen kahkamız bahçelerin koynunun sardı
Hicran ne gezer Göztepe’de gam ne arardı
Şen kahkahamız bahçelerin koynunu sardı

ESER NO: 16			Sayfa No: 115
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Kadri Şençalar	Belirsiz	Nim Sofyan	Nihavend

Şu cömert İstanbul’un şirin Boğaz Köprüsü Avrupa’ya
Kilitlenip denizler perçinlendi karaya
Yürüyerek gideriz artık biz Ankara’ya
Birleşince dudaklar hasretin artık dindi
Bu azgın sularında adın yüceldi indi

Şu güzel İstanbul’a ne yapılsa yaraşır
Onun bu heybetine bakan gözler kamaşır
İki kıt’a birleşsin diye herkes uğraşır
Aşıkları sayısız onu nasıl paylaşır

Köprü deyip geçmeyin bu bir tarih eseri
Otuz sekiz milyonun paylaşılmaz eseri
Şu güzel İstanbul’un bütün dünya seferi

ESER NO: 17			Sayfa No: 117
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Orhan Kızılsavaş	Orhan Kızılsavaş	Nim Sofyan	Nihavend

Hayal şehir İstanbul Türkiye’nin göz nûru
Muhteşem Boğaziçi İstanbul’un gururu
M3avi yeşil bir cennet dünyaya vermiş şöhret
Boğaz o nehir cennet gel Sarıyerden seyret
Doymazsın nerden baksan Hisar’dan başka güzel
Mavi sularla aksan gelirsin aşka güzel

ESER NO: 18			Sayfa No: 118
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Arif Sami Toker	Belirsiz	Nim Sofyan	Nihavend

Geldi yine güzelim yaz günül eğlensin biraz
Şen Adalar mavi Boğaz sevgilim gel etme naz
Sevinçten kanatlıyım uçan martıla gibi
Gel güzelim sevişelim gönül şenlensin biraz
Şen Adalar mavi Boğaz sevgilim gel etme naz

El eleyiz seninle akıp giden şu sandalda
Adalarda Modalarda güzelim Marmaralarda
Gece mehtap yine dolgun uyuyor mavi sular
Gel güzelim sevişelim aştan güzel şey mi var
Şen Adalar mavi Boğaz sevgilim gel etme naz

ESER NO: 19			Sayfa No: 119
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Muallim İsmail Hakkı Bey	Belirsiz	Nim Sofyan	Nihavend

Kız Kulesi yâkut küpe takındı
Ne güzel yakıştı hele bakındı
Yanı başında akıyor akıntı
Edelim biz de bir iki çakıntı

ESER NO: 20			Sayfa No: 120
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Nim Sofyan	Nihavend

Biz Çamlıca'nın üç gülüyüz
Aşk bahçesinin bülbülüüz
Dillerde gezer söyleniriz
Gamsız yaşarız söyleniriz

Yalnız gezene söz atarız
Naz eyleyene biz çatarız
Yüzbin kokulu gül satarız
Billâhi cana can katarız

ESER NO: 21			Sayfa No: 121
BESTEKAR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Arif Sami Toker	Belirsiz	Nim Sofyan	Nihavend

Sular gibi akıyor güzelliğin içime Adalar
Bin bir neş'e taşar şenlenmiş yine Çamlıcalar
Aşıklarla dolu cennet bahçesidir Adalar
Bin bir neş'e taşar şenlenmiş yine Çamlıcalar

ESER NO: 22			Sayfa No: 122
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Vecdi Bingöl	Düyek	Nihavend

İstanbul biricik dünya güzeli onun gözbebeği mavi Boğaz'dır
Her yanı cennet'ten daha bezeli Boğaz'ın benzeri cihanda azdır
Bülbülleri dinmez gülleri solmaz orada her mevsim bahardır yazdır
Dünyada bu kadar güzellik olmaz Boğaz'ı çılgınca sevmek de azdır

ESER NO: 23			Sayfa No: 123
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Sabri Akçagül	Mukadder Özakman	Düyek	Nihavend

İstanbul Köprüsü asma
Şimdi kızlar giymez basma
Allahım'dan dileğim var
Ölüm yaz ayrılık yazma

Boğazlarda gezeli
Gözlerini süzeli
Şaktı beni kül etti
Beylerbeyi güzeli

İstanbul Köprüsü halat
Mevlam beni yare bağlat
Gül yüzünü bir göreyim
İster gülür ister ağlat

Gel gel ediyor eli
Aman ne kıvrak beli
Yaktı beni kül etti
Beylerbeyi güzeli

İstanbul Köprüsü çelik
Boynum bükük, kalbim ezik
Beylerbeyi güzelinin
Sevdasından bağrım delik

Dertlerime teselli
Yanakları gamzeli
Yaktı beni kül etti
Beylerbeyi güzeli

ESER NO: 24			Sayfa No: 125
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Düyek	Nihavend

Bir kış gecesi Şişli'de kaldım
Bir şık kadına şarkımı çaldım
Leylak kokulu bûseler aldım
Şarkımla onun kalbini çaldım

Coştuk o gece zevk ile içtik
Koklaştık öpüştük zevk ile içtik
Tanburla saâ faslına geçtik
İçtik yine içtik ve seviştik
O şık kadının aklını çaldım

ESER NO: 25			Sayfa No: 126
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dr. İrfan Doğrusöz	Rauf Alanyalı Dr. İrfan Doğrusöz	Düyek	Nihavend

Maviden mave akar
Boğaziçinde sular
Sularında ışıldar
Kız Kulesi Adalar
Grup vakti Marmara
Sularında tutuşur

Kayalarda martılar
Yuvalarda buluşur

Bir gerdanlık misali
Mehtap inmişse suya
Yaşarsın İstanbul'u
Gönlünde doya doya
İstanbul İstanbul canım İstanbul

Göksu'da neş'e çağlar
Küçüksu'da şarkılar
Ruha sükunla dolar
Pırıl pırıl Üsküdar
İstanbul'da yaşanır
Aşk dolu hatıralar
Güleni şöyle dursun
Ağlayanı bahtiyar

ESER NO: 26			Sayfa No: 127
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Radife Erten	Belirsiz	Sofyan	Nihavend

Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Güzeller güzeli cennetten güzelsin
Bahilin hülyalı denizin füsunkâr
Suların kevserdir halkın çok bahtiyar
Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Güzeller güzeli cenneten güzelsin

Sandallar dolaşır hep sahil boyunca
Gazeller söylenir Kanlıca koyunda
Aşıka bu cennet en büyük emeldir
Bir mehtap alemi bin ömre bedeldir
Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Güzeller güzeli cennetten güzelsin

ESER NO: 27			Sayfa No: 128
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Nureddin Selçuk	Yahya Kemal Beyatlı	Sofyan	Nihavend

Kandilli yüzerken uykularda
Mehtabı sürükledik sularda

Bir yoldu parıldayan güneşten
Gittik... Bahis açmadık dönüşten

Hülya tepeler, hayal ağaçlar
Durgun suda dinlenen yamaçlar

Mevsim sonu öyle bir zaman ki
Gâip bir mûsikîydi sanki

Gitmiş kaybolmuş uzakta
Rüya sona ermeden şafakta

ESER NO: 28			Sayfa No: 131
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Nureddin Selçuk	Yahya Kemal Beyatlı	Sofyan	Nihavend
<p>İstinye körfezinde bu akşam garipliği Bir mihnetin sonunda teselli kadar iyi</p> <p>Hülya serinleşen köyü her an morartıyor Sessiz gelen saat başı sürdükçe artıyor</p> <p>Durgunlaşıp bir ayna kadar parlayan suda Dünya güzel göründü resimleşmiş uykuda</p> <p>Binlerce lale serpili yüzlerce bahçeden Beş yüz yılın kadehleridir şimdi yükselen</p> <p>Eşsiz Boğaz! Şerefli hayalin derindedir! Senden kalan o levhada her şey yerindedir</p>			
ESER NO: 29			Sayfa No: 134
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Belirsiz	Sofyan	Nihavend
<p>Flurya Flurya güneş eğildi suya Pırlanta halkalarla öpüştü dalgalarla Flurya Flurya güneş eğil suya Deniz, kadın, neş'e, ışık karmakarışık Renkler mavi, tırşe, pembe, sarı, menekşe Gölgeler beyaz saz benizli yaz Uzanmış pilajın çıplak dizine Güneşten bir damla düştü yaz denizine</p>			
ESER NO: 30			Sayfa No: 135
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Nuri Halil Poyraz	Belirsiz	Aksak	Nihavend
<p>Çamlıca yolunda aşığı kolunda İşleri yolunda o benim sağımda Ben onun solunda Çamlıca yolunda</p> <p>Çamlıca bağları yemyeşil dağları İlkbahar çağları cennetten haberdir Emsâlsiz bir yerdir Çamlıca bağları</p> <p>Çamlıca güzeldir sevdiğim dilberdir Sözleri sitemdir gönlüme girendir Hüznümü silendir Çamlıca güzeldir</p>			
ESER NO: 31			Sayfa No: 136
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dr. A. Gerçeker	M. Nafiz Irmak	Aksak	Nihavend
<p>Fecrin bütün esrârı parıldarken açıkta Bir devri yaşat Kanlıca mehtâbına çıkta Körfezde ne ses var, ne de bir çıt kayalıkta</p>			

<p>Maziye bürün Kanlıca mehtâbına çıhta</p> <p>Dalgın suyun aksindeki endâmını seyret Karşında solan bir günün akşamını seyret Aşıkların, koyda seren cânını seyret Her devri yaşat Kanlıca mehtabına çıhta</p>			
ESER NO: 32			Sayfa No: 137
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sabahattin Ezgi	Sabahattin Ergi	Aksak	Nihavend
<p>Bir hatıra var Heybeli'nin mor denizinde Ömrüm geçecek sevdiğimin hep şeni-zin de</p> <p>Bir ömre değer dinlenişim tatlı dizinde Tatlı dizinde</p>			
ESER NO: 33			Sayfa No: 138
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dr. A. Gerçeker	Muhittin Gerçeker	Aksak	Nihavend
<p>Gel güzelim senin ile gidelim Pınarlarıldan abı hayat içelim İstanbulu hep temâşâ edelim Gel güzelim Çamlıcaya gidelim</p> <p>Çamlıca'nın bağlarını gezelim Çeşmesinden billûr sular içelim Bülbüllerin sesini dinleyelim Gel güzelim Çamlıcaya gidelim</p>			
ESER NO: 34			Sayfa No: 139
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Ahmet Uzel	Ahmet Uzel	Aksak	Nihavend
<p>Seyret güzelim Çamlıca'dan fasl-ı baharı Göster yüzünün gül tenini coştur o yârı Mehtaba çıkıp âlem-i âb eyle bu akşam Sürsün bu hayal meşk ederek besteniğârı</p>			
ESER NO: 35			Sayfa No: 140
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Faiz Kapancı	Belirsiz	Aksak	Nihavend
<p>Gel güzelim Çamlıca'ya bu gece Gün doğmadana a canım görüşelim gizlice Bülbüllerin efgânını dinleyelim yan yana Kumru gibi a camın sevişelim can cana</p> <p>Çamlıca aşk yuvasıdır yuvası Zümrüt gibi a canım yemyeşildir ovası Gel geçmeden bu çağımız eğlenelim yan yana Kumru gibi a canım sevişelim can cana</p>			

ESER NO: 36			Sayfa No: 142
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Muzaffer Birtan	M. Nafiz Irmak	Aksak	Nihavend
<p>Fecrin bütün esrarı parıldaren Bir devri yaşat Kanlıca mehtabına çık da Körfezde ne ses var, l ne de bir çit kayalıkda Maziye bürün, Kanlıca mehtabına çık da</p> <p>Dalgın suyun aksindeki endamını seyret Karşında solan bir günün akşamını seyret Aşıklarının koyda serencâmını seyret Her devri yaşat Kanlıca mehtabına çık da</p>			
ESER NO: 37			Sayfa No: 143
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Nureddin Selçuk	Behçet Kemal Çağlar	Aksak	Nihavend
<p>Yok başka yerin lûtfune yazdan ne de kıştan Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamıştan ah Kalamıştan Yok zerre teselli ne gülüşten ne bakıştan Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamıştan ah Kalamıştan</p> <p>İstanbulu sevmezse gönül aşkı ne anlar Düşsün suya yer yer erisin eski zamanlar Sarsın bizi akşamda şarap rengi dumanlar Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamıştan ah Kalamıştan</p>			
ESER NO: 38			Sayfa No: 145
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Refik Fersan	Belirsiz	Aksak (Yürük)	Nihavend
<p>Beğendim biçimini Her yerin mini mini Dudaklarım ismini Anıyor ah Kadıköylü</p> <p>Saçın bir deste ipek Kendin güzel bir bebek Seni gören bir melek Sanıyor ah Kadıköylü</p> <p>Usandım bu huyundan Hoşlanırsın oyundan Seni herkes boyundan Tanıyor ah Kadıköylü</p> <p>Yapma bu kadar şaka Beni bastırma faka Yüreğim her dakika Yanıyor ah Kadıköylü</p>			
ESER NO: 39			Sayfa No: 147
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Zeki Duygulu	Belirsiz	Semâi	Nihavend

Boğaz'ın incisi Rumelihasar
Kuzguncuk, Beyler Bey, Tarbay, Hünkar
Emirgan, Yeniköy, hele Sarıyer
Birleşen kalplere neş'eler saçır

Martılar uçuşur mavi sularda
Aşıklar buluşur bu kuytularda
Mahabbet memba-i şen, Adalarda
Birleşen kalplere neş'eler saçır

ESER NO: 40			Sayfa No: 148
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Nezahat Soysev	Nezahat Soysev	Semâî	Nihavend

Çiçeklerle bezenmiş o güzel bahçeleri
Çimenlerin üstünde titreşen şebnemleri
Baharın neşesi ile şakıyan bülbülleri
Bir cennet diyarıdır doğduğum Suadiye

Güzelsin Suadiye şirinsin Suadiye
Gönüller sevginle titriyor Suadiye

Havasında gül kokar ruhlara sükun verir
Denizi ve mehtabı gönlü tazelandirir
Kırları çayırları sanki zümrüt gibidir
Gönlümün neşesini duyduğum Suadiye

ESER NO: 41			Sayfa No: 149
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Rüştü Eriç	Mustafa Nafiz Bey	Semâî	Nihavend

Bekliyor gönül seni, Moda koyunda yine
Gel esmerim gel bana, yaktığın kalbi dinle
O elâ gözlerinin füsununda yanarım
Gel esmerim gel bana, yaktığın kalbi dinle

ESER NO: 42			Sayfa No: 150
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Belirsiz	Semâî	Nihavend

Bebekle, Göksu, Kanlıca
Sulardan eyiliyor rica
Naleler naleler
Minareler misali naz
Olur Boğaz'da bembeyaz
Laleler laleler
Emirgan'ın Çınar dibi
Olur buluşma canibi
Güz ve yaz

ESER NO: 43			Sayfa No: 151
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Avni Anıl	Yahya Kemal Beyatlı	Semâî	Nihavend

Git bu mevsimde, gurup vakti Cihangir'den bak!
Bir zaman kendini karşındaki rüya'ya bırak
Başkadır çünkü bu akşam bütün akşamlardan
Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan
O ilah isteyip eğlence hayalhanesine
Çevirir camları birden peri keşanesine
Som ateşten bu saraylarda bütün Karşıyaka
Benzer üç bin sene evvel ki mutantan şarka
Mestolup içtiği altın şarabın zevkinden

ESER NO: 44			Sayfa No: 154
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Edip Özişik	Edip Özişik	Semâi	Nihavend

Gel bu yaz gezelim Adalarda Heybeli'den geçelim
Uçsun etrafımızda martılar bilmesin sevdamızı
Aşkın o doyulmaz şarabını dudaklardan içelim

ESER NO: 45			Sayfa No: 155
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dr. A. Gerçeker	Hüsnü Çarkman	Raks Aksağı	Nihavend

Kanlıca'da dün yine seni andım
Akşam da mehtabı denizde gördüm
Düşlediğim senin hayalin sandım
Nedeni, sebebi yok deniz gözlüm

Ummana düşen aksine hep kandım
Kanlıca'da yine seni aradım
Enginlere sordum senin sesini
Lacivert, mavi denize arattım

Akşamla beraber özledim seni
Lodos'ta bile Kanlıca'ya taptım

ESER NO: 46			Sayfa No: 156
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Kadri Şençalar	Belirsiz	Sofyan/Nim Sofyan	Nihavend

Ey güzel İstanbul benim sevgili yarım
Güzelliğin aksetmiş Boğaz'ın sularına
Benim her şeyim sensin, seninle bahtiyarım
Ah o kızlar sarılmış sinene, kollarına

Ah güzel İstanbul

Bir gönül macerası anlatıyor dalgalar
Mavi sular söylüyor kalbimin ninnisini
Ruhuma semalardan dökülen müjdeler var
Duyuyorum gönlüme sevdanın indiğini

ESER NO: 47			Sayfa No: 158
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Vecdi Seyhun	Belirsiz	Nim Sofyan/Semâi	Nihavend
<p>Kandilli’de eski bahçelerde Akşam kapanınca perde perde Bir hatıra zevki var kederde</p> <p>Ürperme verir hayale sık sık Hep bir kapıdan giren karanlık Çok belli ayak sesinden artık</p> <p>Artık ne gelen ne beklenen var Tenha yolun ortasında rüzgar Teşrin yapraklarıyla oynar</p> <p>Gözlerden uzaklaşınca dünya Binbir geceden birinde güya Başlar rüya içinde rüya</p> <p>Gittikçe derinleşir saatler Rikkatle yavaş yavaş ve yer yer Sessizlik daima ilerler</p>			
ESER NO: 48			Sayfa No: 161
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Değişmeli	Nihavend
<p>Sonbaharı bir genç kızla Hisarlara geçirdim Ona aşkın şarabını yudum yudum yudum yudum içirdim Kollarında çırpınırdım kucağında esirdim Yine bu yaz Hisarlardan hatıralar getirdim Hisarlı kız esrarlı kız peri miydin ne idin Hem güzeldin hem şirinden söyle bana ne idin</p> <p>Heli bir gün o sevdalar diyarında bayıldık Kızıl akşam sularında şarkılarla ayıldık Karşı sahil güneşinin gölgesine yayıldık Yine bi yaz Hisarlardan hatıralar getirdim Hisarlı kız esrarlı kız peri miydin ne idin Hem güzeldin hem şirinden söyle bana ne idin</p>			
ESER NO: 49			Sayfa No: 162
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Avni Anıl	Sadri Alışık	Semâi-Düyek	Nihavend
<p>Merhaba Kızkulesi merhaba Eyüp Sultan, Kanlıca, Şehrimini merhaba Merhaba iki gözüm İstanbul’um merhaba</p> <p>Bir İstanbul esiyor eski çocukluğumdan Bak hala bir sonbahar Acıbadem’de Yûşâ’dan mı okunurdu Hırkai şerifden mi o ezanlar?</p>			

Merhaba Beylerbeyi merhaba Sultanselim
Merhaba iki gözlüm İstanbul'um merhaba

Aşı boyası sokakların da ne mevsimler eskimiş
Lâcivert Mayıslar da köprü altları
Ve Boğaziçi'nde Şirketi Hayriyye
Duman duman

ESER NO: 50			Sayfa No: 167
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Ahmed Aksoy	Mustafa Nafiz Irmak	Aksak- Curcuna	Nihavend

Fecrin bütün esrarı parıldaren
Bir devri yaşat Kanlıca mehtabına çık da
Körfezde ne ses var, ne de bir çit kayalıkda
Maziye bürün, Kanlıca mehtabına çık da

Dalgın suyun aksindeki endamını seyret
Karşında solan bir günün akşamını seyret
Aşıklarının koyda serencâminı seyret
Her devri yaşat Kanlıca mehtabına çık da

ESER NO: 51			Sayfa No: 169
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Muzaffer İlkar	Muzaffer İlkar	Düyek	Nihavend

Gurup bir alev gibi denizde sönerken Adalarda
Çamlar dirilir sanki görünce mehtâbı karşılarda
Rüzgâr bu saat susar göklerde yıldızlar bir bir parlar
Başlar şarkılar, sazlar ötüşür martılar Adalarda

ESER NO: 52			Sayfa No: 171
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Muzaffer Yalıncağ	Belirsiz	Semâi	Nihavend

Bu yıl Heybeli'den açıp yelkeni
Dolaştım sahili ararken seni
Gelmedin niçin neden üzdün beni
İnan ki pek çok bekledim seni

Hazan olmadan gel gülüm solmadan gel
Şu mahzun gönlüme elem dolmadan gel
Hazan olmadan gel gülüm solmadan gel
Ömrüm heder olmadan gel

ESER NO: 53			Sayfa No: 172
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Nureddin Selçuk	Yahya Kemal Beyatlı	Semâi	Hicaz

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmedim gezmediğim, sevmediğim bir yer
Ömrüm oldukça gönül tahtıma keyfince kurul
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer

Nice revnaklı şehirler görünür dünyada
Lakin efsunlu güzellikleri sensin yaratan
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rüyada
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan

ESER NO: 54			Sayfa No: 174
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
N. Cemil Sangan	Belirsiz	Curcuna	Hicaz

Seyre dalınca gönül mehtapta Kalamış'ı
Ararım sarı saçlı, yeşil gözlü bakışı
Benliğimi büyüler onun bir göz atışı
Ararım sarı saçlı, yeşil gözlü bakışı

ESER NO: 55			Sayfa No: 175
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
N. Cemil Sangan	Belirsiz	Sengin Semâi	Hicaz

Birgün Hisarın geçmiştım yayla bağından
Canan o dem aşkını tattım dudağından
Kâm almalıyım gençliğın ateşli çağından
Canan o dem aşkını tattım dudağından

ESER NO: 56			Sayfa No: 176
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy		Hicaz

İstanbul'a varayım ortasında durayım
Beni aldatıp kaçan o çocuğu sorayım
İstanbul sokakları hem geniştir hem dardır
Vapur yolcu çıkarmış giden gelen vardır

Hey hemşeru hey hemşeru gelseniz biraz beru
Hey uşaklar hey uşaklar size diyeceğüm var
Köprü üstü bu mudur? Bakın yarım şu mudur?
Boyu bana benziyor haydi sorun o mudur?

Seni aldatan uşşak bak bakayım ben muyum?
Sen değilsin sen değilsin onun kaşı karadur onun gözü karadur
Bakışları gülüşleri sevişleri yanıma da gelişleri
Fatoşcuğüm deyişleri içimde bir yaradur

Fatoşcuğüm hoş geldin niçin eli boş geldun
Üstün başın temizdu neden elin boş geldunl
Hey Mustafa Mustafa ettin bana çok cefa
Rize'de sürdük sefa ah Mustafa Mustafa

ESER NO: 57			Sayfa No: 178
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Orhan Kızılsavaş	Orhan Kızılsavaş	Düyek-Semâi	Hicaz

Bahar Boğaziçin'de alırken nefesini
Devşirdim demet demet huzûru elinizden
Sevdalı şarkılara deniz vermiş sesini

Hicazdan nihavende yol geldi diliniz
Devşirdim demet demet huzûru elinizden

Bakir bir güzelliğin içinden altta deniz
Yeşilin her tonuyla gülen bir tepedeyiz
Dertlerin mutluluğa döndüğü üç

ESER NO: 58			Sayfa No: 180
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Rüştü Eriç	M. Nafiz Bey	Sofyan	Hicaz

Seyre dalınca gönül mehtapta Kalamış'ı
Ararım sarı saçlı yeşil gözlü bakışı
Benliğimi büyüler, onun bir atışı
Ararım sarı saçlı yeşil gözlü bakışı

ESER NO: 59			Sayfa No: 181
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Udi Sami	Belirsiz	Sofyan	Hicaz

İstanbul'da Kadıköy'ü pek namlı yallah pek namlı
Yosmaları gayet şıktır pek namlı yallah pek namlı
Tombul tombul baldırları, gerdanı yallah kaymaklı
Aman Kadıköylüm
Gel bana gel pembe turunçları
Kuşdilinin deresinde sandallar yallah sandallar
Yosmalarda kısa kısa fistanlar yallah fistanlar
Ne kadar söylesem alamaz destanlar

ESER NO: 60			Sayfa No: 182
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Sofyan	Hicaz

Geçen hafta Kızıltoprak yolunda
Seni gördüm bir kız vardı kolunda
Konuşarak yürüyordun solunda
Uzun etme yine işin yolunda

Esmer yüzlü, elâ gözlü, ince belli, tatlı dilli vay vay
Uzunca boylu, sevimli huylu, güzel de bir kız, şirin de bir kız vay vay

Gördüğünüz kız nişanlım olacak
Belayı bulacak nişanlım olacak
Neden belayı bulacak
Senden belayı bulacak

Sahile indik sandala bindik plajda gezdik
Denizde yüzdük bugün ne şendik çok eğlendik

ESER NO: 61			Sayfa No: 183
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Par M. Artaki Camdan	Belirsiz	Sofyan	Hicaz

Adalarda gezer edalı edalı
Bilmem oda bir yare mi sevdalı

Adalının her bir hali safılı Pek güzeldir ama biraz belalı			
ESER NO: 62			Sayfa No: 185
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Sofyan	Hicaz
<p>Adalardan bir yar gelir bizlere Aman Allah gözlere bak gözlere İpek de çorap varsın düşün dizlere</p> <p>Hoş yaratmış Allah pek şirindir billah İşve bazdır vallah çapkınlardan kolla</p> <p>Adalar'ın ıssız تنها yolları Boynumda kaldı o yarin kolları Menekşelelrden biçilmiştir şalvarı</p>			
ESER NO: 63			Sayfa No: 186
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Belirsiz	Nim Sofyan	Hicaz
<p>İstanbul'un şen kızı Kırdı geçirdi bizi Filimlerin yıldızı Kız ben seni tanırım Peşinde dolaşırım Cilvene aldanırım Şıkı şıkı şak Şıkı şıkı şak Aman aman nede yumuşak İpek saçlar ondile Omuzda lüle lüle Alnımdaki kakküle Kız ben seni tanırım Peşinde dolaşırım Cilvene aldanırım Severim seni severim seni Aman aman gel üzme beni, sev beni</p>			
ESER NO: 64			Sayfa No: 187
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Arif Sami Toker	Sevim Toker	Aksak	Hicaz
<p>İstanbul'un etrafı hep denizdir Denizin yüzünden gemiler gelir Bir taraf Üsküdar, bir taraf şehir Gide gele derya yüzü aşınır Üzerine ak köpükler döşenir</p> <p>İnci gibi Boğaz'ın her yakası Bebek, Beykoz, Göksu ömür sefası Küçüksu'da yapsak kayık sefası Ömürlere ömür katar Adalar Küçüksu'da dolaşır sevdalılar</p>			

İstanbul'un etrafı hep Adalar
Adalar'dan görünüyor Modalar
Ne güzeldir şahane Çamlıcalar
Bu güzellik dünyalara bedeldir
İstanbul'um cennetten de güzeldir

ESER NO: 65			Sayfa No: 188
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Aksak	Hicaz

Kadıköy'lüyü öptüm gücendi
Görünce billahi sabrım tükendi
Güzeller içinde yoktur menendi
Mecnun etti beni zülfü kemendi
Siyah gözleri, şirin sözleri
Şeker dilleri çıldırttı beni

Kadıköy'lüyü bir melek sandım
O nazik edaya, işveye kandım
Bu aşk u sevdadan bıktım usandım
Mecnun etti beni zülfü kemendi
Çapkın bakışı, canlar yakışı
Diller döküşü çıldırttı beni

ESER NO: 66			Sayfa No: 190
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Aksak	Hicaz

Sazlar çalınır Çamlıca'nın bahçelerinde
Bülbül sesi var şarkıların nağmelerinde
Bin taze emel var şu kızın handelerinde
Bülbül sesi var şarkıların nağmelerinde

ESER NO: 67			Sayfa No: 192
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Belirsiz	Düyek	Hicaz

Boğaziçi şen gönüller yatağı
Her bucağı aşıkların otağı
Yamaçları sanki cennetin bağı
Mehtabı hoş, güneşi hoş, günü hoş
Boğaziçi herkesi eder sarhoş

Pırıltılar oynaşırken sular da
Ötüşürler martılar kuytularda
Tarabya'da, Bebek'te, Üsküdar'da
Mehtabı hoş, güneşi hoş, günü hoş
Boğaziçi herkesi eder sarhoş

ESER NO: 68			Sayfa No: 193
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Düyek	Hicaz

Benim yarım Beşiktaş'ta
Uzun boylu orta yaşta

<p>Nişanlandık evlenmedik İşimiz pek dolanbaçta</p> <p>Yandım aman nişanlımın elinden Kurtulamam onun tatlı dilinden</p>			
ESER NO: 69			Sayfa No: 194
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yusuf Nalkesen	Yusuf Nalkesen	Düyek	Hicaz
<p>Bebek'te, Çamlıca'da Tarabya, Kanlıca'da Aşkların en güzeli Yaşanıyor Boğaz'da</p> <p>Sevilen çok, seven çok şu cennet İstanbul'da Benim bir bekleyenim olmuyor hiç rıhtım'da Bana bir el sallayan olmuyor hiç rıhtım'da Ben hep böyle yalnızım, yalnızım İstanbul'da</p> <p>Köpüklü Marmara'sı Emirgan'ı, Moda'sı Sevgililer için hep Adalar aşk yuvası</p>			
ESER NO: 70			Sayfa No: 195
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Mustafa Nafiz İrmak	Belirsiz	Düyek	Hicaz
<p>Kadıköylü'm gönüllerde gezersin Öyle bakma yüreğimi ezersin Kadıköylü'm ne yaramaz bir kuşsun Görmeyeli sen bir afet olmuşsun</p>			
ESER NO: 71			Sayfa No: 196
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Belirsiz	Düyek	Zirgüleli Hicaz
<p>Kışım ayrı güzelsin, yazım ayrı güzelsin İlkbahar ve sonbaharım cennet gibi İstanbul Boğaz ve Marmara'nla sen cihana bedelsin Erenköy'ün, Çamlıca cennet gibi İstanbul Gurubun halelenir surların arkasından Dertliler deva umar çeşmelerin taşından Saf saf olmuş tarihler girer Topkapı'sından Vatan ufkunda parlar ziynet gibi İstanbul</p>			
ESER NO: 72			Sayfa No: 197
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Selahattin Erköse	Şefik İnanç	Nim Sofyan	Mahur
<p>Kadıköy'den çıktım yola Bağrıma dert dola dola Bundan böyle halim ne ola Söylesene Kadıköy'lü</p>			

Kadıköy'ün güzelleri
Yaktı etti beni deli
Bu akılla neylemeli
Söylesene Kadıköylü

Kadıköy'ün vapurları
Yakışıklı kaptanları
Altı onbeş yolcuları
Ne güzeldin Kadıköy'lüm

ESER NO: 73			Sayfa No: 198
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Belirsiz	Nim Sofyan	Mahur

Şu Moda'nın rüzgarı
Gençlik ve hülya dolu
Aşk, neş'esi başka
Her yanı arzu dolu

Beyaz köpük iskelesi
Akşam, güneş batarken
Olur masal ülkesi
Deniz, mehtap, yıldızlar

ESER NO: 74			Sayfa No: 199
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Abdullah Ö. Hacıtahtiroğlu	Nim Sofyan	Mahur

Şarkılar özlemin tomurcuğudur
Açılır tellerinde çalgıların
Tuzdur, enginde, göz yaşında sudur
Ucu sonsuzdadır o yankıların

Bu sabah şarkılar kürek çekecek
Gidecek sandalın Emirgan'a dek
Şarkılar, şarkılarla söyleşecek
Yeşil aydınlığında bir çınarın

ESER NO: 75			Sayfa No: 200
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Arif Sami Toker	Belirsiz	Nim Sofyan	Mahur

Çek küreği güzelim
Uzanalım Göksu'ya
Gün inerken dönelim
Süzülerek Moda'ya

Karşıda güzel Bebek
Bakarken solgun ay'a
Su üstünde sekerek
Süzülelim Göksu'ya

ESER NO: 76			Sayfa No: 202
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
M. Cahit Atasoy	Doğudan Bayülgen	Sofyan	Mahur
<p>İstanbul'un koynunda laledan gibisin Selvilerin gölgesinde mahzun gibisin Hatıralarda yaşanan unutulur mu hiç</p> <p>Güzeldin güzelsin güzelsin Haliç Fetihten bu yana mağrur gibisin Nedim'in mısralarını sorar gibisin</p>			
ESER NO: 77			Sayfa No: 203
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Sahir Dağcıoğlu	Sofyan	Mahur
<p>Boğaziçi bir yüzük, İstinye onun taşı İnsan orda unuttur saçı ağırtan yaşı Kahkahalar şen sesler yankı verir sulara Gene bir çift mest olmuş sandalla kuytularda</p> <p>Güneş gönle şevk verir aşk fısıldar dalgalar Martılaşan kalplerde ihtiraslar yalpalalar Yokuşu sevdalı pek inişi kalbe dalış Ey Boğaz yolcusu dur İstinye'm ile tanış</p>			
ESER NO: 78			Sayfa No: 205
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
İrfan Özbakır	Ömer Aykut	Aksak	Mahur
<p>Boğaz'ın Hisarları sahile yükseliyor Açılsın papatyalar sevdalılar geliyor</p> <p>Aşkımızın şarkısını dinletelim bugünde</p>			
ESER NO: 79			Sayfa No: 206
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
İrfan Özbakır	Vahit Özaydın	Aksak	Mahur
<p>Dolaşalım kıyıya uzanalım Göksu'ya Kendimizi atalım sahilde ılık suya Yorulalım koşalım kumlarda kıyasıya Kendimizi atalım sahilde ılık suya</p> <p>Bu güzel gün bu güneş, giremeden uykuya Kendimizi atalım sahilde ılık suya İçimizde duyalım günleri doyasıya Kendimizi atalım sahilde ılık suya</p>			
ESER NO: 80			Sayfa No: 207
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
İrfan Özbakır	Yüksel Özbakır	Aksak	Mahur

Başka bir alem Göksu bu gece
Saz sesleriyle mestiz bu gece
Gönüller hep şen gam'dan azade
Saz sesleriyle mestiz bu gece

Başka bir heves coşar bu yerde
Aşk busesiyle doldur bir bade
Nağmeler hep şen senden bu hande
Saz sesleriyle mestiz bu gece

ESER NO: 81			Sayfa No: 208
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Aksak	Mahur

İlkbahar'da biz Göksu'ya can ü canan gideriz
Güler söyler eğleniriz, içer sohbet ederiz
O güzeller diyarında biz âhûler güderiz
Güler söyler eğleniriz, içer sohbet ederiz

ESER NO: 82			Sayfa No: 209
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Mustafa Ulugür	Düyek	Mahur

Emirgan'ın korusunda güller var
Kız sen bana çok sarılma eller var
Özlenmek de güzel şeydir elbette
Gözlerinde sevdalı bir haller var

Emirgan'a indim balık tutmaya
Razı oldum dalgalarda batmaya
Kız sen bugün kayığına geldiydin
Doyamadım gözlerine bakmaya

ESER NO: 83			Sayfa No: 210
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Selahattin İçli	Atif Kahraman	Nim Sofyan	Rast

Çoktan beri bir kız tanırım ben Sarıyer'de
Boy bos onda, kaş göz onda, esmer ona derler
Hiç benzeri yok varsa gelsin kim? Hani nerde?
Boy bos onda, kaş göz onda esmer ona derler

Derler ki bu dünya'yı yakan aynı güneştir
Gel gör, kor dudaklar ne ateştir ne ateştir
Fallar açılır bu güzel kız kim? Kime eştir?
Boy bos onda, kaş göz onda esmer ona derler

ESER NO: 84			Sayfa No: 212
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Dramalı Hasan	Belirsiz	Sofyan	Rast

Bir Adalı, bir Modalı, Kadıköylü kız
Üçünü görünce sandım kuyruklu yıldız

<p>Adalı sevimli kız, Modalı parlak yıldız Her ikisi de güzel lakin Kadıköy'lü kız</p> <p>Adalı'nın gözü siyah, Moda'lı ise elâ İkisi de yaktı beni başa gelen bela Adanalı sevimli kız, Moda'lı parlak yıldız Her ikisi de güzel yandım Kadıköy'lü kız</p>			
ESER NO: 85			Sayfa No: 213
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Faiz Kapancı	Faiz Kapancı	Semâi	Rast
<p>Heyamola hesa Moda'nın koyu köşkündür sandalcıyım ben Heyamola hesa kollarım çeliktir ruhum şen Geceleri gezdiririm çılgın sevdalılara Şahid olur sevdalara koyun rüzgarları</p>			
ESER NO: 86			Sayfa No: 215
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Semahat Özdenes	Gönül Halıcı	Düyek	Rast
<p>Karşıda görünen Çamlıca tepeleri Uzaklardan sesleniyorum duyuyor musun? Sevdiklerim, canlarım sevgili Müge'm Uzaklardan sesleniyorum duyuyor musun?</p>			
ESER NO: 87			Sayfa No: 216
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Rakım Elkutlu	Yahya Kemal Beyatlı	Curcuna	Rast
<p>Bir yaz gecesi Çamlıca mehtabına geldin Billah o gece sen iki mehtaba bedeldin Aydanda güneşten de semadan da güzeldin Billah o gece sen iki mehtaba bedeldin</p>			
ESER NO: 88			Sayfa No: 217
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Vecdi Seyhun	Yahya Kemal Beyatlı	Sofyan	Rast
<p>Adalardan yaza ettik de veda Sızlıyor bağrımız üstündeki dağ'a Seni hatırlıyoruz viran bağ</p> <p>Yine bir sofraya da şen şakrattık Gün denizlerde sönerken baktık Ve çobanlar gibi dallar yaktık</p> <p>Biz şen onlarsa muammalıydık Birin sözleri imalıydı Birin gözleri hümmalıydık</p>			
ESER NO: 89			Sayfa No: 220
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşca	Mehmet M. Aykutoğlu	Düyek/Semâi	Segâh

Gözlerimde canlandılar Hisar, Üsküdar, Adalar
Nerde o eski İstanbul, nerde o eski şarkılar
Şimdi hasrettir duyduğum hasrettir şimdi anılar
Nerde o eski İstanbul nerde o eski şarkılar

O şen saz alemleriyle Boğaz bir dünya güzeli
Kağıthane geceleri gecelerin en güzeli
Öyle güzel sevmedim hiç Haliç'i sevdim seveli
Boğaziçi geceleri gecelerin en güzeli

ESER NO: 90			Sayfa No: 222
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Yahya Kemal Beyatlı	Sofyan	Segâh

İstinye Körfez'inde bu akşam garipliği
Bir mihnetin sonunda teselli kadar
İyi hülya serinleşen köyü
Her an morartıyor

Sensiz gelen saat başı sürdükçe artıyor
Durgunlaşıp bir ayna kadar parlıyan suda

Dünya güzel göründü resimleşmiş uykuda
Binlerce lale serpilir yüzlerce bahçeden
Rikkatle yavaş yavaş ve yer yer
Sessizlik dâima ilerler

ESER NO: 91			Sayfa No: 224
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Hasar Oral Şen	Muhammes	Segâh

Rüya gibi geçiyor Adalar'da sonbahar
Hem gönülde, hem gülde hazal saltanatı var
Hüzün pek yakışmada özlenmiyor sonbahar
Hem gönülde, hem gülde hazal saltanatı var

Hatıralar sararmış melâl olmuş sevgiler
Hem gönülde hem gülde hazal saltanatı var
Hayaller bir gün açıp gonca dolsa ilkbahar
Hem gönünde, hem gülde hazar saltanatı var

ESER NO: 92			Sayfa No: 226
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Lavtacı Hırsto	Belirsiz	Aksak	Segâh

Sûy-i Kağıthane'de mecnun misal
Bekledim Râhın Efendim bî-mecâl
Anladım teşrifine yok ihtimal
Çağlayanlarla beraber çağladım
Tali-i nâsâze küstüm ağladım

ESER NO: 93			Sayfa No: 228
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Şükrü Tunar	Belirsiz	Düyek	Uşşak

Aşkın bütün esrarı uyurken Yakacık'tan
Bir name-i uşşak ile mehtabı uyandır
Bülbüllerin ah ettiği Gülşenlere çık da
Bir name-i uşşak ile mehtabı uyandır

ESER NO: 94			Sayfa No: 229
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Faiz Kapancı	Faiz Kapancı	Aksak	Uşşak

Kalamış'a doğru güzeller aman güzeller
Gülüşerek, oynaşarak yüzenler aman yüzenler

Bazısı esmer bazısı beyaz
Hepsi de oymalı yaramaz
Güzellere güzellere doyulmaz
Güzellere doyulmaz

ESER NO: 95			Sayfa No: 231
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Faiz Kapancı	Faiz Kapancı	Aksak	Uşşak

Florya'da sahil'de gördün onu
Kuma sermiş sülün gibi boyunu
Keyfe dalmış açmış tombul kolunu
Gül koynunun o daracık yolunu

Beli ince, bilekleri ne zarif
Deniz gibi yeşil gözler ne latif
Yana yatmış martıları seyreder
Aman Allah siyah mayo ne hafif

ESER NO: 96			Sayfa No: 233
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Devr-i Hindi	Uşşak

Ben bir Çerkez kızıyım
Beyoğlu yıldızıyım
Kış gününün yazıyım
Adım Çerkez

Kırmızı gül takarım
Kadeh kadeh çakarım
Cana canlar katarım
Adım Çerkez

ESER NO: 97			Sayfa No: 234
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Fethi Karamahmudoğlu	Fethi Karamahmudoğlu	Nim Sofyan	Hüseyni

İstanbul'da Acıbadem, Acıbadem'de bir badem
Ah o badem, vah o badem yanakları beyaz badem
Ah o badem, vah o badem dudakları kiraz badem

Acıbadem'de ikbalim ikbalindedir ikbalin
Ah ikbalim vah ikbalim gecelere eş ikbalim
Ah ikbalim vah ikbalim dertlerle kardeş ikbalim

Acıbadem'de bir sakız aman sakız canım sakız
Ah o sakız vah o sakız adı dudağımda sakız
Ah o sakız vah o sakız tadı damağımda sakız

ESER NO: 98			Sayfa No: 235
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Orhan Veli Kanık	Nim Sofyan	Hüseyini

İstanbul'dan ayva da gelir nar gelir
Döndüm baktım bir edalı yar gelir
Gelir de sen dar gelir
Gün aşırı alacaklılar gelir
Anam anam
Dayanamam
Bu iş bana zor gelir

ESER NO: 99			Sayfa No: 236
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Oktay Rıfat Horozcu	Nim Sofyan	Hüseyini

Kasımpaşa kıyıları tersane
Bir kız sevdim alim Allah bir tane
Her dem sevdaliya kız mız bahane
Top çiçeğim deste gülüm, canım İstanbul'lum
Aman aman bahane

Gittim baktım şakır şakır Balıkpazarı
Üç tek attım sarhoş oldum ayak üzere
Üç doluya üç tanecik badem şekeri
Top çiçeğim deste gülüm, canım İstanbul'lum
Aman aman badem şekeri

ESER NO: 100			Sayfa No: 237
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Sofyan	Hüseyini

Yeniköy'de bir kız gördüm
Adı sarı zambakmış
Dediler çok vefasızmış
Kalpler kırmış, can yakmış

Rica niyaz dinlememiş
Her aşıkaya yan bakmış
Baharın son günlerinde
Açılan bir zambakmış

ESER NO: 101			Sayfa No: 239
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Faiz Kapancı	Faiz Kapancı	7/16	Hüseyini

Erenköy güzeli, Erenköy güzeli güzeli

<p>Zerihlenim aşkınla seni görelî ah</p> <p>Bütün ruhumla sevdim o nazik eli ah O hülyalı güzleri, o ince belî ah</p> <p>Erenköy güzeli gözün ne kara ah Neden açtın kalbimde derin bir yara ah</p> <p>Sevişmemiz kaldı mı yine bahara ah Bu kış gelsen olmaz mı bizim diyara ah</p>			
ESER NO: 102			Sayfa No: 240
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yorgo Bacanos	Belirsiz	Sengin Semai	Hüseynî
<p>Bir yaz gecesi Çamlıca mehtabına geldin Billah o gece sen ii mehtaba bedeldin Aydan da güneşden de semadan da güzeldin Billah o gece sen iki mehtaba bedeldin</p>			
ESER NO: 103			Sayfa No: 241
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Curcuna	Hüseynî
<p>Beyoğlu'nda pek dolaşma gülüm seni kaparlar Üzerler hem incitirler yüzbin cefâ yaparlar Gül yüzünü görürlerse sana billah taparlar Üzerler hem incitirler yüzbin cefâ yaparlar</p>			
ESER NO: 104			Sayfa No: 242
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Selahaddin İçli	Hüceste Aksavırın	Sofyan	Sultanîyegâh
<p>Çek bir İstanbullu nefes dolsun sana rüya Çek bir İstanbullu nefes sarsın seni sevda</p> <p>Bu akşam erguvan sular durgun İstanbul'u görüyor açık pencerem Mayısın bilmem hangi günü Gemiler nereden nereye Bir sis hafif tülümsü Kuşlar kimbilir ne söylüyor</p> <p>Sırlara karışıyor bugün de Gördüğüm her şey eriyor Akşam bir günün külüdür Sulara serpiliyor Teselli sanırım yıldızlar Sevda gece şehri sarıyor</p>			
ESER NO: 105			Sayfa No: 245
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Niyazi Şengül	Hikmet Şinasi Önül	Aksak	Sultanîyegâh
<p>Gittin gücenip sen de Hisardan Zevk almıyorum hatıralardan Vaz geç dönüver eski karardan</p>			

ESER NO: 106			Sayfa No: 246
BESTEĀĀR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Aksak	Sultanîyegâh
<p>Biz Heybeli’de her gece mehtaba çıkardık mehtaba çıkardık Sandallarımız neş’e dolar zevke dalardık zevke kanardık Saz seslerinin sahile aksettiği demler ah o demler Etrafı bütün şarkı gazellerle yakardık zevke kanardık</p>			
ESER NO: 107			Sayfa No: 248
BESTEĀĀR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Aksak	Sultanîyegâh
<p>Sarıyer’de tanıştığım bir hanım Düşünme pek karşıdayım a canım Hasret kaldım tanbur’unun sesine Yine تنها bir akşam gel a canım</p> <p>Bulutlardan akıp giden ay’a bak Tanbur’unla beni ağlat, beni yak Her namenden bir iz kalsın kalbimde Beni güldür beni ağlat, beni yak</p>			
ESER NO: 108			Sayfa No: 250
BESTEĀĀR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Münire Aksaray	Semai	Acem Aşiran
<p>Kucaklaşır onda deniz ve serviler Vurarak camlara yeni bir gün doğar Zaman gergefini birer birer işler Sığmaz ki ufkuma hülyalı Üsküdar</p> <p>Şafakta sökerken alacalı Kızıltan Üstüne fethin meleklerle uçar Gönlümün büyülü sentikalbe sultan Yatanın kabrine bin bir çiçek açar</p>			
ESER NO: 109			Sayfa No: 251
BESTEĀĀR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Belirsiz	Yürük Aksak	Bayati Araban
<p>İstanbul’un güzelleri ne şirindir dilberleri Bu kadar da naz olur mu? Kadıköy’lüm gel beri Kalamış’a açılalım gece mehtaba dalalım Bu kadar da naz olur mu? Kadıköy’lüm gel beri</p> <p>İstanbul’un mesiresi bizi bekler her köşesi Bu ne eda bu ne cefa Kadıköy’lüm gel beri Bahar olsa da kış olsa olur mu bundan ötesi Bu kadar da naz olur mu Kadıköy’lüm gel beri</p>			
ESER NO: 110			Sayfa No: 252
BESTEĀĀR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Alâaddin Yavaşça	Belirsiz	Aksak	Bayati Araban

Aşkın nice esrarı uyurken Yakacık'da
Bir name-i şehnaz ile mehtabı uyandır
Bülbüllerin ah ettiği Gülşenlere çık da
Meftunun olan gönlümü sevdalara kandır

ESER NO: 111			Sayfa No: 253
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Bimen Şen	Mustafa Reşid Bey	Sengin Semai	Şehnaz

Bir yaz gecesi Çamlıca'da yâr ile kaldım
Bir hale gibi mahımı agûşuma aldım
Çözdüm saçımı kendimi sevdalara saldım
Leblerle açıp gonca femi ateşe daldım

ESER NO: 112			Sayfa No: 254
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Rüştü Eriç	Fethi Karamahmudoğlu	Düyek	Zavil

Martılarla bir yolculuk
Paşabahçe vapurunda
Mavi bir beyaz mutluluk
Paşabahçe vapurunda

Darılmışken hayata dün
Tüm insanlar dostum bugün
Yaşadığım sanki düğün
Paşabahçe vapurunda

ESER NO: 113			Sayfa No: 255
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Orhan Veli Kanık	Aksak	Ferahfeza

İstanbul'da Boğaziçin'de bir fakir Orhan Veliyim
Veli'nin oğluyum tarifsiz kederler içindeyim
Urumeli Hisar'ına oturmuşum oturmuş da bir türkü tutturmuşum
İstanbul'un mermer taşları başıma da konuyor aman martı kuşları
Gözlerimden boşanır hicran yaşları
Edalım senin yüzünden bu halim
İstanbul'un orta yeri sinema
Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama
El konuşur sevişirmiş banane
Sevdalım boynuna vebalim
İstanbul'da Boğaziçindeyim
Bir fakir Orhan Veli, Veli'nin oğlu
Tarifsiz kederler içindeyim

ESER NO: 114			Sayfa No: 256
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Abidin Gerçeker	Abidin Gerçeker	Müsemmen	Ferahfeza

Hangi akşam Kanlıca'nın Körfezinde kalmıştık
Sanki sessiz yalılardan hatıralar almıştık
Suya düşen mehtaptaki harelere bakıpta
Yine karşı sahildeki şarkılara dalmıştık

ESER NO: 115			Sayfa No: 257
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Kadri Şençalar	Belirsiz	Sofyan	Sultanîyegâh
<p>Elveda elveda gönlümün evi İstanbul elveda Işıklı gölgeli sular ah elveda Adın ibadetimdi aşkınsa adetimdi sevgili Sensiz şimdi her emele elveda her emele veda Ayrıldım emelimden yıkıldım temelinden Elvede her emele elveda</p>			
ESER NO: 116			Sayfa No: 259
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Rüştü Şardağ	Rüştü Şardağ	Curcuna	Muhayyer
<p>Bu yaz Bebek'te gördüm bir yüzü ay güzel Sana da kavuşamazsam bana da vay güzel Sülün endâm güneş saçlar o yeşil gözler Bu bahçede güzelliği gel de say güzel</p>			
ESER NO: 117			Sayfa No: 260
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Burhanettin Deran	Burhanettin Deran	Sofyan	Muhayyer
<p>Emirgan'ın gülleri Şakraşır bülbülleri Sevimlidir her yeri Çeker hep gönülleri</p> <p>Ah Emirgan Emirgan Sana gönüller hayran</p> <p>Emirgan seyran olur Görenler hayran olur Bi diyarın alemi Dillere destan olur</p>			
ESER NO: 118			Sayfa No: 261
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Sadettin Kaynak	Düyek	Muhayyer Kürdi
<p>Aman güzel Maçkalı Yürüyüşü cakalı Aklım başımda değil Bana baktın bakalı</p> <p>Kadıköy'ün dilberi Senden dönmem hiç geri Seni gördüm görelî Deli divane oldum</p>			
ESER NO: 119			Sayfa No: 262
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Ferit Tan	Belirsiz	Aksak	Muhayyer Kürdi

Görünür Çamlıca'dan şen güneşin ilk doğuşu
Doğuversen a güzel gönlüme bir gün ne olur
Çırpınır mavi deniz vuslat'ı bekler o zaman
O zaman aşkına kurban olabilsem ne olur

ESER NO: 120			Sayfa No: 263
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Zeki Duygulu	Zeki Duygulu	Nim Sofyan	Karcıgar

Gel seninle güzelim Adalara gidelim
Camların arasında gizlice sevişelim
Sakın bekletme beni bırakıp gitme beni

Ay karanlık olmadan çıkalım tepelere
Muradınız tez olsun gel verelim el ele
Sakın bekletme beni bırakıp gitme beni

ESER NO: 121			Sayfa No: 264
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
İsmail Hakkı Bey	Belirsiz	Evfer	Karcıgar

Seyre çıkmışsın bugün Kâhtaneyi aman aman
Eyledin mahur dili viraneyi suz aman süzdidei mestaneyi aman aman

ESER NO: 122			Sayfa No: 265
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Hüseyin Mayadağ	Belirsiz	Curcuna	Hüzzam

Bir yaz gecesi Çamlıca mehtabına geldim
Billahi o gece sen iki mehtaba bedeldin
Aydan da, güneşten de, semadan da güzeldin
Billah o gece sen iki mehtaba bedeldin

ESER NO: 123			Sayfa No: 266
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Yesârî Âsım Arsoy	Yesârî Âsım Arsoy	Sofyan	Ferahnumâ

İstanbul'dan Adalara yelken kürek çekeriz
Şarâbı biz ehl-i diller meclisinde içeriz
Vefâlıyı vefâsız bir bakışta seçeriz
Şarâbı biz ehl-i diller meclisinde içeriz

ESER NO: 124			Sayfa No: 267
BESTEKAİR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Sadettin Kaynak	Sadettin Kaynak	Semâî	Ferahnâk

Boğaziçi Büyükdere
Tutuldum ben bir esmere
Yüreğimin içi bere
Yürü yürü yürü
Güzel esmer Sarıyer'e

ESER NO: 125			Sayfa No: 268
BESTEKÂR	GÜFTE YAZARI	USUL	MAKAM
Ârif Sami Toker	Ahmet Refik	Aksak	Yegâh
<p>Ruhsarını gördüm Adalardan yaralandım Sinende nihayet sarı güller gibi yandım Gönlünde de varmış bir ateş Artık inandım</p> <p>Çamlarda dolaştıkça hayalinle yaşardım Bin hatıranı yâd ile ağlar ve coşardım Hiç zahmidemi yok diye billahi şaşardım Sinende nihayet...</p>			

Ek 2: 20. yy.'in İlk Yarısını Yaşamış Türk Müsıkîsi Bestekârlarının İstanbul Temalı Eserlerinin Notaları

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI
(Kanlıca)
Beste: Avni Anıl
Güfte: Halil Boyuer

Aksak (Aranağmesi)

Dir ge ce ye bir.....

8 mür..... ve ri lir Kan lı ca da

is tan bu lun..... sı r ı na.....

e ri lir Kan lı ca da

SAZ-----

SAZ-----

Kürdîlâhicazkâr Şarkı'nın devamı

-2-

Meh tâp oy nar.....

..... su i le

I şık lar ge lir.....

di le geç miş

sev dâ lar..... bi le..... di ri lir

Kan lı ca da

-----S A Z-----

Bir geceye bir ömür verilir Kanlıcada
İstanbulun sırrına erilir kanlıcada
Mehtâp oynar su ile ışıklar gelir dile
Geçmiş sevdâlar bile dirilir Kanlıcada.

KÜRDİLİ-HICAZKÂR ŞARKI
GİDELİM GÖKSUYA BİR ÂLEM-İ ÂB EYLEYELİM

♩ = 120
USÛLÜ : Aksak

MÜZİK : Lâvtacı Hristo
SÖZ : Yahya Kemal BEYATLI

Gİ DE LİM GÖK SU YA BİR Â
LE Mİ ÂB EY LE YE LİM (SAZ
OL KA DEH KÂR GÜ ZE LI YÂR
YÂR O LA RAK PEY
LE YE LİM (SAZ) Bİ ZE BU
TÂ LI İ MİZ OL MA DI YÂR YÂR
YÂR NEY Aranağmesi LE YE LİM (SAZ
LİM (SAZ)

GİDELİM GÖKSUYA BİR ÂLEM-İ ÂB EYLEYELİM
OL KADEHKÂR GÜZELİ YÂR OLARAK PEYLEYELİM
BİZE BU TÂLİMİZ OLMADI YÂR NEYLEYELİM
OL KADEHKÂR GÜZELİ YÂR OLARAK PEYLEYELİM

GENÇTHER

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

Aksak

Nuri Halil Poyraz

İs tan bu la gel, sen sizha râb
iş te Bo ğaz..... da
iş te Bo ğaz..... da ---SAZ---
da ---SAZ---
Tat bul nu yo ruz ah..... o ği zel
meh tâ bi le saz..... da
meh tâ bile saz..... da ---SAZ---
da ---SAZ---
Ök süz gi bi yiz sen demu zak

iş te bu yaz..... da

iş... te bu yaz.....

da ----SAZ---- da ----SAZ----

Karar Aranâğmesi

İstanbul'a gel sensiz harâb işte Boğaz
Tat bulmuyoruz ah o güzel mehtâb ile sazda
Öksüz gibiyiz senden uzak işte bu yazda
Tat bulmuyoruz ah o güzel mehtâb ile sazda-

Değişmez Kürdîhicazkâr Sarkız *SOZ VE MÜZİK*
Hisarın Üstündeki *Orhan Kızılcıbaş*
Süre : 6'15" $\text{♩} = 128$ Çamlardan Kanat Açtım.

--- SAZ ---

Hi sa rın. üs tün de ki çam lar dan ka na tac tım
çam lar dan ka na tac tım --- saz ...
sü zül, düm
ak şam la rın ef lâ tün su la rz na
ef lâ tün su la rz na --- saz ...
Bir do yum suz
me kân da tüm dert le rim den kaç tım

Ömer Nizilsuvas

tüm dert le rim den kaç tım ... s a z ...

Ve ka rış tım

der yâ nin o al tın su ları na o al tın

su ları na (son) ... s a z ...

d=120 (se.nâf)

Bir bo ğaz ak şa

mı nın kahre den ğü zel li ği ... s a z

Öy le bir ğü zel lik ki cez be di yor ben li ği ... s a z ...

Fe lek az gö rür böy le bir muh te şem

şen li ği ... s a z ...

18 Ekim 1991

Hisarın üstündeki camlardan kanat açtım.
Suzurdum akşamıların eştâkım sularına...
Bir-deriyunsuz mekânla tüm dertlerimden kaçtım.
Ve karıştım deryanın o altın sularına...

Bir Boğaz akşamının kahreden güzelliği,
Öyle bir güzellik ki cezbediyor benliği,
Felek az görür böyle bir muhteşem şenliği,
Ve karıştım deryanın o altın sularına.

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

USÛLÜ: SOFYÂN-DEVİR-İ TÜRAN

♩ = 96 ♪ = 336

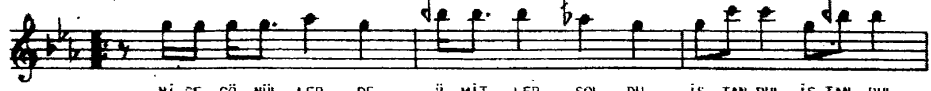
NİCE GÖNÜLLERDE ÜMİTLER SOLDU
(İSTANBUL'A SİTEM)

MÜZİK: SELÂHATTİN İÇLİ

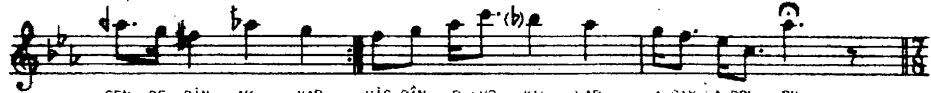
SÖZ : UĞUR GÜR

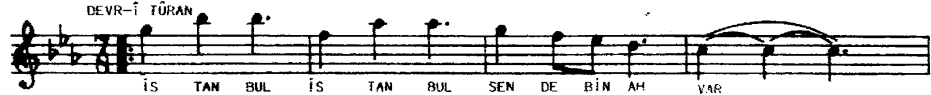
(SAZ)

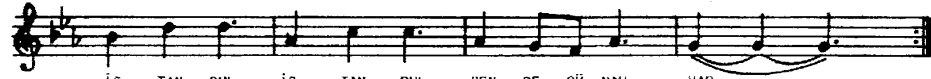
Nİ CE GÖ NÜ L ER DE Ü Mİ T LER SOL DU İ S TAN BUL İ S TAN BUL

SEN DE BİN AH VAR Hİ C RÂN O LUP YIL LAR A CİY LA DOL DU

DEVİR-İ TÜRAN
İ S TAN BUL İ S TAN BUL SEN DE BİN AH VAR

İ S TAN BUL İ S TAN BUL SEN DE GÜ NAH VAR

(SAZ)

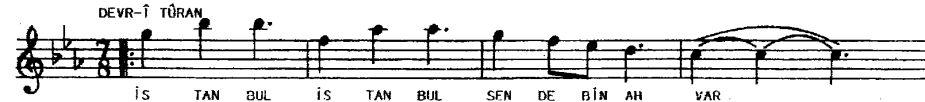
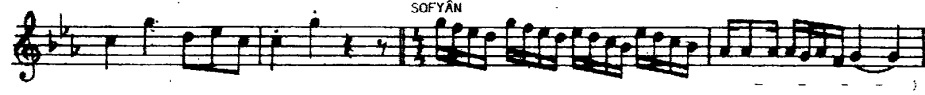
SOFYÂN
RÜ YÂ LAR KÜ L OL DU

SA NA KA NİL Dİ VE TA ŞIN TOP RA ĞIN AL TIN SA NİL Dİ

DEVİR-İ TÜRAN
HAS RET LE SEV Gİ Lİ SEN DE A NİL Dİ İ S TAN BUL İ S TAN BUL

NİCE GÖNÜLLERDE ÜMİTLER SOLDU
İSTANBUL İSTANBUL SENDE BİN AH VAR
HİCRAN OLUP YILLAR ACIYLA DOLDU
İSTANBUL İSTANBUL SENDE BİN AH VAR
İSTANBUL İSTANBUL SENDE GÜNAH VAR

RÜYALAR KÜL OLDU SANA KANILDI
VE TAŞIN TOPRAĞIN ALTIN SANILDI
HASRETLE SEVGİLİ SENDE ANILDI
İSTANBUL İSTANBUL SENDE BİN AH VAR
İSTANBUL İSTANBUL SENDE GÜNAH VAR

BOĞAZI HİSARI GÖREMEZ OLDUM
GÜZEL EMİRGANI SEVEMEZ OLDUM
AHU GÖZLÜ YÂRE GİDEMEZ OLDUM

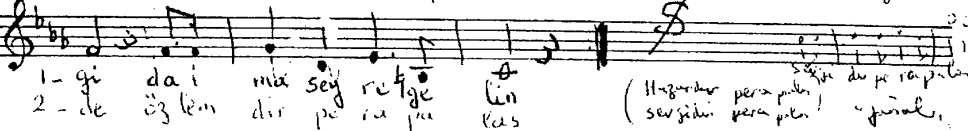
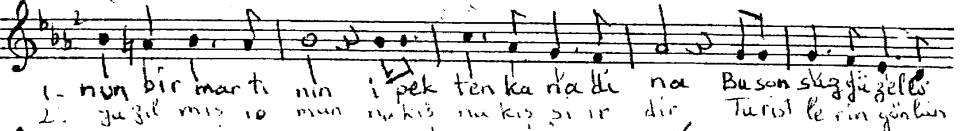
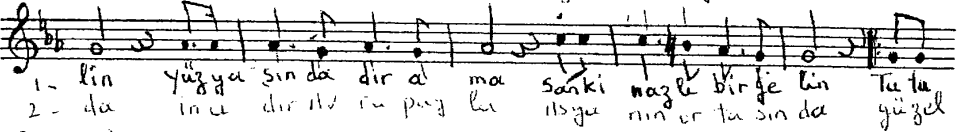
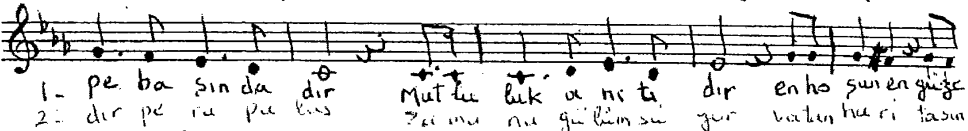
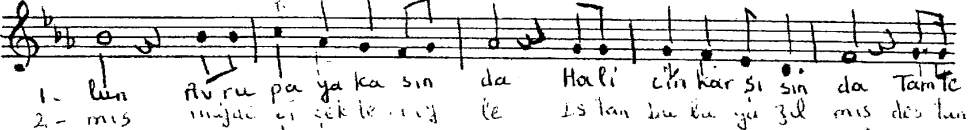
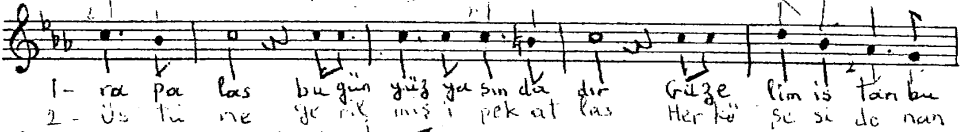
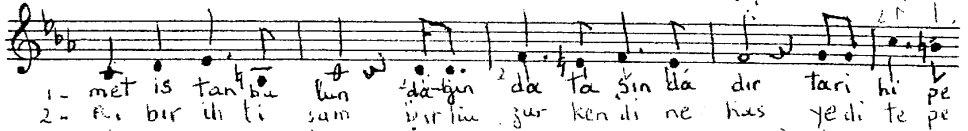
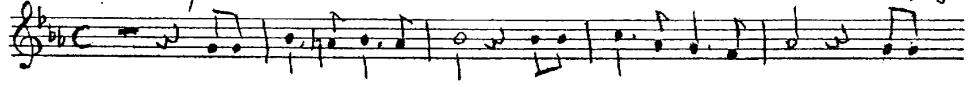
İSTANBUL İSTANBUL SENDE BİN AH VAR
İSTANBUL İSTANBUL SENDE GÜNAH VAR

UÇUR GÜR

intr. ♩ 110

Pera palas

Söz: Ali Tedsog
Müzik: Dr. İrfan Doğrusöz

"yüzüncü yaşında" pera palas

Sevgilerle... 30-12-1991

Dr. İrfan Doğrusöz

KÜRDİLİHİCAZEHAR ŞARKI

(Aşkım Yeniköy sahili deryasını sardı) Yezari Asım Arsoy

Aş kım Ye ni köy sa nili der ya sınısardı

Si nem de pe ri şan u za nan.....

..... bir pe ri..... var

SAZ
dı si nem de pe ri şan u za

nan.....

..... bir pe ri..... var dı

SAZ

Dol dur..... du... gu... soy me..... ne ye..... her....

is ve..... ka tar..... dı

Kürdili-biozkâr şarkı

2.

Ka tar----- SAZ----- di

Göğ süm de o a nu e ri yip.....

..... sol du..... SAZ.....

di GÖĞ süm de o a nu e ri

yip.....

..... sol du..... SAZ..... di. fin

Aşım Yeniköy sahili deryasını gardı
Bism de perişan uzanân bir perî vardı
Doldurduğı pâymaneye hey işve katardı
Göğsünde o ahı eriyip soldu sarardı...

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

Bir Harbiyeli

BESTE ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ : Sofyan

Bir Har bi ye li çam li ca da gön lü mü çal
di gön lü mü çal di - SAZ - - - 1.
di - SAZ - - - 2. Ka fir ba ki şî ah ba ki şî
ak li mi al di fik ri mi al
di - SAZ - - - 1. di - SAZ - - - 2. Sev dâ li ba şım
ar tik o nun zev ki ne dal di
zev ki ne dal di - SAZ - - - 1. di - SAZ - - - 2.

BİR HARBİYELİ CAMLİCA'DA GÖNLÜMÜ ÇALDI
KÂFİR BAKIŞI AKLİMİ ALDI FİKRİMİ ALDI
SEVDÂLİ BAŞIM ARTIK ONUN ZEVKİNE DALDI
KÂFİR BAKIŞI AKLİMİ ALDI FİKRİMİ ALDI

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI

(UGRAKÖVLÜ SARIŞIN)

ÇİFTLE VE BESTE

M. SABRİ AKCAĞIL

AYDIN, 1/04/1956

USÛL: SENGİN SEMÂİ

SÛRE: 3'48"

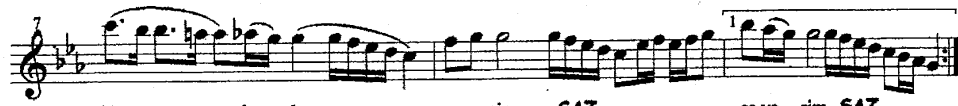
76

.....ARANAĞME.....

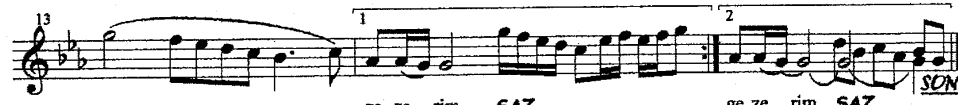
Ye ni köy lü sa rı şın

bir ka dın se ve rim SAZ..... se ve rim SAZ.....

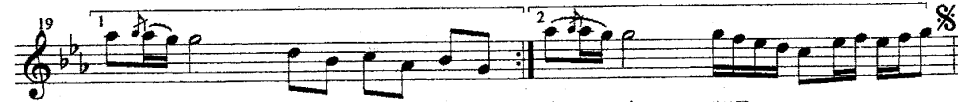
se ve rim SAZ..... O nun aş kıy le böy le çil gın

ca ge ze rim SAZ..... ge ze rim SAZ..... SON

Ev vel be ni se ver di SAZ..... şım di e le

git ti SAZ..... git ti SAZ.....

Söz = Mustafa Reqid B.

JARON P.
Sovk Vayon
ایساق وادونافندی

Qin yag gecesi Gamlıcağa

برماز کوی بی جا میو

Kavale Hışyar

کردی بجای کار

bir yax guj dja si

ham li dja da ya

ri le Kal dim bir. halé guj bi

ma hi mi A

gou chou ma al

bevezdim satchini que n di mi sev sev

da la ra sal dim

KÜRDİLİHİCAZKÂR SARKI
Hisarlar yolunda

BESTE
ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

usûLÜ: Düyek

--- Aranağme ---

Bir ba har ak şa min da --- SAZ ---

Bir gon ca aç mış tı --- SAZ ---

Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---

Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---

Gi tar lı şar kı lar la --- SAZ ---

Nağ me ler saç mış tı --- SAZ ---

Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---

Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---

KÜRDİLİHİCAZKÂR ŞARKI'nın devâmı

Gö nül ler mest o lur ken --- SAZ ---
Kay bo lup kaç mış tı --- SAZ ---
Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---
Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---
Gi tar lı şar kı lar la --- SAZ ---
Na ğ me ler saç mış tı --- SAZ ---
Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---
Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---
KODA ---
Hi sar lar yo lun da --- SAZ ---

BİR BAHÂR AKŞAMINDA BİR GONCA AÇMIŞTI HİSARLAR YOLUNDA
GİTARLI ŞARKILARLA NAĞMELER SAÇMIŞTI HİSARLAR YOLUNDA
GÖNÜLLER MEST OLURKEN KAYBOLUP KAÇMIŞTI HİSARLAR YOLUNDA
GİTARLI ŞARKILARLA NAĞMELER SAÇMIŞTI HİSARLAR YOLUNDA

KÜRDİLİ-HICAZKÂR ŞARKI

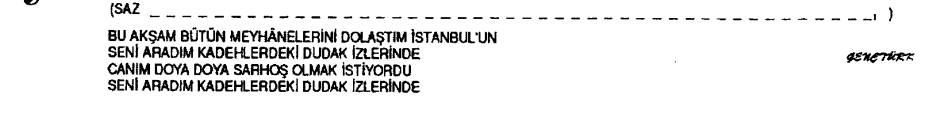
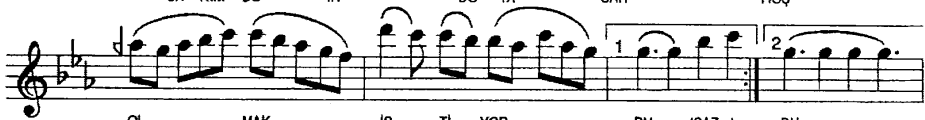
SÜRE : 4'
♩ = 160

BU AKŞAM BÜTÜN MEYHANELERİNİ DOLAŞTIM İSTANBUL'UN

MÜZİK : Avni ANIL

SÖZ : Turhan OĞUZBAŞ

USÖLÜ : Cürçuna

GENETİK

KÜRDİLİNİCAZKAR

Söz:

(Bekliyor gönül seni..)

Beste:

Sayın Orhan Tokmakçoğlu

Gemil Zade Hurettin Beyef.

Bek li yor gö nül se ni mo da ko
yun da gi ne Geles merim ge l
gel ba na yak dı ğın ka l bidin le
geles me rim ge l gel bana
Yak dı ğın ka l bidin le
O e lâ gözleri nin fusu nân
da a hyana rim

Bekliyor gönül seni, Moda koyunda gine
Gel esmerim gel bana, yaktağın kalbi dinle
O elâ gözlerinin füsününde yanarım
Bekliyor gönül seni, moda koyunda gine
Gel esmerim gel bana, yaktağın kalbi dinle....

Unçula... KÜRDİLİHİÇAZKAR SARKI Cevdet Çabla

Zemîn

BİR YAZ GE CE Sİ ÇAM-LI CA MEH-

TA-BI-NA SEL-DİN DİN

Nakârât

BİL-LÂ-Hİ GÜ-ZEL SEN İ-Kİ MEH-

TA-BA BE-BEL-DİN BİL-LÂ-

Hİ GÜ-ZEL SEN İ-Kİ MEH TA BA BE-DEL-

DİN

Miyân

AY-DAN-DA SE-MA DAN GÜ-NEŞ

DEN AY DAN SE-MA DAN

DA HA GÜ-ZEL-DİN

ARANÇME

Dr. Alîeddin Yavaşca
Koleksiyonu

KÜRDİ'Lİ HICAZKÂR ŞARKI
DÜN GÖZTEPENİN NEŞELİ BİR ALEMİ VARDI

SEMÂİ

♩ = 168 - SAZ -

BESTE: HÜSEYİN MAYABAĞ
SÖZ: " "

DÜN GÖZ TE PE NİN NEŞ E Lİ BİR
A LE Mİ VAR DI
SEN KAH KA HA MIZ BAH ÇE LE RİN KÖY
NU NU SAR DI
HİC RAN NE GE ZER GÖZ TE PE DE GAM
NE A RAR DI

FERİT SİDAL DİAĞTAN NOTASINI YAZMIŞTIR.

DÜN GÖZTEPENİN NEŞELİ BİR ALEMİ VARDI
SEN KAHKAHAMIZ BAĞÇELERİN KOYNUNU SARDI
HİCRAN NEGEZER GÖZTEPEDE GAM NEARARDI
SEN KAHKAHAMIZ BAĞÇELERİN KOYNUNU SARDI

K.Ş.

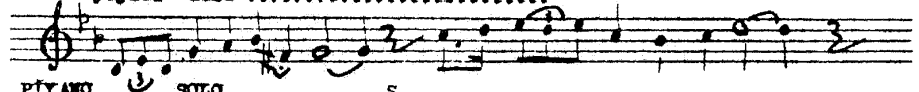
BU AZ KÜPROSU

MUZİK - KADRİ ŞENÇALAR -

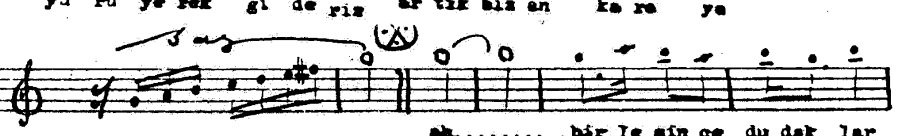
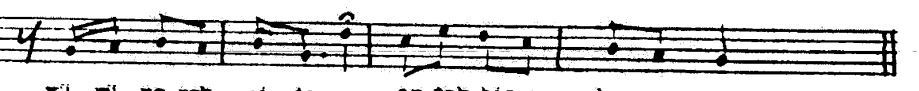
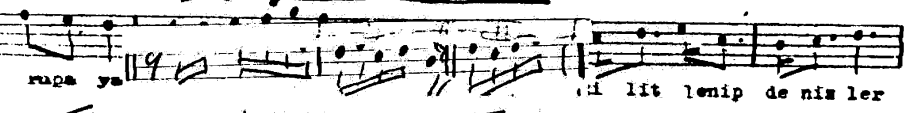
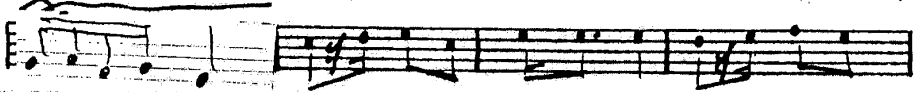
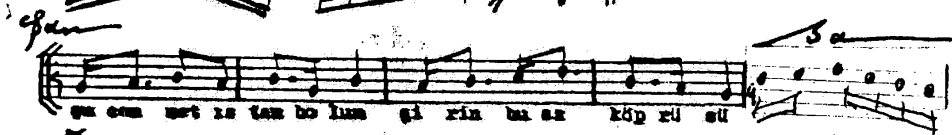
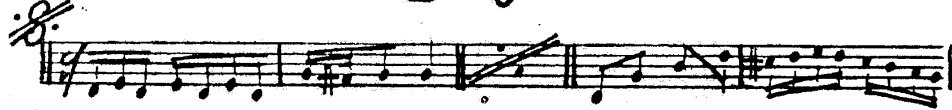
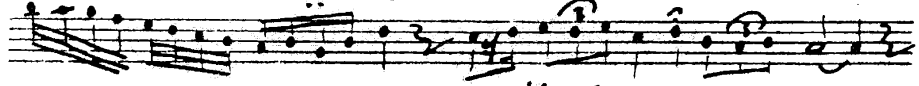
M. NİHAVENT + BAŞTA SERBEST RİTM .

SÖZ -

yaylar solo

PIYANO SOLO.....Ş

Kara

has re tin ar tik din di

bu a xun su la ram da a dim yu cel di in di di in di

su gi zel is tan ba la ne ya pul sa ya ra şır

e me ba hey be ti ne bakan gö ler

kama şır

birleş sin di ye her kes ug ra şır

şık la rı se yi siz e ma ne sil pay la şır

köp rü de yip geç me yin bu bir tarih e se ri

o tus nekis milye man pay la şılas

se ri

su gi selis tan bo lun

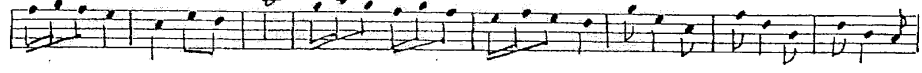
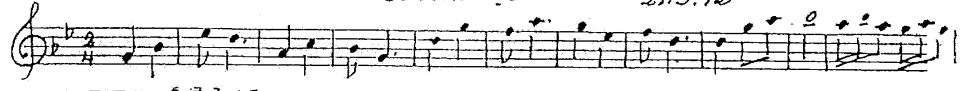
bu tün dünya se fe ri

Nim Sofyan

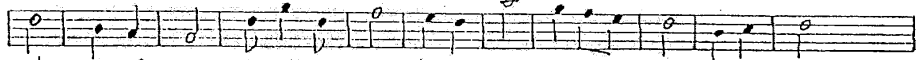
Nihâvend Rantezî
"Hayâl şehir İstanbul."
BOĞAZIÇI

Söz ve müzik
Orhan Kızılcıbaş

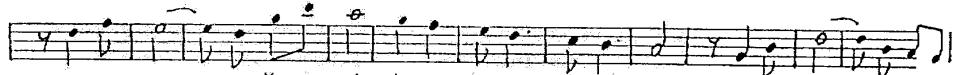
21.3.92

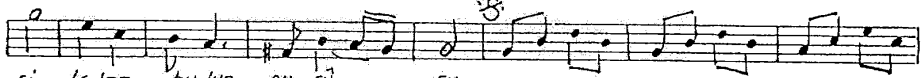
Ha yâl şe hir is tan bul Tür ki ye

nin göz nü ru Hz yâl şe hir is tan bul Tür ki ye nin göz nü ru

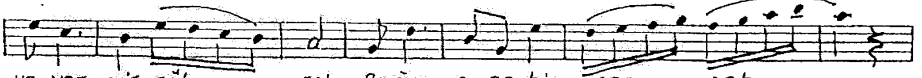
Muhte şem BO ğa zi çi is tan bu lun ğa zı ru Muhte şem BO ğa zi

çi is tan bu lun ğu rü ru

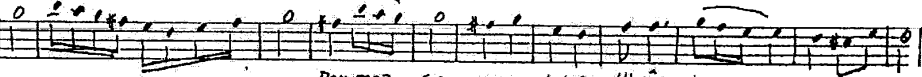
Mâ vi ye şil bir cen net dün yâ

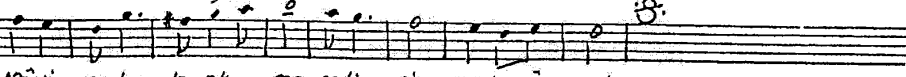
ya ver miş şâh net Bo ğaz o ne hir cen net

Gel Sa rı yer den sey net.

De y maz sîn ner den bak san Hi sâr dan bu ka ğü zel

Mâ vi su tar la ak san gelir sîn uz ka ğü zel

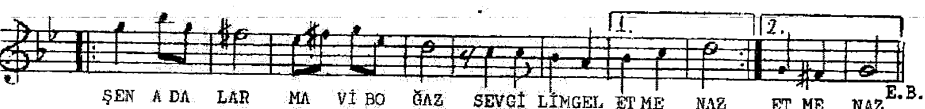
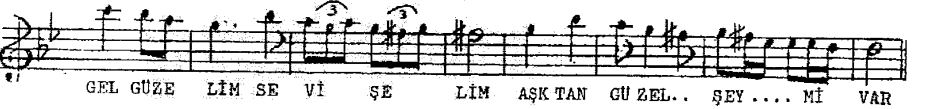
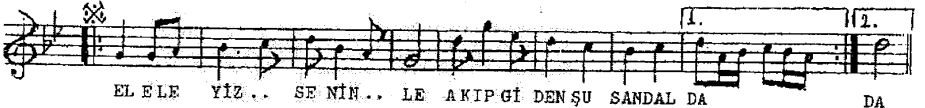
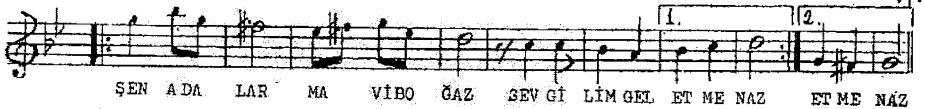
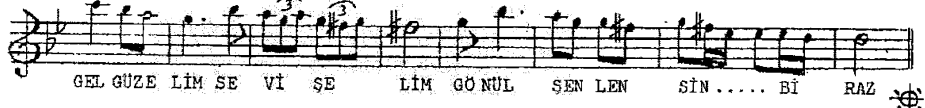
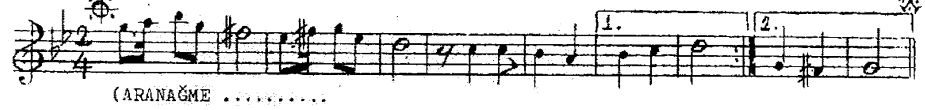
No:366

NİHAVEND ŞARKI

Usulü:NİM SOFYAN

(Geldi yine güzelim yaz)

ARIF SAMİ TOKER

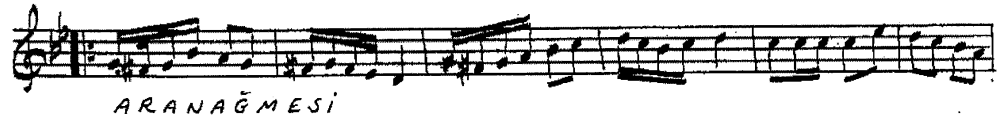
GELDI YİNE GÜZELİM YAZ GÖNÜL EĞLENSİM BİRAZ
 ŞEN ADALAR MAVİ BOĞAZ SEVGİLİM GEL ETME NAZ
 SEVİNCTEN KANATLIYIM UÇAN MARTILAR GİBİ
 GEL GÜZELİM SEVİŞELİM GÖNÜL ŞENLENSİM BİRAZ
 ŞEN ADALAR MAVİ BOĞAZ SEVGİLİM GEL ETME NAZ

EL ELEYİZ SENİNLE AKIP GİDEN ŞU SANDALDA
 ADALARDA MODALARDA GÜZELİM MARMARALARDA
 GECE MEHTAP YİNE DOLGUN UYUYOR MAVİ SULAR
 GEL GÜZELİM SEVİŞELİM AŞKTAN GÜZEL ŞEY Mİ VAR
 ŞEN ADALAR MAVİ BOĞAZ SEVGİLİM GEL ETME NAZ

NIHÄVEND SARKI

Nimsosyan

Muallim İsmail Hakkı Bey

Kız kulesi yâkut küpe takında
Ne güzel yakıştı hele bakında
Yanı başında akıyor akıntı
Edelim biz de bir iki çakıntı

DF-171/567

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT,deki
koleksiyonundan yazıldı
C. Ü. İ. K. & S. İ.

NİHÂVEND ŞARKI
Çamlıca'nın üç gülü

USÛLÜ : Nîm Sofyan

BESTE ve : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

--- Aranâğme ---

1. Biz çamlıca'nın üç gülü

yüz Aşk bah çesinin bülbülü yüz

Dil ler de ge zer söy le ni riz Gamsız

ya şa rız e ğ le ni riz riz

BİZ ÇAMLICA'NIN ÜÇ GÜLÜYÜZ
AŞK BAHÇESİNİN BÜLBÜLÜYÜZ
DİLLERDE GEZER SÖYLENİRİZ
GAMSIZ YAŞARIZ EĞLENİRİZ

YALNIZ GEZENE SÖZ ATARIZ
NAZ EYLEYENE BİZ ÇATARIZ
YÜZBİN KOKULU GÜL SATARIZ
BİLLÂHİ CANA CAN KATARIZ

Usûlü: NİMSOFYAN
(♩ =120)

NİHAVEND ŞARKI
(Sular gibi akıyor güzelliğin içime)

Beste:
Arif Sami TOKER

(GİRİŞ SAZI)

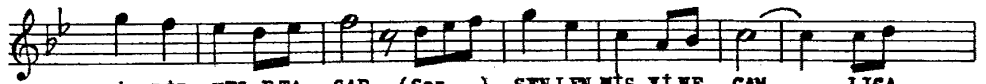
SU LARGİ Bİ A KI YOR GÜ ZEL Lİ ĞİN İ Çİ ME ADA

LAR ADA LAR A DA LAR ... ADA LAR

(Saz)

BİN BİR NEŞ ETA ŞAR (Saz ..) ŞEN LEN MİŞ Yİ NE ÇAM LICA

LAR A DA LAR A DA LAR MODA LAR

(Saz)

A ŞIK LAR LA DO LU CEN NET BAH ÇE Sİ DİR ADA

LAR A DA LAR A DA LAR A DA LAR

E.B.

SULAR GİBİ AKIYOR GÜZELLİĞİN İÇİME ADALAR
BİN BİR NEŞ'E TAŞAR ŞENLENMİŞ YİNE ÇAMLICALAR
AŞIKLARLA DOLU CENNET BAHÇESİDİR ADALAR
BİN BİR NEŞ'E TAŞAR ŞENLENMİŞ YİNE ÇAMLICALAR

NİHAVEND ŞARKI

Istanbul biricik dünya güzeli

Güfte: Vecdî BİNGÖL

Beste: Sadettin KAYNAK

Usulü: Düyek

ARANAĞMESİ

İs tan bul bi ri cik dün ya gü ze li o nun göz be
be ği ma vi Bo ğaz dır Her ya nı Cen net ten
da ha be ze li Bo ğa zın ben ze ri ci han da az dır
Bül bül le ri din mez gül le ri sol maz
o ra da her mev sim ba har dır yaz dır Dün ya da bu ka dar
gü zel lik ol maz Bo ğa zı çıl gın ca sev mek de az dır

Ağulaşarak
Dr.S.Özgen

(Çanakale filminden)

*Istanbul biricik dünya güzeli onun gözbebeği mavi Boğaz'dır
Her yanı Cennet'ten daha bezeli Boğaz'ın benzeri cihan'da azdır
Bülbülleri dinmez gülleri solmaz orada her mevsim bahardır yazdır
Dünyada bu kadar güzellik olmaz Boğaz'ı çılgınca sevmek de azdır*

Nihavent
(İstanbul Köprüsü)

Söz: Mukadder Özakman
Müzik: M. Sabri Akçagül
İzmir:05.10.1973

♩ = 118

Aranağme

♩ = 110

1. 2. ⑥

1.

İs tan bul köp rü sü as - ma saz

şim di kız - lar giy - mez bas - ma saz

Al la hım - dan di le ğim - var .. saz

ö lüm - yaz ay - nı lık yaz - ma.. .. saz

Bo ğaz lar da - ge ze li.. .. Göz le ri ni sü ze li.. .. saz

2. ⑥

yak tı be ni kül et .. ti saz Bey ler be yi gü ze li ..

İs tan bul Köp rü sü ha lat.. .. saz Mev - lam

be ni ya re bağ - lat.. .. saz Gül yü zü nü bir - gö re yim...

saz is ter gül dür is ter ağ - lat ... saz

Gel gel e di yor e li. ... saz a man ne kıv rak be li. ... saz

3. Yak tı be ni kül et - ti. ... saz Bey ler be yi gü ze li ... saz

Is tan bul Köp rü sü çe lik. ... saz

Boy - num bü kük kal bim e zik. ... saz

Bey ler be yi gü ze li - - - nin. ... saz

sev. da sın.. dan bağ - - - rım - de lik ... saz

Dert le ri me te sel li - - - ya nak la rı gam ze li -

yak tı be ni kül et - ti - - - Bey ler be yi gü ze li ... saz SON

İstanbul Köprüsü

1. İstanbul Köprüsü asma,
Şimdi kızlar giymez basma.
Allahımdan dileğim var;
Ölüm yaz ayrılık yazma.
2. İstanbul Köprüsü halat,
Mevlânî beni, yare bağlat.
Gül yüzünü bir göreyim,
İster güldür, ister ağlat.
3. İstanbul Köprüsü Çelik,
Boynum bükük, kaibim ezik.
Beylerbeyi güzelinin,
Sevdasından Bağrım delik

Boğazlarda gezeli,
Gözlerini süzeli,
Yaktı beni kül etti.
Beylerbeyi güzeli.

Gel gel ediyor eli,
Aman ne kıvrak beli,
Yaktı beni kül etti.
Beylerbeyi güzeli.

Dertlerime teselli
Yanakları gamzeli
Yaktı beni kül etti.
Beylerbeyi güzeli.

MUKADDER ÖZAKMAN

NIHÂVEND SARKI
Şişli'de Sabâ faslı

BESTE ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ : Düyek

Bir kiş gece si Şiş li de kal dim Bir şık ka di na
şar kı mi çal dim Ley lak ko ku lu bu se ler al dim
şar kim la o nun kal bi ni çal dim şar kim la o nun
kal bi ni çal dim ço ş tuk o ge ce zevki le iç tik
ço ş tuk o ge ce zevki le iç tik kok la ş tik ö püş tük
zevki le iç tik Tan bur la sa bâ fas lı na geç tik
iç tik yi ne iç tik ve se vi ş tik o şık
ka di nın ak lı nı çal dim

BİR KİŞ GECE Sİ ŞİŞLİ'DE KALDIM
BİR ŞİK KADINA ŞARKIMI ÇALDIM
LEYLÂK KOKULU BÜSELER ALDIM
ŞARKIMLA ONUN KALBİNİ ÇALDIM.

ÇOŞTUK O GECE ZEVK İLE İÇTİK
KOKLAŞTIK ÖPÜŞTÜK ZEVK İLE İÇTİK
TANBÖRLA SABÂ FASLINA GEÇTİK
İÇTİK YİNE İÇTİK VE SEVİŞTİK
O ŞİK KADININ AKLINI ÇALDIM.

"Parantez içindeki Misralar Necip F. 311
kısa kârekte"

Düyek: ♩ = 220

Nihavend Şarkı (İSTANBUL)

Söz: Rauf Atılgöz
Dr. Özyen Doğrusöz
Müzik: Dr. İlyan Doğrusöz

"Mızraplı Sazlar" "Mızraplı Sazlar"
"Yağlı Sazlar" "Yağlı Sazlar"

Aranaj me.....

1. Ma. vi. den ma. vi. a. kar (-saz-) Bo. şaz. i. cin de su. lar (-saz-) Su. la. rın. da. i. şil.
2. Gök. su. da neşe çağ. lar " " Kû. çuk. su. da şar. ki. lar " " Rû. ha. su. kun. la. da.

dar (-saz.....) Kiz. ku. le. si. a. da. lar (-saz.....) Lar (-saz-)
lar (-saz.....) Pi. ril. pi. ril. İs. kü. dar " " " " dar " "

Gurup vak'i Marma. ra (-saz.....) Su. la. rın. da. lu. lu. şur (-saz.....)
İs. tan. bul. da. ya. şa. nır " " " " Aşk. do. lu. ha. ki. ra. lar " "

Ka. ya. lar. da. mar. ti. lar (-saz-) Yu. va. lar. da. bul. şur (-saz.....) şur (-saz-)
Gü. le. ni. söy. le. dur. sun " " " " Aşk. la. ya. ni. bah. li. yar " "

Birgüdanlık misa: Li (-saz....) Mektap imişse suya (-saz-) Yaşarın is. tan. bu. lu (-saz-)

Gön. lün. de. do. ya. do. ya (-saz.....) yo (-saz-) İs. tan. bul. İs. tan. bul. ca. mam. İs. tan. bul

1-2-
Maviden mavî akar (Nakarat) Göksu' da neşe çağlar
Bazıcı' nede sular Kiziksu' da şarkılar
Sularında yıldar Ruha sükunla dolur
Kizikula' adalar Fırlı pırlı İskender
Gurup vak'i Marmara Mektap imişse suya
Sularında tuzuşur Yaşarın İstanbul'u
Kavalar da martılar Gön lünde doya doya
Uzvolarda bulunsun "İstanbul .. İstanbul .. ca. mam İstanbul "

"KARAR (AĞIRLAŞARAK)....
Riz. (2. his. kuyulden) Sonec...
"Gökyanı bahli yar."

Beste: Radife Esten
NİHAVENT ŞARKI

Aranagmesi II

sevgili is tan bul ci ha na be del sin güzel ker gü ze.. li..

Cennet den gü zel sin Sa.. hi lin hülya le de ni zin füsün kör Su la rın kav ser dir

Halkın çok ba ti yar Sevgi li is tan bul Ci ha na be del sin gü zeller gü ze li

cennet den gü zel oın Aranagmesi

Sandallar do la şır hep sa hil... bo yun da ga zel ler söy le nir.....

Kan lıca ko.. yun da Kan lıca ko.. yun da

A ş ka bu cen net en büyük e mel dir bir meh ta ba le mi... bin öm re.. be del dir

sevgi li is tan bul ci ha na be del sin gü zel ker gü ze li li

Cennet den gü zel sin

CEZNE, 1979
İSTANBUL

Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Güzeller güzels cennetten güzelsin
Bahilin hülyay, danzin füsün kör
Buların kavserde halkın çok bahitiyar
Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Güzeller güzeli cennetten güzelsin

Sandallar dolası hep solâ boyunca
Gözeller söylenir Kanlıca koyunda
Aşka bu cennet en büyük emeldir
Bir mehtap âlemi bin ömre bedeldir
Sevgili İstanbul cihana bedelsin
Gözeller güzeli cennetten güzelsin

NİHAVEND ŞARKI
Kandilli yüzerken uykularda

Usulü: Sofyan

Söz : Yahya Kemal Beyatlı
Müzik : M.Nureddin Selçuk

(Piyano -----) (Sazlar beraber -----)

(Tempo -----)

Kan dil li yü zer ken uy ku lar da (Yaylar-piyano -----)

Meh tâ bı sü rük le dik su lar da (Yaylar-Piyano -----)

Bir yol du pa rıl da yan gü müş ten (sazlar -----)

git tik ba his aç ma dık dö nüş ten (saz -----)

git tik ba his aç ma dık dö nüş ten (sazlar ----

(SOLO

----- Hül ya te pe ler ha yâl a ğaç lar

(KORO (SOLO

Hül ya te pe ler ha yâl a ğaç lar Dur gun su da din

(KORO

le nen ya maç lar din le nen ya maç lar (Piano ---

mev sim so nu ðy le bir za man ki Ga ip bir mü

sı kîy di san ki (Yaylar ve piano ----

(SERBEST

Git miş kay bol mu şuz u zak ta (Yaylar ve piano ----

pp

Rü yâ so na er me den şa fak ta (Piano ve kemanlar ----

Git miş kay bol mu şuz u zak ta (Piano ve kemanlar ----)

Rü yâ so na er me den şa fak ta (sazlar -----)

Mithat

Kandilli

Kandilli yüzerken uykularda
Mehtâbı sürükledik sularda.

Bir yoldu parıldayan güneşten,
Gittik... Bahis açmadık dönüştten.

Hülyâ tepeler, hayâl ağaçlar...
Durgun suda dinlenen yamaçlar...

Mevsim sonu öyle bir zaman ki,
Gâip bir mûsikîydi sanki.

Gitmiş kaybolmuşuz uzakta,
Rüyâ sona ermeden şafakta...

NIHAVEND ŞARKI
İstinye körfezinde bu akşam

Usulü : Sofyan

Söz : Yahya Kemal Beyath
Müzik : M.Nureddin Selçuk

(SAZ -----)

İs tin ye kör fe zin de bu ak şam ga rip li

ği (saz -----) Bir mih ne tin so nun da te sel li

ka dar i yi (saz -----) Hüil ya se rin le

şen kö yü her an mo rar ti yor Ses siz

ge len sa at ba şı sür dük çe ar ti yor (saz -----)

Dur gun la şıp bir ay na ka dar
 par la yan su da (saz ----- dün ya gü zel gö
 rün dü re sim leş miş uy ku da
 bin ler ce lâ le ser pi li (saz -----
 yüz ler ce bah çe den beş yüz yı lın ka
 dah le ri dir şim di yük se len (saz -----
 Eş siz bo ğaz şe ref li ha yâ lin de rin de
 dir dir (saz -----

Sen den ka lan o lev ha da her şey ye rin de
dir (saz ----- Sen den ka lan o lev ha da her şey
her şey ye rin de dir
İs tin ye kör fe zin de bu ak şam ga rîp li ği

İstinye

İstinye körfezinde bu akşam garipliği,
Bir mihnetin sonunda teselli kadar iyi.

Hülyâ, serinleşen köyü her an morartıyor;
Sessiz gelen saat başı sürdükçe artıyor.

Durgunlaşıp bir ayna kadar parlayan suda,
Dünyâ güzel göründü resimleşmiş uykuda.

Binlerce lâle serpili yüzlerce bahçeden,
Beş yüz yılın kadehleridir şimdi yükselen.

Eşsiz Boğaz ! Şerefli hayalin derindedir !
Senden kalan o levhada her şey yerindedir.

NIHAVEND ŞARKI

Flurya flurya güneş eğildi suya
(Alabanda revüsünden)

Sadettin KAYNAK

Usulü: Sofyan

ARANAĞMESİ

Flur ya Flur ya güneş e ğil di su ya su ya su ya

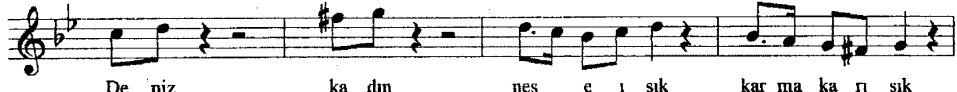
gü neş e ğil di su ya Pır lan ta hal ka lar la

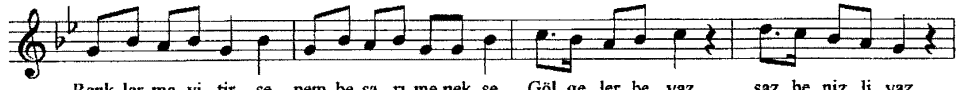
ti ral la ral la ral la lam ö püş tü dal ga lar la ti ral la ral la ral la lam

Ah ah

De niz ka dın neş e ı şık kar ma ka rı şık

Renk ler ma vi tir şe pem be sa rı me nek şe Göl ge ler be yaz saz be niz li yaz

U zan mış pi la jın çıp lak di zi ne Gü neş den bir dam la düş tü yaz de ni zi ne

Not: İşbu eser revü için yapıldığı halde
nedense okunmamıştır.

Flurya Flurya güneş eğildi suya
Pırlanta halkalarla öpüştü dalgalarla
Flurya Flurya güneş eğildi suya
Deniz, kadın, neş'e, ışık karmakarışık
Renkler mavi, tirşe, pembe, sarı, menekşe
Gölgeler beyaz saz benizli yaz
Uzanmış pilajın çıplak dizine
Güneşten bir damla düştü yaz denizine
Flurya

NIHÂVEND ŞARKI
ÇAMLIÇA YOLUNDA

SÜRE: 1'15" ♩ = 216

USÛLÜ: Aksak

MÜZİK: Nuri Halil POYRAZ
SÖZ: (1885-1950)

(SAZ

ÇAM LI CA YO LUN DA
ÇAM LI CA BAĞ LA RI

Â ŞI ĞI KO LUN DA İŞ LE RI YO LUN DA
YEM YE ŞİL DAĞ LA RI İLK BA HAR ÇAĞ LA RI

O BE NİM SA ĞİM DA BEN O NUN SO LUN DA ÇAM LI CA YO LUN
CEN NET TEN HA BER DIR EM SÂL SİZ BİR YER DIR ÇAM LI CA BAĞ LA

DA
RI

ÇAMLIÇA YOLUNDA ÂŞIĞI KOLUNDA
İŞLERİ YOLUNDA O BENİM SAĞIMDA
BEN ONUN SOLUNDA ÇAMLIÇA YOLUNDA

ÇAMLIÇA BAĞLARI YEMYESİL DAĞLARI
İLK BAHÂR ÇAĞLARI CENNETTEN HABERDİR
EMSÂLSİZ BİR YERDİR ÇAMLIÇA BAĞLARI

ÇAMLIÇA SUYUNDA SEVDÂNIN KOYUNDA
SİGAK YAZ AYINDA ÇAMLARDAN YELPAZE
HAYAT VAR TAPTÂZE ÇAMLIÇA SUYUNDA

ÇAMLIÇA GÜZELDİR SEVDİĞİM ÖLBERDİR
SÖZLERİ SİTEMİR GÖNLÜME GİRENDİR
HÜZNUMÜ SİLENDİR ÇAMLIÇA GÜZELDİR

A K S A K
OP: 123

N İ H A V E N D
- K A N L I C A K O Ş U N D A -
- P O Ş A T -

G Ü F T E C İ M . N A F İ Z İ R M A K
B E S T E C İ D A . A . G E R Ç E K E R

K O D A V E A R A N A Ğ İ M E

F E Z R İ T İ B Ü T Ü N E S R Â R İ P A R İ L D A R K E N A Ç I K . . . T A S A Z T A S A Z

B İ R D E V R İ Ş A Ş A T K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K . . . T A S A Z
M Â Z İ Ş E B Ü R Ü N K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A

B İ R D E V R İ Ş A Ş A T K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A S A Z
M Â Z İ Ş E B Ü R Ü N K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A

K Ö R F E Z D E N E Ş E S V A R N E D E B İ R Ç İ T K A Y A L I K . . . T A S A Z

K Ö R F E Z D E N E Ş E S V A R N E D E B İ R Ç İ T K A Y A L I K . . . T A S A Z

F E Z D İ N B Ü T Ü N E S R Â R İ P A R İ L D A R K E N A Ç I K T A,
B İ R D E V R İ Ş A Ş A T K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A
K Ö R F E Z D E N E Ş E S V A R , N E D E B İ R Ç İ T K A Y A L I K T A,
M Â Z İ Ş E B Ü R Ü N . . . K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A . . .

17. 11. 1962
P A D E R B O R N

D A L G İ N S U S U N A K S İ N D E K İ E N D Â M İ N İ Ş E Y R E T L İ .
K A R Ş İ N D A S O L A N B İ R B Ü T Ü N A K Ş A M İ N İ Ş E Y R E T L İ .
Â Ş I K L A R İ N İ K O Ş D A Ş E R E N C Â N İ N İ Ş E Y R E T L İ .
H E R D E V R İ Ş A Ş A T . K A N L I C A M E H T Â B İ N A Ç I K T A . . .

Aksak
Usulü

NIHAVEND
Makamı

Sabahattin Ergüç
Fayfe ve Bestekârı

BİR HA-TI-RA VAR HEY- BE-LI-MİN
MOR DE-Nİ-ZİN DE DE
ÖM- RÜM GE-GE-CEK SEV-Dİ-Ğİ-MİN
HEP ŞEN İ-ZİN DE ÖM-RÜM-GE-GECEK
SEV-Dİ-Ğİ-MİN HEP ŞEN İ-ZİN
DE DE KARAR DE DE
MİYAN BİR ÖM-RE DE-GER DİN LE-Nİ-ŞİM TAT-LI Dİ-
ZİN DE TAT-LI Dİ-ZİN
DE DE SAZ DE

Notaya alan: Alieddin Yavaşca
26.2.1997

AKSAK
op. 92

NİHÂVEND
— ÇAMUCA —

GÜFTE = MUHİTTİN BERÇEKER
KESTE: DR. A. BERÇEKER

GEL GÜZE LİM SEHİN İ LE Gİ DE LİM LSAZ DE LİM LSAZ -
Pİ NAR LAR DAN A RI HA YAT İ CE LİM Pİ NAR LAR DAN
BEL GÜ ZE LİM ÇAM LI CA YA Gİ DE LİM BEL GÜ ZE LİM
A RI HA YAT İ CE LİM İ STAN BU LU HE P TE MÂ
ÇAM LI CA YA Gİ DE LİM İ STAN BU LU HE P TE MÂ ŞA
ÇA E DE LİM LSAZ - İ STAN BU LU HE P TE MÂ ŞA
E DE LİM LSAZ - KODA VE ARAHAĞME -

29.9.1996

GEL GÜZELİM, SEHİN İLE GİDELİM
PİNARLARDAN ARI HAYAT İÇELİM
İSTANBULU HEPTEMÂŞA EDELİM
GEL GÜZELİM .. ÇAMLICAYA GİDELİM ..

ÇAMUCANIN BAĞLARINI GEZELİM
GEÇMESİNDEN BİLÜR SULAR İÇELİM
BÜLBÜLLERİN SESİNİ DİNLEYELİM
GEL GÜZELİM .. ÇAMLICAYA GİDELİM ..

NİHAVEND ŞARKI

Güfte ve Deste

Usulü: AKSAK

(Seyret güzelim Çamlıca'dan fasl-ı bahârı)

AHMET UZEL

(♩=126)

SEY RET GÜZE LİM ÇAM LI CA DAN FAS LI DA HA

1. RI (SAZ)

2. RI (SAZ)

GÖS TER YUZU NUN GÜL TENİ Nİ COŞ TURO YA
SÜR 'SUN DUHA YAL MEŞK E DE REK DES TE Nİ GÂ

RI (SAZ)

GÖS TER YUZU NUN GÜL TENİ Nİ
SÜR SUN DUHA YAL MEŞK E DE REK

COŞ ... TURO YA RI (SAZ)
DES ... TENİ GÂ

MEH ... TA BA ÇI KIP A LEMİ AD

EY LE BU AK ŞAM ... (SAZ)

MEH ... TA BA ÇI KIP A LE MI AD

EY LEDU AK ŞAM (SAZ)

RI E.B.

SEYRET GÜZELİM ÇAMLICA'DAN FASL-I BAHÂRİ
GÖSTER YÜZÜNÜN GÜL TENİNİ COŞTUR O YARI
MEHTÂDA ÇIKIP ÂLEM-İ ÂB EYLE BU AKŞAM
SÜRSÜN DU HAYÂL MEŞK EDEREK DESTENİGÂRİ

NIHÂVEND ŞARKI
GEL GÜZELİM ÇAMLIĞA'YA

SÜRE: ♩=120
USULÜ: Aksak

MÜZİK: Faiz KAPANCI
SÖZ: - (1871-1950)

(SAZ -----)

) GEL GÜ ZE LİM

ÇAM LI CA YA BU GE CE (SAZ -----)

CE (SAZ -----) GÜN DOĞ MA DAN A CA NİM

GÖ RÜ ŞE LİM GİZ LI CE (SAZ -----) GÜN DOĞ MA

DAN A CA NİM GÖ RÜ ŞE LİM GİZ LI CE (SAZ -----)

BÜL BÜL LE RİN EF GA NI Nİ DİN LE YE LİM YAN YA

GEL GÜZELİM ÇAMLIÇA'YA
- 2 -

NA (SAZ - - - - -) BÜL BÜL LE RİN EF GA Nİ Nİ
DİN LE YE LİM YAN YA NA (SAZ - - - - -) KUM RU GI
Bİ A CA NİM SE Vİ ŞE LİM CAN CA NA (SAZ - - - - -)
KUM RU GI Bİ A CA NİM SE Vİ ŞE LİM CAN CA
§
NA (SAZ - - - - -)

GEL GÜZELİM ÇAMLIÇA'YA BU GECE
GÜN DOĞMADAN A CANIM GÖRÜŞELİM GİZLİCE
BÜLBÜLLERİN EFGANINI DİNLEYELİM YAN YANA
KUMRU GİBİ A CANIM SEVİŞELİM CAN CANA

ÇAMLIÇA AŞK YUVASIDIR YUVASI
ZÜMRÜT GİBİ A CANIM YEMYEŞİLDİR OVASI
GEL GEÇMEDEN BU ÇAĞIMIZ EĞLENELİM YAN YANA
KUMRU GİBİ A CANIM SEVİŞELİM CAN CANA

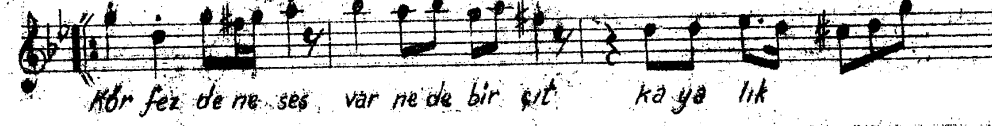
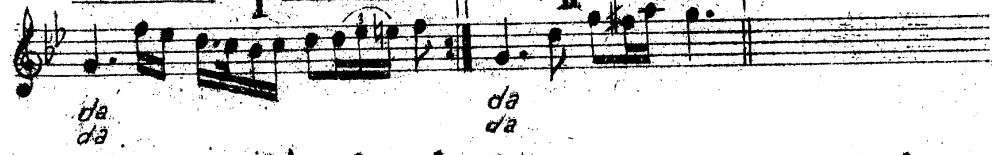
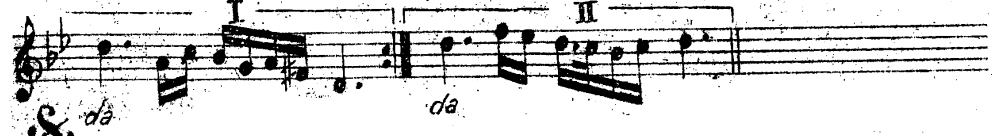
NİHAVEND
(Kanlıca koyunda)

Güfte: M. Nafiz İrmak
Beste: Muzaffer Birtan

AKSAK

KODA

FECRİN BÜTÜN ESARİ PARILDARKEN AÇIKDA
BİR DEVRİ YAŞAT KANLIÇA MENTABINA ÇIKDA
KÖRFEZDE NE SES VAR, NE DE BİR ÇİT KAYALIKDA
MAZİYE BÜRÜN, KANLIÇA MENTABINA ÇIKDA

DALGIN SUJUN AKSİNDEKİ ENDAMINI SEYRET
KARŞINDA SOLAN BİR GÜNÜN AKŞAMINI SEYRET
AŞIKLARININ KOYDA SERENCAMINI SEYRET
HER DEVRİ YAŞAT KANLIÇA MENTABINA ÇIKDA

NIHÂVEND ŞARKI

Usûlü : AKSAK

Güfte : Behçet Kemâl ÇAĞLAR

(♩=220)

(Yok başka yerin lûtfu ne yazdan ne de kıştan) Beste : M. Nureddin SELÇUK

(1900 - 1931)

(ARANAĞMESİ)

Yok baş ka ye rin lût fu ne yaz dan
ne de kış tan (SAZ tan (SAZ
Bir tat lı hu zur al maya gel dik Ka la mış
tan ah Ka la mış tan (SAZ
tan (SAZ Yok zer re te sel li ne gü lüş ten
ne ba kış tan (SAZ tan (SAZ
Bir tat lı hu zur al maya gel dik Ka la mış
tan ah Ka la mış tan (SAZ
tan (SAZ tan (SAZ

D.C.
./..

NIHÂVEND ŞARKI

(2. Sahife)

M. Nureddin SELÇUK
(1900 - 1981)

Meyan'a Geçiş Ağırca

İs tan bu lu sev... mez se gö nül... aş kı ne an...
lar... aş kı ne an... lar (SAZ...)
Düş sün su ya yer... yer e ri sin... es ki za man...
lar... es ki za man... lar (SAZ...)
Sar sın... bi zi ak... şam da şa rap... ren gi du man...
lar şa rap... ren gi du man... lar (SAZ...)
Bir tat lı hu zur... al... ma ya gel... dik Ka la mı ş...
tan... ah Ka la mı ş... tan (SAZ...) tan

E.B.

K A L A M I Ş

Yok başka yerin lûtfu ne yazdan, ne de kıştan
Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamış'tan
Yok zerre tesellî ne gülüşden, ne bakıştan
Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamış'tan

İstanbul'u sevmeyse gönül aşkı ne anlar
Düşsün suya yer, yer erisin eski zamanlar
Sarsın bizi akşamda şarap rengi dumanlar
Bir tatlı huzur almaya geldik Kalamış'tan
(Behçet Kemâl ÇAĞLAR)

NİHÂVEND FANTEZİ

KADIKÖYLÜ

USUL:AKSAK(YÜRÜK)

BESTE:REFİK FERİSAN

ARANAĞME

ARANAĞME

EVFER

BE ĞEN DİM Bİ Çİ Mİ Nİ HER YE RİN Mİ Nİ Mİ Nİ DU DAK LA RİM İS Mİ Nİ
A Nİ YOR AH KA DI KÖY LÜ (SAZ) KA DI KÖY LÜ (SAZ)
SA ÇİN BİR DES TE İ PEK KEN DİN GÜ ZEL BİR BE BEK SE Nİ GÖ REN BİR ME LİK
SA Nİ YOR AH KA DI KÖY LÜ (SAZ) KA DI KÖY LÜ (SAZ)

AKSAK

KADIKÖYLÜ DEVAMI

usul bir meretebe ağırlaşarak

U SAN DIM BU HU YUN DAN HOŞ LA NIR SIN

O YUN DAN (SAZ) O YUN DAN SE Nİ HER KES

A TEMPO

BO YUN DAN TA NI YOR AH KA DI KÖY LÜ

YAP MA BU KA DAR ŞA KA BE Nİ BAS TIR MA FA KA YÜ RE ĞİM HER DA KI KA

YA NI YOR AH KA DI KÖY LÜ AH

N. Gülses

BEĞENDİM BİÇİMİNİ
HER YERİN MİNİ MİNİ
DUDAKLARIM İSMİNİ
ANIYOR AH KADIKÖYLÜ

SAÇIN BİR DESTE İPEK
KENDİN GÜZEL BİR BEBEK
SENİ GÖREN BİR MELEK
SANIYOR AH KADIKÖYLÜ
USANDIM BU HUYUNDAN
HOŞLANIRSIN OYUNDAN
SENİ HERKES BOYUNDAN
TANIYOR AH KADIKÖYLÜ

YAPMA BU KADAR ŞAKA
BENİ BASTIRMA FAKA
YÜREĞİM HER DAKİKA
YANIYOR AH KADIKÖYLÜ

SEMÂİ
SÜRE = 2' 22"
♩ = 160

NİHÂVEND FANTEZİ
(BOĞAZIN İNCİSİ RUMELİHSAR)

MÜZİK: ZEKİ DUYGULU

BOĞAZIN İNCİSİ RUMELİHSAR
KUZUNCUK, BEYLERBEY, TARABYA, HÜNKÂR
EMİRGAN, YENİKÖY, HELE SARIYER
BİRLEŞEN KALPLERE NES'ELER SAÇAR

BOĞAZIN İNCİSİ RUMELİHSAR
KUZUNCUK, BEYLERBEY, TARABYA, HÜNKÂR
EMİRGAN, YENİKÖY, HELE SARIYER
BİRLEŞEN KALPLERE NES'ELER SAÇAR

MARTILAR UÇUŞUR MAVİ SULARDA
ÂŞIKLAR BULUŞUR BU KUYTULARDA
MAHABBET MEMBA'İ SEN ADALARDA
BİRLEŞEN KALPLERE NES'ELER SAÇAR.

HECE : 6+5

ANKARA 1979

19-5-1959.

NIHAVENT FANTAZİ Söz ve Müzik

Semâi 8.

Suâdiye

Nezahat Soyse

Şi şek ler le be zen miş
ha va sin da gül ko kar

o gu zel bah çe le ri ş i men le rin üs tün
ruh la ra sü kün ve rir de ni zi ve meh ca

de tit re sen şeb nem le ri ba ha
bi gülü ra ze lgn di rir kir ka

rin neg e si le şa ki yan bül bül le ri
ri ça yır la ri san ki züm rüt gi bi dir

bir cen net di yä ri dir doğ du gum su â di
gön lü mün neg e si ni duy du gum su â di

ye bir cen net di yä ri dir doğ du gum
ye gön lü mün neg e si ni duy du gum

su â di ye gü zel sin su â di ye
su â di ye

şi rin sin su â di ye gönül ler sev gin

i le titri yor su â di ye

NİHAVEND ŞARKI

Beste: Rûştü Eriç

SEMAİ
(7/32)

BEKLIYOR GÖNÜL SENİ

Söz : Mustafa Nafiz Bey

BEKLI YOR - SAZ - GÖNÜL SE Nİ MODA KO YUN
DA Yİ NE - SAZ -
GEL ES ME RİM GEL BA NA YAKDI ĞİN
KAL BI DİN LE SAZ
GEL ES ME RİM GEL BA NA YAKDI ĞİN KAL BI DİN LE SON
SAZ O E LÂ GÖZ LE
Rİ NİN FÜ SÜ NUN DA ÂH YANA RİM
SAZ O E LÂ
GÖZ LE Rİ NİN FÜ SÜ NUN DA ÂH YANA RİM
SAZ - Aranağme

BEKLIYOR GÖNÜL SENİ, MODA KOYUNDA YİNE
GEL ESMERİM GEL BANA, YAKTIĞIN KALBİ DİNLE
O ELÂ GÖZLERİNİN PÜSÜNÜNDE YANARIM
GEL ESMERİM GEL BANA, YAKTIĞIN KALBİ DİNLE...

9. 6. 1997

Mustafa Nafiz Bey

NİHAVEND ŞARKI

Bebek'le Gökü Kanlıca

Sadettin KAYNAK

Usulü: Sema

ARANAĞMESİ

Dr. Semra Özgün

Bebek'le Gökü Kanlıca
Sulardan eyliyor ricâ
Nâleler nâleler

Minâreler misâli nâz
Olur Boğaz'da bembeyaz
Lâleler lâleler

Emirgan'ın çınardibi
Olur buluşma cânibi
Güz ve yaz
Güz ve yaz

NİHAVEND ŞARKI

Git bu mevsimde gurb vakti Cihangir'den bak

Beste : Avni Anıl

Usûl : Semâi

Güfte : Yahya Kemal Beyatlı

(Giriş Müziği... (Vokal Kapalı Ağız...)

Git bu mevsimde gurb vakti
Ci han gir den bak
Ci han gir den bak
1 (Saz... 2 (Saz...
Bir za man ken di ni kar şın da ki
rü ya ya bı rak
(Saz... Baş ka dır çün ki
bu ak şam bü tün ak şam lar dan
Gü ne şin veh mi sa ray lar ya ra tır

cam lar dan

(Saz... Som a teş ten bu sa ray

lar la bü tün kar şı ya ka

Ben zer üç bin se ne ev vel ki mu tan tan şar ka

(Saz... Mes to lup iç ti ği

al tın şa ra bın zev kin den

El de bir kır mı zı kâ sey le

u fuk tan çe ki len Ni ce

yüz bin se ne dir şar kın ı şık mi

ma rı Böy le ma mur e der

et tik çe ha yâl Üs kü da rı
 (Saz... Git bu mev sim de
 gu rub vak ti Ci han gir den bak
 Bir za man ken di ni kar şın da ki
 rü ya ya bı
 rak (Saz... SON

Hayâl Şehir

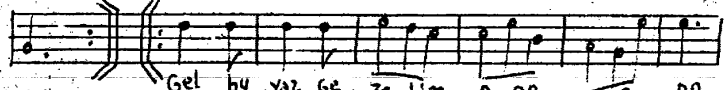
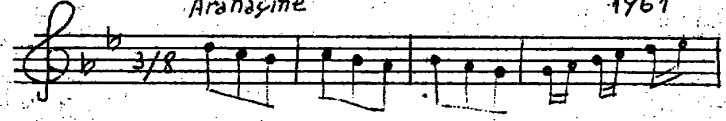
Git bu mevsimde, gurup vakti, Cihangir'den bak!
 Bir zaman kendini karşıdaki rü'yâya bırak!
 Başkadır çünkü bu akşam bütün akşamlardan;
 Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan;
 O ilâh isteyip eğlence hayalhânesine,
 Çevirir camları birden peri kâşânesine.
 Som ateşten bu saraylarla bütün karşı yaka
 Benzer üç bin sene evvelki mutantan şarka.
 Mestolup içtiği altın şarabın zevkinden,

Nihavend
Vals

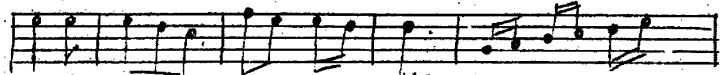
Gel bu yaz

Söz: Müzik
Edip ÜZÜŞK
1961

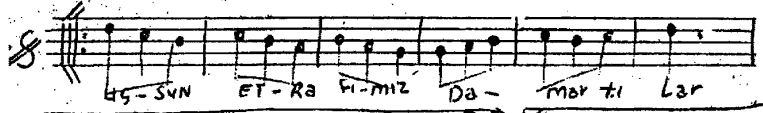
Arahaçime

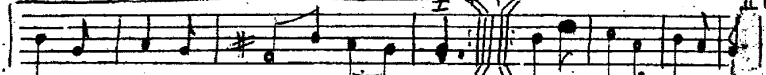
Gel bu yaz Ge ze-Lim A DA LAR DA

Hey be LI-DEN Ge-çe Lim

Şİ-SÜN ET-RA FI-MIZ Da-mar ti Lar

BİL ME SIN Sev DA-MI Zİ BİL ME SIN Sev DA MI Zİ

AŞ-KIN O Do YUL MAZ ŞA RA - Bİ Nİ

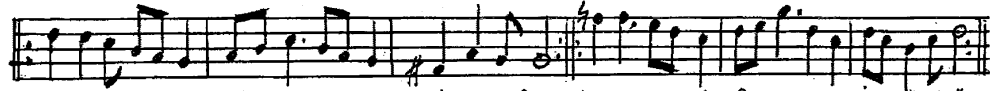
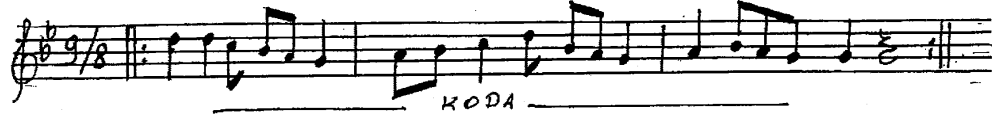

DU DAK LAR DAN i - çe LIM DU DAK LAR dan i çe LİM

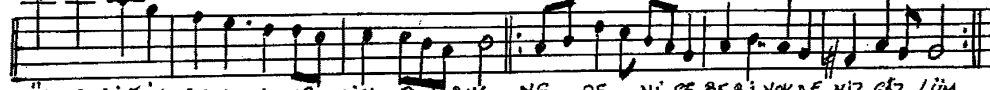
RAKS AKŞABI
OP: 381

NİHAVENT
— KANUCA —

GÜFTE: HÜSNÜ ÇARKMAN
BESTE: DR. A. GERÇEKER

KAN LI CA DA DÜN YI NE SE Nİ AN... DİM AKŞAM DA MEHTÂ Bİ DENİZ DE GÖZ DÜM

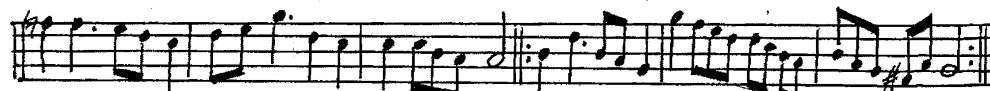
DÜŞ LE Dİ ĞİM SENİN HAYÂ LİN SAN DİM NE DE Nİ SE BEBİ YOK DE NİZ GÖZ LÜM

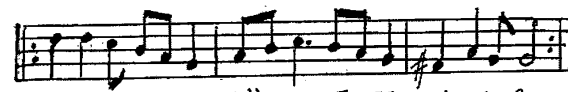
UM MÂ NA DÜ ŞEN AK Sİ NE HEP KAN... DİM KAN LI CA DA YİNE SENİ A RAN... DİM...

EN GİN LERE SORDUM SENİN SE Sİ Nİ... LÂ Cİ VERTMÂ Vİ DE Nİ ZE A RAT TIM

AKŞAM LA BE RA BER ÖZ LE DİM SE Nİ... LÖ DOSTA Bİ LE KAN LI CA YA TAP TIM

KAN LI CA DA DÜN YI NE SE Nİ AN... DİM...

15-5-1999
İSTANBUL
KANUCA

KANLICADA DÜN YİNE SENİ ANDIM,
AKŞAM DA MEHTÂBİ DENİZDE GÖRDÜM..
DÜŞLEDİĞİM SENİN HAYÂLİN SANDIM..
HEDENİ, SEBEBİ TÖK.. DENİZ GÖZLÜM!...

UMMÂNA DÜŞEN AKSİNE HEP KANDIM
KANLICADA YİNE SENİ ARANDIM...
ENGINLERE SORDUM SENİN SESİNİ,
LÂCİVERT, MÂVİ DENİZE ARATTIM...

AKŞAMLA BERÂBER ÖZLEDİM SENİ,
LÖDOSTA BİLE, KANUCA'YA TAPTIM...

-Nihavend Şarkı-

EY GÜZEL İSTANBUL BENİM SEVGİLİ YÂRİM

Sofyan-Nimsofyan

Beste: Kadri Şençalar

Serbest
(SAZ-----) Ah

Sofyan
Ey gü zel İs tan bul (-SAZ-) be nim sev gi li yâ rim

Ah gü zel İs tan bul (-SAZ-) be nim sev gi li yâ rim

Gü zel li ğin ak set miş bo ğa zın su la rı na

Gü zel li ğin ak set miş bo ğa zın su la rı na (SAZ-----

-----) Benim her şe yim sen sin se nin le bah ti yâ rim

ah ah se nin le bah ti yâ rim Ah o kız lar sa ril miş

si ne ne kol la rı na Ah o kız lar sa ril miş si ne ne kol la rı na

Nimsofyan
Ah gü zel İs tan bul ey şi rin İs tan bul

-1-

Ey güzel İstanbul benim sevgili yârim
Güzelliğın aksetmiş boğazın sularına
Benim her şeyim sensin, seninle bahtiyârim
Ah o kızlar sarılmış sinene kollarına

NAKARAT:
Ah güzel İstanbul
Ah güzel İstanbul

Ah gü zel İs tan bul sen be nim ca nim sın (SON)

(SAZ

Sofyan

Bir gö nül mâ ce ra sı an la tı yor dal ga lar Bir gö nül mâ ce ra sı

an la tı yor dal ga lar Mâ vi su lar söy lü yor kal bi min nin ni sı ni

Mâ vi su lar söy lü yor kal bi min tür kü sü nü (SAZ

-----) Rû hu ma se mâ lar dan dö kü len müj de ler var

ah ah dö kü len müj de ler var Duyu yo rum gön lü me

sev dâ nın in di ği ni Duyu yo rum gön lü me sev dâ nın in di ği ni

ey şirin İstanbul
sen benim canımsın

Bir gönül mâcerası anlatıyor dalgalar
Mâvi sular söylüyor kalbimin ninnisini
Rûhuma semâlerden dökölen müjdelere var
Duyuyorum gönülme sevdânın indiğini

NIHÂVEND

Nâm Sofyan-Semâi

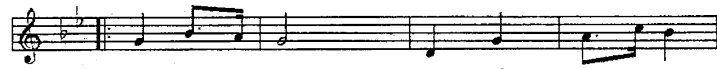
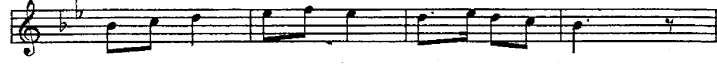
(Tanzîzi)

Vecdi Seyhan
10 Mayıs 1979 - Kerkük

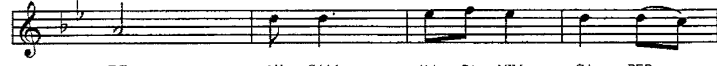
(♩ = 100)

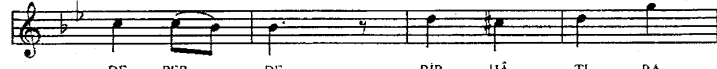
(ARANAĞME

KAN DİL Lİ DE ES Kİ BAH ÇE LER

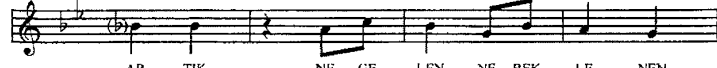
DE AK ŞAM KA PA NIN CA PER

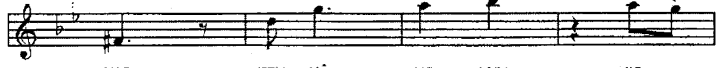
DE PER DE BİR HÂ TI RA

ZEV Kİ VAR KE DER DE

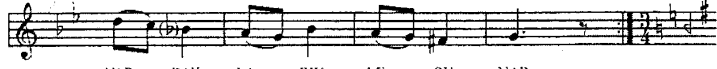
AR TIK NE GE LEN NE BEK LE NEN

VAR TEN HÂ YO LUN OR

TA SIN DA RÜZ GÂR TEŞ RİN

YAP RAK LA RİY LE OY NAR

(♩ = 165)

(SAZ...

GİT TİK ÇE DE RİN LE ŞİR
SA AT LER
RİK KAT LE YA VAŞ YA
VAŞ VE YER YER
(Yalnız Ses)
SES SİZ LİK DÂ İ MÂ
İ LER LER ÜR PER ME VE
RİR İİA YÂ LE SİK SİK
İİEP BİR KA İİ DAN
Gİ REN KÂ RAN LİK
ÇOK BEL Lİ A YAK SE SİN
DEN AR TİK

GÖZ LER DEN U ZAK LA ŞIN
 CA DÜN YÂ
 BİN BİR GE CE DEN Bİ RİN
 DE GÜ YÂ
 BAŞ LAR RÜ YÂ İ ÇİN DE
 BİR RÜ YÂ
 (♩ = 100)
 KAN DİL Lİ DE ES Kİ BAH ÇE LER
 DE AK ŞAM ' KA PA NİN CA PER
 DE PER DE KAN DİL Lİ DE
 ES Kİ BAH ÇE LER DE AK ŞAM
 KA PA NİN CA PER DE PER DE (SON)

Aksam Müsiki

*Kandilli'de, eski bahçelerde,
 Aksam kapıncı perde perde,
 Bir hâzıra zevki var hâzırda.*

*Artık ne gelin, ne buhlama var;
 Tenhâ yolun ortasında rüzgâr
 Tesrin yapraklarıyla oynar.*

*Gittikçe derinleşir saatler,
 Rikkahle, yavaş yavaş ve yor yor
 Sussuzluk dâimâ ilerler.*

*Ürpeme verir hayâle sük sük,
 Hep bir kapıdan giren karanlık,
 Çok ballı ayak sesinden artık.*

*Gözlerden uzaklaşınca dünyâ
 Bin bir geceden birinde güyâ
 Başlar rü'yâ içinde rü'yâ.*

NİHAVEND ŞARKI

Hisarlı kız

BESTE
ve : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ: Değişmeli

----- Aranağme -----

SERBEST

Son ba ha ri

bir genç kız la Hi sar lar da ge çir

dim ----- SAZ ----- O na aş kın

şa ra bi ni yu dum yu dum yu dum yu dum

i çir dim ----- SAZ -----

Kol la rın da çir pi nır dim ku ca ğın da

e sir dim Ritm -----

----- yi ne bu yaz Hi sar lar dan ha tı ra lar

NIHÂVEND

Merhaba İstanbul'um

Usûl: Semâi-Düyek

Beste: Avni ANIL
Güfte: Sadri ALIŞIK

♩ = 168

Aranâğme

Mer ha ba Kız ku le si Mer ha

ba E yüp Sul tan

Kan lı ca Şeh re mi ni Mer ha ba

mer ha ba i ki gö züm İs tan

bu lum mer ha ba Saz..... mer ha ba

NİHÂVEND
Merhaba İstanbul'um
2

Düyek ♩=144

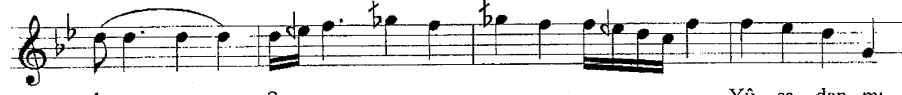
Arasazi

Bir is tan bul e si yor es ki çocuk lu ğum dan

Bak hâ la bir son ba har a cı bâ dem

de Saz..... Yû şa dan mı

o ku nur du Saz..... Hır ka i şe rif

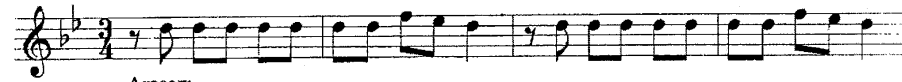

den mi o e zan lar

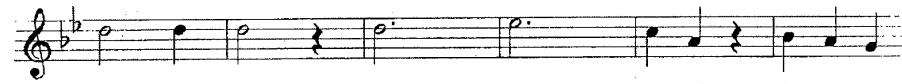

Saz.....

Semai ♩=168

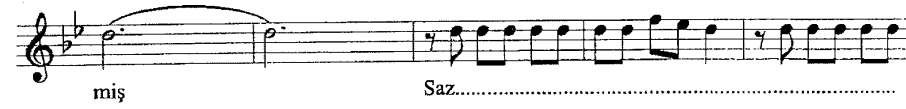
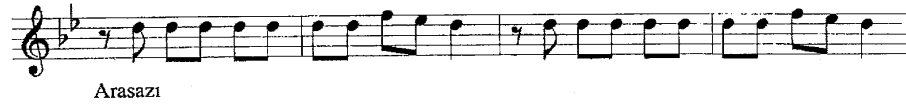
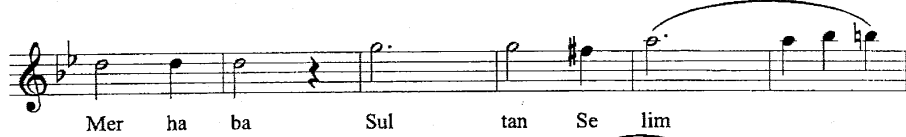
Arasazi

Mer ha ba Bey ler be yi Saz.....

NİHÂVEND
Merhaba İstanbul'um

3

NIHÂVEND
Merhaba İstanbul'um

4

ve Bo ğaz i çin de

Şir ke ti Hay riy ye

Du man du man

Arasazı

Mer ha ba

Kız ku le si Mer ha ba E yüp

Sul tan Kan lı ca

Şeh re mi ni Mer ha ba Mer ha

ba i ki gö züm İs tan

NIHÂVEND
Merhaba İstanbul'um
5

Saz

bu lum Mer ha ba

Merhaba Kızkulesi, Merhaba
Eyüpsultan, Kanlıca, Şehremini Merhaba
Merhaba iki gözüm İstanbul'um Merhaba.

Bir İstanbul esiyor eski çocukluğumdan
Bak hâlâ bir sonbahar, Acıbadem'de
Yûşâ'dan mı okunurdu, Hırka-i Şerifden mi,
O ezanlar?

Merhaba Beylerbeyi, Merhaba Sultansclim
Merhaba iki gözüm İstanbul'um, Merhaba...

Aşı boyası sokaklarında ne mevsimler eskimiş
Lâcivert Mayısarlarda köprü altları
Ve Boğaz içinde Şirket-i Hayriyye
Duman duman...

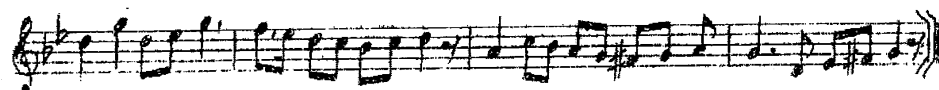
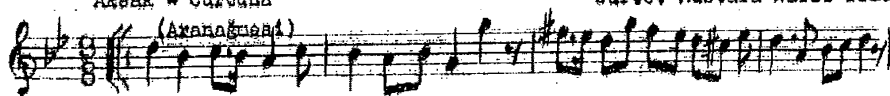
NIHAVEND ŞARKI

Beste: Ahmed Aksoy

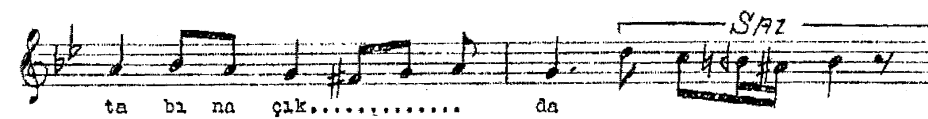
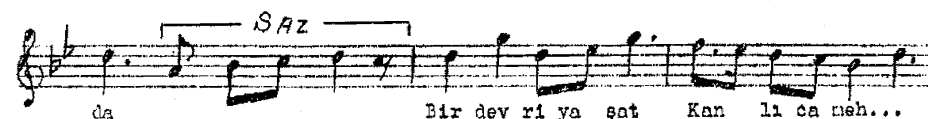
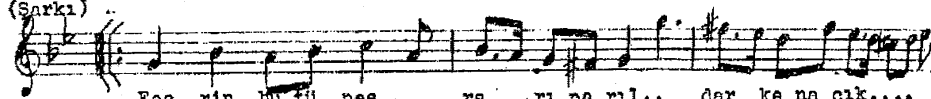
Güfte: Mustafa Nafiz İrnak

Aksak * Cür'una

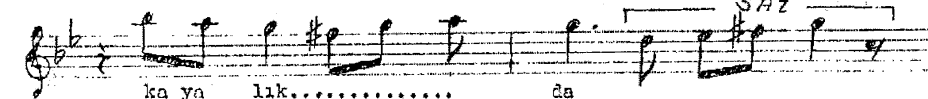
(Aranjman)

(Sarkı)

(Meyan)

(Nakarât)

Nihavend Şarkının devamı

(2)

da da Mâ zi ye bü rün Kan lı ca neh....
Her dev ri ya şat Kan lı ca neh

ta bi na çık..... da
ta bi na çık da

(Cırcuna) (Aranajmesi)

da da Mâ zi ye bü rün Kan lı ca neh....
Her dev ri ya şat Kan lı ca neh

ta bi na çık..... da
ta bi na çık da

da da Mâ zi ye bü rün Kan lı ca neh....
Her dev ri ya şat Kan lı ca neh

ta bi na çık..... da
ta bi na çık da

da da Mâ zi ye bü rün Kan lı ca neh....
Her dev ri ya şat Kan lı ca neh

ta bi na çık..... da
ta bi na çık da

dal gın su yun ak sin de ki en da mı nı sey

ret ret Kar şın da so lan

bir.. gü nü nak şa.. nı nı sey ret kar şın

da... so lan... bir. gü nü nak şa nı nı sey ret

A şık la.. rı nın koy da se ren ca mı nı sey

ret A şık la. rının koy da se ren ca mı nı sey

ret

Fecrin bütün esrârı parıldarken açıkda
Bir devri yaşat Kanlıca nehtâbına çık da
Körfez'de ne ses var ne de bir çit kayalıkda
Mâzîye bürün Kanlıca nehtâbına çık da

Dalgın suyun aksindeki endâmını seyret
Karşında solan bir günün aksamını seyret
Aşıkların koyda serencâmını seyret
Her devri yaşat Kanlıca nehtâbına çık da...

NIHAVEND ŞARKI

Beste-Güfte

Muzaffer İlkar

Diyek

bu rup bir a lev gi bi.....

de nizde sö ner ken

A da 'lar da A da lar da

a da lar da

Çan lar di ri lir... şân ki

gö rün ce meh tâ bı

kar şı lar da kar şı lar da

kar şı lar da

---SAZ---

---SAZ---

→ → 3
4

Nihavend Şarkı

Muzaffer İlkar

Aranağme

Rüz gâr bu sa at su sar gökler de
yıl dız lar bir bir par lar
baş lar şar kı lar saz lar.....
.ö..... ö tü şür mar tı lar
A da lar da a da lar da
a da lar da

Gurup bir alev gibi denizde sönerken adalarda
Çanlar dirilir sanki görünce mehtâbı karşılarda
Rüzgâr bu saat susar göklerde yıldızlar bir bir parlar
Başlar şarkılar, sazlar ötüşür martılar adalarda.

NİHAVEND ŞARKI

Uslû: Semai

(Bu yıl Heybeli'den açıp yelkeni)

MUZAFFER YALINCAK

BU YIL HEY-BE Lİ-DEN A-ÇIP YEL-KE-Nİ
 DO-LAŞ-TIM SA-Hİ-Lİ A-RAR-KEN SE-Nİ
 R-RAR-KEN SE-Nİ GEL-ME-DİN Nİ-
 ÇİN NE-DEN ÜZ-DÜN BE-Nİ
 İ-NAN-Kİ PEK ÇOK BEK-LE-
 DİN SE-Nİ HA-ZAN OL-NA-DAN GEL
 GÖ-LÜN SOL-MA-DAN GEL SU-MAN-ZUN
 PE-RI-SAN
 ÇİN-ÇİN LÜ-ME RUM E-LEM DOL-MA-DAN GEL
 HE-DEK OL-MA-DAN GEL

Not: Son Râpriz'in döngüsünde " Perişan Sürûs heder olesadan gel." kısmı okunacaktır.

Ni ce rev nâk lı şe hir ler gö rü lür dün ya da (Saz...)

Lâ kin ef sun lu gü zel lik le ri sen sin ya ra tan

Ya şa mış tır de rim en hoş ve u zun rü ya da (Saz...)

Sen de çok yıl ya şa yan sen de ö len sen de ya tan (Saz...)

Sen de çok yıl ya şa yan sen de ö len sen de ya tan

(Saz...)

(Serbest)

Ah

Sa na dün bir te pe den bak tım a ziz İ s tan bul

a ziz İ s tan bul

H.TUNCCEL
SON

Bir Başka Tepeden

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul !
Görmedim gezmediğim, sevmediğim bir yer.
Ömrüm oldukça gönül tahına keyfince kurul !
Sâde bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Nice revnaklı şehirler görünür dünyada.
Lâkin efsunlu güzellikleri senin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rü'yâda,
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

HICAZ

Usül : Curcuna

Beste : Nurettin Cemil Sangan

SEY RE DA LI N CA ĞS MÜL MEHTAP DA KA LA MI Şİ
 MEHTAP DA KA LA MI Şİ
 A RA RIM SA RI SA Ğ LI YE ŞİL GÖZ LÜ
 BA KI Şİ YE ŞİL GÖZ LÜ BA KI Şİ
 SA RI SA Ğ LI A RA RIM SA RI SA Ğ LI
 YE ŞİL GÖZ LÜ BA KI Şİ YE ŞİL GÖZ LÜ
 BA KI Şİ
 BEN Lİ Zİ Mİ BÜ YÜ LER O NUN BİR GÖZ
 A TI Şİ AH O NUN BİR GÖZ A TI Şİ
 BEN Lİ Zİ Mİ BÜ YÜ LER
 O NUN BİR GÖZ A TI Şİ O NUN BİR GÖZ
 A TI Şİ

Seyre dalınca gönül mehtapta Kalamış
 Ararım sarı saçlı, yeşil gözlü bakış
 Benliğimi büyüler onun bir göz atışı
 Ararım sarı saçlı, yeşil gözlü bakış
 Orhan Tokmakoglu

HICAZ

Beste : Nurettin Cemil Sangan

Üsûl : Sengin Semai

BİR GÜN HİSARIN GEÇMİŞTİM YAYLA BAĞINDAN
 YAS LA BAĞINDAN
 T - - - - - SIZ - - - - - CÂ NÂ N
 O DEM AŞ KI MI TUT DİM DÜ
 DA ZİN DAN T - - - - - SIZ - - - - -
 KÂM AL MA LI SİM GENÇ Lİ ZİN
 A TEŞ Lİ GA ZİN DAN

Bir gün hisarın geçmiştım yayla bağından
 Canan o dem aşkını tattım dudağından
 Kâm almalıyım gençliğin ateşli çağından
 Canan o dem aşkını tuttım dudağından
 Şadiye Sangan

Mustafa ile Fatoş

(Hicaz)

(Operet tarzında)

Saz - Söz: Yesari Asım

Uvertür *Kadın*

İs lan bu la
va ra yum ar la sin da du ra yum bi ni al da
Sa z
ha ka can a ce ru gü so ra yum
Erkekler
İs lan bol so hak la ra hem ge niz bir
hem dar dir Va par val cu ce kar mış
Sa z
ke z den ge len var dir
Kadın *Saz aynen* *Saz aynen*
Hey hem şe cü hey hem şe ru gel se niz bir
Saz aynen *Saz aynen*
az be rü Hey ü şak lar
Saz aynen *Saz aynen*
hey ü şak lar Si ze de ye ce gün var
Küp rü ü tü be mu dur Ba ha ya rim şe ma dur Be ye ge so
Sa z
ben gi yar Hay di so run e mu dur

Iinci Erkek

Se ni al da lan u şak bah ba ka yum ben mi yum

IIinci Erkek

Se ni al da lan u şak bah ba ka yum ben mi yum

IIIüncü Erkek

Se ni al da lan u şak bah ba ka yum ben mi yum

IV üncü Erkek

Se ni al da lan u şak bah ba ka yum ben mi yum

Kadın

Sen de gül sin Sen de gül sin Sen de de gül

Sazaynen

Sen de de gül sen de sen de de gül sin

Sazaynen

0 nun ka ya ka ra dur a nun gö zü ka ra dur. Ba hış la ri

Sazaynen

gü lü le ri se viş te ri ya ni na da ge liz la ri

Sazaynen

Fa laş cu gum de yış te ri i çin de bir ya ra dor

Mustafa

Fa laş cu gum hoş gel dun ni çin e lin baş gel dun

Kadın

0ş lü ba şın te mus da ne den e lin baş yri sun

Kadın

Hey! Müs la fa. Müs la fa et lin ba na çok ee fa

Kadın

Rü ze de sür dük se fa Ah Müs la fa Müs la fa

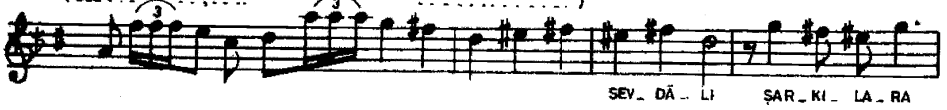
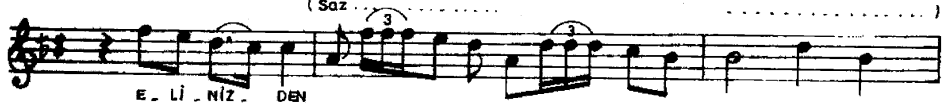
USOLO : DÜVEK, SEMÂİ
SÜRE : 5', 25"

HİCÂZ ŞARKI
BAHAR BOĞAZIÇİNDE ALIRKEN NEFESİNİ

MÜZİK ve

SÖZ : ORHAN KIZILSAVAŞ

♩ = 128

HİCÂZ SARKI
BAHAR BOĞAZIÇINDE ALIRKEN NEFESİNİ
(Şahîte - 2)

SEV_DÂ - LI ŞAR - KI - LA - RA DE - NİZ VER - MİS SE - Sİ - Nİ
(Saz 3)
Mİ - CÂZ - DAN Nİ - HÂ - VEN - DE
(Saz 3)
YOL GEL - Dİ Dİ - LÂ - NİZ - DEN
DEV - ŞİR - DİM DE - MET DE - MET HU - ZÜ - RU E - Lİ - NİZ - DEN
Semâi (Saz)
(Saz)
BÂ - KİR BİR GÜ - ZEL - Lİ - ĞİN
(Saz)
İ - ÇİN - DE ALT - TA DE - NİZ
YE - Şİ - LİN HER TO - NUY - LA GÜ - LEN BİR
(Saz)
TE - PE - DE - YİZ DERT - LE -
RİN MUT - LU - LU - ĞA DÖN - DÜ - ĞÜ ÜC

Sofyan

Hicaz Şarkı
SEYRE DALINCA GÖNÜL

Beste: Rüstü Erîç
Güfte: M. Nâfiz Bey

(♩. 64)

Aranagime
SEYRE DALIN CA GÖNÜL MEHTAP DA
KA LA MI ŞI - SAZ -
A RA RIM SARI SAÇ LI YE ŞİL GÖZ LÜ
BA KI ŞI A RA RIM SARI SAÇ LI YE ŞİL GÖZ LÜ
BA KI ŞI (SON) - SAZ -
BEN Lİ Gİ Mİ BÜ YÜ LER O NUN BİR GÖZ
A TI ŞI - SAZ -
21. 5. 1999

Seyre dalınca gönül mehtapta Kalamuş'ı
Ararım sarı saçlı yeşil gözlü bakışı,
Benliğimi büyüler, onun bir göz atışı,
Ararım sarı saçlı yeşil gözlü bakışı...

Handwritten Title: Kadi Köp. Süz Kisa. #1 6/8

estem bulde ka de köju pe K namli gallah pe K nam li / zasmalari ge zel sekdis pe K

namli gallah pe K nam li / ^{trübil}trübil ^{balderbere}balderbere ge re da ni gallah ka z mak le geman kadi köjüm

gel bama gel renbe turunf leri siname ser
 kaz dilim dero simde sandallar gallah sandallar ^{giz olur kadi köjüm medase}
 yasmalarda k. sakisa pistankar = ^{pek sürtükdür Harimim ile kocan} pistankar karde vander atar sürtükdür

HİCÂZ ŞARKI
Kızıltoprak

BESTE
ve : Yesâni Âşım
ARSOY
GÜFTE
1934-1935

USÛLÜ : Sofyan

Geçen hafta kızıltoprak yo lun da se ni gördüm bir kız vardı
ko lun da konu şarak yürü yordun so lun da
U zun et me yine iş in yo lun da Es mer yüz lü e la göz lü
in ce bel li tat lı dill i vayvay vayvay U zun ca boyl u sevimli huyl u
-ERKEK
gü zel de bir kız şir in de bir kız vayvay vayvay gö rdüğ ünüz kız ni şanlı o la cak
-KIZLAR -ERKEK -KIZLAR -ERKEK -KIZLAR -ERKEK
be lâ yı bu la cak ni şanlı o la cak be lâ yı bu la cak ni şanlı o la cak be lâ yı bu la cak Neden neden
-KIZLAR
ne den ne den ne den be lâ yı bu la cak -saz- Sen den be la yı bu la cak -saz -
Sa hile in dik san da la bin dik plaj da gezdik den iz de yüzdük vayvay vayvay
O gün ne ne şendik o gün ne şendik çok eğ len dik çok eğ len dik vayvay vayvay

GEÇEN HAFTA KIZILTOPRAK YOLUNDA
SENİ GÖRDÜM BİR KIZ VARDI KOLUNDA
KONUŞARAK YÜRÜYORDUN SOLUNDA
UZUN ETME YİNE İŞİN YOLUNDA
ESMER YÜZLÜ, ELÂ GÖZLÜ, İNCE BELLİ, TATLI DİLLİ VAY VAY
UZUNCA BOYLU, SEVİMLİ HUYLU, GÜZEL DE BİR KIZ, ŞİRİN DE BİR KIZ VAY VAY
GÖRDÜĞÜNÜZ KIZ NIŞANLIM OLACAK
BELÂYI BULACAK NIŞANLIM OLACAK
NEDEN BELÂYI BULACAK
SENDEN BELÂYI BULACAK
SÂHİLE İNDİK SANDALA BİNDİK PLAJDA GEZDİK
DENİZDE YÜZDÜK O GÜN NE ŞENDİK ÇOK EĞLENDİK

حجاز
 آله كرزور وور اوان
 گفته ديمه آرتا گندنيك
 Par M. Artaki
 Camdan
 Adalar da Guener
 Jidjar

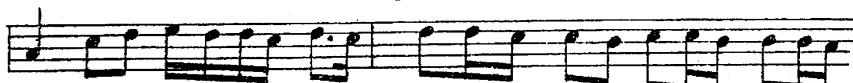
ر دو ده زز گه ده لوط آ
 a da lar da guè zèr dou rou r

ا د ا لي ا د ا لي
 é da li é da li

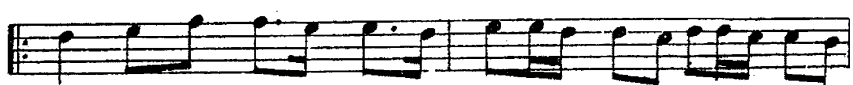
ر دو ده زز گه ده لوط آ
 a da lar da guè zèr dou rou r

ا د ا لي ا د ا لي
 é da li é da li

بيل او ده يا ره
 bil mem o da bir ya ré mi

سو دا لي سو دا لي
 sév da li sév da li

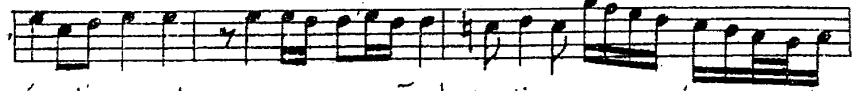
بيل او ده يا ره
 bil mem o da bir ya ré mi

سو دا لي سو دا لي
 sév da li sév da li

ا د ا ل ن ن ه ر ه ا ل ن ه ا ل ن ه ا ل ن
a da li nin her bir ha li sa fa li

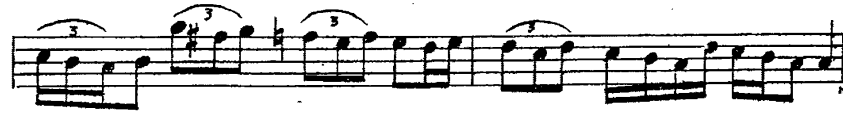
سا فا لي ا د ا ل ن ن ه ر ه ا ل ن ه ا ل ن
sa fa li a da li nin her bir ha li

سا فا لي سا فا لي

آره نه س
Coda

1

Adalarda guézer dourouw édali
Bilmém oda bir yaré mi sévdali
Adalinin her bir hali safali
Pelt guzél dir ama bir az belali

2

Naali naali iskéliyé inichi
Hélé o dilbérin dilé deunuchi
Etrafina bakoub guévalér sızuchi
Aldatir her késsi bakta guluchi

Cüneyt KOSAL

ا د ا ل ن ن ه ر ه ا ل ن ه ا ل ن
آره نه س
Coda

HİCÂZ ŞARKI

ADALAR'DAN BİR YÂR GELİR BİZLERE

USÛLÜ : SOFYAN

♩ = 64

ARANAĞME

MÜZİK : Yesâri Âsım ARSOY

SÖZ : Yesâri Âsım ARSOY

A DA LAR DAN BİR YÂR GE LİR BİZ LE RE A MAN AL LAH
A DA LA RIN İS SİZ TEN HA YOL LA RI BOY NUM DA KAL

GÖZ LE RE BAK GÖZ LE RE İ PEK DE ÇO RAP
DI O YÂ RIN KOL LA RI ME NEK ŞE LER DEN

VAR SIN DÜŞ SÜN DİZ LE RE YAL LAH
BI ÇIL MIŞ TİR ŞAL VA RI YAL LAH

HOŞ YA RAT MIŞ AL LAH PEK Şİ RİN DİR BİL LAH
HOŞ YA RAT MIŞ AL LAH PEK Şİ RİN DİR BİL LAH

İŞ VE BÂZ DIR VAL LAH ÇAP KIN LAR DAN KOL LA D.C
İŞ VE BÂZ DIR VAL LAH ÇAP KIN LAR DAN KOL LA SON

GENÇTİRİK

ADALAR'DAN BİR YÂR GELİR BİZLERE
AMAN ALLAH GÖZLERE BAK GÖZLERE
İPEK DE ÇORAP VARSIN DÜŞSÜN DİZLERE

ADALARIN İSSİZ TENHA YOLLARI
BOYNUMDA KALDI O YÂRIN KOLLARI
MENEKŞELERDEN BIÇILMIŞTIR ŞALVARI

NAKARAT :
HOŞ YARATMIŞ ALLAH PEK ŞİRİNDİR BILLAH
İŞVE-BÂZDIR VALLAH ÇAPKINLARDAN KOLLA

NAKARAT

Vin Sofyan

HICAZ

Sadeddin Kaynal

Is- ta- bu- lın Sen Ki- zi
 Kir- di ge- cün- di bi- zi Fi- lın- le- rin
 Yıl- da- zı Kız ben Se- ni ta- ar- nım pe- şin- de do- la- rım null
 Cil- ve- ne al- da- mı- nım şı- ke- şı- ke şak şı- ke- şı- ke şak A- ma- nı- man
 me de- yu- mu- şak şak şak şak

İstanbulun sen kızı	İpek sazlar ondile	Adale Modadın
Kırdı peşinde lüzi	Omuzda bile bile	Yapma çicali dılabın
Filimbeni yıldıza	Şimşekleri bakıldı	Şeytanın evlatları
Kız ben seni taarırım	Kız ben seni	
Peşinde dolurum		
Cilven aldamım		
Şıke şıke şak	Sevdim seni	
Şıke şıke şak	Çayın seni	
Şimşek şimşeklerde yunusak	Şak şak şak	
şak şak şak	Şak şak şak	
	Şak şak şak	

HİCAZ ŞARKI

Usûlü: AKSAK

(İstanbulun etrafı hep denizdir)

Beste:
Arif Sami TOKER

Söz:
SEVİM TOKER

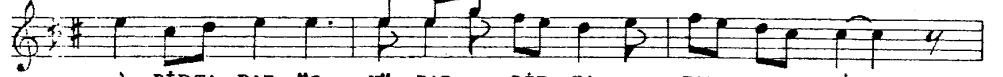
(♩ = 220)

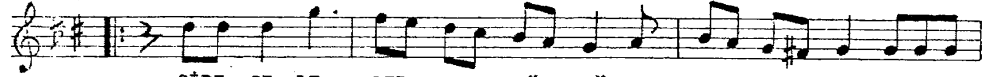
1- İSTAN BU LUN ET RA FI HEP .. DENİZ ... DİR
2- İNCİ Gİ Bİ BO ĞA ZİN HER .. YAKA Sİ

DENİ ZİN YÜ ZÜN DEN GE Mİ .. LER GE LİR (Saz
BEBEK BEY KOZ GÖK SU Ö MÜR .. SE FA Sİ

..) BİR TA RAF ÜS KÜ DAR .. BİR TA .. RAF ŞE HİR
KÜÇÜK SU DA YAP SAK .. KA YIK SEFA Sİ

GİDE GE LE DER YA YÜ ZÜ .. A Şİ NİR (Saz ...
Ö MÜR LE RE Ö MÜR KA TAR .. A DA LAR

.. ÜZE Rİ NE ... AK KÜ PÜK LER .. DÖ ŞE NİR E.B.
KÜÇÜK SU DA ... DO LA SIR SEV .. DA LI LAR

İSTANBULUN ETRAFI HEP DENİZDİR
DENİZİN YÜZÜNDEN GEMİLER GELİR

- (1) BİR TARAF ÜSKÜDAR, BİR TARAF ŞEHİR
GİDE GELE DERYA YÜZÜ AŞINIR
UZERİNE AK KÖPÜKLER DÖŞENİR

- İNCİ GİBİ BOĞAZIN HER YAKASI
BEBEK BEYKOZ GÖKSU ÖMÜR SEFASI
(2) KÜÇÜKSUDA YAFSAK KAYIK SEFASI
ÖMÜRLERE ÖMÜR KATAR ADALAR
KÜÇÜKSUDA DOLAŞIR SEVDALILAR

- İSTANBULUN ETRAFI HEP ADALAR
ADALARDAN GÖRÜNÜYOR MODALAR
(3) NE GÜZELDİR ŞAHANE ÇAMLICALAR
BU GÜZELLİK DÜNYALARA BECELİDİR
İSTANBULUM CENNETTEN DE GÜZELDİR

HİCÂZ FANTEZİ
Kadıköy'lü

USÛLÜ: Aksak

BESTE VE
GÜFTE Yesâri Âsim
ARSOY

Aranağme

Ka di köy lü yü öp tüm gü cen di saz

Gö rün ce bil lâ hi sab rım tü ken di saz

Gü zel ler i çin de yok tur menen di saz

Mec nun et ti be ni saz zül fâke men di saz

di Si yah göz le ri şî rin söz le ri

Şe ker dil le ri çıl dır ti be ni saz mi

SAZ

HİCÂZ FANTEZİ'nin devâmı

Ka di köy lü yü bir me lek san dim - saz - - -
O na zik e dâ ya iş ve ye kan dim - saz - - -
Bu aş ku sev da dan bık tım u san dim - saz - - -
Mec nun et ti be ni zül fü ke men di - saz - - - di
Çap kın ba kış ı can lar ya kış ı
Dil ler dö kü şü çıl dırt tı be ni ni (SON)

- I. KADIKÖYLÜYÜ ÖPTÜM GÜCENDİ
GÖRÜNCE BILLÂHİ SABRİM TÜKENDİ
GÜZELLER İÇİNDE YOKTUR MENENDİ
MECNÜN ETTİ BENİ ZÜLFÜ KEMENDİ
SİYAH GÖZLERİ, ŞİRİN SÖZLERİ
ŞEKER DİLLERİ, ÇILDIRTTI BENİ
- II. KADIKÖYLÜYÜ BİR MELEK SANDIM
O NÂZİK EDÂYA İSVEYE KANDIM
BU AŞK U SEVDÂ DAN BIKTIM USANDIM
MECNÜN ETTİ BENİ ZÜLFÜ KEMENDİ
ÇAPKIN BAKIŞI, CANLAR YAKIŞI
DİLLER DÖKÜŞÜ ÇILDIRTTI BENİ

HİCÂZ SARKI

Sazlar çalınır

BESTE VE : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY
-1942-

USÛLÜ : Aksak

Saz lar ça li nir Çam li ca nin bah çe le rin
de bah çe le rin de --- saz ---
SAZ SAZ
Bül bül sesi var şar ki la rin
nağ me le rin de nağ me le rin de
SAZ
SAZ Bin ta ze e mel
var şu ki zin han de le rin de
han de le rin de bin ta ze e mel
var şu ki zin han de le rin de

HİCÂZ ŞARKI'nın devâmı

han de le rin de saz

SAZLAR ÇALINIR ÇAMLIĞININ BAHÇELERİNDE
BÜLBÜL SESİ VAR SARKILARIN NAĞMELERİNDE
BIN TAZE EMEL VAR ŞU KIZIN HANDELERİNDE
BÜLBÜL SESİ VAR ŞARKILARIN NAĞMELERİNDE

HİCAZ ŞARKI
(Boğaz içi)

Alâaddin Yavaşca

Düyek

--- A R A N A Ğ M E ---

Bo..ğaz i..çi şen gö...nül..ler ya.....ta....ğı
Her bu..ca...ğı a.....şık...la..rın o.....ta..ğı
Ya..maç..la..rı san..ki cen...ne.....tin ba.....ğı
Mehta..bı hoş gü..ne...şi hoş gü...nü hoş
Bo..ğaz...i...çi her.ke..si e.....der sar...hoş
Pi.ril.....ti..lar oy..na..sır..ken su.....lar....da
Ö...tü..şür..ler mar....ti....lar kuy....tu.....lar..da
Ta..rab..ya..da Be..bek.te Üs.....kü....dar....da

- I -

- II -

- Söy -

Boğaziçi şen gönüller yatağı
Her bucağı aşıkların otağı
Yamaçları sanki cennetin bağı
Mehtabı hoş, güneşi hoş, günlü hoş
Boğaziçi herkesi eder sarhoş

Piriltılar oynasırken sularda
Ötüşürler martılar kuytularda
Tarabyada, Bebekte, Üsküdar
Mehtabı hoş, güneşi hoş, günlü hoş
Boğaziçi herkesi eder sarhoş.

HİCÂZ ŞARKI
Benim yârim Beşiktaş'ta

BESTE ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ : Düyek

----- Aranağme -----

Be nim yâ rim Be şik taş da
U zun boy lu or ta yaş ılı ni şan lan dık
ev len medik i şimiz pek do lan baç ılı
do lan baç ılı do lan baç ılı do lan baç ılı
----- SAZ ----- Yan dım aman ni şan lı mın e llin den
kur tu la mam o nun tatlı dı lin den

BENİM YÂRİM BEŞİKTAŞ'TA
UZUN BOYLU ORTA YAŞTA
NİŞANLANDIK EVLENMEDİK
İŞİMİZ PEK DOLANBAÇTA
YANDIM AMAN NİŞANLIMIN ELİNDEN
KURTULAMAM ONUN TATLI DİLİNDEN

N 208 HİCAZ ŞARHI İSTANBULDA! :D
 süre: 5:15 YALNIZIM
 Düğün Bebekte Çamlıca da, Tarabya, Kanlıca da...
 Beste-Güfte: E. Öpür
 Yusuף NALKESEN
 20 Temmuz 1971

- Baş Aranağme -

Bebek te çam lıca da

Tarabya Kanlıca da Aşklatın en güzel... Yaşamıyor Boğazi

Sevi len çok seven...

şok, Şu cenne İstanbul da Benim bir bekleye... nim...

Olmu yor his ritim da Bana bir el sallayan... Olmu yor his ritim
 Ol mu yor sıkı mı yor his ritim

da Ben hep böy leyel nızım, Ben hep böy leyel nızım

Yalnızım İstan bul da, yalnızım İstan bul da.

-1-
 Bebekte, Çamlıca'da Küçükü Marmara'sı,
 Tarabya, Kanlıca'da Emirganı, Moda'ya,
 Aşkl arım en güzeli Sevgililer için hep
 Yaşamıyor Boğazi'de! Adalar aşk jürası!
 SEVİLEN ÇOK, SEVEN ÇOK, ŞU CENNE İSTANBUL'DA,
 Benim bir bekleyenim olmu yor his ritim da,
 Bana bir el sallayan olmu yor his ritim da,
 Ben hep böyle yalnızım, yalnızım İstan bul da!

-2-
 Yolumu gözleyen yok.
 Ben yalnızlık, ace şok,
 Şu cennem İstan bul da,
 Beni bir özleyen yok!

-3-
 VARAN... G. kale yolu...
 7 Tem. 1971 Sa. Yusuף NALKESEN -
 20 Tem. 1991 d. İstanbul.
 - Yusuף NALKESEN -

NM

USÛLÜ : DÜYEK

HİCÂZ ŞARKI
KADIKÖY'LÜM GÖNÜLLERDE GEZERSİN

MUSTAFA NAFİZ
IRMAK

♩ = 130

Ka.dı.köy.lüm gö.nül.ler.de ge.zer-
sin Ka.dı.köy.lüm
(Saz:.....)
gö.nül.ler.de ge.zer- sin
Öy.le bak.ma yü.re-ğim bir gö.rme.ye.li
(Saz:.....)
sin sun Öy.le bak.ma yü.re-ğim bir gö.rme.ye.li
(Saz:.....)
şer.ol.muşsun ah şer.ol.muşsun ah
ah ah
ah Ka.dı.köy.lüm ne ya.ra.maz
bir kuşsun sun sun (Saz:.....) %

Kadıköylü'm gönüllerde gezersin
Öyle bakma yüreğimi ezersin
Kadıköylü'm ne yaramaz bir kuşsun
Görmeyleli sen bir âfet olmuştun

Âfet : Felâket,
çok güzel insan

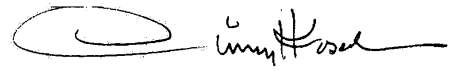
Vezni: 11'li Hece (4+4+3)

Düzyel

ZIRGÜLELİ HICAZ

D. Alâeddin Yavaşca

Ki-sim ay-re pü-zel-sin Ya-zun ay-re pü-zel-sin
İlk-ba-har ve Son-ba-ha-rum Cen-net fi-li Is-tan-bul
Bo-faz ve Mar-ma-ru-la Sen ci-hana be-del SÖZ BABA
E-ren-köyün Cam-li-can Cen-net fi-li Is-tan-bul.
Gru-ru-lum ha-k-le-nir İler-la-rum ar-ka-sın-dan
De-st-li-lar de va u-mar Çeş-me-le-rin ta-sın-dan
Saf-şaf ol-muş ta-rih-lar Gü-re-rer Top-ka-pi-sün-dan
Vâ-tan uf-kun-da-par-lar Zey-net fi-li Is-tan-bul. SÖZ

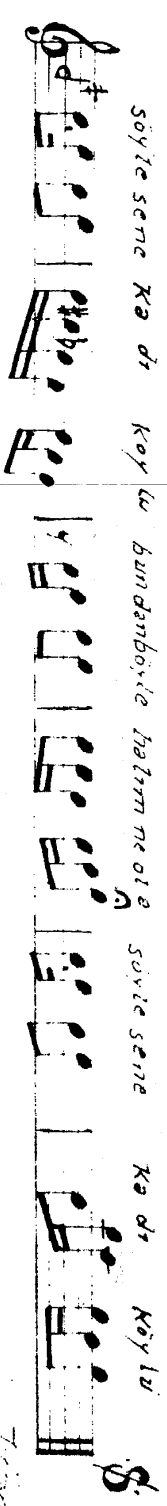
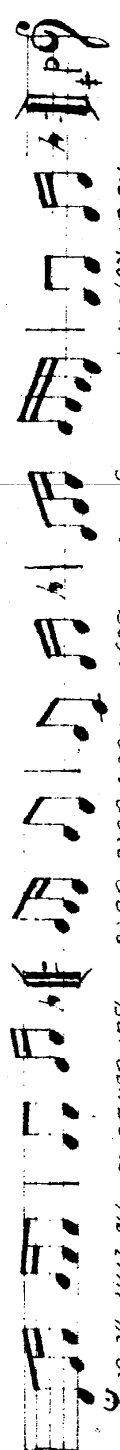
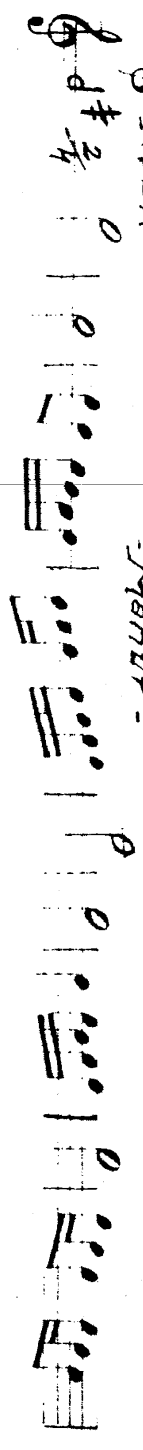

Ş KODA

Kadir Köylü

-Mâhûr-

Beste : Selâhaddin Fîr-köse
Güfle : Şefîk İmâm

-I-

-I-

Taşan

Kadıköyden çıktım yola
Bağırma derit dola, dola
Burdan böyle halim ne ola
Söylesene Kadıköylü...

Kadıköyün Güzelleri
Yakıtı eği beni dala
Bu Ahille meylenmele
Söylesene Kadıköylü...

Kadı köyün Vapurları
Yakışıklı Kaptanları
Ahtı 'oubeş yolcuları
Ne güşerdi Kadıköylü

TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ

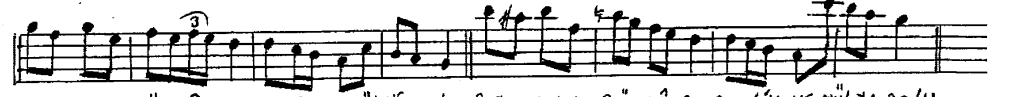
NİM SOFYAN
OP 115

MÂHUR
- MODA -

BESTECİ DR. ABİDİN GERÇEKER

- KODA VE ARA NÂĞME -

SU MO DA NIN RÜZ GÂ Rİ GENÇLİK VE HÜL YÂ DO LU ŞU MO DA NIN RÜZ GÂ Rİ GENÇLİK VE HÜL YÂ DO LU

AŞK NEŞ'E Sİ BAŞ KA HER YAN I AR ZU DO LU... AŞK NEŞ'E Sİ BAŞ KA HER YAN I AR ZU DO LU...

SANDAL LARI ŞEN ŞAK RAK CİLVE CİLVE DAL GA LAR- KOTUN DA U YU YA RAK DOST O LUYOR- YIL DİZ LAR

KOTUN DA U YU YA RAK DOST O LUYOR YIL DİZ LAR...

22.5-1961

MODA - AKŞAM

SU MODA'NIN RÜZ GÂ Rİ
GENÇLİK VE HÜL YÂ DO LU
AŞK NEŞ'E Sİ BAŞ KA,
HER YAN I AR ZU DO LU...

BETAZ KÖPÜK İNKELESİ
AKŞAM, ÖNEŞ BATARKEN
OLUR MASAL ÜLKESİ
DENİZ, MEHTAP YILDIZLAR...

SANDALLARI ŞEN, ŞAK RAK
CİLVE CİLVE DALGALAR...
KOTUN DA UYUYARAK
DOST OLUYOR YILDIZLAR..

BİR TAZ DAHA BİTERKEN
ARZULARIM VAR BENİM
MODA SAHİLLERİNDE
ÖLMEK ... ÖLMEK... İSTERİM...

NİM SOFTAN
OP. 163

MÂHUR FANTEZİ
- ŞARKILI EMİRBÂN -

BESTE: DR. ABİDİN GERÇEKER
GÜFTE: DR. ABDULLAH D. HACI TAHIROĞLU

SAR KI LAR ÖZLEMİN TOMURCUĞU DUR A CI LAR TELLE RİN DE ÇAL GILA RİN...MIRAPLAR -
BU SA BAH ŞARKILAR KÜREK ÇEKE ÇEK GİDE ÇEK SANDALIM E MİR BÂNA DEK...

SAR KI LAR ÖZLEMİN TOMURCUĞU DUR A CI LAR TELLE RİN DE ÇAL GILA RİN - SAZ -
BU SA BAH ŞARKILAR KÜREK ÇEKE ÇEK GİDE ÇEK SANDALIM E MİR BÂNA DEK

TUZ DUR EN GİNDE BÖZ YAŞIN DA SU DUR U CU SON SUZ DA DIR O TAN KI LA RİN - SAZ -
SAR KI LAR ŞARKILAR LA SÖYLE SE ÇEK YEŞİL AY DİN Lİ GİN DA BİR ÇINA RİN

TUZ DUR EN GİNDE BÖZ YAŞIN DA SU DUR U CU SON SUZ DA DIR O TAN KI LA RİN - SAZ -MIRAP
SAR KI LAR ŞARKILAR LA SÖYLE SE ÇEK KOD A'YA VE BAŞ'A

YEŞİL AY DİN Lİ GİN DA BİR ÇINA RİN - MIRAP - (SON)

1-5-1975
YEŞİL TURT

ŞARKILAR "ÖZLEMİN TOMURCUĞU DUR,
AĞIR TELLERİNDE ÇALGILARIN...
TUZ DUR, ENGİNDE, BÖZTAŞINDA SUDUR,
UCU SONSUZDADIR O TANKILARIN...

BU SABAH ŞARKILAR KÜREK ÇEKECEK.
GİDECEK SANDALIM EMİRBÂNA DEK..
ŞARKILAR, ŞARKILARLA SÖYLEŞECEK
YEŞİL AYDINLIĞINDA BİR ÇINARIN...

MÂHÜR ŞARKI

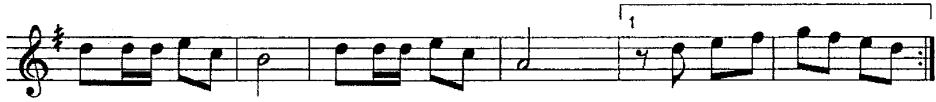
ÇEK KÜREĞİ GÜZELİM UZANALIM GÖKSU'YA

USÛLÜ : NİM SOFYAN

MÜZİK : Arif Sâmî TOKER

ARANAJME

SÖZ : -

ÇEK KÜ RE Ğİ GÜ ZE LİM
KAR Şİ DA GÜ ZEL BE BEK
MA VI BİR CEN NET Gİ Bİ

U ZA NA LİM GÖK SU YA
BA KAR KEN SOL GÜN A YA
U ZA Nİ YOR MAR MA RA

GÜN İ NER KEN DÖ NE LİM SÜ ZÜ LE REK
SU ÜS TÜN DE SE KE REK SÜ ZÜ LE LİM
BİZ DE CEN NET TEN GE ÇİP U ZA NA LİM

MO DA YA GÜN İ NER KEN
GÖK SU YA SU ÜS TÜN DE
GÖK SU YA BİZ DE CEN NET

MÂHÛR ŞARKI
ÇEK KÛREĞİ GÜZELİM UZANALIM GÖKSU'YA
: 2 -

DÖ NE LİM SÜ ZÜ LE REK MO DA YA
SE KE REK SÜ ZÜ LE LİM GÖK SU YA
TEN GE ÇİP U ZA NA LİM GÖK SU YA

D.C.

GENETİRE

ÇEK KÛREĞİ GÜZELİM
UZANALIM GÖKSU'YA
GÜN İNERKEN DONELİM
SÜZÜLEREK MODA'YA

KARŞIDA GÜZEL BEBEK
BAKARKEN SOLGÜN AYA
SU ÜSTÜNDE SEKEREK
SÜZÜLELİM GÖKSU'YA

MAVİ BİR CENNET GİBİ
UZANIYOR MARMARA
BİZ DE CENNETTEN GEÇİP
UZANALIM GÖKSU'YA

İSTANBUL'UN KOYUNLUĞU
(Mahur)

Gürte: Doğan BAYÜLGEN
Beste: M. Cahit ATASOY

İS-TAN-BU-LUN KÖY-NÜN-DA İL-LE-DAN Gİ-Bİ-SİN SON

SEL-Vİ-LE-RİN GÖL-GE-SİN DE MAHİR³ ÖN Gİ-Bİ-SİN

HA-Tİ-RA-LAR-DA YA-ŞA-YAN YER U-NU-TU-LUR MU HIÇ

HA-Tİ-RA-DA DA YA-ŞA-YAN YER U-NU-TU-LUR MU HIÇ

GÜ-ZEL DİN GÜ-ZEL SİN GÜ-ZEL SİN HA-LİÇ

PE-TİH-TEN BU-YA-NA MAĞ-RUR Gİ-Bİ-SİN

HE-Dİ-MİN MİS-RA-LA-RI-Nİ SO-RAR Gİ-Bİ-SİN

ŞAR-KI-LAR DA YA-ŞA-YAN YER-LER U-NU-TU-LUR MU HIÇ

ŞAR-KI-LAR-DA YA-ŞA-YAN YER-LER U-NU-TU-LUR MU HIÇ

GÜ-ZEL- DİN GÜ-ZEL- SİN GÜ-ZEL- SİN HA-LİÇ Semâ

Sİ-LA-RIN-DA GE-CE GÜ-MÜŞ AK-SAMAL - TIN Gİ-Bİ-SİN Mİ-NÂ RE

LE-RİN-DEN GÖ-GE YA-KA-RIR Gİ-Bİ-SİN GÖ-NÜK SUL-TANLA-RIN

U-NU-TU-LUR MU HIÇ GÜZEL - DİN GÜZEL - SİN GÜZEL - SİN HA LİÇ

MAHUR ŞARKI

Beste: Alâeddin YAVAŞÇA
Güfte: Dr. Sahir DAĞCIOĞLU

Usûl:

"Boğaziçi bir yüzük İstinye onun taşı"

ARANAĞME

BO ĞAZ I ÇI BİR YÜ ZÜK İS TİN YE O NUN TA ŞI

(SAZ...../.....)

İN SAN OR DA U NU TUR SA ÇI A ĞAR TAN YA ŞI

İN SAN OR DA U NU TUR SA ÇI A ĞAR TAN YA ŞI

(SAZ...../.....)

KAH KA HA LAR ŞEN SES LER YAN KI VE RİR SU LAR DA

KAH KA HA LAR ŞEN SES LER YAN KI VE RİR SU LAR DA

(SAZ...../.....)

"Boğaziçi bir yüzük İstinye onun taşı" devamı

GE NE BİR ÇİFT MEST OL MUŞ SAN DAL LA KUY TU LAR DA
GE NE BİR ÇİFT MEST OL MUŞ SAN DAL LA KUY TU LAR DA
GÜ NEŞGÖN LE ŞEVK VE RİR AŞK FI SIL DAR DAL GALAR (SAZ.....)
.....) MAR TI LA ŞAN KAL P LER DE İH TİR AS LAR
YAL PA LAR MAR TI LA ŞAN KAL P LER DE İH TİR AS LAR YAL PA LAR
(SAZ.....)
YO KU ŞU SEVDÂ LI PEK İ Nİ Şİ KAL BE DA LIŞ YO KU ŞU SEV DÂ LI
PEK İ Nİ Şİ KAL BE DA LIŞ (SAZ.....)
.....) EY BO ĞAZ YOL CU SU DUR İS TİN YEM İ
LE TA NIŞ EY BO ĞAZ YOL CU SU DUR İS TİN YEM İ LE TA NIŞ

Dr.Senra Özgün
18.01.2004

BOĞAZIÇI BİR YÜZÜK İSTİNYE ONUN TAŞI
İNSAN ORDA UNUTUR SAÇI AĞARTAN YAŞI
KAHKAHALAR ŞEN SESLER YANKI VERİR SULARDA

GÜNEŞ GÖNLE ŞEVK VERİR AŞK FISILDAR DALGALAR
MARTILAŞAN KALPLERDE İHTİRASLAR YALPALAR
YOKUŞU SEVDÂLI PEK İNİŞİ KALBE DALIŞ
EY BOĞAZ YOLCUSU DUR İSTİNYEM İLE TANIŞ

BOĞAZIN HİSARLARI

- MAHUR ÇARKI -

BESTE: İRFAN ÖZBAKIR
GÜFTE: ÖMER AYKUT

ISUL: AKSAK (Koda)

Bo ğa zın Hi sar la rı Sa ğ lı le ...
yık se li yor yor A ğıl sın
pa pıl ya lar Sa r da lı lar ğıl lı yor A ğıl sın ...
pa pıl ya lar Sa r da lı lar ğıl lı yor yor
Sa ğ Sa ğ
de ği me yen far ğı se me dın le ke lım
Bu ğın de de

MAHUR ŞARKI

Usulü : AKSAK

(Dolaşalım kıyıyı, uzanalım Göksu'ya)

Söz: Dr. VAHİT ÖZAYDIN
Müzik: İRFAN ÖZBAKIR

♩=138

(ARANAĞME ---)

1.) Dola şa lim kıyı yı neş uza na lim Gök su ya
2.) Bugü zel gün bugü gire meden uy ku ya

1.) (SAZ ---) 2.) (SAZ ---)

Kendi mi zi a ta -- lim -- sa hil de ilk su ya

1.) (SAZ ---) 2.) (SAZ ---)

1.) Yoru la lim ko şa lim kum lar da kı ya - sı ya
2.) İ ci mi z de du ya lim gün le ri do ya - sı ya

(SAZ ---) kum lar da kı ya sı ya (SAZ ---) E.B.

- Dolaşalım kıyıyı uzanalım Göksu'ya
Kendimizi aştalım sahilde ilk suya
Yorulalım koşalım kumlar da kıyasıya
Kendimizi aştalım sahilde ilk suya
Bu güzel gün bu güneş, girmeden uykuya
Kendimizi aştalım sahilde ilk suya
İçimizde duyalım günleri doyasıya
Kendimizi aştalım sahilde ilk suya
(Dr. VAHİT ÖZAYDIN)

Başka bir âlem GÖKSU bu gece

beste : İrtan ÜZBAKIR
Güfte : Yüksel ÜZBAKIR

ARANAÇMESİ

BAŞ KA BİR Â LEM
BAŞ KA BİR HE VES

GÖK SU BU GE CE (saz)
CO ŞAR BU YER DE (saz)

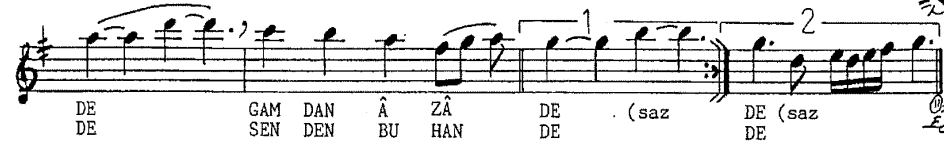
SAZ AŞK SES BÜ SE RİY LE
AŞK BÜ SE SİY LE

MES TİZ BU GE CE (saz)
DOL DUR BİR BÂ DE (saz)

GÖ NÜL LER HEP ŞEN GAM DAN Â ZÂ
NAĞ ME LER HEP ŞEN SEN DEN BU HAN

DE GAM DAN Â ZÂ DE (saz)
DE SEN DEN BU HAN DE (saz)

BAŞKA BİR ALEM GÖKSU BU GECE
SAZ SESLERİYLE MESTİZ BU GECE
GÖNÜLLER HEP ŞEN GAMDAN ÂZÂDE
SAZ SESLERİYLE MESTİZ BU GECE..

BAŞKA BİR HEVES COŞAR BU YERDE
AŞK BÜSESİYLE DOLDUR BİR BÂDE
NAĞMELER HEP ŞEN SENDEN BU HANDE
SAZ SESLERİYLE MESTİZ BU GECE.

MÂHUR ŞARKI

İlkbaharda biz Göksu'ya

BESTE VE : Yesârî Âsım
GÜFTE : ARSOY

usûlÜ: Aksak

İlk ba har da biz Gök su ya ca nû ca nan
gi de riz gi de
riz SAZ
Gü ler söy ler
eğ le ni riz i çer soh bet e de riz
e de riz
SAZ O gü zel ler
di yâ rin da biz â hû ler gü de riz
gü de riz

İLKBAHARDA BİZ GÖKSU'YA CAN Ü CÂNÂN GİDERİZ
GÜLER SÖYLER EĞLENİRİZ İÇER SOHBET EDERİZ
O GÜZELLER DİYÂRINDA BİZ ÂHÛLER GÜDERİZ
GÜLER SÖYLER EĞLENİRİZ İÇER SOHBET EDERİZ.

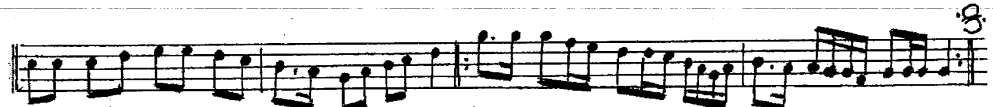
DÜJEK
OP 1230

MÂHUR
- EMİRÂN -

REZTE : DR. ABİDİN GERÇEKER
GÜFTE : MUSTATA ULUGÖZ

E MİRÂNIN KORBUNDA GÜLLER VAR... SAZ... KIZ SEN BANA ÇIKSA RILMA EL LER VAR... SAZ...

ÖZLENMEK DE GÜZEL SEVDİR EL BET TE... GÖZLERİNDE SEVDALI BİR HALLER VAR... SAZ...

YENİ KÖYDE KIZ SEN BENİ AN DİN Mİ SAZ... ÇABUK KIZIP EL LÂFİNA KAN DİN Mİ... SAZ...

YÜZÜ GÜNÜ BİRKAÇ GÜNDÜR ÇI KAR DİN... KÜSTÜ RÜNCE XÖRE GİN DEN YAN DİN Mİ... SAZ...

19.10.1998
EMİRÂN KORBUSU

EMİRÂNIN KORBUNDA GÜLLER VAR,
KIZ SEN BANA ÇIKSARILMA ELLER VAR...
ÖZLENMEK DE GÜZEL SEVDİR EL BET DE,
GÖZLERİNDE SEVDALI BİR HALLER VAR...

EMİRÂNHA İNDİM BAKI TUTMAYA,
RAZI OLDUM DALBALARDA BATMAYA
KIZ SEN O GÜN KAYIĞIMA BELDİYDİN
DOYAMADIM GÖZLERİNE BAKMAYA...

BUGÜN AYIN ÖNDÜRÜNE GELDİK Mİ?
SEVGİMİZİ KALBİMİZE GÖNDÜK MÜ?
GÜNÜ GELİR EYLENİRİZ ELBETTE,
ŞİMDİYE DEK SÖZ VERDİK DE GÖNDÜK MÜ?...

YENİ KÖYDE KIZ SEN BENİ AN DİN Mİ?
ÇABUK KIZIP EL LÂFİNA KAN DİN Mİ?
YÜZÜ GÜNÜ BİRKAÇ GÜNDÜR ÇI KARDIN,
KÜSTÜ RÜNCE YÜREĞİNDEN YANDIN Mİ?...

BEBER KOYU UYANMIŞ DA UYUMUŞ,
PENCEREYİ BİR AÇTIM Kİ OYUMUŞ..
KIZ SEN SENİ TANIYALI NAZIN YOK,
İŞTE SENİN GÜZELLİĞİN BU YUMUŞ...

EMİRÂNIN KARŞISINDA KULELİ,
SANA N'OLDU BANA GÖNÜL VERELİ
BUGÜNE DEK İŞLERİM HEP TERS GİTTİ,
ŞANSIM AÇTI SEVDİĞİNİ BİLELİ...

RAST
Nim Sofyan

"Esmer ona derler"
Çoktan beri bir kız tanırım Sarıyer'de

1979
Selâhaddin İÇLİ
Şiir: Atıf KAHRAMAN

(♩:80)

- SAZ -

Çok tan be ri bir kız ta nı rım ben Sa rı yer de Sa rı yer de

Boy bos on da ka ş göz on da es mer o na der ler boy bos on da

ka ş göz on da es mer o na der ler -SAZ-

Hiç ben ze ri yok var sa gel sin kim ha ni ner de kim ha ni ner de

Boy bos on da ka ş göz on da es mer o na der ler boy bos on da

ka ş göz on da es mer o na der ler -SAZ-

-SAZ-

Der ler ki budün ya yı ya kan ay nı gü neş tir ay nı gü neş tir

Gel gö r kord u dak lar ne a teş tir ne a teş tir gel gö r

kord u dak lar ne a teş tir ne a teş tir -SAZ-

Fall ar a çı lır buğ ü zel kız kim ki me eş tir kim ki me eş tir

Boy bos on da kaş göz on da es mer o na der ler

boy bos on da kaş göz on da es mer o na der ler

Çoktan beni bir kız tanırm ben Sarıyer'de
 Boy bos onda, kaş göz onda; esmer ona derler
 Hiç benzeri yok varsa gelsin, kim? hani nerde?
 Boy bos onda, kaş göz onda; esmer ona derler

Derler ki: "Bu dünyayı yakan aynı güneştir"
 Gel gör, kor dudaklar ne ateştir, ne ateştir!
 Fallar açılır: "Bu güzel kız kim? kime eştir?"
 Boy bos onda, kaş göz onda; esmer ona derler

BİR ADALI

BESTE:DRAMALI HASAN

MAKAM:RAST

USUL:SOFYAN

BİR A DA LI BİR MO DA LI BİR KA DI KÖY LÜ KIZ
Ü ÇÜ NÜ GÖ RÜN CE SAN DIM KUY RUK LU YIL DIZ
(SAZ)
A DA LI SE VİM Lİ KIZ (SAZ CEVAP)
MO DA LI PAR LAK YIL DIZ (SAZ CEVAP)
HER İ Kİ Sİ DE GÜ ZEL LA KİN KA DI KÖY LÜ
KIZ (SAZ) ARANAĞME

NECİP GÜLSES KOLEKSİYONU

2.GÜFTE

ADALININ GÖZÜ SİYAH MODALI İSE ELÂ
İKİS İDE YAKDI BENİ BAŞA GELEN BELA
ADALI SEVİMLİ KIZ MODALI PARLAK YILDIZ
HER İKİSİ DE GÜZEL YANDIM KADIKÖYLÜ KIZ

SEMAY RAST SANDALCI TÖRKÜSÜ
 "Heya Mola He sa" Söz ve Müzik
 F. İZ ve P. ANCI
 A. D. ARANAGME

4

HE

YA MO LA HE SA MO DA NIN KO YU KES KUM DÜR SAN DAI KI

YIM BEN HE YA MO LA HE SA KOL LA RİM SE LİK TİR

RU HUM SEN HE SEN GE CE LE RI GEZ DI RI RİM

ÇIL GIN SEV DA LI LA RI SA HI DO LUR SEV DA

CA RA KYURUZ GAR CA RI RI HE

YA MO LA HE SA MO DA NIN KO YU KES KUM DÜR SANDALCI

YIM BEN HE YA MO LA HE SA KOL LA RİM SE LİK TİR

RU HUM SEN

ARANAGME

A. D.

SAYFA 2

NER - KEN HA VI GÖK TE SEN YIL DIZ
A SA RIM YEL KEN SA BA YELI NE YIRTA RIM DALGA LA RI PERVA
SİZ VA RIRIM CA NANE LI NE SÖ HE
YA MO LA HE SA MU DA NIN KO YU KÖR KÜM DÜR SANDAL CI YIM BEN
YA MO LA HE SA KOL CA RIM ÇE LİK TİR RU HUM ŞEN HE
ŞEN

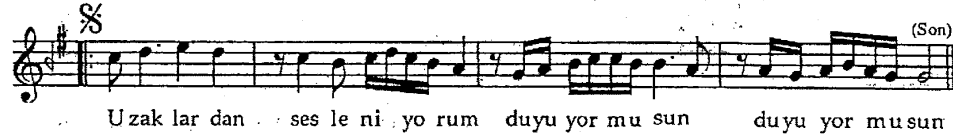
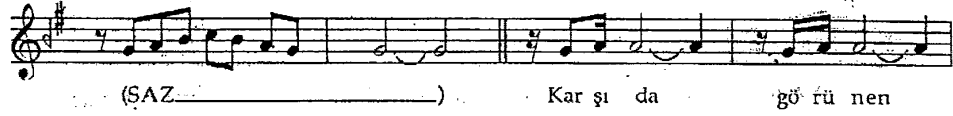
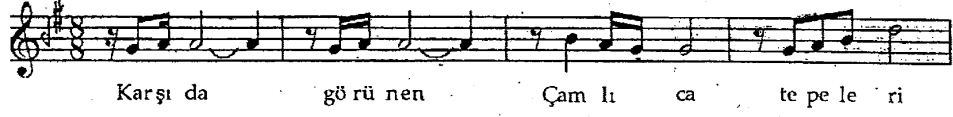
HEYAMOLA HE SA
GÜLLE MUDANIN KOYU KÖŞKÜM DÜR SANDALCIYIM BEN
KOLLARIM ÇELİKTİR RUHUM ŞEN.
GECELERİ GEZDİRİRİM ÇILGIN SEVDALICARI
SAHİD OLUR SEVDALARA KOYUN RÜZGARLARI
TAVAN DAF U. m. m. m.

RAST ŞARKI

DÜYEK (Ağırca)
(♩ = 116)

(Karşıda görünen Çamlıca tepeleri)

Beste : Semâhat ÖZDENSES
Güfte : Gönül HALICI

Karşıda görünen Çamlıca tepeleri
Uzaklardan sesleniyorum duyuyor musun ?
Sevdiklerim, canlarım, sevgili Müge'm
Uzaklardan sesleniyorum duyuyor musun ?

Güfte
yahya kemal Dayalı

Rast sarkı
Bir yaz gecesi

Beste
Hoca Râkım Elkullu
24. Mart. 1945

Du şarkı, 24. Mart. 1945 de Hisar Câmî'inde tarafında notaya alınmıştır. Du güfteyi, 27. ocak. 1950 de Tâhir Düşelik makamında besteledim.
Zir. yük. Mühendisi M. Reşat Aysu.

Circuna Bir yaz gecesi, Çam li ca mer tâ bi na gel din. Saz-
din. Saz- Bil lâh o gece sen i ki meh tâ ba be del
din. Saz- bil lâh o ge ce seni ki meh tâ ba be del
din. Saz- Ay dan da güneş den de se mâ
dan da gü zel din. Saz- din. Saz-

*Bir yaz gecesi Çamlıca mehtâbına geldin,
Dillâh o gece sen iki mehtâbu bedeldin.
Aydaında, güneşende, Semâdaında güzeldin,
Dillâh o gece sen iki mehtâba bedeldin.*

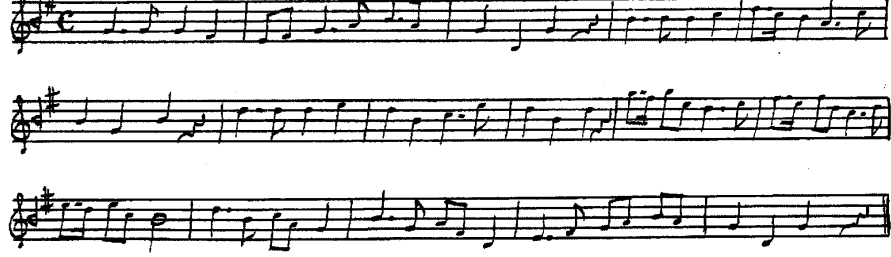
Değişmeli

Rast Fantezi
"Virân-Bağ"

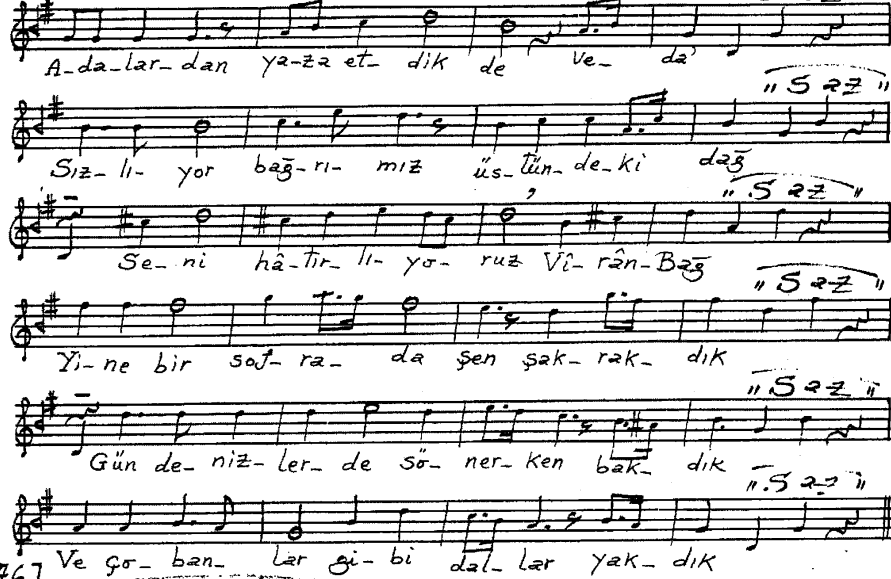
Güfte: Yahya Kemâl Beyatî'nin
Beste: Vecdi Seyhun'un
21 Ocak 1981 Çarşamba-Karlıca

[J=80]

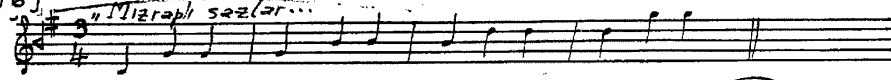
Arzâğmesi

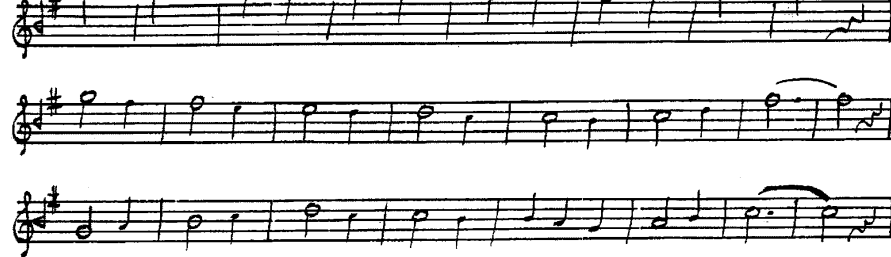
Şarkı

[J=176]

Berber

Şarkı

Biz şen on- lar- sa mu- am- mâ- lıy- du
 Bi- ri- nin söz- le- ri i- mâ- lıy- du
 Bi- ri- nin göz- le- ri hüm- mâ- lıy- du
 A- cı duy- muş di- ye aş- kın ta- de- ni
 He- pi- miz sev- dik o sol- gun ka- de- ni
 Ve o gün Râ- hi- be koy- duk a- de- ni
 [♩ = 92] Aranâmesi

Şarkı

U- yu- duk kir- da ge- zin- dik dağ- da
 O ya- zın âh o en- gin çığ- ır- da
 ges- di en son gü- nü Vi- rân- Bâğ da da "fin."

Ses

Sayın Sanatkar,

Beyefendiye takdim...

28 Ocak 1981 Garsamba - Karlıca

Seyhan
Veddi Seyhan

« Rast Fantezi »

- Virân - Bağ -

Adalardan yaza etdik de veda',
Dirahiyar bağrımız kütündeki dağ.
Seni hatırlıyoruz Virân-Bağ!

Yine bir sahrada sen, şakrakdik
Gün denizlerde sanırken bakdık,
Ve çobanlar gibi dallar yakdık,

Biz sen, onlarca muammâliyd,
Birinin sözleri imâliyd,
Birinin gözleri hümmâliyd.

Acı duymuş diye aşkın tadin,
Hepimiz sevdik o salgın Kadını,
Ve o gün Râhibe koyduk adını...

Uyuduk kırdâ, gezindik dâğda...
O yazın, ah o enğin yağda,
Geldi en son günü Virân-Bağ'da!

(Yahya Kemal Beyatlı)

Beste: Vecdi Seyhan'un
21 Ocak 1984 Çarşamba - Kütahya

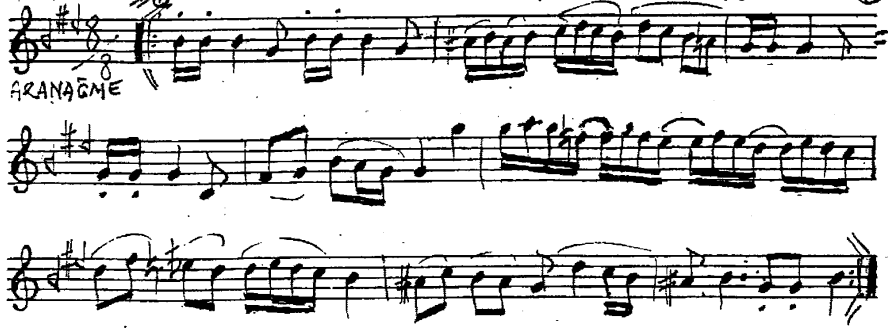
A. Y. $\text{♩} = 86$
Düyek/Sözleri

SEGÂH ŞARKI

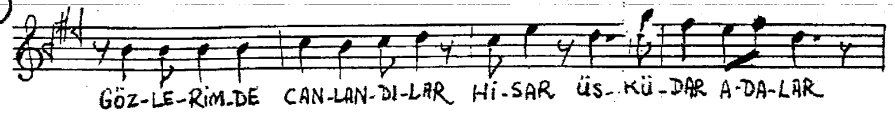
Beste: ALÂEDDİN YAVASCA
17.7.1995 VİSNEZDE
Güfte: MEHMET. M. AYKUTÖĞLÜ

①

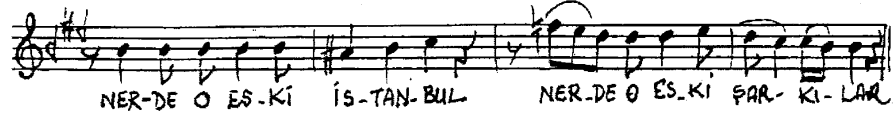
ARANAĞME

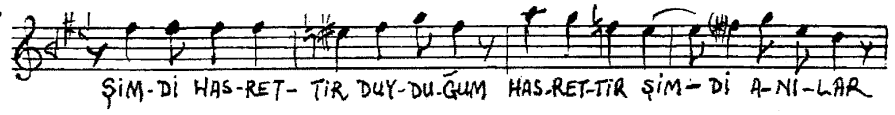
①

GÖZ-LE-RİM-DE CAN-LAN-DI-LAR HI-SAR ÜS-KÜ-DAR A-DA-LAR

NER-DE O ES-Kİ İS-TAN-BUL NER-DE O ES-Kİ ŞAR-KI-LAR

ŞİM-Dİ HAS-RET-TİR DUY-DUĞUM HAS-RET-TİR ŞİM-Dİ A-NI-LAR

NER-DE O ES-Kİ İS-TAN-BUL NER-DE O ES-Kİ ŞAR-KI-LAR

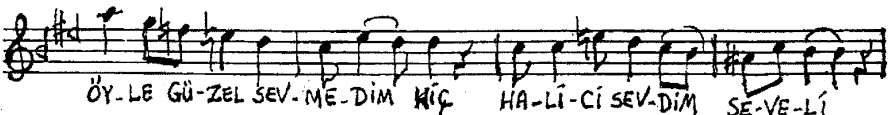
②

O ŞEN SAZ A-LEM-LE-RİY-LE BO-ĞAZ BİR DÜN-YA GÜZE-Lİ

KÂĞIT-HA-NE GE-CE-LE-Rİ GE-CE-LE-RİN EN GÜZE-Lİ

ÖY-LE GÜ-ZEL SEV-ME-DİM KİÇ HA-Lİ-Cİ SEV-DİM SE-VE-Lİ

BO-ĞAZ İ-Çİ GE-CE-LE-Rİ..... GE-CE-LE-RİN EN GÜZE-Lİ

A. Y.

②

③ Semaî $\text{♩} = 124$

SU-LAR MÂ-Vİ MÂ-Vİ A-KAR BO-ĞAZ YE-ŞİL YE-ŞİL
BA-KAR ÖZ-LEM DO-LU ŞU GÖN-LÜ-MÜ ŞİM-Dİ BAŞ-KA
TÜR-LÜ YA-KAR

Aksak $\text{♩} = 180$

HA-Nİ O NEŞ'E O BA-HAR... NE-RE-DE O HA-
TI-RA-LAR NER-DE O ES-Kİ İS-TAN-BUL NER-DE

O ES-Kİ ŞAR-KI-LAR

Düyek $\text{♩} = 98$

NER-DE O ES-Kİ İS-TAN-BUL NER-DE O ES-

Kİ ŞAR-KI-LAR SON

SEGÂH ŞARKI
-İSTİNYE KÖRFEZİNDE BU AKŞAM GARİPLİĞİ-

♩ = 104
USÛLÜ: SOFYAN

MÜZİK: DR. ALÂEDDİN YAVAŞÇA
SÖZ : YAHYA KEMAL BEYATLI

mf *mf* *mf*
-GİRİŞ SAZI--

p-p
İS TİN YE KÖR FE ZİN DE
BU AK ŞAM GA RİP Lİ Ğİ
-SAZ-----

BİR MİH NE TİN SO NUN DA -SAZ----- TE SEL Lİ KA
DAR İ Yİ HÜL YA SE RİN LE ŞEN KÖ YÜ
HER AN MO RAR TI YOR -SAZ----- -SAZ-----

-SAZ----- *p-p*
SEN SİZ GE LEN SA AT BA ŞI SÜR DÜK ÇE AR TI
YOR -SAZ----- DUR GUN LA ŞIP BİR AY NA KA DAR

PAR LI YAN SU DA -SAZ----- < >

-SAZ-----

DÜN YA GÜ ZEL GÖ RÜN DÜ RE SİN LEŞ MİŞ

UY KU DA -SAZ----- < >

< > p. p.p BİN LER CE LÂ LE

SER Pİ LİR YÜZ LER CE BAH ÇE DEN

RİK KAT LE YA VAŞ YA VAŞ VE YER YER -SAZ---

-SAZ----- SES SİZ LİK

-SAZ----- DÂ İ MA İ LER LER

-SAZ-----

SEGÂH SARKI

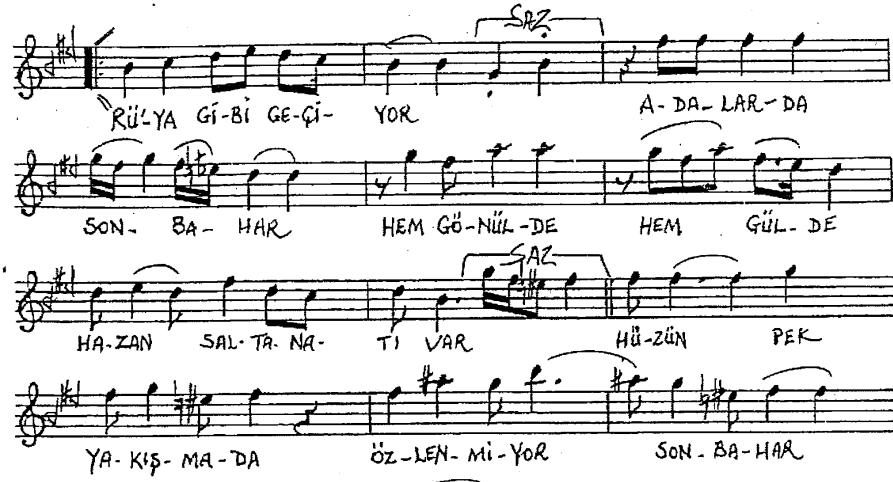
BESTE: ALÂEDDİN YAVASÇA
GÜFTE: HASAN ORAL ŞEN

$\text{♩} = 78$
Muhayimes

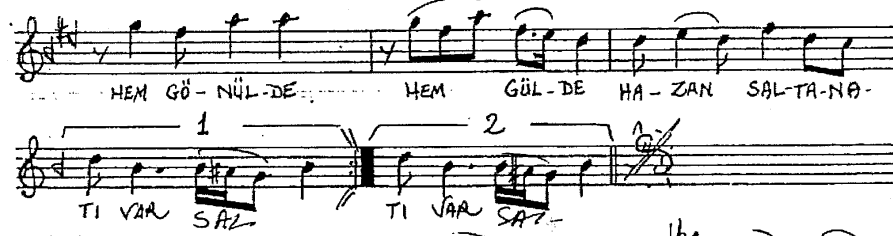
INVERTÜR!

RÜ-YA Gİ-Bİ GE-Çİ- YOR A-DA-LAR-DA
SON-BA-HAR HEM GÖ-NÜL-DE HEM GÜL-DE
HA-ZAN SAL-TA-NA- TI VAR HÜ-ZÜN PEK
YA-KIŞ-MA-DA ÖZ-LEN-Mİ-YOR SON-BA-HAR

HEM GÖ-NÜL-DE HEM GÜL-DE HA-ZAN SAL-TA-NA-
TI VAR SAZ- TI VAR SAZ-

HA-Tİ-RA-LAR SA-RAR-MIŞ ME-LÂL OL-MUŞ
SEV-Gİ-LER HEM GÖ-NÜL-DE HEM GÜL-DE

Rüya gibi geçiyor (2)

HA-ZAN SAL-TA-NA-TI VAR HA-YAL- LER BİR-
BİR A- ÇIP GON-CA DOL-SA İLK -BA- HAR
HEM GÖ-NÜL-DE HEM GÜL-DE HA-ZAN SAL-TA-NA-
TI VAR TI VAR SUN

RESTE TARİHİ: 12.12.1996

SEGÂH ŞARKI
SŪY-I KÂĞITHÂNE'DE MECNŪN MİSÂL

MŪZİK : Lâvtacı Hırsto
SŌZ : -

USŪLŪ : Aksak

SŪ YI KÂ ĞIT HÂ NE DE
MEC NŪN Mİ SÂL (SAZ)
NŪN Mİ SÂL (SAZ) BEK LE DİM RÂ
HİN E FEN DİM Bİ ME
CÂL (SAZ) CÂL (SAZ)
AN LA DİM TES Rİ Fİ NE YOK
İH Tİ MÂL
MÂL ÇAĞ LA YAN LAR

SÜY-İ KÂĞİTHÂNE'DE MECNÛN MİSÂL

LA BE RÂ BER ÇAĞ LA DIM (SAZ - - - - -)

TÂ LI İ NÂ SÂ ZE KÛS TÛM

AĞ LA DIM (SAZ - - - - -)

Aranağme

SENETHIRK

SÜY-İ KÂĞİTHÂNE'DE MECNÛN MİSÂL
BEKLEDİM RÂHİN EFENDİM Bİ-MECÂL
ANLADIM TEŞRİFİNE YOK İHTİMÂL
ÇAĞLAYANLARLA BERÂBER ÇAĞLADIM
TÂLİ-İ NÂSÂZE KÛTÛM AĞLADIM

Unlu: Düyek

UŞSAK ŞARKI
(AŞKIN BÜTÜN ESRARI UYURKEN...)

Güfte:
Beste: Şükrü Tunar

Aş-kin bü-tün es-rarı u-yur-ken
ya-ka-çık-ta Ah ya-ka-çık-ta
Bir nağ-me-i uş-sak-i le mehtâ-bı uyan-dır
dır mehtâ-bı uyan-dır
Bül-bül le-rin ah-ettiği gül-şen-le-re
gül-şen-le-re gül-şen-le-re çık-ta
Aranağme.

Aşkın bütün-esrarı uyurken Yakasık'ta,
Bir nağme-i uşsak ile mehtâbı uyandır,

Bülbüllerin ah ettiği gülşenlere çık ta
Bir nağme-i uşsak ile mehtâbı uyandır.

TURHAN TAŞAN
NOTA ARŞİVİ

6. 11. 1931. "Kalamışa doldu güzeller" Söz ve bestesi
 Uzak türküsü Feyz Kapanacı

Küçük

Son

Kala - mı - şa dol - du güze - ller a - man, güze - ller a - h,

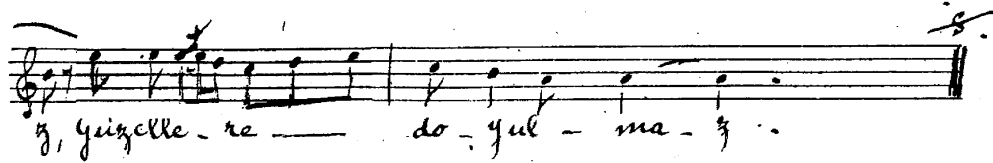
gü - zel - ler, Gülüşerek oynasarak yüze - ler a - man,

yü - zer - le - ri, Gülüşerek çırpınarak yüze - r - le - ri

güze - r - ler, Ba - zısı coşar ba - zı - sı be - yaz, Her - si de oy - nak

ya - na - maz, a - - h a - - - h a - - -

- - - h, Güzel - lere güzel - le - ri - doyma - ma - -

Kalamıca doldu güzeller aman, güzeller,
Gülüzerekt, oynasarak yüzler aman, yüzler,
Gülüzerekt, oynasarak, yüzler, yüzler,

Ba'zısı esmer ba'zısı beyaz,
Hepsi de oynadı, yaramaz,
Güzellere, güzellere doymaz
Güzellere doymaz.

- 2 -

Kalamızın koyu sirindir aman, sirindir,
Kadınları martı gibi sirindir aman sirindir,
Kadınları martı gibi sirindir, sirindir

Gözleri mahmur, tenleri beyaz,
Kolları tumbulca biraz,
Güzellere, güzellere doymaz,
Güzellere doymaz.

Er
Tay Kapancı

1. 8. 1930-g. "Floryada" Uşak türkü Söz ve beste Paiz Kafane

Kuşad

Flor-ya-da sa-hil-de gö-ru-
dün ö-nu, Kum sa-ermiş, sü-lün-qi bi-
bo-yu nu-, Keyfe dalmış, açmış tom bul
ko-lu - - nu-, Gül koy nu nu - n
o da - - ka - - ci ki yolu nu
Beli in ce bileti de - - ni

Safiye İsm. Columbia ya okumustur

ah nezarif, a - - - h deniz gibi yeşil gözler
ne latif, yan yatmış martı-ları seyredes a - h
Aman a.l - la. - h siyah may-ya - ne hafif.

Ploryada sâhilde gördüm onu,
Kuşma sermiş süslüm gibi boynunu.
Keşfe dalmış açmış tımbul kolunu
Gül koynunun o daracık yalınunu

Beli ince, bilekleri ne zarif,
Deniz gibi yeşil gözler ne latif.
Yana yatmış martı-ları seyredes,
Aman Allah siyah maygüne hafif

A
Lay Kapanay

UŞSAK ŞARKI
Çerkez kızı

USÛLÜ : Devr-i Hindî

BESTE ve : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

--- Aranağme ---

Ben bir çer kez kı zı yım Beyoğ lu yıl
di zi yım Kış gü nü nün ya zı yım
A dim çer kez ku zum çer kez gü lüm çer kez
ba na a şık tır her kes --- saz ---
se vil mez mi bu çer kez --- saz ---
ö pü mez mi bu çer kez bu çer kez

KARAR

I. BEN BİR ÇERKEZ KIZIYIM
BEYOĞLU YILDIZIYIM
KIŞ GÜNÜNÜN YAZIYIM
ADIM ÇERKEZ...

II. KIRMIZI GÜL TAKARIM
KADEH KADEH ÇAKARIM
CANA CANLAR KATARIM
ADIM ÇERKEZ...

Nim Sofyan
J: 70

HÜSEYİNİ ŞARKI

ŞARH VE MÜZİK
Fethi Karamehmedoğlu

Istanbul'da Acibadem

Aranajmesi...

IS-TAN-BUL DA A-CL-BÄ-DEM

A-CI-BÄ-DEM-DE BİR BÄ-DEM AH..... AH O BÄ-DEM VAN O BÄ-DEM

YA-NAK-LA-RI RE-YAZ BÄ-DEM AH O BÄ-DEM VAN O BÄ-DEM DU-DAR-LA RI

KI-RAZ BÄ-DEM SAZ SAZ.....

A-CI-BÄ-DEM-DE İK-BÄ-LİM İK-BÄ-LİN-DE-DİR İK-BÄ-LİM AH.....

AH İK-BÄ-LİM VAN İK-BÄ-LİM GE-LE-LE-RE EŞ İK-BÄ-LİM AH İK-BÄ-LİM

VAN İK-BÄ-LİM DERTLER-LE KAR-DEŞ İK-BÄ-LİM SAZ.... SAZ.... D.C

A-CI-BÄ-DEM-DE BİR SA-KIZ A-MAN SA-KIZ CA-NIM SA-KIZ AH.....

AH O SA-KIZ VAN O SA-KIZ A-DI DU-DA-ĞIM-DASA-KIZ ..SAZ... AH O SA-KIZ VAN O SA-KIZ

TADI DA-MAĞIM DA SA-KIZ ..SAZ... SAZ...

A-CI-BÄ-DEM-DE BİR KÖP-RÜ KÖP-RÜ-DE TUT-TURMUTÜR-KÜ AH.....

AH O TÜR-KÜ VAN O TÜR-KÜ GÖVLÜ-MÜNFER-MÄ-Nİ TÜR-KÜ AH O TÜR-KÜ

YAH O TÜR-KÜ DER-Dİ-MİN DER-MÄ-Nİ TÜR-KÜ SAZ.... HEY

HİLM SOFTAN
OP: 720

HÜSEYİNİ
- GELİR'Lİ ŞİİR -
İSTANBUL'DAN AYVA DA GELİR, NAR GELİR.

BESTE: DR. ABİDİN GERÇEKER
ŞÖZ: ORHAN VELİ KAHK.

İŞ TAN BUL DAN AYVA DA GE LİR. NAR GE LİR NAR GE LİR DÖN DÜM BAK TIM
BİR E DÄ LI YÄR GE LİR YÄR GE LİR GE LİR DE SEN DAR GE LİR DAR GE LİR DAR GE LİR
GÜN A ŞI RI A LA ÇAK LI LAR GE LİR OF GE LİR ANAM A NAM... DA YA NA MAN..
BU İŞ BA NA ZOR GE LİR ZOR GE LİR ZOR GE LİR BU İŞ BA NA ZOR GE LİR ZOR GE LİR ZOR GE LİR

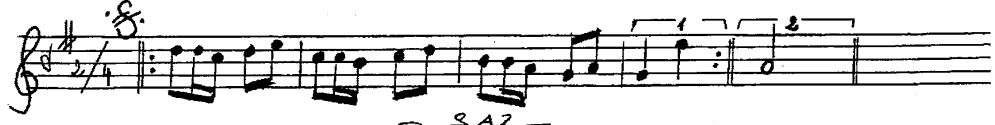
9-9-2004

İSTANBUL'DAN AYVA DA GELİR, NAR GELİR,
DÖNDÜM BAKTIM, BİR EDİLİ YÄR GELİR...
GELİR DESEN DAR GELİR...
GÜN AŞIRI ALACAKLILAR GELİR..
ANAM ANAM,
DAYANAMAM,
BU İŞ BANA ZOR GELİR...

HÂM SÂFIYAN
DP: 796

HÜSEİNİ
- İSTANBUL TÜRKÜSÜ -

BESTE: DR. ABİDİN GERLEKER
30'2: DKTAY RİFAT HOROZCU

- SAZ -

KASIM PAŞA KINI LARI TER SÂ... HE BİR KIZ SEVDİM ALİM ALLAH BİR TA... HE...

HER DEM SEVDÂ LİJA KIZ MIZ BA HÂ... HE... TOP ÇİĞEĞİM DESTEĞÜ LÜM CANIM İSTAN BUL LUM...

AMANA MAN A MANA MAN BA HÂ... HE... HE GİTTİM BAKTIM ŞAKIR ŞAKIR BALIK PAZARI

ÜÇ TEK ATTIM SARHOŞ OLDUM AYAK ÜZERE ÜÇ DOLTA ÜÇ TA HE ÇİZ BADEM ŞEKERİ

TOP ÇİĞEĞİM DESTEĞÜ LÜM CANIM İSTAN BUL LUM... A MANA MAN A MAN A MAN DA DEM ŞEKERİ... Rİ...

12-3-2007

KASIMPAŞA KINI LARI TERSÂNE,
BİR KIZ SEVDİM ALİM ALLAH BİR TÂNE..
HER DEM SEVDÂ LİNA KIZ MIZ BA HÂNE...
TOP ÇİĞEĞİM, DESTEĞÜ LÜM, CANIM İSTAN BULLUM!
AMAN AMAN BA HÂNE...

GİTTİM BAKTIM, ŞAKIR ŞAKIR BALIK PAZARI
ÜÇ TEK ATTIM, SARHOŞ OLDUM AYAK ÜZERE
ÜÇ DOLTA, ÜÇ TANEÇİK BADEM ŞEKERİ
TOP ÇİĞEĞİM, DESTEĞÜ LÜM, CANIM İSTAN BULLUM!
AMAN AMAN.. BADEM ŞEKERİ...

HÜSEYİNİ SARKI

Sarı zambak

BESTE VE : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ : Sofyan

Ye ni köy de bir kız gör düm a dı sa rı zam bak mış
saz sa rı zam bak mış saz
De di ler çok ve fa siz mış
kalp ler kır mış can yok mış saz
saz saz Ri ca ni yaz
din le me miş her a şı ka yan bak mış saz
Ba ha rın son gün le rin de
a çı lan bir saz zam bak mış
SERBEST
iş te bu gün bu ra lar da ben hep o nu a ra rım
a ra rım saz saz sarı zambak

Yayı saz
TAKSİM

HÜSEYİNİ ŞARKI'nın devamı

dedikleri o çiçeği sorarım..... KANUN KEMAN

TANBUR KLARNET SAZ Bir görürsem hemen alıp

Kaçır makdır kararım SAZ

Yemin ettim a kız seni hatır gütmem SAZ SARA

rim SAZ

hatır gütmem SAZ SARA

rim

1. YENİKÖY'DE BİR KIZ GÖRDÜM
ADI SARI ZAMBAKMİŞ
DEDİLER ÇOK VEFÂSIZMIŞ
KALPLER KIRMIŞ CAN YAKMIŞ	2. RİCÂ NİYAZ DİNLEMEMİŞ
HER AŞIKA YAN BAKMIŞ
BAHÂRİN SON GÜNLERİNDE
AÇILAN BİR ZAMBAKMİŞ
3. İŞTE BUGÜN BURALARDA
BEN HEP ONU ARARIM
SARI ZAMBAK DEDİKLERİ
O ÇİÇEĞİ SORARIM	4. BİR GÖRÜRSEM HEMEN ALIP
KAÇIRMAKTIR KARARIM
YEMİN ETTİM A KIZ SENİ
HATIR GÜTMEM SARARIM.

“Bürhön güzeli” Söz ve beste
 Hüseyin Türkü : s. Faiz Kapanca

Kızad

Bürhön güzeli — Bürhön güzeli — ah,

li a - h, Zehir lendim aş - kınla seni gö - re -

li ah, Zehir lendim aş kınla seni gö - re - li,

Koda

Bütün ruhum - la sevdim o nazlı e - li - se - li,

Bütün ruhum - la sevdim o na - zıke - li o eli,

O nû - yâli göz - leri o in - ce be - li, ah,

Sengin Semâi

HÜSEYİNİ ŞARKI

Yorgo Bacanoç

Bir yaz ge ce si.. çam.....lı oa meh
ta bi..... na gel.....
din SAZ
din SAZ
Bill lâh o ge ce sen, i ki meh
ta ba be del.....
din SAZ din SAZ
Ay dan da gü neş.. den.... de se ma...
dan..... da SAZ gü zel
din

Bir yaz gecesi çamlıca mehtâbına geldin
Billâh o gece sen iki mehtâba bedeldin
Aydan da güneşden de semadan da güzeldin
Billâh o gece sen iki mehtâba bedeldin.

HÜSEYNÎ SARKI

Beyoğlunda pek dolaşma

BESTE
ve : Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ : Curcuna

--- Aranağme ---

Bey oğ lun da pek do laş ma gü lüm se ni ka par lar

gü lüm se ni ka par lar ---SAZ---

--- SAZ ---

Ü zer ler hem in ci tirler yüz bin ce fa ya par lar

yüz bin ce fa ya par lar --- SAZ ---

SAZ gül yü zü nü gö rür ler se

sa na bil lah ta par lar sa na bil lah

ta par lar ta par lar

BEYOĞLU'NDA PEK DOLAŞMA GÜLÜM SENİ KAPARLAR
ÜZERLER HEM İNCİTİRLER YÜZBİN CEFÂ YAPARLAR
GÜL YÜZÜNÜ GÖRÜRLERSE SANA BİLLÂH TAPARLAR
ÜZERLER HEM İNCİTİRLER YÜZBİN CEFÂ YAPARLAR

" ÇEK BİR İSTANBULLU NEFES "

SULTANI-YEGÂH
Sofyan

BESTE: Dr. Selâhaddin İÇLİ
Şiir: Hüceste Aksavırın

♩ = 80

Çek bir İstan bul lu ne res dol sun sa na rü ya
çek bir İstan bul lu ne res sar sın seni sev da (Saz)
Bu ak şam er gu van su lar dur gun
İstan bulugörü yor a çık pen ce rem (Saz)
mayı sın bil mem han gi gü nü (Saz.....)
gemi ler nere den nere ye (Saz.....)
bir sis ha fif tü lüm sü (Saz,,,,,,)
kuş lar kimbi lir ne söylü yor
Çek bir İstan bul lu ne res dol sun sana rü ya

"Çek bir İstanbullu neres" (2)

çek bir Is tan bul lu ne fes dol sun sana rti ya (Saz...)

Sır la ra karı şı yor bu gün de (Saz.....)

Gör dü ğüm her şey e ri yor (Saz.....)

Ak şam birgü nün külü dür (Saz...)

Sula ra ser pili yor (Saz.....)

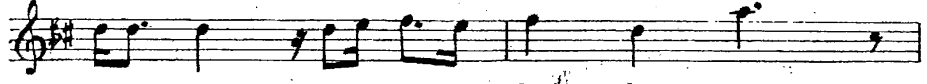
Te sel li sa nı rım yıldız lar (Saz.....)

Sev da ge ce şeh ri sarı yor

Çek bir Is tan bul lu ne fes sar sın seni sev da

çek bir Is tan bul lu ne fes sar sın seni sev da (Saz)

" Çek bir İstanbullu nefes " (3)

Bu ak şam ergu van su lar dur gun

Is tan bulugörü yor a çık pen ce rem

Çek bir Is tan bul lu ne fes çek bir Is tan bul lu ne fes 0.2

Rit.

Çek bir İstanbullu nefes dolsun sana rüya
Çek bir İstanbullu nefes sarsın seni sevdâ

Bu akşam erguvan sular durgun
İstanbul`u görüyor açık pencerem
Mayasın bilmem hangi günü
Gemiler nereden nereye
Bir sis harif tülümsü
Kuşlar kimbilir ne söylüyor

Çek bir İstanbullu nefes dolsun sana rüya
Çek bir İstanbullu nefes dolsun sana rüya

Sırlara karışıyor bugün'de
Gördüğüm hergey eriyor
Akşam bir günün külüdür
Sulara serpiliyor
Teselli sanırım yıldızlar
Sevdâ gece gehri sarıyor

Çek bir İstanbullu nefes sarsın seni sevdâ
Çek bir İstanbullu nefes sarsın seni sevdâ

Bu akşam erguvan sular durgun
İstanbul`u görüyor açık pencerem

SULTANI YEĞAH SARKI
GİTTİN GÜCENİP SEN DE HİSARDAN

ANSAK (♩ = 120)

SÖZ: HİMMET SİNASI ÖNOL
BESTE: NİYAZİ SENÖL

The musical score is written on seven staves. The first staff begins with the lyrics 'GİT-TİN GÜ-CE-NİP SEN DEHİ, SAR-DAN GİT-TİN GÜ-CE-NİP SEN-DE Hİ'. The second staff continues with 'SAR DAN ZEYK AL-MI-YO-RUM HA-TI-RA-LAR-DAN'. The third staff has 'ZEYK AL-MI-YO-RUM HA-TI-RA-LAR-DAN VAZ GEÇ'. The fourth staff contains 'DÖ-NÜ-VER ES-Kİ KA-RAR-DAN VAZ GEÇ DÖNÜ-VER ES-Kİ RA'. The fifth staff has 'RAR DAN'. The sixth and seventh staves are instrumental, featuring a melodic line with eighth and sixteenth notes.

GİTTİN GÜCENİP SEN DE HİSARDAN
ZEYKALMIYORUM HATIRALARDAN
VAZ BEC DÖNÜVER ESKİ KARARDAN
NAKARAT

SULTÂNİYEGÂH ŞARKI

Usûlü: AKSAK

(Biz Heybeli'de her gece mehtâba çıkardık)

Güfte ve Beste :

Yesârî Âsım ARSOY

(1896 - 1992)

(♩ = 224)

Biz Hey_ be li_ de her_ ge ce_

meh tâ ba çı kar_ dık meh tâ ba çı kar_

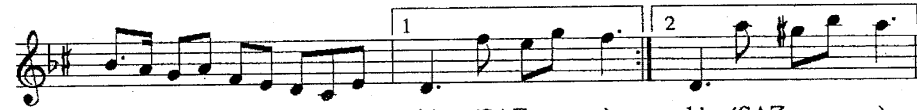
dık (SAZ_) dık (SAZ_)

San dal la rı mız_ neş_ e do lar_

zev_ ke da lar_ dık_

zev ke ka nar_ dık (SAZ_) dık (SAZ_)

Saz ses le ri nin sâ_ hi_ le ak set ti_ gi_

dem ler ah_ o dem_ ler

././.

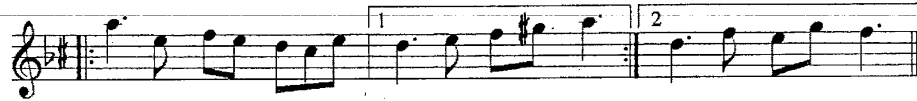
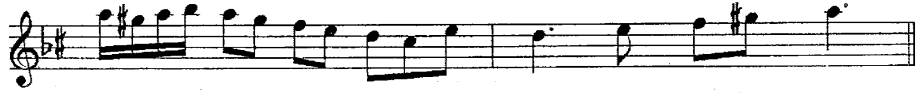
SULTÂNİYEGÂH ŞARKI

(2. Sahife).

Yesârî Âsım ARSOY
(1896 - 1992)

(ARA SAZI_____)

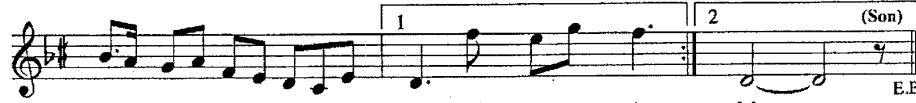
Ah o dem ler (SAZ_____)

Et râ fı bü tün şar kı ga zel

ler le ya kar dık

zev ke ka nar dık (SAZ_____)

dık E.B.

Biz Heybeli'de her gece mehtâba çıkardık - mehtâba çıkardık
Sandallarımız neş'e dolar zevke dalardık - zevke kanardık
Saz seslerinin sâhile aksettiği demler - ah o demler
Etrafı bütün şarki gazellerle yakardık - zevke kanardık

Veziin : ARUZ (Mef'ûlü Mefâilü Mefâilü Fe'ülün)

SULTÂNİYEGÂH ŞARKI
Sarıyer'li

BESTE
ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ: Aksak

Yürükçe

-KADIN- Sa rı yer de ta niş tı ğın bir ha nım
---Saz--- Dü şün me pek kar şın da yım a ca nım
kar şın da yım a ca nım Has ret kal dım tan bürü nün
se si ne Yi ne ten ha bir ak şam gel gel a ca nım
Orta
ERKEK He le co ş kun bir ay do ğ sun ge li rım
Saz la sö ze pek a ık sın bi li rım Kaç za mandır
hep gön lüm den ge çer din sa rı yer lim ah.....
sana ben can ve ri rım ---SAZ---
---Ağır laşarak---
(Daha ağır)

SULTÂNİYEGÂH ŞARKI'nın devâmı

KADIN

Bu lüt lar dan a kip gi den a ya bak tan burun la
 be ni ağ lat be ni yak Her nağ men den bir iz kal sın
 kal bim de be ni gül dür be ni ağ lat be ni

— ERKEK —
 yak Ben de tan bur sevgi lim de bir ke man

— keman —
 Çalar ken ah o ba kış lar pek ya man

SAZ Mes ke ni miz kü çü cük bir ka yı k dır — saz —
 Hatı rı m o meh ta bı her za man

KADIN	ERKEK
SARİYER'DE TANIŞTIĞIN BİR HANIM	HELE COŞKUN BİR AY DOĞSUN GELİRİM
DÜŞÜNME PEK KARŞINDAYIM A CANIM	SAZLA SÖZE PEK AŞIKSIN BİLİRİM
HAŞRET KALDIM TANBÜR'ÜNÜN SESİNE	KAÇ ZAMANDIR HEP GÖNLÜMDEN GEÇERİM
YİNE TENHÂ BİR AKŞAM GEL ACANIM	SARİYER'LİM SANA BEN CAN VERİRİM
KADIN	ERKEK
BULUTLARDAN AKIP GİDEN AYA BAK	BENDE TANBÜR, SEVGİLİMDE BİR KEMAN
TANBÜR'UNLA BENİ AĞLAT BENİ YAK	ÇALARKEN ÂH... O BAKIŞLAR PEK YAMAN
HER NAĞMENDEN BİR İZ KALSIN KALBİMDE	MESKENİMİZ KÜCÜK BİR KAYIKTIR
BENİ GÜLDÜR BENİ AĞLAT BENİ YAK	HATIRLARIM O MEHTÂBI HER ZAMAN

SEMÂİ
OP: 873

A CEM AŞİRAN
- ÜSKÜDAR -

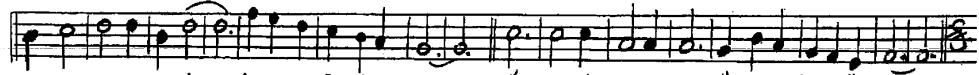
BESTE: DR. ABİDİN GERÇEKER
SÖZ: MÜNİRE AKSARAY

- 3 1 2 -

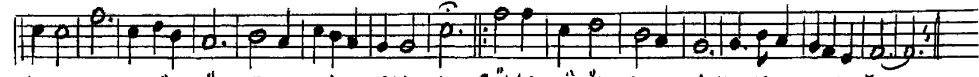
KUCAKLAŞIR ONDA DENİZ VE SERVİLER... VURURAK CAMLARA JENİ BİR GÜN DOĞAR...

ZAMAN GERGEFİNİ... BİRER BİRER İŞLER... SİĞİ MAZKİ UFKU MA HÜLHALI ÜSKÜDAR...

ALMINDA DURU... ŞU... SANKİ SECEDEBEN İZ... BİR RÜYA SEMTİDİR DUALARDAKİ BU GİZ...

JASA DİK VE GÖRÜK HİKMETİ... BİLİRİZ... BÖYLE BÜYÜK SEVGİ HANGİ KALBE SİĞER...

25-4-2008

KUCAKLAŞIR ONDA DENİZ VE SERVİLER
VURURAK CAMLARA JENİ BİR GÜN DOĞAR
ZAMAN GERGEFİNİ BİRER BİRER İŞLER
SİĞİ MAZKİ UFKU MA HÜLHALI ÜSKÜDAR...

ALMINDA DURUŞU, SANKİ SECEDEBEN İZ
BİR RÜYA SEMTİDİR DUALARDAKİ BU GİZ
JASA DİK VE GÖRÜK, HİKMETİ BİLİRİZ
BÖYLE BÜYÜK SEVGİ HANGİ KALBE SİĞER...

ŞAFAKTA SÜKERKEN ALACA KIZIL DİN
ÜS TÜNE FETİNİN MELENLERİ UÇAR..
GÖNLÜHÜN BÜJÜLÜ SENTİ KALBE SULTAN
YATANIN KABRİNDE BİN BİR RİÇEK ACAR

TARİHTEN SAFFASI, ÇEVİR BAR, GÖRÜRSÜN
SÜRBEĞİN OLMUŞTUR SEVDASINA DUCAR
MAJMAVİ, YEŞİL BİR SALTANAT SÜRREZİN
HERGESE SİĞİ ACAR, GÜZELİM ÜSKÜDAR.

YÜRÜK AKSAK
OP. 13

BEYAT'I ARABAH (KÖÇEKÇE)
— KADIKÖYLÜH —

DR. A. GERÇEKER

KODA VE ARAMENE

AH İSTAN BU LUN GÜ ZE LE Rİ... NEŞİRİN DİR DİL
BER LE Rİ L SAZ BU KA DAR DA NAZ O LUR MU KA DI KÖY LÜH
GEL BE Rİ AH BU KA DAR DA NAZ O LUR MU KA DI KÖY LÜH GEL
BE Rİ KALA MI ŞA A ÇI LA LIM GE CE MEHTÂ BA DA LA LIM
KALA MI ŞA A ÇI LA LIM... GE CE MEH TÂ BA DA LA LIM

İSTANBULUN GÜZELLERİ, NE ŞİRİNDİR DİLBERLERİ... 15-1. 1952

BU KADAR DA NAZ OLUR MU? KADIKÖYLÜH GEL BERİ...

KALAMIŞA AÇILALIM, GECE MEHTÂBA DALALIM..

BU KADAR DA NAZ OLUR MU?.. KADIKÖYLÜH GEL BERİ...

İSTANBULUN MESİRESİ .. BİZİ BEKLER HER KÖŞESİ
BU NE SÖZÜ?.. BU NE CEFÂ?.. KADIKÖYLÜH GEL BERİ
BAHAR OLSA DA KIŞ OLSA .. OLUR MU BUNDAN ÖTESİ?
BU KADAR DA NAZ OLUR MU?.. KADIKÖYLÜH GEL BERİ.

Aksak

BEYATILARABAN ŞARKI
(Aşkın nice)

Dr. Abdoddin Yavaşca

aş kın nice es ra rı u yur ken.... yaka cak
..... da SAZ da SAZ
Bir nağ meş şeh naz i le meh ta

.... bi u yan..... dir
Bir nağ meş şeh naz i le meh
..... bi u yan..... dir
Bil bü l le rin ah et di ği gül şen..... lore çak
..... da Bil bü l le rin ah
et di ği gül şen lo re çak..... da

Aşkın nice esrarı uyurken yakaçakda
Bir nağme-i Şehnaz ile mehtaba uyandır
Bülbüllerin ah ettiği gülsenlere çakda
Mefnunun olan gönülmü sevdalara kandır.

Şifre: M. Nafiz İrmak

8 - XI - 1962
ilk yardım:

ŞEHNAZ ŞARKI

SENGİN SEMÂİ

Bir yaz gecesi Çamlıca'da yâr ile ...

BİMEN ŞEN

BİR YAZ GECE Sİ ÇAM... LI CA... DA

YÂR... İ... LE KAL... DIM SAZ

BİR HÂ LE.. Gİ Bİ MÂ... HI MI... Â
LEB LER LE.. A ÇIP GON... CA FE... Mİ

GÜ.. ŞU MA AL... DIM SAZ DIM SAZ
Â.. TE ŞE SAL... DIM DIM

ÇÖZ DÜM SA ÇI... NI... KEN... Dİ Mİ.. SEV

DA... LA... RA SAL... DIM SAZ

ARANAĞME...

Haki

BİR YAZ GEÇESİ ÇAMLICA'DA YÂR İLE KALDIM
BİR HÂLE GİBİ MAHİMİ AĞUŞUMA ALDIM
ÇÖZDÜM SAÇINI KENDİMİ SEVDÂLARA SALDIM
LEBLERLE AÇIP GONCA FEMİ ATEŞE DALDIM
Güfte : MUSTAFA REŞİD BEY

(PAŞABAHÇE VAPURUNDA)
ZÂVİL Fantezi

Beste:Rüştü Eriç
Söz:Fethi Karahamuroğlu

DÜYEK

(♩x2) 128

*.

S a z

(1) Mar tı lar la bir yol cu luk Pa şa bah çe va purun da 1 - SAZ -

Ma vi be yaz bir mut lu luk Pa şa bah çe

va pu run da - SAZ - va pu run da - SAZ -

Da ril muş ken ha yâ ta dün Tüm insanlar dostum bu gün

Ya şa dı ğım sen ki dün Pa şa bah çe

va pu run da - SAZ - va pu run da (SON)

(2) Bu tat lı mel tem her ke se Bir gü zel düğ

bir hoş bü se Ne o lur bu yol bit me se

Pa şa bah çe va pu run da 1 - SAZ -

15.5.1993

R. Eriç

(1)
Martılarla bir yolculuk
Paşabahçe Vapurunda
Mavi beyaz bir mutluluk
Paşabahçe Vapurunda

Darılmışken hayata dün
Tüm insanlar dostum bugün
Yaşadığım senki dün
Paşabahçe Vapurunda

(2)
Bu tatlı meltem herkese
Bir güzel düğ, bir hoş büse
Ne olur bu yol bitmese
Paşabahçe Vapurunda

AKSAK
D P 726

FERAHFEZÂ
- İSTANBUL TÜRKÜSÜ -

BESTESİ DR. ABİDİN GERÇEKER
SÖZ : ORHAN VELİ KANIK

İS TÂH BUL DA BÖBÂZ: ÇİN DE BİR FAKİR ORHAN VELİ NİN ÖĞLÜ SUM...
TA RİF SİZ... KEDERLER İ ÇİN... DE... U RUM ELİ HİSA RI... NA... O TUR MU SUM
O TUR NIS DA BİR TÜR KÜ TUT TUR MU SUM - SAZ - İS TÂH BU LUN HER HER TAŞ LA RI...
BA ŞI MA DÂ... KO NU SÖR A MAN... MARTI KUŞ LA RI... GÖZ LE RİM DEN BO ŞA NIR...
NİC RAN TAŞ LA RI - SAZ - E DÂ LİM SENİN NÜ ZÜN DEN BU HÂ... LİM...
İS TÂH BU LUN... AR TA JERİN DE SİNE MA... GAR İP Lİ ÇİM MAH ZUN U ÖM BU TUR MA SİN
A NA HA... - SAZ - EL KO NU ŞAR SE Vİ ŞİR NİŞ BA NA NE - SAZ - SEN DÂ LİM...
Sİ Nİ MA VE RÂ LİM... - SAZ -

14-10-2004

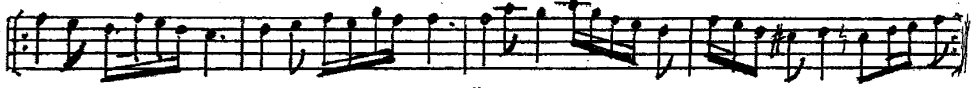
MÜSEMMEH
op. 44

FERAHFEZÂ
- HANGİ AKŞAM -

CÜPPE / BESTE : DR. A. GERÇEKER

— KODA —

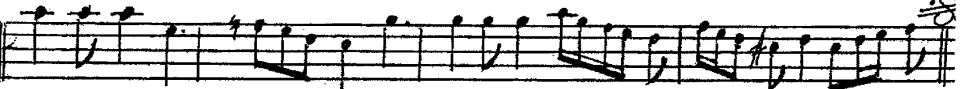
HANGİ AK ŞAH KAHLI CA HİN KÖRFEZİN DE KAL MIŞ TIK L SAZ

SANKİ SESSİZ YA LI LAR DAN HÂ Tİ RÂ LAR AL MIŞ TIK L SAZ L SAZ

SUYA DÜ ŞEN HEHTAP TA KI HÂ RE LE RE BA KIP TA

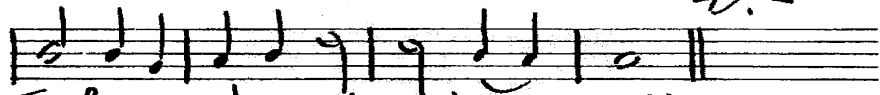
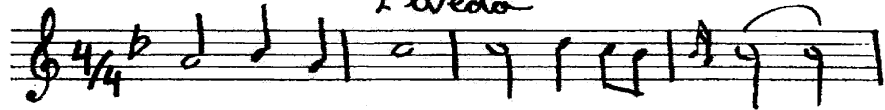

SUYA DÜ ŞEN HEHTAP TA KI HÂ RE LE RE BA KIP TA L SAZ

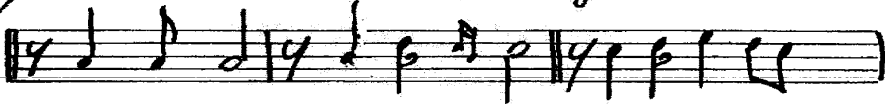
9-8-1953

HANGİ AKŞAM KAHLI CANIN KÖRFEZİNDE KALMIŞTIK
SANKİ SESSİZ YALLARDAN HÂTİRÂLAR ALMIŞTIK
SUYA DÜŞEN HEHTAPTAKİ HÂRELERE BAKIP DA,
YİNE KARŞI SÂHİLDEKİ ŞARKILARA DALMIŞTIK...

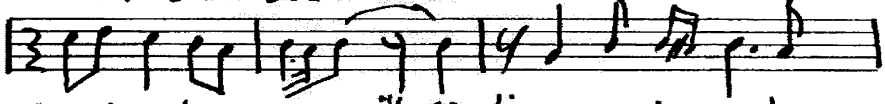
Aranağme Saba K. Sengölan
Elveda

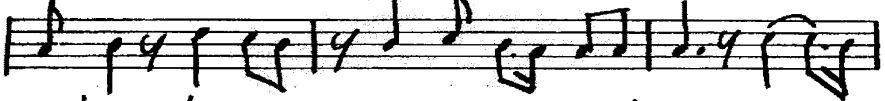
el ve da el ve da gön lü mün-----

evi istan bul----- el ve da-----

ışık lı----- göl ge li--- su lar ah---

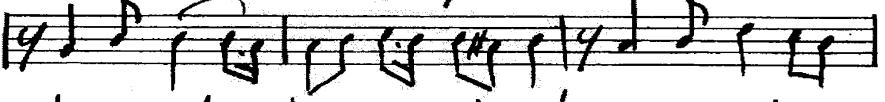
el ve da SAZ a dın i ba---

de tim di aş kın sa a de tim di

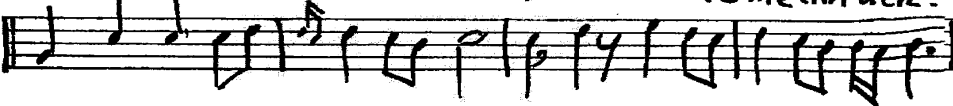
sevgi li----- sen siz şim di her e me le

el ve da her e me le el....ve da

ay ril dim e... me lim den yı kıl dım te me lim den.

tutanım yok e-----limden her ü mi de
el ve da her e me le el---ve da.

Bu eser 30/6/1952

gere işten sonra 2 saatte
yapıldı

MUHAYYER ŞARKI

BU YAZ BEBEK'TE GÖRDÜM BİR YÜZÜ AY GÜZEL

Usûlü : CURCUNA

MÜZİK : Rüşti ŞARDAĞ

SÖZ : Rüşti ŞARDAĞ

Aranağme

(SAZ -----)

BU YAZ BE BEK TE

GÖR DÜM BİR YÜ ZÜ AY GÜ ZEL (SAZ -----)

SA NA DA KA VUŞ MAZ SAM BA NA DA VAY GÜ

ZEL (SAZ -----) SA NA DA KA VUŞ MAZ SAM

BA NA DA VAY GÜ ZEL (SAZ -----) SÜ LÜN EN DAM

GÜ NEŞ SAÇ LAR O YE ŞİL GÖZ LER BU BAH ÇE DE

GÜ ZEL Lİ Ğİ GEL DE SAY GÜ ZEL (SAZ -----)

BU YAZ BEBEKTE GÖRDÜM BİR YÜZÜ AY GÜZEL
SANA DA KAVUŞAMAZSAM BANA DA VAY GÜZEL
SÜLÜN ENDÂM GÜNEŞ SAÇLAR O YEŞİL GÖZLER
BU BAHÇEDE GÜZELLİĞİ GEL DE SAY GÜZEL

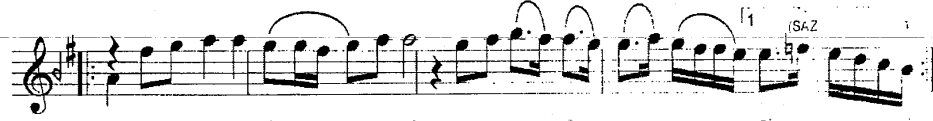
GENÇTARK

MUHAYYER TÜRKÜ
EMİRGÂN'IN GÜLLERİ

USÛLÜ : SOFYAN

MÜZİK : Burhanettin DERAN
SÖZ : Burhanettin DERAN

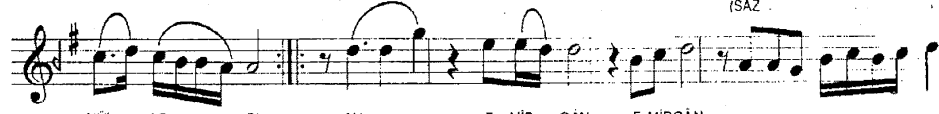
96 ARANAĞME

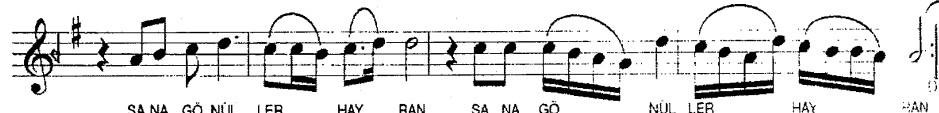
E MİR GÂNİN GÜL LE Rİ ŞAK RA ŞIR BÜL BUL LE Rİ
E MİR GÂNSEY RAN O LUR GÖ RENLER HAY RAN O LUR

Rİ SE VİM Lİ DİR HER YE Rİ ÇEKER-HEP GÖNÜLLERİ
LUR BU Dİ YA RIN Â LE Mİ DİLLE RE-İSTİ

NÜL LE Rİ AH E MİR GÂN E MİRGÂN
TAN O LUR

SA NA GÖ NÜL LER HAY RAN SA NA GÖ NÜL LER HAY RAN

DOKUZUNCU

EMİRGÂN'IN GÜLLERİ
ŞAKRAŞIR BÜLBÜLLERİ
SEVİMLİDİR HER YERİ
ÇEKER HEP GÖNÜLLERİ

EMİRGÂN SEYRAN OLUR
GÖRENLER HAYRAN OLUR
BU DİYARIN ÂLEMİ
DİLLERE DESTAN OLUR

AH EMİRGÂN EMİRGÂN
SANA GÖNÜLLER HAYRAN

AH EMİRGÂN EMİRGÂN
SANA GÖNÜLLER HAYRAN

MUHAYYER KÜRDİ FANTEZİ

DÜYEK

AMAN GÜZEL MAÇKA'LI

SÖZ VE MÜZİK :
SÂDEDDİN KAYNAK

Saz ...

(Saz...) (Saz...)

A. MAN GÜZEL MAÇ KA LI YÜ RÜ YÜ ŞÜ CA KA LI
KA DL KÖ YÜN DİL BE Rİ SEN DEN DÖN MEM HİÇ GE Rİ
HER YER DE KIZ LAR GÖR DÜM HEP Sİ NE DE TU TUL DUM

(Saz...)

AK LIM BA ŞİM DA DE ĞİL BA NA BAK TIN BA
SE Nİ GÖR DÜM GÖ RE Lİ OL DUM BEN BİR SER
HAN GI Sİ Nİ A LA YIM DE Lİ Dİ VÂ NE

1. (Saz...) 2. (Saz...)

KA LI KA LI D.C.
SE Rİ SE Rİ
OL DUM OL DUM (SON)

-1-

AMAN GÜZEL MAÇKA'LI
YÜRÜYÜŞÜ ÇAKALI
AKLIM BAŞIMDA DEĞİL
BANA BAKTIN BAKALI

-2-

KADIKÖYÜN DİLBERİ
SENDEN DÖNMEM HİÇ GERİ
SENİ GÖRDÜM GÖRELİ
DELİ DİVANE OLDUM

-3-

HER YERDE KIZLAR GÖRDÜM
HEPSİNE DE TUTULDUM
HANGİSİNİ ALAYIM
DELİ DİVANE OLDUM

SÂDEDDİN KAYNAK

SÜRE : 2'

MUHAYYER KÜRDİ ŞARKI

♩ = 144 AKSAK

GÖRÜNÜR ÇAMLICADAN ŞEN GÜNEŞİN İLK DOĞUŞU

MÜZİK : FERİT TAN
SÖZ :

GÖRÜNÜR ÇAM- LIL CA- DAN ŞEN
GÜ- NE- ŞİN İLK DO- ĞU- ŞU DO- ĞU- ŞU
1) DO- ĞU- VER SEN A GÜ- ZEL GÖN-
2) D ZA- MAN AŞ- KI- NA KUR- BAN
LÜ- ME BİR GÜN NE O- LUR NE O- LUR (SON)
O- LA- BİL- SEM NE O- LUR
ÇIR- PI- NIR MA- Vİ DE- NİZ VUS-
LA- TI BEK- LER O ZA- MAN
O ZA- MAN

GÖRÜNÜR ÇAMLICADAN SEN GÜNEŞİN İLK DOĞUŞU
DOĞUYERSEN A GÜZEL GÖNLÜME BİR GÜN NE OLUR
ÇİRPİNİR MÂVİ DENİZ VUSLAT'I BEKLER O ZAMAN
O ZAMAN AŞKINA KURBAN OLABİLSEM NE OLUR

VEZİN: FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÂTÜN FEİLÜN

karlılar: = Adalara gidelim = Söz ve Müzik
sofyan: Feki Duygulu

Aranağme:

gel se min le gü ze bin a da la ra gi de lim
can la rın a rın da gı k ce se ri se lin
sa kın ır bek let me de mi Bi ra kın git me be ni

= 2 =
Ay karanlık olmasın Cıralın tepelere
murdumuz tez olsun gel verelim el ele
Nakarat
Sakın Bekletme Beni Bırakıp gitme Beni

= 3 =
gidelim yollar ırak
gel artık maçı bırak
ayma sakın ellere
sen verdiğim sözle Bek.
= Nakarat =
sakın Bekletme Beni
Bırakıp gitme Beni

Circum

Hizjam

Hüseyn Mayadağ

Siri yaz je ce si, canli ca meh ta lu na gel
din din

Bil lah o je ce sen i ki meh ta lu be de
din

ce sen i ki meh ta lu be del din
ay dan da fii nez den de se me dan

dan de zii zel din Ah. Ah.

Ah.

22. X. 919

astane pish maghamat
tehriz me teser his ber carmin

FERAHNÜMÂ ŞARKI
İstanbuldan Adalar'a

BESTE
ve: Yesârî Âsım
GÜFTE ARSOY

USÛLÜ: SOFYAN

İs tan buldan A da la ra yel ken kü rek ge çe riz
ge çe riz ge çe riz - - - saz - - -
Şa râ bı biz eh li dil ler mec li sin de i çe riz
- saz - - - i çe riz i çe riz - - - saz - - -
Ve fa lî yi ve fa sî zî bir bakış da se çe riz
se çe riz - saz - - - se çe riz
SAZ

İSTANBUL'DAN ADALAR'A YELKEN KÜREK GEÇERİZ.
ŞARÂBİ BİZ EHL-İ DİLLER MECLİSİNDE İÇERİZ
VEFÂLİYİ VEFÂSIZI BİR BAKIŞTA SEÇERİZ
ŞARÂBİ BİZ EHL-İ DİLLER MECLİSİNDE İÇERİZ.

FERAHNÂK ŞARKI

"Boğaziçi"

Güfte ve Beste:
Sadettin KAYNAK

Usûl: Semâî

Bo ğaz i çi Büyükdere Tutuldum ben
bir esmere Yüreğimin
i çi bere Yürü yürü yürü
rü Güzel esmer Sarıyer'e
(Mızrap'lar) (Yay'lar)
(Her beraber)
(Mızraplar) (Yay'lar)
(Bas'lar) (Hep beraber) Dr. Semra Özgün
Şubat-2004

Boğaziçi Büyükdere
Tutuldum ben bir esmere
Yüreğimin içi bere
Yürü yürü yürü
Güzel esmer Sarıyer'e

Yegâh
Aksak

Yegâh
Rûhsarını gördüm

Söz: Prof. Ahmet Refik
Beste: Arif Sami Toker

Rûhsarını Gör, dîm a da lar, dan
yara lan dîm si nen deni ha
yetsarı Gül ler Gibi yan dîm "Söz" si nen
de ni ha yetsarı Gül ler Gibi yan dîm
Gön lün de de var mı ş bir a te ş ar tîk i nan
dîm "Söz" Gön lün de de var mı ş bir a te ş ar
tîk i nan dîm

II. Çamlarda doluştıkça hayalinle yazar dım
Bin hâtiranı yâd ile ağlar ve coşar dım
Hiç zahmi demi yok diye billâhi şaşar dım
Sinende nihayet...

Ek 3: Sahibi Meçhul Eserlerin Notaları

Muhayyer İstanbul Türküsü

Usûl : Sofyan

ARANAĞME.....

Sa rı ye rin (SAZ) or ta sını da (SAZ) var bir çeş me (SAZ)
Sa rı ye rin or ta sını da var bir ku yu

ca nım çeş me (SAZ) Sa rı yer kız la rı nın hep si de seç me
ca nım ku yu Sa rı yer kız la rı nın gü zel dir hu yu

ben ça lar oy na rum (SAZ) Gı rer de kah ve le re.

dar bu ka zil li de ma şa çalar ça lar oy na rum (SAZ)

Bı ner de a ra ba ya Kuş di li Hay dar pa şa ge zer to zar oy na

rum (SAZ) Gı der de mey hâ ne ye dü z ra kı mas ti ka şa rap

i çer i çer oy na rum

E.Şatroğlu

KARCIĞAR SARKI
İSTANBUL GÜZELLERİ HAYATA MÂNÂ VERİR

AKSAK
♩ = 252 ARANAĞME

1. TAN BUL GÜ ZEL LE RI HA YA
TA MÂ NÂ VE RİR NÂ VE RİR A DA
NIN ŞU ÇAM LA RI A ŞIK LA RA MES KEN - DIR
HE LE Şİ RİN KOY LAR DA KAH KA HA LAR YÜK SE LİR
İSTAN BUL - GE - GE - LE - RI GÜN DÜZ İ LE KA RI
ŞİR KA - RI ŞİR BO ĞA ZIN BUL BUL LE RI
EİR BI RİY LE YA RI ŞİR HE LE BİL LUR
SU LAR DA HÂ TI RÂ LAR KAY NA ŞİR

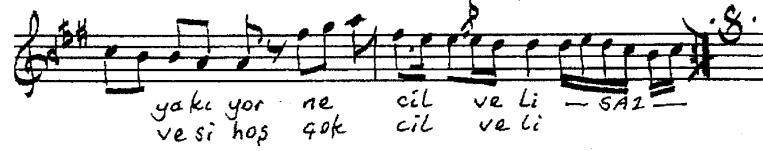
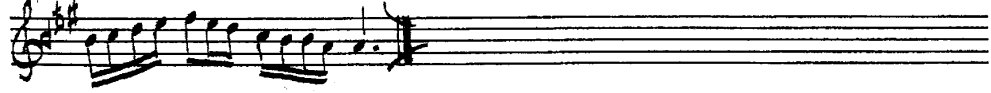
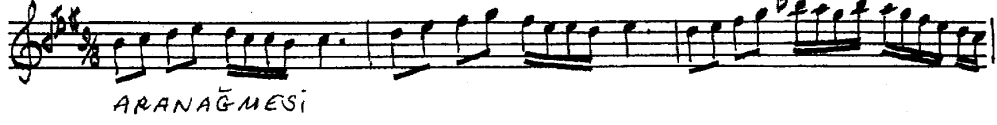
1.
İSTANBUL GÜZELLERİ HAYATA MÂNÂ VERİR
ADANIN ŞU ÇAMLARI AŞIKLARA MESKENDİR
HELE ŞİRİN KOYLARDA KAHKAHALAR YÜKSELİR

2.
İSTANBUL GECELERİ GÜNDÜZ İLE KARIŞIK
BOĞAZIN BÜLELLERİ BİRBİRİYLE YAKIŞIK
HELE FİLİZ SU AKLA HATİKALAR KAYNAŞIK

KARCIĞAR KANTO

Usûl: Akrok

Sahibi Meşhul

Not: Eliza Hanım okurmuş.

Nuhbe-i Elham - Kantolar. Df.1 den
Tashih edilerek yazıldı 4.8.1998
Cüneyt Koral

Örnek 2:

BUSELİK TÜRKÜ (Kâtibin)

Aranağme

Üs kü da ra ği der i ken al dı da bir yağ mur..... mur

kâ ti bi min set re si ü.... zun e.... te ği ça mur e te ği ça mur

-Mâhur İstanbul Türküsü-
BEYOĞLUNDA GEZERSİN GÖZLERİNİ SÜZERSİN

Sofyan

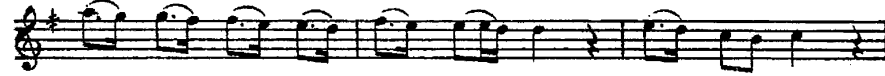
ARANAĞME...

Bey oğ lun da ge zer sin Göz le ri ni
Ma vi göz lük ta kar sın Çok can la rı

sü zer sin (---SAZ---) Bey oğ lun da ge zer sin
ya kar sın Ma vi göz lük ta kar sın

göz le ri ni sü zer sin Sev di ce ğim
çok can la rı ya kar sın Sev di ce ğim

yav ru ca ğım ni çin ni çin be ni . ü zer sin
yav ru ca ğım ni çin ni çin ben den ka çar sın

Sev di ce ğim yav ru ca ğım ni çin ni çin be n
Sev di ce ğim yav ru ca ğım ni çin ni çin ben den

ü zer sin Ah ah
ka çar sın

Fı kır fı kır fı kır da ma gel ba na gel D.C.
Şı kır şı kır şı kır da ma gel ba na gel

Beyoğlunda gezersin	Mavi gözlük takarsın	Sütlüceye geçersin
Gözlerini süzersin	Çok'canları yakarsın	Sütlü kahve içersin
Sevdiceğim yavrucağım	Sevdiceğim yavrucağım	Sevdiceğim yavrucağım
Niçin beni üzersin	Niçin benden kaçarsın	Niçin beni üzersin

NAKARAT:

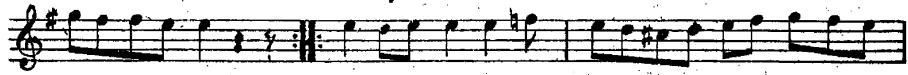
Fıkır fıkır fıkırdama gel bana gel
Şıkır şıkır şıkırdama gel bana gel

النينا وكابند خزانة قوسى

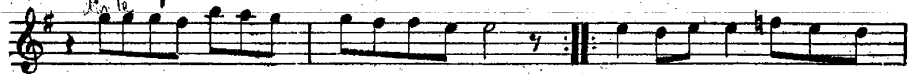
قودا
Goda

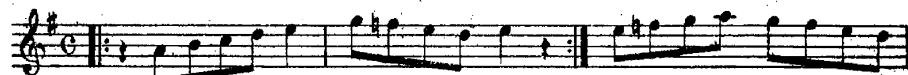
آب كابد كبا نينين زى ما نى
Ab kagbed kba ninin ze ma ni

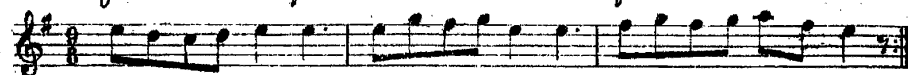
لى دى تاي لى ما كى زور نا لى
xag dif le ke ma ni zour na le

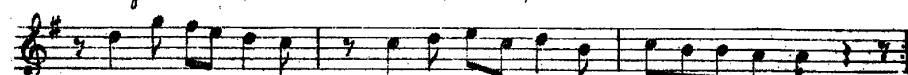
را نا ده تى پيف فى سا ان فى سا ان
tabif te dena w oynade yor in sa ni in sa ni

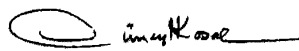
ك زى ليم قول بى نيم لى اب كى دى ليم
Gu ze lim quel be nim le ab qui de lim

كابد كبا نينين زور نا لى دى ليم
Kagbed kba ninin zour na le i de lim

Kiabthanenin zemani
Dinle desé kémani
Zouma ilé tchilté nara
Oyatior inesani
Guzélim quel kiabthanéyé guidélim
Kiabthanédó zevk ou sèfa idélim.

 imyKool

HÜSEYİNİ ŞARKI

2/4öl = Aksak

Çamlıca'nın yolu ince Yârim bekler gün dâiz gece
Sormaz oldu hâlim nice Masti kam ge
lir naz ile Dınatır çevre saz ile
Haydi gel haydi gel sen bana gel Çıkar mala köfünü
ya ni ma gel ARANAĞMESİ

Çamlıca'nın yolu ince
Yârim bekler gündüz gece
Sormaz oldu hâlim nice

Masti kam gelin naz ile
Dınatır çevre saz ile

Haydi gel haydi gel sen bana gel
Çıkar mala köfünü yanıma gel

Df-30/362

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı.

BALAT KAPISINDAN GİRDİM İÇERİ
HÜSEYİNİ

USÛLÜ: SOFYAN

YAHÛDİ HAVASI

$\text{♩} = 60$

BALATI KAPISINDAN GİRDİM İÇERİ POLİÇALAR OTURMUŞ
İKİ GEÇELİ ÇOK OLDU MU BURADAN YARIM GEÇELİ
BEN ONU GÖRME DİM O BENİ GÖRDÜ BEN ONU GÖRME DİM
O BENİ GÖRDÜ PARAKİ, PARAKİ VAMUZ PARAKİ
PARAKİ, PARAKİ VAMUZ PARAKİ

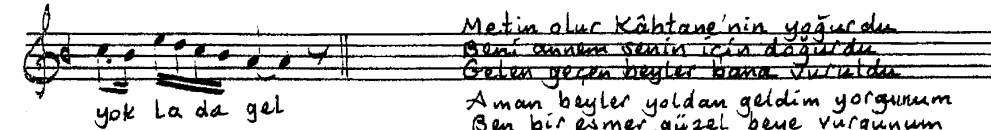
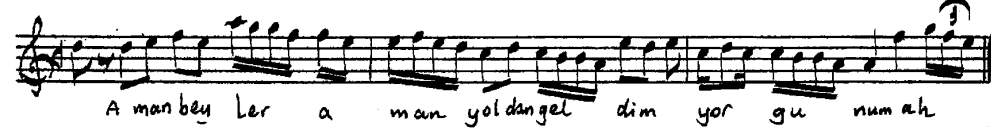
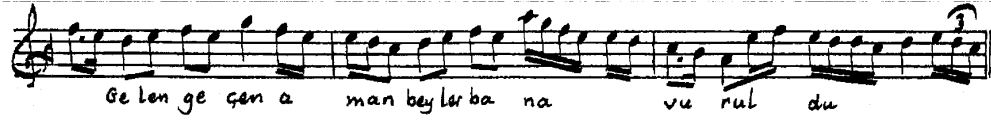
BALAT KAPISINDAN GİRDİM İÇERİ
POLİÇALAR OTURMUŞ İKİ GEÇELİ
ÇOK OLDU MU BURADAN YARIM GEÇELİ
BEN ONU GÖRME DİM O BENİ GÖRDÜ
PARAKİ, PARAKİ VAMUZ

TRT-7660

ACEM SARKI

Sâhibi Meçhul

Uslûl: Aksak

Metin olur Kâhtane'nin yağurdu
Beni anma senin için dağurdu
Gelen geçen beyler bana vuruldu
Aman beyler yoldan geldim yorgunum
Ben bir esmer güzel beye vurgunum
Haydindi hopla da gel - Paltoyu top la da gel
Lirayı çok la da gel - Keseni yok la da gel

Df-180/512

Muallim İsmail Hakkı Beyin TRT.deki
kolleksiyonundan yazıldı.

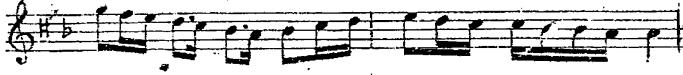
İsmail Hakkı

DUYEK

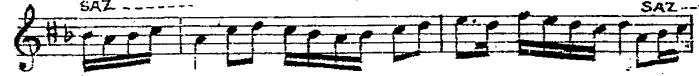
Koda

Ka di kö yün dil be ri

Çok se vim li bir pe ri

düş tü göy nüm aş kı na terk et mem bu

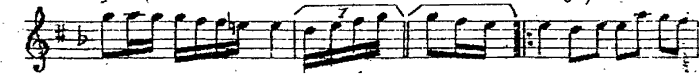
gü ze li Kuş di li ça

yi rin da gö ru se lim

ya rin da ö pü süb kok

GÜFTESİ:

KADIKÖY DİLBERİ

Kadıköyün dilberi
Çok sevimli bir peri,
Düştü gönlüm aşkına,
Terketmem bu güzeli.

Nakarat

Kuşdili çayırında,
Görüşelim yarında,
Öpüşüp koklaşalım,
Mest olayım koynunda.

Kadıköylü edalı,
Bilmem kime sevdalı,
Yan bakışı can yakar,
Cihan ona sevdalı..

Nakarat

Kuşdili çayırında,
Görüşelim yarında,
Öpüşüp koklaşalım,
Mest olayım koynunda..

Aksak, (Aranagmesi) UŞŞAK İstanbul Türküsü

(Fin)

Fındıklı bizim yolunuz eşin anan anan
Hovarda da hovarda çıkdı soyunuz
muz hovarda çıkdı soyunuz
muz O bizim eski de huyunuz
eşin anan anan o bizim eski de huyunuz
eşin anan anan Sen hancı ben yolcu
çatnada kaşların
sar dolaboyunu na saç la

Fındıklı bizim yolunuz Eşin anan anan
Hovarda çıkdı da soyunuz O bizim eski de huyunuz, eşin anan anan
Fındıklıdan geçersin Eşin anan anan
Salın sigara içersin Ne alır ne yaz geçersin Eşin anan anan.
Sen hancı, ben yolcu çatnada kaşların sar dola boynuna saçların...

Ukharant Jazze

83 is se 2 Haf me s a da lar boynu
 bu kü ~~K~~ buğazın boynu bü kü
 Kük buğazın *Saz*
 ne kim se de ne e var ab nede a hen
 ge sa zın nede a hen n gisazın
Saz
 e sen rüz ka... da bile
 duğulur se nin ya dın

Arkadaki
 Hiçbir şeye
 tamamenca

İssey kalmas adalar, boynu bulik buğazın
 ne kim se de ne e var, nede abıngi saşın
 e sen rüzka da bile duğulur se nin ya dın
 Gel artık İstambula, gölin ne e si yazın

آشایه سینه دره بر وازایه و بر مرغ قوس

قانونی غایب سینه

1 chi ya ni sy né den pér

vax i dub mur gi hé vés

Kon dou bir gul da li na méss

bol dou bou yi gon djé den M.

باش M. di baçhla di Fer ya di dil

su ze o mur gi by né fés

M. آده نغمه CODA

سرفته نگاه

آشایه سینه دره بر وازایه و بر مرغ قوس
 قونز و بر گل و انصت اولک بوی غنچه
 باش و دره فریاد و سوز و ارمغ و ایغس
 بر نشو و ایغس و ارمغ نگاه ای ایچید و نه

imykool

ÖZGEÇMİŞ

1985’de İstanbul’da doğdu. İstanbul Vefa Lisesi’nden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesini ve aynı dönemde Bakırköy Müsîkî Konservatuvarı Vakfı Yarı Zamanlı Türk Müziği Bölümü’nü bitirdi. Vakıfta, başta Prof. Dr. Nevzat Atlığ olmak üzere Fatih Salgar, Faruk Salgar ve Cengizhan Sönmez gibi değerli hocalarla çalışma fırsatı buldu.

2006 yılında KASDAV bünyesinde düzenlenen Ses Yarışmasında 1., aynı yıl Türk Eğitim Vakfı’nın düzenlemiş olduğu Safiye Ayla – Zeki Müren Ses Yarışması’nda 3. oldu.

Bakırköy Müsîkî Konservatuvarı Vakfı’nın hazırladığı Nevzat Atlığ yönetimindeki “Fasıl” adlı cd çalışmasında ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin 2006 Kutlu Doğum Haftası dolayısıyla Ses ve Nefes Klasik Türk Müziği Topluluğu’na hazırlatmış olduğu “Kutlu Peygamberim” isimli cd çalışmasında yer aldı. 2007-2008 kurs dönemi Bahçeşehir Gelişim Akademisi’nde Türk Sanat Müziği dersleri verdi.

2007 yılında İ. T. Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü’nü kazandı, Münip Utandı, Doğan Dikmen, Çiğdem Yarkın ve Dr. Öğr. Üyesi Sinem Özdemir’den üslûp-repertuar dersleri aldı. 2012 yılında fakülte birincisi olarak mezun oldu.

T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müsîkîsi Ana Sanat Dalında 2012 yılının güz döneminde Yüksek Lisans sınavını kazandı, bu programda; Prof. Dr. Alâeddin Yavaşça ile seste ileri icrâ dersi yanında, Prof. Mutlu Torun’dan eser analizi, Dr. Öğr. Üyesi Çetin Körükçü’den makam analizi dersleri aldı.

2015-2016 yıllarında Bakırköy Müsîkî Konservatuvarı Vakfı’nda Türk Müziği solfej-nazariyat dersleri verdi. Çeşitli dernek ve vakıfların Türk Müziği Konserlerinde konuk sanatçı olarak yer aldı. TRT radyo ve televizyon yayınlarında program sunucusu ve solist olarak görev aldı.

Ocak 2018’de ilk solo albümü “ÖMÜR BORCU”nu çıkardı. “ÖMÜR BORCU” albümü Hayatına Bir İyilik Kat Platformu tarafından “Yılın Albümü” ödülüne layık görüldü.

2012 yılında İ. T. Ü. Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü’nde ders saati ücretli Öğretim Görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2016 yılında öğretim görevlisi olarak ataması yapıldı ve halen bu görevine devam etmektedir. Aynı zamanda Büyükçekmece Belediyesi Müsîkî Derneği Konservatuvarı’nda solfej-nazariyat dersleri vermektedir. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müsîkîsi Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisidir. TRT İstanbul Radyosu Ses Sanatçısı Cengizhan Sönmez ile evli, bir çocuk annesidir.

Turnitin Orijinallik Raporu

İşleme kondu: 01-Haz-2018 11:01 +03
 NUMARA: 970917172
 Kelime Sayısı: 21790
 Gönderildi: 1

Yüksek Lisans Tez Çalışması Gülşah
 Sönmez tarafından

venile

1% match (31-Eki-2016 tarihli
 internet)

<http://www.tarihtarih.com>

1% match (12-Haz-2014 tarihli
 internet)

<http://dergiler.ankara.edu.tr>

Benzerlik Endeksi	Kaynağa göre Benzerlik
%15	Internet Sources: %14 Yayınlar: %2 Öğrenci Ödevleri: %4

<1% match (10-Nis-2012 tarihli internet)

<http://harunbaris.blogspot.com>

<1% match (09-May-2016 tarihli internet)

<http://www.izafet.net>

<1% match (20-Ağu-2015 tarihli internet)

<http://www.grupsehnazbuselik.com>

<1% match (13-May-2016 tarihli öğrenci ödevleri)

Submitted to Anadolu University on 2016-05-13

<1% match (25-Nis-2015 tarihli internet)

<http://www.narteks.net>

<1% match (28-Eyl-2014 tarihli internet)

<http://www.sarkilarinsozleri.net>

<1% match (16-Şub-2018 tarihli internet)

<http://gunfrfd.blogspot.com>

<1% match (04-Eki-2016 tarihli internet)

<http://sudanevvelidenizdensonra.blogspot.com>

<1% match (08-May-2010 tarihli internet)

<http://so-net.tv.sagool.jp>

<1% match (06-Kas-2015 tarihli internet)

<http://www.sohbetche.net>

<1% match (12-Nis-2016 tarihli internet)

<http://acikerisim.aku.edu.tr:8080>

<1% match (08-Nis-2014 tarihli internet)

<http://www.muzikkervaniyiz.com>

<1% match (22-Ağu-2014 tarihli internet)

<http://www.sirleri.org>

<1% match (05-Ara-2016 tarihli internet)

<http://sehr-istanbul.blogspot.com>

<1% match (23-Mar-2014 tarihli internet)

<http://www.turksanatmuzigi.org>

<1% match (01-May-2016 tarihli internet)

<http://kultur.istanbul>

<1% match (20-Ağu-2015 tarihli internet)

<http://wn.com>